

Utredning 2008-1

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Midt-Norge

Møre og Romsdal og Oppdal, med en vurdering av kunnskapsstatus

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark i Midt-Norge; Møre og Romsdal og Oppdal, med en vurdering av kunnskapsstatus

Utredning 2008-1

Utgiver:

Direktoratet for naturforvaltning

Dato: Januar 2008

Antall sider: 128

Emneord:

Biologisk mangfold, Jordbrukets kulturlandskap, Prioriterte naturtyper, Truete vegetasjonstyper, Rødlistearter, Nasjonalt program kartlegging og overvåking

Keywords:

Biodiversity, Cultural landscape, Selected naturetypes, Threatened types of vegetation, Red listed species, National program for mapping and monitoring

Bestilling:

Direktoratet for naturforvaltning
7485 Trondheim
Telefon: 73 58 05 00
Telefaks: 73 58 05 01
www.dirnat.no/publikasjoner

TE 1240

Refereres som:

Jordal, J. B. 2008. Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Midt-Norge; Møre og Romsdal og Oppdal, med en vurdering av kunnskapsstatus. Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. Direktoratet for naturforvaltning Utredning 2008-1.

Omslagsfoto: John Bjarne Jordal Kulturlandskap med slåtteeng i god hevd, med bl.a. den rødlistete orkideen kvitkurle (Dyrkorn, Storfjorden).

Forsidefoto: John Bjarne Jordal Urterike slåtteenger (øyre Romsdalen). Styvingstre av alm, fra et av de største styvingsområdene i Norge (Eikesdalen), flere rødlistete sopp og lav finnes på disse. Særpreget naturbeitemark (geitebeite) (Osdal, Volda).

Ekstrakt:

I 2003 og 2005 har rapportforfatteren utført biologiske undersøkelser av semi-naturlige arealer i jordbrukets kulturlandskap, både i inn- og utmark, i utvalgte kommuner i Møre og Romsdal og i Oppdal, Sør-Trøndelag. Arbeidet er en del av en nasjonal supplerende kartlegging av verdifulle naturtyper i jordbrukets kulturlandskap i regi av det interdepartementale og nasjonale programmet for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. Kunnskapsstatus om biogeografisk variasjon, naturtyper, vegetasjon og rødlistearter i regionens kulturlandskap er oppsummert. Under registreringene er det samlet data fra 101 lokaliteter, fordelt på kommunene Nesset (4), Rauma (13), Sunndal (18), Volda (11), Ørsta (17) og Oppdal (38). Flertallet av lokalitetene tilhører naturtypen naturbeitemark (72), men det er også undersøkt slåtteenger (15), hagemarker (3), småbiotoper (3), skogsbeiter (2), kystlyngheier (2), artsrik vegkant (1) og gamle edellauvskogger med styva alm (høstingskog) (3). Det ble funnet 96 forekomster av 30 rødlistearter etter rødlista av 1999. Totalt er det i Møre og Romsdal registrert 838 lokaliteter (192 av verdi A) innenfor hovednaturtype kulturlandskap i Naturbase høsten 2007. Tilsvarende er det i Oppdal kjent 162 lokaliteter (79 av verdi A). I Møre og Romsdal er det etter ny rødliste 2006 kjent 621 rødlistearter fra alle organisme grupper, hvorav 211 er knyttet til kulturlandskapet. Av disse er 36 planter, 112 sopp, 12 sommerfugler og 15 fuglearter. I Oppdal er det etter ny rødliste 2006 kjent 240 rødlistearter, hvorav 83 er knyttet til kulturlandskapet. Av disse er 25 planter, 32 sopp, 7 sommerfugler og 8 fuglearter. De fleste artene er knyttet til ugjødsle grasmarker. Metoden er kommentert og resultatene samt kunnskapsstatus for kulturlandskap i Møre og Romsdal er drøftet. Det er gitt en samlet vurdering av de viktigste kjente kulturlandskapsområdene i regionen. Det er foreslått 50 særlig viktige områder, hvorav 15 betegnes som "stjerneområder". Det listes seks stjerneområder i kystområdet, Fræna: Skutholmen, Giske: Molnes, Herøy: Runde-Nerlandsøy-Skorpa, Sande: Riste og Sandsøya-Voksa og Smøla: Sør-Smøla. I fjord- og dalstrøk tre, Nesset: Eikesdal-Øverås, Stranda/Stordal/Ørskog;

øyre Storfjorden (utenfor verdensarvområdet), Stranda/Norrdal: indre Storfjorden (verdensarvområdet). I høyreliggende områder seks, Rauma: Øvre Romsdalen, Sunndal: Grøuvassdraget med fjellgardene, Surnadal/Rindal: Nordmarka, Oppdal: Kleivgardene-Detli, Oppdalsbygda Lønset-Kongsvoll og Vinstradalen-Loslia.

Abstract:

In 2003 and 2005, the author has conducted biological investigations of semi-natural areas in the agricultural landscape, both infield and outlying land, of selected municipalities in the county of Møre og Romsdal, and in Oppdal municipality, county of Sør-Trøndelag. The project was part of a national initiative. Knowledge on biogeographical variation, nature types, vegetation and red listed species in the region is summarized. During the field work, 101 localities were investigated, in the municipalities Nesset (4), Rauma (13), Sunndal (18), Volda (11), Ørsta (17) and Oppdal (38). The majority of the localities are seminatural grasslands; the types are the following: unmanured pastured (72), meadows (15), wooded meadows (3), "small habitats" (3), grazed forests (2), coastal Calluna heath (2), species rich road verges (1) and broadleaved forests with pollarded trees (3). During the field work, 96 records of 30 redlisted species were found according to the 1999 national red list. Altogether 838 biologically important localities (192 of highest value - A, very important) belonging to the cultural landscape were known in Møre og Romsdal in the autumn 2007, compared to 162 in Oppdal (79 of value A). In Møre og Romsdal, 621 redlisted species are known from all taxonomical groups, and 211 of these are living in the cultural landscape; 36 are vascular plants, 112 fungi, 12 butterflies and 15 birds. In Oppdal, 240 redlisted species are known, and 83 of these are living in the cultural landscape; 25 are vascular plants, 32 fungi, 7 butterflies and 8 birds. The method is commented upon and the results are discussed, including the regional status of knowledge of biological diversity. A list of 50 nationally important areas is proposed, and 15 of these are supposed to be of especially high value (listed above).

FORORD

Endringene er store i jordbrukets kulturlandskap, både i inn- og utmark, som følge av arealinngrep og endringer i jordbrukets bruksstruktur og driftsformer. Behovet for kunnskap om viktige områder for vårt biologiske mangfold og tiltak her er derfor stort. Flere kulturpåvirkete naturtyper er i sterk tilbakegang. 35 % av de trua artene i Norge (jfr ny rødliste fra 2006, Artsdatabanken) er knyttet til slike landskap. Over 25 % av artene på lista er trua av gjengroing pga opphørt/reduisert bruk, 20 % regnes som trua på grunn av intensivering i jordbruket. Til sammenligning regnes 6 % av artene på rødlista som trua pga klimaendringer i Norge.

Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold skal bidra til mer kunnskap om naturen og til å koordinere innsatsen i flere departementer. Satsingen er et ledd i oppfølgingen av Konvensjonen om biologisk mangfold (St.meld.42, 2000-2001) og startet i 2003. Den er en fellessatsing der sektordepartementene bidrar i henhold til sine ansvarsområder, ledet av Miljøverndepartementet og med det faglige ansvaret lagt til DN. Den er foreløpig planlagt til 2010 og er også et viktig ledd i arbeidet med å nå "2010-målet" om å stoppe tapet av biologisk mangfoldet (jfr. ministerkonferanse for Miljø i Kiev 2003). Satsingen spenner over flere tema med egne arbeidsgrupper; naturtyper (på land og i ferskvann), marint miljø, fremmede arter og truede arter.

Målet med arbeidet er å gi informasjon om:

- Stedfesting og verdiklassifisering av viktige områder for biologisk mangfold
- Endringer i biologisk mangfold over tid
- Årsakene til endringene og forslag til tiltak, samt oppfølging av tiltak

Resultatene skal også kunne inngå i ulike rapporteringer, de skal være tilgjengelige på Internett og være allment tilgjengelige. Disse vil finnes i Naturbasen.

Arbeidsgruppen for Kartlegging og overvåking av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap har fram til vår 2007 bestått av Jan Erik Nilsen (Skog og landskap, leder), Ann Norderhaug (Bioforsk), Harald Bratli (Skog og Landskap), Laila Nilsen (SLF), Akse Østebrøt (DN) og Hanne Sickel (Sabima). Asbjørn Moen (NTNU- Vitenskapsmuseet) deltok også fram til 2006 samt Jogeir Stokland (Skog og landskap) og Erik Framstad (NINA) i en tidlig fase. Etter vår 2007 er følgende med i et arbeidsutvalg som følger opp den videre supplerende kartleggingen; Akse Østebrøt (leder), Ann Norderhaug, Harald Bratli, Laila Nilsen. Utvalget er koblet til ny arbeidsgruppe for Naturtyper i programmet.

Kartleggingen i jordbrukets kulturlandskap er lagt opp fylkesvis. Her presenteres resultatene fra den supplerende kartleggingen i Midt-Norge; Møre og Romsdal og Oppdal av John Bjarne Jordal. Resultatene er tidligere gjort tilgjengelige i egen rapportserie. I denne rapporten inngår imidlertid også en vurdering av kunnskapsstatus. I tillegg presenteres noen få utvalgte representative og helhetlige kulturlandskaper med stor verdi for biologisk mangfold (kalt "stjerneområder"). DN ser på kunnskapen som nå finnes om viktige kulturpåvirkete naturtypeområder og verdifulle kulturlandskaper som svært sentral i arbeidet med å sørge for drift og/eller skjøtselstiltak som ivaretar det biologiske mangfoldet.

Trondheim, januar 2008

*Yngve Svarte
Direktør Artsforvaltningsavdelingen*

FORORD

Som et ledd i oppfølgingen av Stortingsmelding 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold - Sektoransvar og samordning", er det etablert et "Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold". "Kartlegging og overvåking av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap" er et prosjekt under det nasjonale programmet. Denne rapporten er en del av dette nasjonale programmet.

Prosjektets metodeutprøving og feltundersøkelser i Midt-Norge, samt en del generelle vurderinger omkring temaet, presenteres gjennom denne rapporten og en tilsvarende rapport fra NTNU Vitenskapsmuseet.

1992-1994 ble "Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap" gjennomført i alle fylker". Målet var å utarbeide en oversikt over særlig verdifulle kulturlandskap i Norge basert på identifisering av større helhetlige områder med både biologiske og kulturhistoriske verdier. Dette ble sammenstilt i en nasjonal rapport utgitt av DN (1994). Fra 1999 har det pågått registreringer av prioriterte naturtyper (DN 1999a) i de fleste av landets kommuner, hvor kulturlandskap har vært én av 7 hovednaturtyper. Fordi naturtyper i kulturlandskapet mange steder ble dårlig dekket ble dette fokusert på i Det Nasjonale programmet for kartlegging og overvåking da det startet opp i 2003. Det har nå kommet til mye ny kunnskap om naturtyper i kulturlandskapet og om biologisk viktige kulturlandskapsområder (DN's Naturbase på Internett). Tross denne innsatsen er kunnskapen om de naturfaglige verdiene i kulturlandskapet i deler av Midt-Norge fortsatt mangelfull.

Forfatteren ønsker å takke alle som har bidratt. Dette gjelder under feltarbeidet særlig Per Gunnar Bø (Ørsta/Volda), Solveig Brøste Sletta (Rauma) og Oddvar Olsen (Volda). Forøvrig gjelder det en rekke grunneiere m.fl. som har gitt opplysninger, og som det vil føre for langt å nevne her. Tor Erik Brandrud, NINA, Oslo, har bestemt/kontrollbestemt noen soppfunn fra høstingsskog. Leif Aarvik, Zoologisk Museum, Oslo, har kontrollbestemt stor bloddråpesvermer. Asbjørn Børset, Møre og Romsdal fylke, har bearbeidet data fra Naturbase og laget kart. Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning, Harald Bratli, Skog og landskap, og Asbjørn Moen, NTNU, har kommentert rapportmanus. Områdebeskrivelsene ble laget høsten 2005/våren 2006, og er ikke oppdatert i forhold til ny rødliste, som kom 06.12.2006, og i forhold til revidert DN-håndbok nr. 13 (2. utgave 2007).

Jordalsgrend 14.01.08 John Bjarne Jordal

SAMMENDRAG MED FOTO

Som et ledd i oppfølgingen av Stortingsmelding 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold - Sektoransvar og samordning", er det etablert et "Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold". "Kartlegging og overvåking av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap" er et prosjekt under det nasjonale programmet. Denne rapporten er en del av dette nasjonale prosjektet. Undertegnede har utført metodeutprøving og feltarbeid på 101 lokaliteter som fordeler seg slik på fylker og kommuner, og på naturtyper:

Fylke	Kommune	Antall lokaliteter
Møre og Romsdal	Neset	4
Møre og Romsdal	Rauma	13
Møre og Romsdal	Sunndal	18
Møre og Romsdal	Volda	11
Møre og Romsdal	Ørsta	17
Sør-Trøndelag	Oppdal	38
SUM		101

Kode	Naturtype	Antall lokaliteter
D01	Slåtteeuger*	15
D03	Artsrik vegkant	1
D04	Naturbeitemark*	72
D05	Hagemark	3
D06	Skogsbeite	2
D07	Kystlynghei	2
D11	Småbiotoper	3
F02/D18	Gammel edellauvskog/ høstingsskog	3

*D08 (kalkrike enger) er inkludert i D01 (slåttemark) og D04 (naturbeitemark)

Det ble under feltarbeidet funnet 96 forekomster av 30 rødlistearter etter rødlista av 1999 (DN 1999b). Disse dataene er ikke omarbeidet i forhold til rødlista av 2006.

Det er sammenstilt data om regional biogeografisk variasjon, natur- og vegetasjonstyper og artsmangfold i regionens kulturlandskap. Totalt var det i Møre og Romsdal kjent 838 lokaliteter av verdi A, B og C innenfor hovednaturtype kulturlandskap pr. 08.03.2007, 192 av disse hadde verdi A (svært viktig). Tilsvarende var det i Oppdal kjent 162 lokaliteter, og av disse hadde 79 verdi A (svært viktig). I alt var det på dette tidspunktet kartlagt 1000 lokaliteter i den regionen som omfattes av denne rapporten (272 av verdi A), og feltarbeidet i forbindelse med foreliggende rapporten har bidratt med 10% av dette.

I Møre og Romsdal er det etter ny rødliste 2006 kjent 621 rødlistearter fra alle organismegrupper, hvorav 211 er knyttet til kulturlandskapet. Av disse er 36 planter, 112 sopp, 12 sommerfugler og 15 fuglearter. I Oppdal er det etter ny rødliste 2006 kjent 240 rødlistearter, hvorav 83 er knyttet til kulturlandskapet. Av disse er 25 planter, 32 sopp, 7 sommerfugler og 8 fuglearter. De fleste artene er knyttet til ugjødsla grasmarker.

Resultatene er drøftet i et regionalt og nasjonalt perspektiv, og metoden er kommentert. Metoden erfares i hovedsak som god, men med enkelte forbedringsmuligheter. Det er laget kart som viser A- og B-lokaliteter fra hovednaturtypen kulturlandskap i DN's Naturbase, og de nasjonalt verdifulle kulturlandskapslokalitetene fra 1990-tallet. Det er satt opp en oversikt over antall naturtypelokaliteter og areal som er registrert i Naturbase, fordelt både på kommuner og på naturtyper. Kunnskapsstatus for kommuner og naturtyper er også vurdert etter en 4-delt skala. Når det gjelder kommuner er det fortsatt noen med dårlig kunnskapsstatus, det sammen gjelder enkelte naturtyper som veikanter, skogsbeite og høstingsskog. Kjennskapet til naturbeitemarker og slåtteeuger er best, men disse naturtypene er også svært viktige for det biologiske mangfoldet.

Følgende typer bør prioriteres for videre undersøkelser

1. D05 hagemark/D06 skogsbeite/D18 høstingsskog (her bør det lages en fylkesoversikt over viktige områder med bl.a. styvingstrær og kulturpåvirket hasselskog)
2. D01 slåtteeenger/D04 naturbeitemark i dårlig undersøkte kommuner/områder
3. D07 kystlynghei
4. D03 artsrike veikanter

Det anbefales en større og mer målrettet innsats både når det gjelder kartlegging, skjøtsel/forvaltning og overvåking. Denne innsatsen bør ha som mål å bedre forvaltning og bevaring av truede naturtyper, truede vegetasjonstyper og rødlistearter i kulturlandskapet.

Det er laget en oversikt over de antatt mest verdifulle kulturlandskapsområdene i regionen, totalt 50 områder. Det er også gjort et forsøk på å velge ut de aller viktigste områdene, såkalte *stjerneområder*, merket med stjerne og fete typer nedenfor. Forslag til en slik liste ser sånn ut:

Møre og Romsdal	Aukra	Røyrvika-Rishaug
Møre og Romsdal	Aukra	Småge-Smågeholmene
Møre og Romsdal	Aure	Bjøringdalen
Møre og Romsdal	Aure	Ertvågdalen
Møre og Romsdal	Aure	Jøssøya og Bærøya
Møre og Romsdal	Averøy	Litj-Lauvøya
Møre og Romsdal	Fræna	Hustadvika ved Farstad
Møre og Romsdal	Fræna	Syltesetra
Møre og Romsdal	Fræna	Vikan: Skutholmen*
Møre og Romsdal	Giske	Godøya: Alnes
Møre og Romsdal	Giske	Vigra: Molnes*
Møre og Romsdal	Haram	Nordøyane
Møre og Romsdal	Haram	Synnaland
Møre og Romsdal	Herøy	Flusundet
Møre og Romsdal	Herøy	Leinøya/ Remøya
Møre og Romsdal	Herøy	Runde-Nerlandsøy-Skorpa*
Møre og Romsdal	Herøy	Tarberg m.m.
Møre og Romsdal	Nesset	Eikesdal-Øverås*
Møre og Romsdal	Rauma	Øvre Romsdalen*
Møre og Romsdal	Sande	Riste*
Møre og Romsdal	Sande	Sandsøya-Voksa*
Møre og Romsdal	Sandøy	Orten, Finnøya, Sandøya, Ona, Seterøya m.m.
Møre og Romsdal	Sandøy	Uksnøya
Møre og Romsdal	Skodje	Storsætra
Møre og Romsdal	Smøla	Sør-Smøla*
Møre og Romsdal	Smøla	Vestre og nordlige del
Møre og Romsdal	Stordal	Nördredalen
Møre og Romsdal	Stordal/ Stranda/ Ørskog	ytre Storfjorden*
Møre og Romsdal	Stranda/ Norddal	indre Storfjorden m.m. (verdensarv-området)*
Møre og Romsdal	Sunndal	Flåøya
Møre og Romsdal	Sunndal	Gjøra-området (Hagen, Gravem)
Møre og Romsdal	Sunndal	Grøuvassdraget*
Møre og Romsdal	Sunndal	Jordalsgrenda
Møre og Romsdal	Sunndal	Setre i Gjøra-området (Gravemsetrene-Morka, Vollan/ Vollasetra)
Møre og Romsdal	Surnadal/ Rindal	Almberg/ Dalsegg
Møre og Romsdal	Surnadal/Rindal	Nordmarka*
Møre og Romsdal	Sykkylven	Velledalen
Møre og Romsdal	Tingvoll	Aksneset/ Holmeide/ Vågbø
Møre og Romsdal	Tingvoll	Tingvollvågen, nordsida
Møre og Romsdal	Tingvoll	Venås/ Solvang

Møre og Romsdal	Ulstein	Aursnes
Møre og Romsdal	Ørsta	Raudøya
Møre og Romsdal	Ålesund	Emblem
Møre og Romsdal	Ålesund	Litlekalvøya
Sør-Trøndelag	Oppdal	Kleivgardene-Sliper-Detli*
Sør-Trøndelag	Oppdal	Oppdalsbygda: Lønset-Kongsvoll*
Sør-Trøndelag	Oppdal	Skardalen
Sør-Trøndelag	Oppdal	Unndalen
Sør-Trøndelag	Oppdal	Vinstradalen, Loslia*
Sør-Trøndelag	Oppdal	Åmotsdalen

De foreslåtte "stjerneområdene" fordeler seg slik på geografiske områder:

Kyst

Fræna: Vikan: Skutholmen

Giske: Vigra: Molnes

Herøy: Runde-Nerlandsøy-Skorpa

Sande: Riste

Sande: Sandsøya-Voksa

Smøla: Sør-Smøla

Fjord/dalstrøk

Neset: Eikesdal-Øverås

Stordal/Stranda/Ørskog: ytre Storfjorden

Stranda/Norddal: indre Storfjorden m.m. (verdensarv-området)

Høyereliggende områder

Rauma: Øvre Romsdalen

Sunnadal: Grøvuvasstraget

Surnadal/Rindal: Nordmarka

Oppdal: Kleivgardene-Sliper-Detli

Oppdal: Oppdalsbygda Lønset-Kongsvoll

Oppdal: Vinstradalen-Loslia

I vedlegget er det listet opp alle lokaliteter i regionen med verdi A innenfor hovednaturtype kulturlandskap (kilde Naturbase mars 2007), og dessuten presenteres karplantelister fra lokaliteter undersøkt i prosjektet.

BILDER

I det følgende presenteres et utvalg bilder av naturtypelokaliteter i jordbrukets kulturlandskap undersøkt både i dette og andre prosjekter. I bildetekstene er det angitt fra hvilke andre prosjekter bildene er hentet, og hvorvidt lokalitetene er med blant de høgt prioriterte områdene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (DN 1994). Hvis ikke annet er angitt har lokalitetene A-verdi (svært viktig for biologisk mangfold). Totalt er det i regionen som denne rapporten omfatter (Møre og Romsdal og Oppdal) registrert 1000 lokaliteter tilhørende hovednaturtypen kulturlandskap, og av disse har 271 fått verdi A. Innenfor prosjektet er det undersøkt 101 lokaliteter hvorav 48 har fått verdi A. Bildene viser bare et lite utvalg av disse lokalitetene. Rekkefølgen er alfabetisk etter fylkes- og kommunenavn. Alle bilder er tatt av John Bjarne Jordal ©.

MR Fræna: Skutholmen på Hustadvika, en del av området Hustadvika i Nasjonal registrering. Mesteparten av holmen slås fortsatt med ljå, noe som gjør den til en av de mest spesielle slåtte-markene på Nordvestlandet. Innfelt: slimjordtunge, som vokser her og er sterkt truet (EN) på rødlista. Lokaliteten er beskrevet av Jordal (2005b).

MR Giske: Molnes. Lokaliteten er vernet som havstrandreservat, har dessuten store kulturlandskapskvaliteter og er meget artsrik. Innfelt purpurmarihand (sårbar - VU - på rødlista), som her har sin viktigste bestand i Møre og Romsdal. Lokaliteten er beskrevet av Jordal (2005c).

MR Haram: vestsida av Lepsøya. Sammen med Haramsøya og Skuløya/Flemsøya utgjør den de såkalte Nordøyane i Haram, som har store kystlyngheier m.m. og har bl.a. norsk nordgrense for purpurlyng (innfelt, nær truet på rødlista). Området er beskrevet av Jordal & Holtan (2005a).

MR Haram: Synnaland - her finnes Møre og Romsdals eneste bestander av kystblåstjerne (sårbar på rødlista), som er sterkt truet av gjengroing og utbygging. Området er nærmere beskrevet av Jordal & Holtan (2005a), og en egen skjøtselsplan er utarbeidet (Jordal 2007f).

MR Herøy: Mulevika på Nerlandsøya. Professor Machiel Noordeloos fra Universitetet i Leiden, Nederland, studerer den meget artsrike soppfloraen. Lokaliteten er ett av de mest artsrike kulturlandskapsområdene på Møre-kysten, og er beskrevet av Jordal & Grimstad (2001). Lokaliteten er del av Nasjonal registrering (Runde-Nerlandsøy).

MR Herøy: Skorpa. Området har kystlynghei med purpurlyng og naturbeitemarker. Dette er en gammel beiteøy som har fylkets eneste levedyktige bestand av tradisjonell utgangargeit (kystgeit, villgeit) som er avlet for å gå ute og produsere kjøtt. Området er beskrevet av Jordal & Gaarder (1999) og Jordal & Grimstad (2001). Lokaliteten er del av Nasjonal registrering (Runde-Nerlandsøy).

MR Nesset: Eikesdalen: styvingstrær av alm, t.v. et tre som er styva ganske nylig. Eikesdalen er trolig ett av de viktigste styvingsområdene i landet, og har trolig mer enn tusen styvingstrær. Innfelt: Almelav, en art som hovedsakelig finnes på styva alm, arten står nå på rødlista (nær truet). En rekke andre rødlistearter av vedboende sopp og lav er funnet på styva alm her inne. Lokaliteten er del av Nasjonal registrering (Eikesdal-Øverås).

MR Nettet Eikesdalen. Dette området har noen av Norges mest vidstrakte hasselskoger, delvis formet av kulturpåvirkning gjennom lang tid, bl.a. med nøttesanking og uttak av "bandstake" til tønneband. En lang rekke rødlistearter av markboende og vedboende sopp, insekter m.m. er funnet her. Lokaliteten er del av Nasjonal registrering (Eikesdal-Øverås).

T.v. MR Nettet: Eikesdalen. T.v. styva alm med barkgnag av hjort. T.h. ung alm hvor grunneier har spjelka med fjøler mot barkgnag av hjort i vinterhalvåret. Vinterbestandene av hjort er en stor trussel mot foryngelsen av alm på store deler av Vestlandet. Trusselen gjelder også store, gamle styvingstrær.

MR Nettet: Vike ved Eikesdalsvatnet, hagemark med hengebjørk. Det mest spesielle av arter i denne naturtypen synes å være enkelte sjeldne billearter som lever i død ved av hengebjørk i varmt klima. Lokaltiteten er del av Nasjonal registrering (Eikesdal-Øverås).

MR Nettet Eikesdalen: Finnset. Her er artsrike styvingslier og beita snørasenger med bl.a. bestander av mnemosyne-sommerfugl (sårbar på rødlista) og stor bloddråpesvermer (sterkt truet). Området beskrives nærmere av Jordal (2005a).

MR Rauma: artsrik slåtteeeng på Lykkjeslett i øvre Romsdalen. Området er registrert av Jordal & Stueflotten (2002), men flere lokaliteter beskrives i herværende rapport. Lokaltiteten er del av Nasjonal registrering (Romsdalen).

MR Rauma: Gravdehaug, en av de mange, flotte slåtteeengene i øvre Romsdalen. Området er beskrevet av Jordal & Stueflotten (2004) og Jordal (2007a). Lokaltiteten er del av Nasjonal registrering (Romsdalen).

MR Smøla: Hestøya, en representant for de mange intakte og verdifulle områdene med kystlynghei og naturbeitemark på Smøla. Mange lokaliteter beites av utegangarsau, som på bildet. Området er beskrevet av bl.a. Jordal (2004b). Lokaltiteten er del av Nasjonal registrering (Sør-Smøla).

MR Stordal: Dyrkorn, Indreseter. Lokaltiteten er del av Nasjonal registrering (Dyrkorn). Området er beskrevet av Norderhaug et al. (2004) og Jordal et al. (2005) og inngår her i et foreslått større stjerneområde i ytre deler av Storfjorden. Bl.a. vokser den rødlista orkidéen kvitkurle her.

MR Stordal: Lia i Dyrkorn. Lokaliteten er del av Nasjonal registrering (Dyrkorn). Biologiske verdiene er dokumentert senere (Norderhaug et al. 2004, Jordal et al. 2005). Rundt personene og innfelt: solblom, som har en av Norges viktigste bestander i det ytre Storfjord-området.

MR Sunndal: Jordalsgrenda, slåtteeeng med god bestand av marinøkkel, grov nattfiol og mange beitemarks-sopper. Forsker Mary Stensvold fra USA samler materiale av marinøkler til sitt forskningsprosjekt. Marinøkkel står nå på rødlista (nær truet). Området er del av Nasjonal registrering og er nærmere beskrevet av Jordal (2004a).

Stor bloddråpesvermer *Zygaena lonicerae* på nordgrensa, MR Sunndal: Flåøya, i en tradisjonell slåtteeeng som fortsatt slås (i senere år av en frivillig organisasjon, Flåøyas venner). Denne arten står som sterkt truet (EN) på rødlista, er i dag utdødd på Østlandet, og finnes bare noen få steder på Nordvestlandet i slåtteeenger og snøras-enger. Området er beskrevet av Jordal (2004a).

MR Sunndal: Hagen. Dette er en lokalitet med artsrike einerbakker som blir beita av storfe. Området er beskrevet av Jordal (2004a).

MR Sunndal: Gammel-Svøu ved Gjøra, med innslag av artsrike, tradisjonelle slåtteeenger som fortsatt slås. Området inngår i Nasjonal registrering (Grøvuvasdraget). I nedre deler mot skogen har Landbruksavdelinga i MR fylke hatt slåttedugnad de siste par årene. Området er beskrevet av Jordal (2004a).

MR Sunndal: Gammelsetra i Grøvudalen. Dette er et meget artsrikt seterlandskap som også er landskapsvernområde og inngår i Nasjonal registrering. Her har man nå fått bygd opp et ganske moderne seteranlegg utstyrt for tradisjonell fullseterdrift for framtida. Kulturlandskapet her og i tilgrensende daler bør være høyt prioritert for framtida.

Bakkesøte (nær truet på rødlista) - en karakterart for artsrike og intakte beitemarker og slåtteeenger i Oppdal og deler av Møre og Romsdal, særlig Grøvuvasdraget i MR Sunndal.

Sandfiol er en kravfull art som vokser på noe baserike, lysåpne steder. Den største bestanden i Møre og Romsdal finnes i Grøvudalen (MR Sunndal), hvor den trives i kortbeitede grasmarker. I ST Oppdal finnes arten fortsatt en rekke steder i intakte tørrenger.

MR Volda: Osdal, et geitebeite som har fått verdi B (viktig). Artsmangfoldet er relativt lavt og jordsmonnet surt, men kulturmarkstypen som skapes av geit er særpreget og i tilbakegang.

MR Ørsta: Norangsdalen har store arealer med beita snørasenger, en typisk naturtype for Vestlandet. Disse områdene er likevel ganske artsfattige så langt man kjenner til, og ingen lokaliteter har fått A-verdi. Lokaliteten er del av Nasjonal registrering (Norangsfjorden-Norangsdalen). Området er beskrevet av Jordal et al. (2007).

MR Ørsta: Myklebustsetra på Standalseidet, en seter under mektige tinderader, ikke del av Nasjonal registrering. På grunn av velutviklethet, vegetasjon og mangfold av beitemarkssopp (bl.a. grå narremusserong, VU på rødlista) er lokaliteten gitt verdi A. Lokaliteten beites fortsatt. Flere av husene har rasforbyggingsvoll mot fjellet.

ST Oppdal: Vognill, ett av mange steder i Oppdal med velutvikla og artsrike tørrenger. Meget artsrikt og verdifullt i nasjonal sammenheng. Typiske plantearter her er bakkemynte, bittersøte, dunhavre, dunkjempe, fagerknoppurt, kanelrose, marinøkkel, sandarve, sandfiol, smalfrøstjerne og smånøkkel. Flere av disse står på den nye rødlista.

ST Oppdal: Hokseng, beita, men noe gjødselpåvirka tørrenger som har fått verdi B. Slike er mer artsfattige enn de som er lite gjødsla. Gjødslingshistoria viser stor variasjon og har stor innvirkning på artsmangfoldet. Gradienter fra mye til lite gjødsla mark er en utfordring i verdisettinga mange steder.

ST Oppdal: Ørstad-Egga, artsrik tørreng som tidligere er slått men nå beites. Innfelt: fagerknoppurt. Området beskrives av Jordal & Gaarder (2005).

Praktrødsdivesopp *Entoloma bloxamii* (sårbar på rødlista) er en stor og vakkert blå beitemarks-sopp med strenge krav til voksested, her fotografert i nærheten av alpinbakkene på Slettvoild i ST Oppdal, som har en av de største kjente bestandene av arten. Den ser ut til å trives på kalkrik jord i meget gamle grasmarker, og tåler dårlig roting i jorda. Området beskrives av Jordal (2007b).

ST Oppdal: beitemarker ved Rånåenget i Skardalen. Skardalen har mange hytter, og kulturlandskapsområdene kan bli skadelidende ved en fortsatt utbygging. Innfelt: gyllen vokssopp *Hygrocybe aurantiosplendens*, en sjelden og kalkkrevende beitemarkssopp som ble funnet her. Den står som nær truet på rødlista.

ST Oppdal: kalkrik, beita, grasrik fjellbjørkeskog i nedre del av Skardalen. Oppdal kommune har mer enn de fleste andre av denne naturtypen, som er ganske artsrik, særlig der det er kalkrikt.

ST Oppdal: Losfjellet, veksling mellom naturbeitemark og alpine heier ca. 1000 meter over havet. Området på bildet ligger like utenfor området Vinstradalen fra Nasjonal registrering. Innfelt *Entoloma catalaunicum*, en sjelden og vakkert rødlig beitemarkssopp som ble funnet her, og som også står på rødlista.

INNHold

FORORD	4
SAMMENDRAG MED FOTO	5
INNHold	20
INNLEDNING	22
BAKGRUNN	22
FORMÅL	22
TIDLIGERE UNDERSØKELSER	22
METODE OG MATERIALE	26
NASJONAL REGISTRERINGSMETODIKK.....	26
UTVALG AV LOKALITETER/GEOGRAFISK PRIORITERING.....	26
FELTARBEID	26
ARTSBESTEMMELSER, DOKUMENTASJON	26
INNLEGGING I DATABASE, DIGITALISERING AV KART	27
RAPPORTERING	27
FORKORTELSER	27
RESULTATER	28
REGIONAL OVERSIKT OVER NATURGEOGRAFISK VARIASJONSBREDDE.....	28
REGIONAL OVERSIKT OVER NATURTYPER.....	30
REGIONAL OVERSIKT OVER VEGETASJONSTYPER	32
REGIONAL OVERSIKT OVER RØDLISTEARTER.....	33
KOMMUNALE NATURTYPERAPPORTER	42
RESULTATOVERSIKT FELTARBEID 2003-2005	44
MR NESSET (2003)	48
MR SUNNDAL (2003).....	51
MR RAUMA (2005)	63
MR VOLDA (2005).....	69
MR ØRSTA (2005)	72
ST OPPDAL (2005).....	80
DISKUSJON	93
MÅLSETTINGER - HVA BØR REGISTRERES, HVA BØR TAS VARE PÅ?	93
UTVIKLING AV EN NASJONAL REGISTRERINGSMETODIKK	94
VURDERING AV KUNNSKAPSSTATUS I MØRE OG ROMSDAL.....	96
VURDERING AV KUNNSKAPSSTATUS I OPPDAL	100
KONKLUSJON OG VIDERE ARBEID	102
NY KUNNSKAP OM BIOLOGISKE VERDIER.....	102
UTVALGSKRITERIER FOR KULTURLANDSKAP VIKTIGE FOR BIOLOGISK MANGFOLD	102
KULTURLANDSKAPSOMRÅDER AV STOR VERDI I KYSTOMRÅDET.....	103
KULTURLANDSKAPSOMRÅDER AV STOR VERDI I FJORD- OG DALSTRØK.....	104
KULTURLANDSKAPSOMRÅDER AV STOR VERDI I HØYERELIGGENDE OMRÅDER	105
BEHOV FOR SKJØTSELSPLANER, SKJØTSEL OG OVERVÅKING	106
VIDERE ARBEID	107
KILDER	108

LITTERATUR.....	108
INTERNETT	111
VEDLEGG.....	112
PRIORITYERTE NATURTYPELOKALITETER AV VERDI A	112
PLANTELISTER.....	115

INNLEDNING

Bakgrunn

1992-1994 (og delvis også senere) ble "Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap" gjennomført i alle fylker med formål å utarbeide en oversikt over særlig verdifulle kulturlandskap i Norge. Denne var basert på å identifisere større helhetlige områder med både biologiske og kulturhistoriske verdier. Denne ble sammenstilt i en nasjonal rapport utgitt av DN (1994). Fra 1999 har det pågått registreringer av prioriterte naturtyper i alle landets kommuner etter en fast metodikk (DN 1999a), hvor kulturlandskap har vært én av 7 hovednaturtyper. Fordi naturtyper i jordbrukets kulturlandskap ble dårlig dekket opp i komunekartleggingen er det fokusert på dette i det Nasjonale programmet for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. Som et ledd i oppfølgingen av Stortingsmelding 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold - Sektoransvar og samordning", ble "Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold" etablert. "Kartlegging og overvåking av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap" er et prosjekt under det nasjonale programmet. Denne rapporten er en del av dette nasjonale prosjektet. Prosjektmidler er kanalisert dels gjennom NIJOS (nå Norsk institutt for skog og landskap), dels gjennom NTNU Vitenskapsmuseet. Det har etter hvert kommet til mye ny kunnskap om viktige kulturlandskapsområder (se DN's Naturbase på Internett: <http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>). Tross denne innsatsen er kunnskapen om naturfaglige verdier i det norske kulturlandskapet ennå mangelfull.

Formål

Formålet med denne rapporten er å supplere tidligere biologiske undersøkelser i jordbrukets kulturlandskap for dermed å få et bedre grunnlag for skjøtsel/forvaltning og overvåking i framtida. Videre har det vært viktig å teste ut og vurdere registreringsmetodikk tilpasset kulturlandskapets biologiske mangfold. Det har også vært et ønske å få oppsummert kunnskapsstatus omkring biologisk mangfold i kulturlandskapet i den regionen som behandles (Møre og Romsdal og Oppdal).

Tidligere undersøkelser

Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (1992-94)

Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap på 1990-tallet var basert på å identifisere større helhetlige områder med både biologiske og kulturhistoriske verdier. Kunnskapen om biologiske verdier var svært mangelfull og det ble utviklet en feltmetodikk (bl.a. Moen et al. 1993 for Midt-Norge) basert på kartlegging av gamle ugjødsle kulturmarker, forløperen for den metodikk som i dag brukes for å registrere prioriterte naturtyper. Fylkene skulle plukke ut de 10 mest verdifulle/høgest prioriterte og fordelt på landskapsregioner ble det satt opp en nasjonal representativ liste med 104 (seinere 112) områder, i Møre og Romsdal ble det avgrenset ca. 20 store helhetlige områder med flere typer kulturmarker og ulike kulturminner (bl.a. hele Romsdalen i Rauma) (Aksdal 1994, DN 1994). I Oppdal ble en seterlokaltet med (Kristiansen 1994). Det ble også laget en rapport med noe supplement for Møre og Romsdal (Beyer & Jordal 1995) og en for Sør-Trøndelag (Liavik 1996). Et av grunnlagene i vurderingen av de biologiske verdiene var de undersøkelsene undertegnede utførte sammen med Sigmund Sivertsen og Geir Gaarder (Jordal & Sivertsen 1992, Jordal & Gaarder 1993, 1995a). De høgt prioriterte områdene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal med noen områder i Oppdal er vist i tabell 1 nedenfor.

Tabell 1 De høgest prioriterte kulturlandskapene i Nasjonal registrering i Møre og Romsdal (de med fete typer er på en nasjonal representativ liste basert på landskapsregioner) samt 3 områder fra Oppdal(på den nasjonale lista) (Aksdal 1994, DN 1994).

spesialområder tatt inn i ettertid (Liavik 1996, <http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>).*

Kommune	Lokalitet
Smøla	Sør-Smøla
Fræna/Eide/Averøy	Hustadvika-Atlantehavsvegen
Midsund	Tautra
Sunndal	Grøvuvassdraget
Neset	Eikesdal-Øverås
Rauma	Romsdalen
Stranda	Geirangerfjorden
Ørsta/Stranda	Norangsfjorden-Norangsdalen
Herøy	Runde-Nerlandsøy
Surnadal/Rindal	Nordmarka*
Sunndal	Jordalsgrenda*
Giske	Alnes*
Oppdal	Reinsbekksetra*
Sande	Sandsøya-Riste
Herøy/Ulstein/Hareid	større fjordlandskap
Haram	Haramsøya og Skuløya
Ørsta/Ulstein	Raudøya-Eiksund
Stordal	Dyrkorn
Sunndal	Øksendal
Gjemnes	Gagnat
Oppdal	Kleivgardene-Sliper-Detli**
Oppdal	Vinstradalen**
Oppdal	Unndalen**

I konklusjonskapitlet av den foreliggende rapporten er innholdet i tabell 1 vurdert opp mot dagens kunnskap.

Supplerende registreringer biologisk mangfold (1995-1998)

Utover 1990-talet utførte undertegnede sammen med Geir Gaarder en rekke undersøkelser av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Møre og Romsdal og Oppdal som på en måte videreførte arbeidet med den biologiske delen i Nasjonal registrering (Jordal & Gaarder 1995a, 1995b, 1996, 1997, 1998). Resultatene fra Møre og Romsdal ble sammenstilt i en samlerapport (Jordal & Gaarder 1999) med omtale av 428 lokaliteter (hovedsakelig naturbeitemarker, slåtteengeter og hagemark) som også ble overlevert til fylket som database. Disse undersøkelsene hadde en metodikk der det ble lagt vekt på artsmangfold av planter og sopp, og dessuten på vegetasjon (se mer om metodikk i Jordal & Gaarder 1995a). De fleste lokalitetene er senere for det meste lagt inn i DN's Naturbase.

DN's naturtypekartlegging (1999-)

I 1999 fikk vi en nasjonal metode for registrering av prioriterte naturtyper i Norge, DN-håndbok nr. 13 (DN 1999a). Denne metoden inneholder sju hovednaturtyper, blant disse kulturlandskap. De andre er havstrand/kyst, myr og kilde, rasmark, berg og kantkratt, fjell, ferskvann/våtmark og skog. Metodikken er nylig revidert og ligger på Internett (DN 2007, se kilder). Egne registreringar 1992-98 nevnt ovenfor kunne for det meste overføres til naturtypene naturbeitemark, slåttemark, kystlynghei og hagemark i DN-metoden og dette er også blitt gjort for de fleste kommunene.

I årene etter 1999 har det vært gjennomført naturtypekartlegging etter DN (1999a) i alle kommunene som omtales i denne rapporten (se tabell 9 for oversikt over rapporter, se ellers DN's Naturbase på Internett). Dette har ført til flere feltundersøkelser og mer konkrete data om arter og vegetasjon, og mange nye lokaliteter har blitt oppdaget. Samtidig har både eldre og nye data blitt overført til DN's Naturbase. Noen data er foreløpig ikke kommet inn, men klargjøres fortløpende for innlegging.

Storfjordprosjektet (2001-2002)

Et prosjekt som fortjener å nevnes særskilt er Storfjordprosjektet (Norderhaug et al. 2004). Her ble en rekke lokaliteter i Stranda, Norddal og Stordal undersøkt og beskrevet i rapport og database. Om man inkluderer tidligere undersøkelser i området, ble 294 lokaliteter beskrevet i dei tre kommunene. Dette gjaldt både de velkjente hyllegårdene, seterområdene og bygdene som fremdeles har bosetting. Metodikken var en modifisering av nasjonal registrering i 1992-94, men var likevel noe forskjellig fra DN-metoden. Bl.a. er verdisettingsmetoden i DN-håndboka ikke benyttet, og man har heller ikke klassifisert avgrenset areal i typer som korresponderer med de prioriterte naturtypene i DN-metoden. Lokalitetene i Stordal kommune ble konvertert og lagt inn i DN's Naturbase gjennom naturtypekartlegginga i Stordal (Jordal et al. 2005). Naturtypekartlegginga i Stranda og Norddal ble gjennomført før Storfjordprosjektet (Holtan & Grimstad 2000, 2004a), og overføring av Storfjordprosjektet sine data til Naturbase er fremdeles ikke gjennomført for disse kommunene. Dette vil kreve feltarbeid for nye avgrensinger av viktige naturtyper og bearbeidelse av beskrivelser. Det er ønskelig å få til en slik overføring.

Storfjordprosjektet ble en del av det faglige grunnlaget for søknaden om å ta opp deler av dette området på UNESCO's verdensarvliste. Området ble tatt opp som naturarv på denne lista 14.07.2005 (www.verdensarv.com).

Registrering av rødlistearter (2004-2005)

Som et ledd i oppfølging av Stortingsmelding 42 (2000-2001) "Biologisk mangfold - Sektoransvar og samordning", er "Kartlegging og overvåking av rødlistearter" også et prosjekt under det nasjonale programmet. Det ble i 2004-2005 på oppdrag av NINA (Norsk institutt for naturforskning) utført noe arbeid innenfor dette prosjektet som gikk på registrering av rødlistearter (ikke overvåking). Det ble utført registreringer av bl.a. rødlistede sopp i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 2004 (17 lokaliteter) og i Oppdal i 2005 (9 lokaliteter). Følgende ble undersøkt:

1. Grøvuvasdraget i Sunndal (høytliggende, kalkrike seterdaler i god hevd)
2. Jordalsøra i Sunndal (intakt, ugjødsla slåtteeing i midtre fjordstrøk)
3. Eikesdalen i Nesset (sopp i kulturpåvirkede hasselskoger, fordi dette området trolig har noen av de største og mest velutviklede lokalitetene av denne typen i landet)
4. Mulevika i Herøy (kystlynghei/grashei, skjellsandenger), Molnes i Giske (skjellsandenger), Skutholmen i Fræna (ugjødsla ljåslått eng, fiskerbondens tradisjonelle landskap) og Storholmen i Fræna (kystlynghei/grashei) - alle disse er representanter for artsrike og intakte kulturlandskap på kysten.
5. I Oppdal ble det registrert et utvalg tørrenger (naturbeitemarker) hvor vekten ble lagt på sopp og karplanter.

Resultater er presentert bl.a. i Ødegaard et al. (2005) og Jordal, Brandrud & Larsen (2006).

Regionalt miljøprogram for Møre og Romsdal

Regionalt miljøprogram (RMP), et program med tilskuddsordninger for miljøtiltak i landbruket (inklusive tiltak i kulturlandskapet), er tilpasset regionale utfordringer og behov, og utarbeidet fylkesvis. I forbindelse med revisjon av RMP i Møre og Romsdal er det laget to rapporter på oppdrag av Møre og Romsdal fylke, landbruksavdelinga (Jordal 2007a, 2007c). Den første oppsummerer kunnskapen om den mest truede naturtypen i kulturlandskapet, slåttemarkene, og omtaler 178 lokaliteter i Møre og Romsdal. Den andre oppsummerer kunnskapsstatus for kulturlandskapet i Møre og Romsdal og skisserer forvaltningsutfordringer og forslag til strategier og tilskuddsordninger for de nærmeste årene. Noe informasjon fra disse to rapportene er også benyttet i denne rapporten.

METODE OG MATERIALE

Nasjonal registreringsmetodikk

Det er utviklet en nasjonal metodikk for arbeidet med registrering av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i det Nasjonal programmet for kartlegging og overvåking (Bratli & Norderhaug 2005). Metodikken tar utgangspunkt i DN-håndbok 13, dvs. naturtyper, og det er foretatt en del supplering av konkrete registreringsparametere som er vurdert som viktige for kulturlandskapet. Registreringene på enkeltlokaliteter er utført ved hjelp av et skjema som er spesielt tilpasset prosjektet, og som senere er ført inn i en tilpasset føreløpig database (utviklet av NIJOS). Datene er så overført og gjort tilgjengelig i DN's naturbase. Registreringer i Grøvuassdraget i Sunndal og Eikesdalen i Nesset, etter oppdrag fra NIJOS, hadde bl.a. som formål å skaffe tidlig erfaring med feltmetodikken før den ble ferdig utviklet. Fordi feltarbeidet ble avsluttet i 2005 og lokalitetsbeskrivelser utført hovedsakelig samme år, er ikke 2. utgave av DN-håndbok nr. 13 implementert (DN 2007 på Internett).

Utvalg av lokaliteter/geografisk prioritering

I oppstartfasen av prosjektet har det vært utarbeidet oversikter av de enkelte fylkers Fylkesmannsembeter over områder som er dårlig undersøkt og som dels er antatt å ha verdier som burde undersøkes. I Midt-Norge har disse oversiktene siden vært gjennomgått og supplert av en faggruppe bestående av Asbjørn Moen, NTNU Vitenskapsmuseet, Per Arild Aarrestad, NINA og John Bjarne Jordal, Øksendal. Det har vært enighet om å prioritere kystlandskap og seterlandskap, dessuten naturtyper som det er lite igjen av (bl.a. slåtteeenger og høstingsskog), og videre å konsentrere innsatsen om et mindre utvalg kommuner hvor man forventer å finne en del nye og interessante lokaliteter. Feltregistreringene skulle være et supplement til allerede kartlagte områder.

Feltarbeid

Undertegnede har utført arbeid for NIJOS i 2003 og 2005, og for NTNU i 2005, hovedsakelig i Møre og Romsdal, men også en del i Oppdal kommune i Sør-Trøndelag i 2005. Data fra dette arbeidet er presentert i resultatkapitlet.

Artsbestemmelser, dokumentasjon

Karplanter er stort sett bestemt og notert i felt, eller er innsamlet for dokumentasjon og nærmere undersøkelser og gitt navn i samsvar med Lid & Lid (1994, 2005). Funn av sjeldne/interessante arter er belagt ved de naturhistoriske museene i Oslo eller Trondheim.

Sopp som er lette å bestemme i felt og ikke står på rødlista, er bare notert. Mange rødlistearter og arter som ikke lot seg bestemme i felt, er tatt med for mikroskopering. Interessante funn er dokumentert ved at de er tørket, etikettert og sendt til Botanisk Museum i Oslo.

For bestemmelse av fagervokssopp (*Hygrocybe*) er Boertmann (1995) brukt, og latinske navn følger samme kilde. For bestemmelse og navnsetting av rødskivesopp (*Entoloma*) er det brukt Noordeloos (1992, 1994, 2004). Hansen & Knudsen (1992) er brukt for skivesopp generelt. Norske navn på karplanter følger Lid & Lid (2005), sopp følger Gulden et al. (1996).

Innlegging i database, digitalisering av kart

Data fra MR Nettet, Sunndal og Ørsta, samt ST Oppdal er behandlet sammen med andre data fra de kommunale naturtypekartleggingsprosjektene i separate kommunerapporter, og er lagt inn i DN's Naturbase via kommunene og Fylkesmannen i vedkommende fylke. Data fra Nettet, Sunndal og Ørsta er overlevert som egenutviklet database i Microsoft Access, som så er eksportert til Naturbase. Data fra Oppdal er innlagt i Natur2000, og eksportert derfra til Naturbase. Data fra MR Rauma og Volda er lagt inn i NIJOS sin foreløpige database, og er derfra overført til DN's Naturbase. Én-til-mange-data tilknyttet lokaliteter, som naturtyper, vegetasjon, artsforekomster m.m. er for Rauma og Volda også lagt inn i NIJOS-basen. Én-til-mange-data tilknyttet lokaliteter fra de andre kommunene er i varierende grad kommet inn i Naturbase. I naturtypeprosjektene inngår denne type data ofte i teksten i den generelle områdebeskrivelsen. Verdivurdering er gjort med utgangspunkt i den nasjonale metodikken, og kategoriene A (svært viktig), B (viktig) og C (lokalt viktig) er brukt. Manuskart for Nettet, Sunndal og Ørsta er digitalisert av Møre og Romsdal fylke, for Oppdal av Miljøfaglig Utredning, og for Rauma og Volda av NIJOS.

Rapportering

I denne rapporten presenteres metodikk, kunnskapsstatus, lokalitetsoversikter, lokalitetsbeskrivelser, noe om artsforekomster, og dessuten en drøfting av ulike aspekter knyttet til metodikk, forvaltning, kunnskapsstatus m.m.

Forkortelser

Nedenfor følger en oversikt over benyttede forkortelser. Symboler for naturtyper og vegetasjonstyper framgår av tabell 3 og 5 i det følgende. Typene er nærmere beskrevet i Fremstad (1997), Fremstad & Moen (2001), DN (1999a, 2007) og Bratli & Norderhaug (2005).

Herbarier:

TRH herbariet ved Vitenskapsmuseet i Trondheim
O herbariet ved Botanisk Museum i Oslo
BG herbariet i Bergen

Fylker:

MR Møre og Romsdal
ST Sør-Trøndelag
NT Nord-Trøndelag

Institusjoner:

NIJOS Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (nå Norsk institutt for skog og landskap)
NTNU Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet, Vitenskapsmuseet

Personer:

JBj John Bjarne Jordal

Rødlistestatus etter DN (1999b), benyttet i lokalitetsbeskrivelsene (ikke konvertert til 2006-rødlista):

Ex utdødd
E direkte truet
V sårbar
R sjelden
DC hensynskrevende
DM bør overvåkes

RESULTATER

Regional oversikt over naturgeografisk variasjonsbredde

Møre og Romsdal er et svært variert fylke, og variasjonsbredden som følger av klima og naturgrunnlag blir svært stor. Når man også inkluderer Oppdal blir variasjonen mot innland og høyfjell enda større.

Norges kulturlandskap kan inndeles i **landskapsregioner**, definert og karakterisert av Elgersma & Asheim (1998). For avgrensing av regioner i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag kan det også vises til elektronisk kart som kan lastes ned fra Internett (<http://www.skogoglandskap.no>). Regionene som angår denne rapporten er opplistet i tabell 2.

Tabell 2. Landskapsregioner i Møre og Romsdal og Oppdal med prosentvis arealfordeling, etter <http://www.skogoglandskap.no>.

Region	Navn	Prosent av Møre og Romsdals areal	Prosent av Oppdals areal
14	Fjellskogen i Sør-Norge	1,1	2,9
15	Lågfjellet i Sør-Norge	14,2	29,0
16	Høyfjellet i Sør-Norge	7,9	42,0
20	Kystbygdene på Vestlandet	4,5	
21	Ytre fjordbygder på Vestlandet	6,6	
22	Midtre bygder på Vestlandet	32,5	
23	Indre bygder på Vestlandet	15,0	
24	Kystbygdene på Nordmøre og i Trøndelag	6,6	
25	Fjordbygdene på Møre og i Trøndelag	8,3	
27	Dal- og fjellbygdene i Trøndelag	3,4	26,3

Bygdene fordeler seg på regionene 14 (sparsomt) og 20-27, i alt 8 regioner, som understreker at området er svært variert og favner vidt. I de to fjellregionene (15 og 16) foregår bare utmarksbeite.

Biogeografi har å gjøre med geografisk utbredelse av arter og naturtyper. Viktigste enkeltfaktor er klimaet som varierer både med avstand fra kysten og høyde over havet. Det er også visse forskjeller fra sør til nord. For meir presist å beskrive naturen på stedet kan man oppgi **vegetasjonssone** og **vegetasjonsseksjon** (Moen 1998).

Vegetasjonssoner beskriver variasjoner i vegetasjonen fra sør til nord, og fra havnivå og opp mot fjellet. Oppdelinga og avgrensinga er knyttet til utbredelse av plantesamfunn og plantearter, som igjen i stor grad avspeiler lokalklimaet, særlig i form av sommertemperatur og varmesum i vekstsesongen. Vegetasjonssoner er beskrevet av Moen (1998, kart s.94).

Følgende vegetasjonssoner finnes i regionen som beskrives:

- Boreonemoral sone** (nordlig edellauvskog- og barskogsone)
- Sørboreal sone** (sørlig barskogsone)
- Mellomboreal sone** (midtre barskogsone)
- Nordboreal sone** (fjellskogsone)
- Alpine soner** (Låg-, mellom- og høgalpin sone)

Oppdal mangler boreonemoral sone (og har lite i sørboreal), ellers inngår kulturlandskap i Møre og Romsdal og Oppdal i alle sonene. De beste jordbruksbygdene tilhører de to mest varmekjære sonene, boreonemoral og sørboreal sone, som utgjør litt over en fjerdedel av Møre og Romsdals areal. Her er mangfoldet generelt størst. Høyereliggende dal- og fjellbygder tilhører mellom- og nordboreal sone. Disse sonene utgjør rundt ein tredel av Møre og Romsdal og mesteparten av Oppdals kulturlandskap, og har et noe annet mangfold. Særlig interessant er de tørre og dels kalkrike områda i øvre Romsdal, Sunndalen og Oppdalsbygdene. Det som bl.a. kommer til her, er en rekke kuldetålende arter, delvis fjellarter, som blir positivt påvirket av beiting og slått. Fjellområdene over klimatisk skoggrensene tilhører den alpine sonen, og utgjør rundt ein tredel av Møre og Romsdals areal, og tre fjerdedeler av Oppdals areal. I den alpine sonen består kulturpåvirkningen bare av beiting. Hvordan vegetasjonen og artene i fjellet reagerer på beiting er generelt lite studert. Trolig er snøraspåvirka rasmarker særlig interessante botanisk sett, og dessuten kalkrike, beitepåvirka fjellområder.

Begrepet **vegetasjonsseksjon** blir brukt for å beskrive variasjoner i plantelivet mellom kyst og innland. Begrepet oseanisk blir brukt om vegetasjon og arter knyttet til kysten, med milde vintre, liten temperaturforskjell mellom vinter og sommer og fuktig, nedbørrikt klima, mens kontinental blir brukt tilsvarende om vegetasjon og arter knyttet til innlandet, med kalde vintre, stor temperaturforskjell mellom vinter og sommer og tørrere klima. Inndelinga baserer seg på Moen (1998, kart s. 126).

Følgende vegetasjonsseksjoner finnes i regionen som beskrives:

O3. Sterkt oseanisk seksjon: Her er det stort innslag av moser, planter m.m. knyttet til et fuktig klima med milde vintre. Nedbørsmengden er stor, og antall på dager med nedbør er høyt. Seksjonen finnes i en stripe ytterst på kysten som er smal på Nordmøre og bred på Søre Sunnmøre. Sonen blir delt i to underseksjoner:

O3t. Vintermild underseksjon. Her finnes en del frostømfintlige planter, med purpurlyng som viktigste indikator. Andre er heifrytle, blankburkne og vestlandsvikke. Denne underseksjonen finnes bare i lavlandet på ytterkysten omlag nord til Ålesund.

O3h. Humid underseksjon. Dette er resten av O3, og mangler de mest frostømfintlige (termisk oseaniske) artene. Den alpine sonen er artsfattig som følge av at det mangler en rekke fjellplanter m.m. som krever hvile under stabile vinterforhold (kontinentale eller østlige arter).

O2. Klart oseanisk seksjon: Områder med relativt høy årsnedbør, og med noe lavere vintertemperaturer enn i O3-seksjonen. Arter og vegetasjon knyttet til fuktig klima er også her svært utbredt. Seksjonen dekker store områder i ytre og midtre fjordstøk.

O1. Svakt oseanisk seksjon: Årsnedbør 800-1200 mm. En rekke svakt vestlige arter finnes, men de mest kystbundne mangler eller finnes spredt (f.eks. rome). Dekker et relativt smalt område i indre fjordstrøk og dalføra innenfor, fra Geiranger til Trollheimen, og vestlige fjellstrøk i Oppdal.

OC. Overgangsseksjon (til kontinentale seksjoner): Årsnedbør på 500-800 mm. Noen svakt vestlige planter forekommer, innslag av en del østlige planter og plantesamfunn, blant annet tørrbakesamfunn. Til denne seksjonen hører bare noen mindre områder i østlige deler av Sunndal, Ørsta og Rauma, mens den i Oppdal utgjør en stor del av kommunen.

C1. Svakt kontinental seksjon: Relativt tørt klima. Sterkt innslag av østlige arter og vegetasjonstyper. Heivegetasjon med lyse reinlav-arter og tørrbakker er typisk. Til denne seksjonen hører bare et mindre område på Dovre i sørøstligste del av Oppdal kommune.

Kulturlandskapet i regionen fordeler seg på alle vegetasjonsseksjonene. Det største arealet utgjør O2 (klart oseanisk seksjon) med omtrent halvparten av arealet i Møre og Romsdal, O3 utgjør rundt en femtedel, O1 (svakt oseanisk seksjon) utgjør ein fjerdedel, og overgangsseksjonen OC bare noen få prosent i indre dalstrøk i Møre og Romsdal, mens det meste av kulturlandskapet i Oppdal ligger i OC. C1 finnes bare i Oppdal. Den store spennvidda i klima langs kyst- innlandsgradienten gjør at mangfoldet varierer sterkt langs

denne gradienten. Mengden av oseaniske arter og vegetasjonstyper er høy i ytre strøk, mens kontinentale og østlige arter kommer for fullt i de innlandspregete dalstrøkene.

Vegetasjonsgeografiske regioner er en kombinasjon mellom vegetasjonssone og vegetasjonsseksjon. Mens Norge har 26 slike regioner, har Danmark 2, Finland 10 og Sverige 17. Det mest varierte fylket i Norge er Sogn og Fjordane med 22 regioner, Møre og Romsdal har 20 og Sør-Trøndelag har 19 (Moen 1998). Sunndal og Rauma er trolig de to kommunene i Norge med flest vegetasjonsgeografiske regioner, nemlig 14 (Stueflotten 2002).

Undersøkelsene har spent fra boreonemoral vegetasjonssone i Eikesdalen (Neset) til nordboreal sone i Grøuvassdraget i Sunndal og deler av Oppdals kulturlandskap. Langs kyst-innlandsgradienten ligger noen av lokalitetene i nordvestlige deler av Ørsta (kystlyngheier) i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, humid underseksjon (O3h), andre lokaliteter i Ørsta og Volda ligger i klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2). Lokalitetene i Eikesdalen (Neset) og øvre Romsdalen (Rauma) ligger i svakt oseanisk seksjon (O1). Lokalitetene i Sunndal og Oppdal ligger i overgangsseksjonen OC, og er de mest kontinentale områdene i Midt-Norges kulturlandskap. En del av de lavereliggende lokalitetene i Oppdal har et tørrengpreg som er meget nært beslektet med tørrengene i Gudbrandsdalen (se bl.a. Jordal, Brandrud & Larsen 2006).

Regional oversikt over naturtyper

I tabell 3 nedenfor opplistes naturtyper med forekomst i Midt-Norges kulturlandskap, og antall lokaliteter i de ulike registrerte naturtypene som omtales i denne rapporten.

Tabell 3. Oversikt over noen naturtyper med forekomst i Midt-Norges kulturlandskap (typer og koder jf. DN 1999a), og antall lokaliteter i de ulike registrerte naturtypene i denne rapporten.

NaturtypeID	Naturtype	Midt-Norge	Denne rapporten
B01	Sørvendte berg og rasmarker	x	
B02	Kantkratt	x	
D01	Slåtteeenger	x	15
D02	Slåttemyr	x	
D03	Artsrike veikanter	x	1
D04	Naturbeitemark	x	72
D05	Hagemark	x	3
D06	Skogsbeiter	x	2
D07	Kystlynghei	x	2
D08	Kalkrike enger	x	(ført under D04/D01)
D09	Fuktenger	x	(ført under D04/D01)
D11	Småbiotoper	x	3
D12	Store gamle trær	x	
D13	Parklandskap	x	
D14	Erstatningsbiotoper	x	
D15	Skrotemark	x	
D16	Grotter/gruver	x	
E09	Dammer	x	
F02/D18	Gammel edelløvsskog/ høstingsskog	x	3
F05	Gråor-heggeskog	x	
G03	Sanddyner	x	
G05	Strandeng og strandsump	x	

En del av typene som nevnes i tabell 3 ovenfor er ikke plassert under hovednaturtypen Kulturlandskap, men er/kan være kulturpåvirket og ha mer eller mindre preg av denne påvirkninga. Det er ofte en vanskelig grenseoppgang mellom noen naturtyper under Kulturlandskap og naturtyper som regnes til Berg, rasmark og kantkratt, Ferskvann/våtmark, Skog, og Havstrand/kyst. Noen av disse typene som er særlig aktuelle i Midt-Norge er kommentert i tabell 4 nedenfor.

Tabell 4. Kommentarer til naturtyper som ikke er plassert under hovednaturtype kulturlandskap, men som ofte er kulturpåvirket og har kulturlandskapskvaliteter.

Kode	Naturtype	Kommentar for Møre og Romsdal og Oppdal
B01	Sørvendte berg og rasmarker	Beitepåvirka snørasenger er en type som noen ganger kan føres hit, men som også kan føres til naturbeitemark. Slike snørasenger er særlig typisk for Vestlandet.
B02	Kantkratt	En del kantprega samfunn kan føres hit, bl.a. einerbuskmarker, rosekratt m.m. Dette er typer som ofte er klart kulturpåvirket.
E09	Dammer	Her er det mest snakk om dammer i kulturlandskapet, og som er mer eller mindre kulturpåvirket.
F02	Gammel edellauvskog (nå endret til "gammel fattig edellauvskog")	Naturtyper som før er registrert som gammel edellauvskog, bør bl.a. vurderes i forhold til den nye typen høstingsskog (D18), dersom det finnes styvingstre. Grensene mellom edellauvskog og kulturlandskap er ofte vanskelig å trekke.
F05	Gråor-heggeskog	Gråor-heggeskog er svært produktiv og vil ofte kunne være bra beite, og overlapper i så fall med D06 Beiteskog. Grensene mellom beiteskog og ulike skogtyper er ofte vanskelig å trekke.
G03	Sanddyner	Stabile deler av sanddyner (vegetasjonstype W2a,b dyneeng) er ofte gras- og urterike og har vært slått og beita. Lyngrike dyneheier (vegetasjonstype W2d) er i dag en svært sjelden type i Møre og Romsdal, og er bl.a. registrert i Sandøy, Haram og Giske.
G05	Strandeng og strandsump	Strandeng og strandsump har ofte vært beitet, og denne bruken kan ha positiv innvirkning på artsmangfoldet.

Regional oversikt over vegetasjonstyper

Tabell 5. Oversikt over en del vegetasjonstyper kjent fra Midt-Norges kulturlandskap inklusive truete typer (Fremstad 1997, Fremstad & Moen 2001) (utarbeidet av styringsgruppa for kulturlandskapsundersøkelser i Midt-Norge v/Per Arild Aarrestad), med angivelser av typer registrert under arbeidet med denne rapporten.

Kode	Type	Truethet	Midt-Norge	Denne rapporten
	G Kulturbetinget engvegetasjon			
G1	Fuktig fattigeng		x	x
G2	Blåtopp-blåknappeng (vekselfuktig fattigeng)	Noe truet (VU), utforminger sterkt truet (EN)	x	
G3	Sølvbunkeeng		x	x
G4a,c	Frisk fattigeng		x	x
G4b	Frisk fattigeng (jordnøtteng m.m.) på Vestlandet	Sterkt truet (EN)	x	x
G5	Finnskjegg-eng og fattig sauesvingeleng		x	x
G6, G7b	Lavurteng (tørr rikeng i lavlandet)	Sterkt truet (EN)	x	x
G7 delvis	Kontinental tørreng	Akutt truet (CR)		
G7a	Tjæreblomeng (tørr, middelsrik eng i lavlandet)	Sterkt truet (EN) eller akutt truet (CR)	x?	
G8	Flekkmure-sauesvingeleng (frisk/tørr rikeng i fjellstrøk)	Noe truet (VU)	x	x
G9	Frisk/tørr middelsrik eng i nordøst	Sterkt truet (EN), akutt truet (CR)		
G10	Hestehavre-dunhavreeng (frisk rikeng)	Sterkt truet (EN)	x	
G11	Blåstarr-engstarreng (vekselfuktig rikeng)	Sterkt truet (EN)	x	
G12b,c	Våt/fuktig, middels næringsrik eng		x	x
G12a	Soleihoveng (våt/fuktig, middelsrik eng)	Noe truet (VU), rike utforminger sterkt truet (EN)	x	
G13	Skogstorkenebb-ballblomeng (frisk, næringsrik eng)	Noe truet (VU)	x	
G14	Frisk, næringsrik gammeleng		x	x
	H Kystlyngheivegetasjon			
H	Kystlynghei i sin helhet	Sterkt truet (EN)	x	x
H2c	Purpurlynghei	Sterkt truet (EN)	x	
H1	Tørrhei	Sterkt truet (EN)	x	x
H2b	Rikhei	Sterkt truet (EN)	x	
H3	Fukthei		x	x
	I Kulturmarksvegetasjon			
I2	Artsrik veikant	Sterkt truet (EN)	x	x
	F Rasmark-, berg- og kantvegetasjon			
F3	Bergknaus ("tørrberg")	Noe truet (VU)	x	x
F4	Urterik kant	Sterkt truet (EN)	x	
F5b,c,d,e	Rikt kantkratt	Noe truet (VU)	x	
	A-E Skogvegetasjon			
C2b	Høystaudegranskog	Hensynskrevende (LR)	x	

Kode	Type	Truethet	Midt-Norge	Denne rapporten
C2d	Nordlig høystaudeskog	Hensynskrevende (LR)	x	
C3	Gråor-heggeskog		x	x
D2c,D2d	Rikt hasselkratt	Sterkt truet (EN)	x	x
D4	Alm-lindeskog	Hensynskrevende (LR)	x	x
D5	Gråor-almeskog	Hensynskrevende (LR)	x	x
D6	Or-askeskog	Noe truet (VU)	x	
E4	Rik sumpskog	Sterkt truet (EN)	x	
E5	Varmekjær kildeløvsog	Akutt truet (CR)	x	
E6	Svartor-strandskog	Sterkt truet (EN)	x	
	L-M Myrvegetasjon			
L1, M1	Rik (inkl. intermediær) skog-/krattbevokst myr	Noe truet (VU), men varierende for utformingene	x	
M2-4, L2-3	Åpen intermediærmyr og rikmyr i lavlandet	Noe truet (VU), utforminger sterkt (EN) eller akutt truet (CR)	x	
M3	Ekstremrikmyr i høyereliggende områder	Hensynskrevende (LR), utforminger noe truet (VU)	x	
	O & P Vannkant- og vannvegetasjon			
O1b	Rik kortskuddstrand	Sterkt truet (EN)	x	
O4	Rikstarrump	Sterkt truet (EN)	x	
	U-X Havstrandvegetasjon			
U3-U9	Havstrandeng- og havstrandsumpvegetasjon	Noe truet (VU)	x	
U4-U5	Salteng	Noe truet (VU) i Sør- Norge	x	
U7	Brakkvannseng	Noe truet (VU) i Sør- Norge	x	
U8-U9	Brakkvannsump/sump-strand	Livskraftig (LC)	x	
V6,V7,W	Sanddyner	Noe truet (VU)	x	
W4	Dynetrau	Noe truet (VU) til sterkt truet (EN)	x	
X1	Rikt strandberg	Noe truet (VU)	x	

Regional oversikt over rødlistearter

Artsmangfoldet i kulturlandskapet

I de fleste undersøkelsene som er gjort i Møre og Romsdal og Oppdal, har artsamangfoldet hatt en sentral plass, og det er særlig artsgruppene karplanter og sopp som er undersøkt. I løpet av 15 år er det laget artslistene for mange hundre enkeltlokaliteter som til sammen gir et godt bilde av disse to organismegruppene i områdets kulturlandskap, selv om grasmarker (slåtteeinger, naturbeitemarker og hagemark) har vært prioriterte, og andre typer er noe mindre undersøkt. Når det gjelder andre grupper som lav, moser og virvelløse dyr, har man mye dårligere kunnskap. Av vel 1200 planter registrert i Møre og Romsdal, kan man regne rundt 500-600 som i varierende grad knyttet til kulturlandskapet, eller med viktige forekomster her (Jordal & Gaarder 1995a, Gaarder & Jordal 2003). De artene som er sterkest knyttet til ugjødslete grasmarker (slåttemark og naturbeitemark) har vært kalt naturengplanter og seterplanter (Jordal & Gaarder 1995a). Disse utgjør til sammen rundt 130 arter i Møre og Romsdal og Oppdal til sammen. Av kjente sopparter er det nå mellom 1900 og 2000 arter i

det området som omfattes av rapporten (jf. 1888 arter i sopplista for Møre og Romsdal pr. 2005, se Jordal 2005f). Av disse er minst 300 knytt til grasmarker, og rundt 120 regnes som beitemarkssopp (Jordal 1997, 2005f m.m.). Ellers er en rekke, dels sjeldne arter av både sopp, karplanter, lav og virvelløse dyr knyttet til skog med hassel og alm, som også gjerne er høstingsskog. En del kunnskap om disse gruppene er framkommet gjennom undersøkelser i Eikesdalen og andre steder, men mye gjenstår også. Fuglene i kulturlandskapet finnes det også noe informasjon om (se bl.a. Bevanger & Jordal 1981, Jordal & Gaarder 1997), men disse er i liten grad benyttet til å sette verdi på enkeltlokaliteter.

Rødlistearter

I desember 2006 ga Artsdatabanken ut en ny offisiell nasjonal rødliste (Kålås et al. 2006).

Rødlista av 2006 benytter følgende kategorier eller rødlistestatus:

RE	regionalt utdødd	VU	sårbar
CR	kritisk truet	NT	nær truet/hensynskrevende
EN	direkte truet	DD	kunnskapsmangel

Siden feltarbeid og områdebeskrivelser i denne rapporten ble ferdigstilt før denne nye rødlista kom, er det i områdebeskrivelsene referert til den gamle rødlista (DN 1999b), se metodekapitlet. Det har derfor ikke vært mulig å lage en oversikt over *funn* av rødlistearter i prosjektet i samsvar med den nye rødlista. I stedet er det laget en generell oversikt over rødlistearter i ulike organismegrupper og i ulike naturtyper, med hovedfokus mot kulturlandskapet (tabellene 6-8). Framstillinga er basert på prosjekter for Møre og Romsdal fylke og Oppdal kommune (Jordal 2007d, Jordal & Gaarder 2007). I denne framstillinga er det benyttet tilgjengelig informasjon fra www.artsdatabanken.no, og her finnes opplysninger om hvilke hovednaturtype (eller -typer) hver enkelt art foretrekker. Ut fra denne informasjonen er det mulig å lage oversikt over antall rødlistearter fra ulike organismegrupper som finnes i kulturlandskapet (jordbrukslandskapet).

Tabell 6. Antall av kjente rødlistearter (etter rødlista av 2006) i Møre og Romsdal og Oppdal fordelt på organismegrupper, og med opplysninger om hvor stor del som forekommer i eller er knyttet til kulturlandskapet (data fra Jordal 2007d, Jordal & Gaarder 2007 og www.artsdatabanken.no). Viktige grupper i kulturlandskapet er markert med fete typer.

Artsgruppe	Møre og Romsdal			Oppdal		
	Alle naturtyper	Jordbruks-landskap	% i jordbruks-landskapet	Alle naturtyper	Jordbruks-landskap	% i jordbruks-landskapet
Alger	12					
Sopp	260	112	43%	52	32	61%
Lav	48	14	29%	28	5	18%
Moser	26	5	19%	40	4	10%
Karplanter	73	36	49%	57	25	44%
Svamper	1					
Koralldyr	4					
Leddormer	4					
Krepsdyr	4			1		
Døgnfluer, øyestikkere, steinfluer og vårfluer	1			3		
Biller	37	7	19%	9	2	22%
Sommerfugler	15	12	80%	10	7	70%
Tovinger	35	2	6%	2		
Edderkopper	1					
Bløtdyr	11			2		
Fisker	20					
Amfibier og reptiler	2	2	100%	2		
Fugler	54	15	28%	32	8	25%
Pattedyr	13	5	38%	3		
SUM	621	211	34%	240	83	35%

Det er særlig gruppene karplanter, sopp og sommerfugler, samt fugler, som er knyttet til kulturlandskapet og de naturtypene som finnes der. Det er særlig i disse gruppene man finner spesialistene knyttet til gamle, ugjødslede engsamfunn, som nå er i sterk tilbakegang. De fleste rødlistede lavene i kulturlandskapet er mer knyttet til styvingstre, halvåpne lundaktige skoger o.l., mens flere av de rødlista mosene gjerne forekommer på naken jord, f.eks. noe tråkkpåvirket mark i åpent til halvåpent terreng. Fugleartene har til dels andre miljøkrav enn de andre, mer stasjonære gruppene, de er mer mobile og kan utnytte ressurser fra større områder.

I tabell 7 listes kjente rødlistearter i kulturlandskapet i Møre og Romsdal og Oppdal. Artsdataene stammer fra egne prosjekter for Møre og Romsdal fylke og Oppdal kommune. Habitatinformasjon er hentet fra www.artsdatabanken.no og stemmer ikke nødvendigvis for de lokale funnene.

Tabell 7. Oversikt over rødlistearter i Møre og Romsdal og Oppdal som er knyttet til eller har viktige forekomster i kulturlandskapet (data fra Jordal 2007d, Jordal & Gaarder 2007 og www.artsdatabanken.no). Grunnlaget for plassering av en art i kulturlandskapet (jordbrukslandskapet) er hentet fra www.artsdatabanken.no og stemmer ikke nødvendigvis for de lokale funnene.

Artsgruppe	Latinsk navn	Norsk navn	Kat	Møre og Romsdal	Oppdal
Sopp	<i>Abortiporus biennis</i>	Rødneende labyrintkjuke	NT	x	

Artsgruppe	Latinsk navn	Norsk navn	Kat	Møre og Romsdal	Oppdal
Sopp	<i>Amaurodon viridis</i>		VU	x	
Sopp	<i>Boletus queletii</i>	Oransje blodrørsopp	DD	x	
Sopp	<i>Boletus suspectus</i>	Gul rørsopp	VU	x	
Sopp	<i>Camarophylloopsis foetens</i>	Stanknarrevokssopp	VU	x	
Sopp	<i>Camarophylloopsis schulzeri</i>	Gulbrun narrevokssopp	NT	x	x
Sopp	<i>Cantharellus amethysteus</i>		NT	x	
Sopp	<i>Cantharellus melanoxeros</i>	Svartnende kantarell	NT	x	
Sopp	<i>Clavaria amoenoides</i>	Vridd køllesopp	NT	x	
Sopp	<i>Clavaria flavipes</i>	Halmgul køllesopp	NT	x	
Sopp	<i>Clavaria fumosa</i>	Røykkøllesopp	NT	x	x
Sopp	<i>Clavaria greletii</i>		VU	x	
Sopp	<i>Clavaria incarnata</i>		EN	x	
Sopp	<i>Clavaria tenuipes</i>		DD	x	x
Sopp	<i>Clavaria zollingeri</i>	Fiolet greinkøllesopp	NT	x	
Sopp	<i>Clavulinopsis cinereoides</i>		NT	x	
Sopp	<i>Clavulinopsis fusiformis</i>		DD	x	
Sopp	<i>Cortinarius balteatoalbus</i>		EN	x	
Sopp	<i>Cortinarius conicus</i>		VU	x	
Sopp	<i>Cortinarius olearioides</i>	Safranslørsopp	VU	x	
Sopp	<i>Cortinarius urbicus</i>	Sølvslørsopp	NT	x	
Sopp	<i>Dermoloma josserandii</i>		EN	x	
Sopp	<i>Entoloma aethiops</i>		VU	x	
Sopp	<i>Entoloma allochroum</i>		DD	x	
Sopp	<i>Entoloma ameides</i>	Grå duftrøds-kivesopp	NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma atrocoeruleum</i>		NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma bloxamii</i>	Praktrøds-kivesopp	VU	x	x
Sopp	<i>Entoloma caeruleopolitum</i>	Glassblå røds-kivesopp	NT	x	
Sopp	<i>Entoloma caeruleum</i>		DD	x	
Sopp	<i>Entoloma catalaunicum</i>	Blårandrøds-kivesopp	DD	x	x
Sopp	<i>Entoloma cocles</i>		NT	x	
Sopp	<i>Entoloma coeruleoflocculosum</i>		VU	x	
Sopp	<i>Entoloma corvinum</i>	Ravnerøds-kivesopp	NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma cruentatum</i>		VU	x	
Sopp	<i>Entoloma dichroum</i>		VU	x	
Sopp	<i>Entoloma fuscotomentosum</i>		NT	x	
Sopp	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	Lillagrå røds-kivesopp	NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma jubatum</i>	Semsket røds-kivesopp	NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma kervernii</i>		DD	x	
Sopp	<i>Entoloma lampropus</i>	Mørkblå røds-kivesopp	DD	x	x
Sopp	<i>Entoloma melanochroum</i>		DD	x	x
Sopp	<i>Entoloma neglectum</i>		DD		x
Sopp	<i>Entoloma politoflavipes</i>		VU	x	x
Sopp	<i>Entoloma porphyrophaeum</i>	Lillabrun røds-kivesopp	NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma pratulense</i>		NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma prunuloides</i>	Melrøds-kivesopp	NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma pseudocoelestinum</i>		NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma queletii</i>		VU	x	
Sopp	<i>Entoloma rhombisporum</i>	Rombesporet røds-kivesopp	NT	x	x

Artsgruppe	Latinsk navn	Norsk navn	Kat	Møre og Romsdal	Oppdal
Sopp	<i>Entoloma sacchariolum</i>		VU	x	
Sopp	<i>Entoloma scabropellis</i>		VU	x	
Sopp	<i>Entoloma sodale</i>		NT	x	
Sopp	<i>Entoloma turci</i>		NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma undulatosporum</i>		DD	x	x
Sopp	<i>Entoloma velenovskyi</i>		NT	x	x
Sopp	<i>Entoloma versatile</i>	Oliven rødskivesopp	DD	x	
Sopp	<i>Geastrum pectinatum</i>	Skaftjordstjerne	NT	x	
Sopp	<i>Geastrum triplex</i>	Prestejordstjerne	VU	x	
Sopp	<i>Geoglossum cookeanum</i>	Dynejordtunge	NT	x	
Sopp	<i>Geoglossum difforme</i>	Slimjordtunge	EN	x	
Sopp	<i>Geoglossum hakelieri</i>	Røykbrun jordtunge	EN	x	
Sopp	<i>Geoglossum simile</i>	Trolljordtunge	NT	x	
Sopp	<i>Geoglossum uliginosum</i>	Sumpjordtunge	EN	x	
Sopp	<i>Gymnopilus odini</i>	Oransje bålbitersopp	NT	x	
Sopp	<i>Gymnopus fusipes</i>	Stubbeflathatt	VU	x	
Sopp	<i>Gymnopus nivalis</i>	Vårflathatt	NT	x	
Sopp	<i>Hygrocybe aurantiosplendens</i>	Gyllen vokssopp	NT	x	x
Sopp	<i>Hygrocybe calciphila</i>		VU	x	
Sopp	<i>Hygrocybe calyptriformis</i>		CR	x	
Sopp	<i>Hygrocybe canescens</i>	Tinnvokssopp	EN	x	
Sopp	<i>Hygrocybe colemanniana</i>	Brun engvokssopp	VU	x	x
Sopp	<i>Hygrocybe flavipes</i>	Gulfovokssopp	NT	x	
Sopp	<i>Hygrocybe fornicata</i>	Musserongvokssopp	NT	x	x
Sopp	<i>Hygrocybe ingrata</i>	Rødrende lutvokssopp	NT	x	x
Sopp	<i>Hygrocybe intermedia</i>	Flammevokssopp	VU	x	
Sopp	<i>Hygrocybe lacmus</i>	Skifervokssopp	NT	x	
Sopp	<i>Hygrocybe ovina</i>	Sauevokssopp	VU	x	
Sopp	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	Svartdugget vokssopp	NT	x	
Sopp	<i>Hygrocybe quieta</i>	Rødskivevokssopp	NT	x	x
Sopp	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	Russelærvokssopp	NT	x	
Sopp	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	Rød honningvokssopp	NT	x	
Sopp	<i>Hygrocybe subpapillata</i>		VU	x	
Sopp	<i>Hygrocybe turunda</i>	Mørkskjellet vokssopp	NT	x	x
Sopp	<i>Hygrocybe vitellina</i>	Gul slimvokssopp	VU	x	
Sopp	<i>Hypoxylon vogesiacum</i>	Almekullsopp	VU	x	
Sopp	<i>Inocybe erubescens</i>	Vårtrevlesopp	NT	x	
Sopp	<i>Lentinellus vulpinus</i>	Rynkesagsopp	NT	x	
Sopp	<i>Lepiota echinacea</i>	Liten skjellparasollsopp	VU	x	
Sopp	<i>Lepiota fulvella</i>	Rustbrun parasollsopp	NT	x	
Sopp	<i>Lepiota oreadiformis</i>	Blek parasollsopp	DD		x
Sopp	<i>Lepiota pseudohelveola</i>	Skjevringet parasollsopp	VU	x	
Sopp	<i>Lepista luscina</i>	Engridderhatt	NT		x
Sopp	<i>Lepista subconnexa</i>	Blek knipperidderhatt	DD	x	
Sopp	<i>Microglossum fuscorubens</i>	Kobbertunge	VU	x	
Sopp	<i>Microglossum olivaceum</i>	Oliventunge	VU	x	
Sopp	<i>Morchella esculenta</i>	Rundmorkel	DD	x	
Sopp	<i>Mycena chlorantha</i>	Gulgrønnhette	NT	x	

Artsgruppe	Latinsk navn	Norsk navn	Kat	Møre og Romsdal	Oppdal
Sopp	<i>Mycena latifolia</i>	Alvehette	DD	x	
Sopp	<i>Onygena equina</i>	Hornsopp	NT	x	
Sopp	<i>Phellodon niger</i>	Svartsølvpigge	NT	x	
Sopp	<i>Polyporus tuberaster</i>	Knollstilkjuke	NT	x	
Sopp	<i>Polyporus umbellatus</i>	Skjermkjuke	VU	x	
Sopp	<i>Porpoloma metapodium</i>	Grå narremusserong	VU	x	x
Sopp	<i>Ramariopsis crocea</i>	Safransmåfingersopp	VU		x
Sopp	<i>Ramariopsis kunzei</i>	Hvit småfingersopp	NT	x	
Sopp	<i>Ramariopsis subtilis</i>	Elegant småfingersopp	NT	x	
Sopp	<i>Russula albonigra</i>	Gråsvart kremle	NT	x	
Sopp	<i>Russula anthracina</i>	Kokskremle	NT	x	
Sopp	<i>Russula cuprea</i>		VU	x	
Sopp	<i>Russula maculata</i>	Flekkremle	NT	x	
Sopp	<i>Russula roseipes</i>	Rosenfotkremle	NT	x	
Sopp	<i>Squamanita paradoxa</i>	Grynknollsliresopp	EN	x	
Sopp	<i>Thuemenidium atropurpureum</i>	Vrangjordtunge	NT	x	
Sopp	<i>Trichoglossum walteri</i>	Vranglodnetunge	VU	x	
Sopp	<i>Tricholoma atrosquamosum</i>	Svartspettet musserong	NT	x	
Sopp	<i>Tricholoma joachimii</i>		EN	x	
Lav	<i>Biatoridium monasteriense</i>	Klosterlav	NT	x	
Lav	<i>Cetrelia olivetorum</i>	Praktlav	VU		x
Lav	<i>Cladonia callosa</i>	Skjørbeger	EN	x	
Lav	<i>Collema limosum</i>	Leirglye	EN		x
Lav	<i>Degelia atlantica</i>	Kystblåfiltlav	VU	x	
Lav	<i>Fuscopannaria mediterranea</i>	Olivenfiltlav	VU	x	
Lav	<i>Glypholecia scabra</i>	Kalkskjold	EN		x
Lav	<i>Gyalecta flotowii</i>	Bleik kraterlav	VU	x	
Lav	<i>Gyalecta ulmi</i>	Almelav	NT	x	
Lav	<i>Heterodermia speciosa</i>	Elfenbenslav	EN		x
Lav	<i>Leptogium burgessii</i>	Kranshinnelev	VU	x	
Lav	<i>Menegazzia terebrata</i>	Hodeskoddelay	VU	x	
Lav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>		VU	x	
Lav	<i>Pachyphiale carneola</i>		VU	x	
Lav	<i>Pseudocyphellaria crocata</i>	Gullprikklav	VU	x	
Lav	<i>Sclerophora amabilis</i>	Praktdoggnål	EN	x	
Lav	<i>Sclerophora pallida</i>	Bleikdoggnål	NT	x	
Lav	<i>Sclerophora peronella</i>	Kystdoggnål	NT	x	x
Moser	<i>Bryum riparium</i>	Kantknollvrangmose	VU	x	
Moser	<i>Bryum subapiculatum</i>	Kuleknollvrangmose	NT	x	
Moser	<i>Bryum tenuisetum</i>	Gulknollvrangmose	NT	x	
Moser	<i>Campylopus brevipilus</i>	Oddsåtemose	VU	x	
Moser	<i>Hedwigia integrifolia</i>	Beitesteinmose	VU	x	
Moser	<i>Lophozia capitata</i>	Knoppflik	CR	x	
Moser	<i>Lophozia perssonii</i>	Kalkflik	NT		x
Moser	<i>Physcomitrella patens</i>	Muddermose	VU		x
Moser	<i>Pseudocalliergon angustifolium</i>	Snøgulmose	VU		x
Moser	<i>Tayloria acuminata</i>	Spisstrompetmose	VU		x
Karplanter	<i>Alchemilla oxyodonta</i>	Kvassmarikåpe	VU		x

Artsgruppe	Latinsk navn	Norsk navn	Kat	Møre og Romsdal	Oppdal
Karplanter	<i>Alchemilla xanthochlora</i>	Kystmarrikåpe	VU	x	
Karplanter	<i>Androsace septentrionalis</i>	Smånøkkel	NT	x	x
Karplanter	<i>Arnica montana</i>	Solblom	VU	x	
Karplanter	<i>Asperugo procumbens</i>	Gåsefot	VU	x	x
Karplanter	<i>Atriplex prostrata ssp. calotheca</i>	Flikmelde	EN	x	
Karplanter	<i>Botrychium boreale</i>	Fjellmarinøkkel	NT	x	x
Karplanter	<i>Botrychium lanceolatum</i>	Håndmarinøkkel	EN	x	x
Karplanter	<i>Botrychium lunaria</i>	Marinøkkel	NT	x	x
Karplanter	<i>Botrychium multifidum</i>	Høstmariøkkel	VU	x	
Karplanter	<i>Campanula cervicaria</i>	Stavklokke	NT	x	
Karplanter	<i>Catabrosa aquatica</i>	Kildegras	NT	x	x
Karplanter	<i>Cephalanthera longifolia</i>	Hvit skogfrue	NT	x	
Karplanter	<i>Comastoma tenellum</i>	Småsøte	NT	x	x
Karplanter	<i>Cypripedium calceolus</i>	Marisko	NT	x	x
Karplanter	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Engmarihånd	NT	x	x
Karplanter	<i>Erica cinerea</i>	Purpurlyng	NT	x	
Karplanter	<i>Gentianella amarella</i>	Bittersøte	NT	x	x
Karplanter	<i>Gentianella campestris</i>	Bakkesøte	NT	x	
Karplanter	<i>Gymnadenia conopsea</i>	Brudespore	NT	x	x
Karplanter	<i>Hyoscyamus niger</i>	Bulmeurt	EN		x
Karplanter	<i>Juncus minutulus</i>	Grannsisv	NT	x	
Karplanter	<i>Lappula deflexa</i>	Hengepiggrø	NT	x	x
Karplanter	<i>Lappula myosotis</i>	Sprikepigggrø	NT	x	x
Karplanter	<i>Myricaria germanica</i>	Klåved	NT	x	x
Karplanter	<i>Nigritella nigra</i>	Svartkurle	EN		x
Karplanter	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Ormetunge	VU	x	
Karplanter	<i>Pedicularis sylvatica ssp. hibernica</i>	Irsk myrklegg	NT	x	
Karplanter	<i>Potentilla xsuberecta</i>	Heitepperot	VU	x	
Karplanter	<i>Primula scandinavica</i>	Fjellnøkleblom	NT	x	x
Karplanter	<i>Primula stricta</i>	Smalnøkleblom	NT	x	x
Karplanter	<i>Pseudorchis albida</i>	Hvitkurle	VU	x	x
Karplanter	<i>Rhinanthus minor ssp. monticola</i>	Kystengkall	VU	x	
Karplanter	<i>Schoenus ferrugineus</i>	Brunskjene	NT	x	
Karplanter	<i>Thalictrum simplex</i>	Smalfrøstjerne	VU	x	x
Karplanter	<i>Thymus praecox</i>	Kryptimian	NT	x	
Karplanter	<i>Tractema verna</i>	Kystblåstjerne	VU	x	
Karplanter	<i>Urtica urens</i>	Smånesle	NT	x	x
Karplanter	<i>Valerianella locusta</i>	Vårsalat	NT		x
Karplanter	<i>Veronica verna</i>	Vårveronika	NT	x	
Biller	<i>Carabus nitens</i>		NT	x	
Biller	<i>Chrysolina hyperici</i>		DD	x	
Biller	<i>Euglenes pygmaeus</i>		NT	x	
Biller	<i>Holotrichapion aethiops</i>		VU	x	
Biller	<i>Meloe proscarabaeus</i>		EN	x	
Biller	<i>Psylliodes cucullata</i>		NT		x
Biller	<i>Quedius fulgidus</i>		EN	x	
Biller	<i>Sitona puncticollis</i>		NT	x	

Artsgruppe	Latinsk navn	Norsk navn	Kat	Møre og Romsdal	Oppdal
Sommerfugler	<i>Bryotropha purpurella</i>		EN		x
Sommerfugler	<i>Buvatina stroemella</i>		EN		x
Sommerfugler	<i>Carterocephalus palaemon</i>	Gulflekksmyger	NT	x	
Sommerfugler	<i>Cerastis leucographa</i>	Brunt vårfly	NT	x	
Sommerfugler	<i>Diasemia reticularis</i>	Beiteengmott	EN	x	
Sommerfugler	<i>Dichrorampha consortana</i>	Slåttengrotvikler	EN	x	
Sommerfugler	<i>Elachista subnigrella</i>		VU		x
Sommerfugler	<i>Endothenia marginana</i>	Bremstilkvikler	VU	x	
Sommerfugler	<i>Gnorimoschema valesiella</i>		EN		x
Sommerfugler	<i>Lycaena helle</i>	Fiolett gullvinge	VU		x
Sommerfugler	<i>Melitaea diamina</i>	Mørk rutevinge	EN	x	
Sommerfugler	<i>Nemophora minimella</i>		VU	x	
Sommerfugler	<i>Notocelia tetragonana</i>	Svart rosevikler	NT	x	
Sommerfugler	<i>Parnassius mnemosyne</i>	Mnemosynesommerfugl	VU	x	
Sommerfugler	<i>Pyrgus alveus</i>	Alvesmyger	VU	x	x
Sommerfugler	<i>Trifurcula cryptella</i>		VU	x	
Sommerfugler	<i>Zygaena lonicerae</i>	Stor bloddråpesvermer	EN	x	
Tovinger	<i>Mycomya denmax</i>		VU	x	
Tovinger	<i>Phronia obtusa</i>		NT	x	
Bløtdyr	<i>Oxychilus navarricus</i>	Båndglanssnegl	DD	x	
Amfibier og reptiler	<i>Triturus cristatus</i>	Storsalamander	VU	x	
Amfibier og reptiler	<i>Triturus vulgaris</i>	Småsalamander	NT	x	x
Fugler	<i>Alauda arvensis</i>	Sanglerke	NT	x	x
Fugler	<i>Bubo bubo</i>	Hubro	EN	x	x
Fugler	<i>Coturnix coturnix</i>	Vaktel	NT°	x	
Fugler	<i>Crex crex</i>	Åkerrikse	CR	x	x
Fugler	<i>Emberiza hortulana</i>	Hortulan	CR	x	
Fugler	<i>Lanius collurio</i>	Tornskate	VU	x	
Fugler	<i>Larus fuscus fuscus</i>	Sildemåke	EN	x	
Fugler	<i>Limosa limosa</i>	Svarthalespove	EN	x	
Fugler	<i>Locustella naevia</i>	Gresshoppesanger	VU°	x	
Fugler	<i>Luscinia luscinia</i>	Nattergal	NT	x	
Fugler	<i>Motacilla flava flava</i>	Sørlig gulerle	EN	x	
Fugler	<i>Numenius arquata</i>	Storspove	NT	x	x
Fugler	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Steinskvett	NT	x	x
Fugler	<i>Saxicola torquatus</i>	Svartstrupe	NT°	x	
Fugler	<i>Streptopelia decaocto</i>	Tyrkerdue	VU	x	x
Fugler	<i>Sturnus vulgaris</i>	Stær	NT	x	x
Fugler	<i>Vanellus vanellus</i>	Vipe	NT	x	x
Pattedyr	<i>Lutra lutra</i>	Eurasisk oter	VU	x	
Pattedyr	<i>Myotis mystacinus</i>	Skjeggflaggermus	NT	x	
Pattedyr	<i>Nyctalus noctula</i>	Storflaggermus	DD	x	
Pattedyr	<i>Sorex isodon</i>	Taigaspissmus	DD	x	
Pattedyr	<i>Vespertilio murinus</i>	Skimmelflaggermus	NT	x	

For Møre og Romsdal er det også laget en mer detaljert oversikt over habitatkravene til de 211 rødlisteartene i jordbrukslandskapet. Oversikta er basert på informasjon som er oppgitt som habitat i rødlistebasen til Artsdatabanken på www.artsdatabanken.no.

Tabell 8 nedenfor viser at grasmarkene er viktigst for rødlisteartene i kulturlandskapet, og det gjelder først og fremst ugjødsel/lite gjødsel grasmarker (naturbeitemarker, tradisjonelle slåtteenger). En del av disse artene kan også overleve i vegkanter. Ellers er det en god del arter som er knyttet til trær i kulturlandskapet, bl.a. styvingstrær. Dette gjelder særlig lav, sopp og moser.

Tabell 8. Antall kjente rødlistearter i ulike typer habitat i jordbrukslandskapet i Møre og Romsdal (av totalt 211 arter). Tabellen er laget på basis av egen oversikt over rødlistearter i Møre og Romsdal og habitatinformasjon på www.artsdatabanken.no. (NB! habitatinformasjonen gjelder på landsplan, og hver art kan ha angitt flere habitattyper).

TYPE	ANTALL (N=211)
Beitemark	101
Slåtteeng	72
Baserike enger og tørrbakker	59
Hagemarkskog	49
Fukteng og grøfter	17
Vegkant, åkerkant, åker	24
Kultureng	17
Skrotemark	10
Kulturlandskap med trær	36
Enkeltrær, parker og alléer	14
Kystlynghei	17
Gamle byggverk/innendørs/grotter/gruver	4

Kommunale naturtyperapporter

Pr. november 2007 har de aller fleste kommunene som omfattes av denne rapporten fullført en runde med naturtypekartlegging. Det er noe varierende hvor grundig arbeid som har vært gjort i de ulike kommunene, og det er behov for oppdatering de fleste steder. Nedenfor er det laget en oversikt over rapporter fra naturtypekartlegginga i de ulike kommunene. Det meste av materialet er lagt inn i Naturbase.

Tabell 9. Oversikt over kommune-rapportar i Møre og Romsdal og Oppdal i forbindelse med den landsomfattende kartlegginga av prioriterte naturtyper. Nr viser til kommunenummer. De fleste rapportene kan lastes ned fra <http://fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=1555&amid=1384961>.

Nr	Kommune	Tittel
1547	Aukra	Jordal, J. B. 2002. Kartlegging av biologisk mangfold i Aukra kommune. Ressurssenteret i Tingvoll, rapport nr. 2-2000. 104 s.
1576	Aure (inkl. 1569 Tustna)	Oldervik, F. in prep. Registrering av naturtypar i Aure. Rapport.
1554	Averøy	Gaarder, G. & Oldervik, F. 2003. Biologisk mangfold i Averøy kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2003:19, 37 s.
1551	Eide	Jordal, J. B. 2007g. Kartlegging av naturtypar i Eide kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 4-2005. 67 s.
1556	Frei	Gaarder, G. 2003a. Kartlegging av biologisk mangfold i Frei kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2003:17, 29 s.
1548	Fræna	Jordal, J. B. 2005b. Kartlegging av naturtypar i Fræna kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 5-2005. 140 s.
1532	Giske	Holtan, D., i trykk. Biologisk mangfold i Giske kommune. Rapport.
1557	Gjemnes	Jordal, J. B., 2000b. Kartlegging av biologisk mangfold i Gjemnes kommune 1999-2000. Gjemnes kommune. 110 s.
1571	Halsa	Aune, E. I. 2005c. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtyper) i Halsa kommune. NTNU rapport botanisk serie 2005-3. 31 s.
1534	Haram	Jordal, J. B. & Holtan, D. 2005a. Kartlegging av naturtypar i Haram kommune. Haram kommune, rapport. 117 s. + bilete og kart.
1517	Hareid	Engen, T., Grimstad, K. J. & Soot, K.M. i manus. Biologiske undersøkingar i Hareid kommune. Rapport.
1515	Herøy	Jordal, J. B. & Grimstad, K. J. 2001. Kartlegging av biologisk mangfold i Herøy kommune, Møre og Romsdal. Herøy kommune, rapport, 123 s.
1503	Kristiansund	Gaarder, G. 2003b. Biologisk mangfold i Kristiansund kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2003:18, 33 s.
1545	Midsund	Jordal, J. B. 2005e. Kartlegging av naturtypar i Midsund kommune. Ressurssenteret i Tingvoll, rapport nr. 2-2005. 83 s.
1502	Molde	Connor, A. 2004. Kartlegging og verdisetting av viktige naturtyper for biologisk mangfold i Molde kommune. Institutt for naturforvaltning, Norges Landbrukshøgskole. Mastergradsoppgave, 206 s. + vedlegg
1543	Neset	Jordal, J. B. 2005a. Kartlegging av naturtypar i Neset kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 6-2005. 162 s.
1524	Norrdal	Holtan, D. & Grimstad, K. J. 2000. Kartlegging av biologisk mangfold i Norrdal - biologiske undersøkingar i 1999. Norrdal kommune, rapport. 96 s.
1539	Rauma	Jordal, J. B. & Stueflotten, S. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i Rauma kommune, Møre og Romsdal. Rauma kommune, rapport. 192 s. + kart.
1567	Rindal	Aune, E. I. 2005a. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtyper) i Rindal kommune. NTNU rapport botanisk serie 2005-4. 39 s.

Nr	Kommune	Tittel
1514	Sande	Vidnes, M. & Grimstad, K.J. 2006. Biologisk mangfold i Sande kommune, Møre og Romsdal. kartlegging av viktige naturtyper og viktige viltområde. Offentleg del. Sande kommune, rapport. 90 s.
1546	Sandøy	Jordal, J. B. 2005d. Kartlegging av naturtyper i Sandøy kommune. Ressurssenteret i Tingvoll, rapport nr. 1-2005. 73 s.
1529	Skodje	Jordal, J. B. & Holtan, D. 2005b. Kartlegging av naturtyper i Skodje kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 3-2005. 89 s.
1573	Smøla	Jordal, J. B. 2004b. Kartlegging av naturtyper i Smøla kommune. Smøla kommune, rapport. 106 s. + kart.
1526	Stordal	Jordal, J. B., Busengdal, S.E. & Holtan, D. 2005. Kartlegging av naturtyper i Stordal kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 1-2005. 111 s.
1525	Stranda	Holtan, D. & Grimstad, K. J. 2004a. Biologisk mangfold i Stranda kommune. Kartleggingsrapport 2000. Stranda kommune, rapport. 127 s. + kart.
1531	Sula	Holtan, D. & Grimstad, K. J. 2004b. Biologiske undersøkingar i Sula kommune 2000-2001. Sula kommune, rapport. 47 s.
1563	Sunndal	Jordal, J. B. 2004a. Et gløtt inn i Sunndalsnaturen – en kartlegging av viktige naturtyper. Sunndal kommune, rapport. 262 s.
1566	Surnadal	Aune, E. I. 2005b. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtyper) i Surnadal kommune. NTNU rapport botanisk serie 2005-1. 52 s.
1528	Sykkylven	Holtan, D. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i Sykkylven kommune. Sykkylven kommune, rapport. 61 s.
1560	Tingvoll	Hagen, G. 2000. Kartlegging og verdisetting av naturtyper i Tingvoll kommune etter DN-handbok 13-1999. Hovudfagsoppgåve i naturvern ved Institutt for biologi og naturforvaltning, Norges Landbrukshøgskole. 216 s. + vedlegg. Gaarder, G. 2007. Verdifulle kulturlandskap i Tingvoll kommune. Miljøfaglig Utredning. Rapport 2007:8. 80 s.
1572	Tustna	Sammenslått med Aure, se denne.
1516	Ulstein	Måren, I. E. & Håland, A. 1999. Biologisk mangfold i Ulstein kommune - en statusrapport. Norsk Natur Informasjon. NNI-rapport nr. 44. 75 s. (forprosjekt, ligger ikke i Naturbase)
1511	Vanylven	Vidnes, M. 2003. Biologisk mangfold i Vanylven kommune, Møre og Romsdal. Kartlegging av viktige naturtyper. 78 s. + kart.
1535	Vestnes	Jordal, J. B. 2003. Kartlegging av biologisk mangfold i Vestnes kommune, Møre og Romsdal. Vestnes kommune, rapport. 114 s.
1519	Volda	Engen, T. & Grimstad, K. J. i manus. Biologisk mangfold i Volda. Rapport.
1523	Ørskog	Jordal, J. B. & Holtan, D. 2005c. Kartlegging av naturtyper i Ørskog kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 2-2005. 80 s.
1520	Ørsta	Mjøs, A. T. & Håland, A. 2002. Kartlegging av naturtyper i Ørsta kommune, Møre og Romsdal. NNI-rapport nr. 83. Jordal, J. B., Holtan, D. & Bøe, P. G. 2007: Kartlegging av naturtyper i Ørsta kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 1-2007. 126 s.
1504	Ålesund	Jordal, J. B. & Holtan, D. 1999. Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Ålesund. Ålesund kommune, rapport. 30 s. + kart. Holtan, D. (red.) 2001. Biologisk mangfold i Ålesund. Sluttrapport 2001. Ålesund kommune, rapport. 123 s. + kart.
1634	Oppdal	Jordal, J. B. & Gaarder, G. 2005. Kartlegging av naturtyper i Oppdal kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2005:66, 125 s. Jordal, J. B. 2007b. Kartlegging av naturtyper i Oppdal kommune 2006. J. B. Jordal Rapport nr. 2-2007. 64 s. (+ Jordal in prep.)

I tillegg til rapportene i tabell 9 er det laget en supplementsrapport for mange kommuner (Jordal 2007e), og flere prosjekter med supplering er uavsluttet (gjelder Aure, Ulstein, Volda, Vanylven m.m.).

Resultatoversikt feltarbeid 2003-2005

I det følgende presenteres data som er innsamlet gjennom dette prosjektet (Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold, delprosjekt jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge) 2003-2005.

Tabell 10. Oversikt over undersøkte lokaliteter. Lokalitetene er publisert i rapporter om kommunal naturtypekartlegging i Nesset (Jordal 2005a), Sunndal (Jordal 2004a), Ørsta (Jordal et al. 2007) og Oppdal (Jordal & Gaarder 2005). Lokalitetene i Rauma er publisert i en egen slåtteeengrapport for Møre og Romsdal (Jordal 2007a). Alt er innlagt i DN's Naturbase.

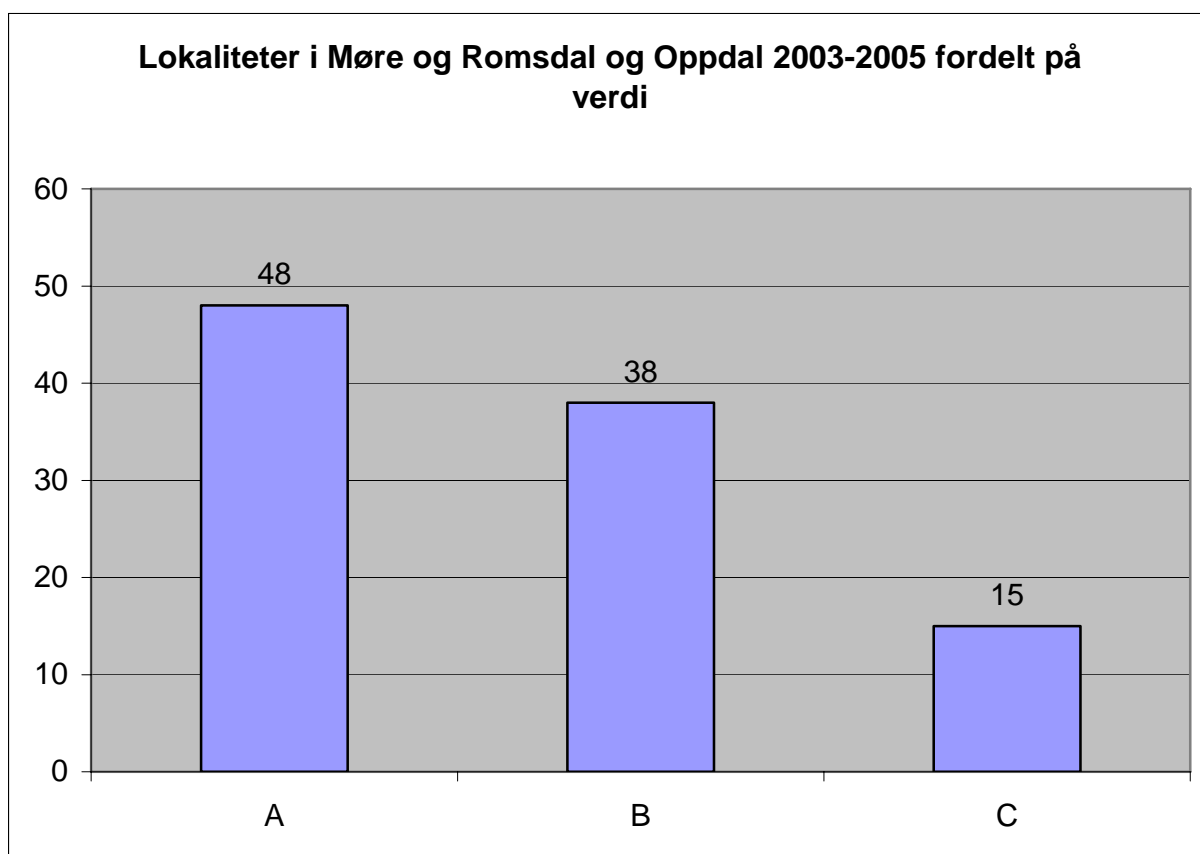
Fylke	Kommune	Lokalitet	UTM	Naturtype	Dato	Verdi
MR	Sunndal	Fjellgardene: Hafsåsen: Åsattløgu	MQ 9923-9930, 3201-3210	Naturbeitemark	21.08.2003	A
MR	Sunndal	Geitådalen: dalsidene	MQ 929-971, 289- 306	Skogsbeite	21.08.2003	A
MR	Sunndal	Geitådalen: Falesetra/ Løykjasetra	MQ 9317-9342, 2957-2971	Naturbeitemark	21.08.2003	A
MR	Sunndal	Geitådalen: Hafsåsetra	MQ 9484-9516, 3022-3029	Naturbeitemark	21.08.2003	A
MR	Sunndal	Geitådalen: Holbekksetra	MQ 9394-9406, 2993-3003	Naturbeitemark	21.08.2003	A
MR	Sunndal	Geitådalen: Sandsetra	MQ 9439-9449, 3010-3013	Naturbeitemark	21.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Bukta	MQ 9634-9654, 2590-2670	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Flysetra	MQ 9494-9560, 2289-2416	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Gammelsetra	MQ 9450-9505, 2349-2423	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Hallen	MQ 9720-9726, 2817-2855	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Haualykkja	MQ 9411-9466, 2244-2330	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Kåsa	MQ 9656-9665, 2700-2716	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Landlaupet	MQ 9604-9644, 2638-2657	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Myrasetra	MQ 9667-9685, 2749-2770	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Nyseterhaugane	MQ 9545-9626, 2518-2622	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Nysetra	MQ 9597-9626, 2498-2570	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Storvollen	MQ 9452-9485, 2142-2259	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Sunndal	Grøvudalen: Styggmarka	MQ 9656-9665, 2700-2716	Naturbeitemark	25.08.2003	A
MR	Nesset	Eikesdalsvatnet: Vike: Mjølsvika	MQ 577 380	Hagemark	28.08.2003	B
MR	Nesset	Eikesdalsvatnet: Vike	MQ 577-583, 372- 381	Skogsbeite/gml. edellauvskog	28.08.2003	A
MR	Nesset	Eikesdalsvatnet: Ytre Bjørk-Øvre Bjørk	MQ 574 328	Gml. edel- lauvskog	28.08.2003	A
MR	Nesset	Eikesdalen: Tyvika- Litjvatnet	MQ 576-603, 255- 285	Gml. edel- lauvskog	28.08.2003	A
MR	Volda	Skjeret	LP 5546 8699	Småbiotoper	06.07.2005	B

Fylke	Kommune	Lokalitet	UTM	Naturtype	Dato	Verdi
MR	Volda	Humberset, solblomlok.	LP 5083 8881	Naturbeitemark	21.07.2005	B
MR	Volda	Osdalssetra	LP 5954 7505	Naturbeitemark	21.07.2005	B
MR	Volda	Grøndalsstøylen	LP 5786 7558	Naturbeitemark	21.07.2005	C
MR	Volda	Osdal SØ	LP 6149 7588	Naturbeitemark	21.07.2005	B
MR	Volda	Osdal NØ	LP 621 770	Naturbeitemark	21.07.2005	C
MR	Volda	Tømmerbakk, småbiotop	LP 5164 9409	Småbiotoper	21.07.2005	C
MR	Volda	Tømmerbakk, slåtteeng	LP 5158 9405	Slåtteenger	21.07.2005	B
MR	Volda	Homborset, geitebeite	LP 5094 8924	Hagemark	23.07.2005	B
MR	Volda	Ullalandssetra	LP 558 896	Naturbeitemark	23.07.2005	C
MR	Volda	Nedrelid	LP 5114 9393	Artsrik vegkant	21.07.2005	A
MR	Ørsta	Festøyflesa	LQ 611 187	Kystlynghei	20.07.2005	C
MR	Ørsta	Flåvikneset	LQ 431-437, 072-078	Kystlynghei	20.07.2005	C
MR	Ørsta	Rebbestad nedafor vegen	LQ 5676 0077	Slåtteeng	20.07.2005	A
MR	Ørsta	Rebbestad ved vegkryss	LQ 5680 0090	Naturbeitemark	20.07.2005	A*
MR	Ørsta	Barstad	LP 5543 9809	Naturbeitemark	20.07.2005	B
MR	Ørsta	Barstad nedafor vegen (solblom)	LP 5566 9831	Slåtteeng	20.07.2005	A
MR	Ørsta	Barstad nedafor vegen (solblom)	LP 5568 9847	Naturbeitemark	20.07.2005	A
MR	Ørsta	Viddal S	LP 7551 9156	Naturbeitemark	21.07.2005	C
MR	Ørsta	Bondalseidet: Tverrgrova: Hjellbakkane	LP 6016-6031, 9432-9448	Naturbeitemark	22.07.2005	A
MR	Ørsta	Bondalseidet: Valset	LP 6138 9547	Naturbeitemark	22.07.2005	A
MR	Ørsta	Urke: Myrsetra	LQ 7568 0201	Naturbeitemark	22.07.2005	B
MR	Ørsta	Urke: Haukåsetra (Ytre Urkesetra)	LQ 7448 0243	Naturbeitemark	22.07.2005	B
MR	Ørsta	Urke: Årskreda	LQ 7366 0166	Naturbeitemark	22.07.2005	B
MR	Ørsta	Kvistaddalen: Kvistadsetra	LP 6673-6683 9486-9504	Naturbeitemark	22.07.2005	B
MR	Ørsta	Kvistaddalen: Årsetsetra	LP 670 945-946	Naturbeitemark	22.07.2005	C
MR	Ørsta	Standalseidet: Myklebustsetra	LQ 616 038	Naturbeitemark	23.07.2005	A
MR	Ørsta	Standalseidet: Standalssetra	LQ 6324 0487	Naturbeitemark	23.07.2005	C
ST	Oppdal	Grytdalen: Vekvesætra	NQ 4081 5366	Naturbeitemark	10.08.2005	B
ST	Oppdal	Grytdalen: Brattseteggsætra	NQ 4031 5312	Naturbeitemark	10.08.2005	C
ST	Oppdal	Grytdalen: Setersætra	NQ 4300 5007	Naturbeitemark	10.08.2005	B
ST	Oppdal	Engan, nord for Søstu	NQ 3046 2998	Naturbeitemark	22.08.2005	A
ST	Oppdal	Skorem: Nesto	NQ 3032 3325	Naturbeitemark	22.08.2005	A
ST	Oppdal	Vang: gravfeltet	NQ 3305 4131	Hagemark	22.08.2005	A
ST	Oppdal	Nerlosetra og Nordigardssætra	NQ 3402 3122	Naturbeitemark	24.08.2005	A
ST	Oppdal	Lossætrene NØ	NQ 3397 3166	Naturbeitemark	24.08.2005	A
ST	Oppdal	Vest for Kløftsætra (Losfjellet)	NQ 3443 3175	Naturbeitemark	24.08.2005	A
ST	Oppdal	Medlisætrene	NQ 3439 3069	Naturbeitemark	24.08.2005	A
ST	Oppdal	Fløttesætra (Losfjellet)	NQ 3365 3380	Naturbeitemark	24.08.2005	A

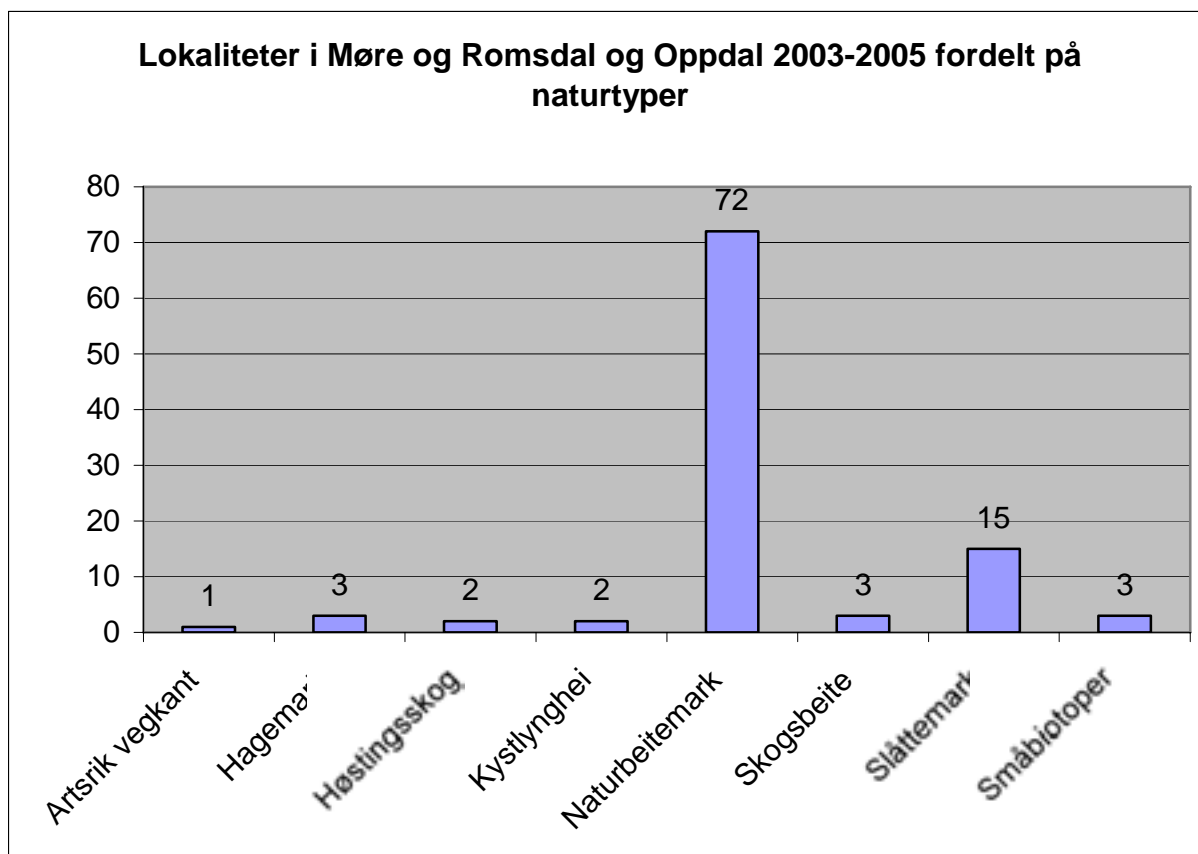
Fylke	Kommune	Lokalitet	UTM	Naturtype	Dato	Verdi
ST	Oppdal	NV for Loslisætra	NQ 3331 3178	Naturbeitemark	24.08.2005	A
ST	Oppdal	SV for Lossætrin, skogsbeite	NQ 3311 3135	Skogsbeite	24.08.2005	A
ST	Oppdal	Lo: Gammelsætra	NQ 3303 3126	Naturbeitemark	24.08.2005	A
ST	Oppdal	Skardalen: Kalvhågsætra	NQ 2884 5167	Naturbeitemark	30.08.2005	B
ST	Oppdal	Skardalen: Remma	NQ 2903 5327	Naturbeitemark	30.08.2005	A
ST	Oppdal	Skardalen: Stensemssætra	NQ 2870 5409	Naturbeitemark	30.08.2005	B
ST	Oppdal	Nerskogen: Bekkenget	NQ 2893 5598	Naturbeitemark	30.08.2005	A
ST	Oppdal	Nerskogen: Skugglisætra, nordre	NQ 2973 5696	Naturbeitemark	30.08.2005	B
ST	Oppdal	Nerskogen: Håkårsætra	NQ 2944 5669	Naturbeitemark	30.08.2005	A
ST	Oppdal	Nerskogen: Bakkengenget	NQ 2947 5718	Naturbeitemark	30.08.2005	B
ST	Oppdal	Skardalen: Rånångenget	NQ 2820 5364	Naturbeitemark	30.08.2005	A
MR	Rauma	Sletta, søndre, ovafor jernbanen	MQ 5086 1243	Slåtteeuger	05.07.2005	C
MR	Rauma	Slettahjellan 85/2	MQ 509 122	Slåtteeuger	05.07.2005	B
MR	Rauma	Kleiven, ned mot elva	MQ 5453 0743	Slåtteeuger	05.07.2005	B
MR	Rauma	Brudevoll	MQ 5418 0842	Slåtteeuger	05.07.2005	B
MR	Rauma	Kylling, søre, ovafor riksvegen	MQ 5171 1201	Slåtteeuger	05.07.2005	B
MR	Rauma	Kylling, søre, Nedre Skulemeisterlykkja	MQ 5168 1198	Slåtteeuger	05.07.2005	B
MR	Rauma	Kylling, søre, Karahaugen	MQ 5157 1202	Slåtteeuger	05.07.2005	C
MR	Rauma	Lykkjeslett: Nyhagen	MQ 5138 1296	Slåtteeuger	05.07.2005	C
MR	Rauma	Løkra, øvre del av innmarka	MQ 5066 1417	Slåtteeuger	05.07.2005	B
MR	Rauma	Løkra: Lykkja	MQ 5070 1423	Slåtteeuger	05.07.2005	B
MR	Rauma	Brue: nedenfor jernbanen	MQ 542 084	Slåtteeuger	05.07.2005	A
MR	Rauma	Brustua, nedenfor veggen	MQ 540 083	Småbiotop	05.07.2005	C*
MR	Rauma	Ytste Monge	MQ 409 235	Slåtteeuger	05.07.2005	B*
ST	Oppdal	Vognill: øst for Lökkålia	NQ 29070 42320	Naturbeitemark	29.06.2005	A
ST	Oppdal	Hol, lok. 1	NQ 1990 3943	Naturbeitemark	29.06.2005	B
ST	Oppdal	Hol, lok. 2	NQ 1973 3940	Naturbeitemark	29.06.2005	B
ST	Oppdal	Hol: Ratgjerdet	NQ 1908 3890	Naturbeitemark	29.06.2005	B
ST	Oppdal	Hoel, lok. 3	NQ 1988 3918	Naturbeitemark	29.06.2005	A
ST	Oppdal	Bøakalvhåggån: Lia	NQ 2040 3997	Naturbeitemark	29.06.2005	C
ST	Oppdal	Bøaleitet	NQ 2190 4097	Naturbeitemark	29.06.2005	B
ST	Oppdal	Vognill: 244/1	NQ 2944 4233	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Hoksengbakkan, vestre del	NQ 2820 4220	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Hoksengbakkan, østre del	NQ 2847 4210	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Hokseng: Bryabrennan	NQ 2847 4210	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Vognill 237/1	NQ 2911 4232	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Vognill: Innistubakken 241/1	NQ 2939 4234	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Vognill: Moan	NQ 2948 4232	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Vognill 238/1	NQ 2920 4230	Naturbeitemark	30.06.2005	B
ST	Oppdal	Bjørndalen	NQ 3482 4189	Naturbeitemark	30.06.2005	A

Tabell 11. Antall undersøkte lokaliteter i prosjektet etter kommune og verdi.

Fylke	Kommune	A	B	C	Antall lokaliteter
Møre og Romsdal	Neset	3	1		4
Møre og Romsdal	Rauma	1	8	4	13
Møre og Romsdal	Sunddal	18			18
Møre og Romsdal	Volda	1	6	4	11
Møre og Romsdal	Ørsta	7	5	5	17
Sør-Trøndelag	Oppdal	18	18	2	38

Figur 1. Antall undersøkte lokaliteter i prosjektet etter verdi.

Figur 2. Antall undersøkte lokaliteter i prosjektet etter naturtype.

MR Nasset (2003)

Feltarbeidet i 2003 er utført for NIJOS. Lokalitetsbeskrivelsene er publisert i Jordal (2005a). Lokalitetsdata og avgrensing ligger på Internett i DN's Naturbase. Lokalitetsbeskrivelsene nedenfor er tatt fra kommunerapporten og er derfor på nynorsk. Teksten er lett redigert, bl.a. er kildehenvisninger mindre detaljert.

I Nasset ligger et større område, høgt prioritert i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap og utvalgt som nasjonalt verdifullt (DN 1994), nemlig område 22 Eikesdal-Øverås (jf. også Aksdal 1994). Biologiske verdier som har vært utslagsgivende her er særlig de store områdene kulturpåvirket lauvskog med hasselskog og styvet alm (skogsbeite, høstingsskog, tidligere klassifisert som gammel edellauvskog). Hasselskogene har vært beitet og skjøttet dels til "bandstake" (tønneband) og dels til nøtteeksport. Dette er trolig et av de mest vidstrakte hasselområdene i hele Norden. Hasselskogene har en varmekjær (boreonemoral) flora, og i tillegg en rekke sopparter som er knyttet til hassel på ulikt vis. Også en rekke insekter finnes i hasselskogene, bl.a. en trebuk (Nivellia sanguinosa) som i Norge finnes bare her. Mengden styvet alm er trolig større enn de fleste andre steder her i landet. Under NIJOS-prosjektet i 2003 ble det forsøkt opptalt almepiler i avgrensede områder og på bakgrunn av dette ble antallet ekstrapolert til hele dalføret. Konklusjonen ble at Eikesdalen kanskje har langt over 1000, muligens flere tusen, styvete almetrær i dimensjoner fra 0,5 m og opp til hele 2 meter i stammediameter. Disse kjempetrærne huser et mylder av organismer, fra små sopp, lav og moser (slik som landets trolig viktigste bestander av den sjeldne lavarten blådoggnål) til kolonier av dvergflaggermus og hekkende laksand og

kattugle. Et annet element som er typisk for Eikesdalen er en del gammel lauvskog med bl.a. mye grov hengebjørk, selje m.m. Enkelte steder er det laget bjørkehager, og en av disse, på Vike, ble undersøkt i 2003. Tilknyttet grov og dels styvet eller død hengebjørk finnes en spesiell fauna av varmekrevende gammelskogsarter av biller. Kombinasjonen av varmt klima og interessant kulturhistorie gjør Eikesdalen til et meget spennende område, som fortsatt er for dårlig utforsket biologisk sett.

86 Eikesdalsvatnet: Vike: Mjølsvika (bjørkehage)

Lokalitetsnummer:	1543-86
Kartblad:	1320 II Eresfjord
UTM (EUREF 89):	MQ 577 380
Høgde over havet:	25-60 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Hagemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Opphøyr av styving o. a. tradisjonell bruk
Undersøkt:	28.08.2003, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg nedanfor driftsvegen og sørvest for dyrkamarka på nordsida av Vikeelva. Lokaliteten er ein gammal bjørkehage av hengjebjørk der det har vore hausta lauv, truleg slått tidlegare og no beita litt.

Vegetasjon: Vegetasjonen er lysopen bjørkeskog med kulturpåverka engsamfunn i botnen, nærast beslekta med G4 frisk fattigeng, men noko meir skuggepåverka med m. a. smyle. Det er innslag av hassel og gråor.

Kulturpåverknad: Det har vore hausta lauv, slått tidlegare og no beita litt. Det vart telt opp ca. 140 styva hengjebjørker, av desse rundt 15 grove tre (stammediameter >50 cm).

Artsfunn: Dominerande artar er gulaks, smyle, raudsvingel og diverse urter. Interessant var innslag av dunhavre. Elles fanst engrapp, stormarimjelle, engfrytle, gullris, småengkall, tviskjeggveronika, skogstjerne, skogburkne, fugletelg, raudkløver, firkantperikum, fuglevikke, skogstorkenebb, ormetelg, hundegras og raudkløver.

Lokaliteten kan vera levestad for sørlege, varmekrevande biller knytt til gammal og daud hengjebjørk (kjent frå Øvre Vike), t.d. blå vedborar. Lungeneversamfunnet er representert med lungenever og sølvnever på trea.

Verdivurdering: Området vert verdisett til B (viktig) på grunn av at lokaliteten er eit godt døme på ein styva bjørkehage, ein naturtype som har vore mykje meir utbreidd før, men som i dag er meir sjeldan.

Skjøtsel og omsyn

Ein bør unngå treslagskifte. Det er ønskjeleg at bjørkehagen vert skjøtta på tradisjonelt vis.

87 Eikesdalsvatnet: Vike (edellauvskog m.m.)

Lokalitetsnummer:	1543-87
Kartblad:	1320 II Eresfjord
UTM (EUREF 89):	MQ 577-583, 372-381
Høgde over havet:	22-300 m
Hovudnaturtype:	Skog, kulturlandskap
Naturtype:	Rik edellauvskog, skogsbeite, hagemark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulege truslar:	Treslagskifte
Undersøkt:	Hånde (1969), 28.08.2003, 16.09.2003, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Vestvendt li aust for gardane på Vike. Vegetasjonen er undersøkt av Hånde (1969).

Vegetasjon: Hånde (1969 s. 21) har eit foto med skogtypar innteikna. Dette viser at nedre del av lia er hasseldominert, medan øvre delar er bjørkedominert med storfrytle (*Betulo-Luzuletum silvaticae*). Omkring elveutløpet dominerer gråor, medan eit parti nord for bruka (og nord for tunnelopninga) er rasmark (sjå eigen lokalitet). Hasselskogen vert klassifisert som "Asperulo Coryletum typicum/myrtilletosum" (D2d).

Kulturpåverknad: Hasselskogen har i lang tid vore skjøtta til produksjon av bandstake (tønneband) og net, og andre treslag har vore fjerna, særleg nærast gardane. Aktiviteten i skogen har minka, men framleis vert her skjøtta mindre areal hasselskog på tradisjonelt vis (Aura Avis 06.09.1995). I tillegg er lokaliteten beita av sau.

Artsfunn: Raudlista soppantar, dei fleste tilknytt hassel og funne i skjøtta hasselskog i nedre delar nær vegen: svartnande kantarell *Cantharellus melanoxeros* (V), hasselskrubb *Leccinum pseudoscabrum* (R), falsk

brunskrubbe *Porphyrellus porphyrosporus* (DC), grå trompetsopp *Pseudocraterellus undulatus* (DC), marsipancreml *Russula grata* (R). Andre interessante sopparter: raudnande slørsopp *Cortinarius cyanites*, lillaflekka slørsopp *Cortinarius porphyropus*, purpurslørsopp *Cortinarius purpurascens* var. *largusoides* (slørsoppar bestemt av T.E. Brandrud), blånande rørsopp *Gyroporus cyanescens*, loden begermorkel *Helvella macropus*, silkemusserong *Tricholoma columbetta*. Opplysningar om planteartar på lokaliteten er mangelfulle. *Verdivurdering*: Området vert verdisett til A (svært viktig) på grunn av at det m.a. finst velutvikla hasselhagar med mange raudlisteartar, dels i høgare raudlistekategori, og elles stor og velutvikla varmekjær lauvskog med lang kulturpåverknad. Lokaliteten har truleg eit potensiale for sjeldne insekt (ikkje undersøkt).

Skjøtsel og omsyn

Ein bør unngå treslagskifte. Det er ønskjeleg at delar av skogen vert skjøtta på tradisjonelt vis.

93 Eikesdalsvatnet: Ytre Bjørk-Øvre Bjørk (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1543-93
Kartblad:	1320 II Eresfjord
UTM (EUREF 89):	MQ 574 328
Høgde over havet:	20-100 m
Hovudnaturtype:	Skog
Naturtype:	Rik edellauvskog, gammal edellauvskog
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulege truslar:	Treslagskifte, fysiske inngrep
Undersøkt:	28.08.2003, JBJ (+ fleire kjelder)

Områdeskildring

Generelt: Almeskog med innslag av hassel på vesthellande lisider og grusvifter. Gneis i berggrunnen. Bestandet grensar mot vegen langs Eikesdalsvatnet.

Vegetasjon: Tresjiktet består vesentlig av alm med lokale innslag av hassel. Isprengt finn ein elles gråor, bjørk og osp. Tresjiktet er noko ujamnt og oppreve i øvre del og går her mange stader over i ein krattskog nærast fjellveggen. Busksjiktet består av bjørk, hassel, rogn og alm. Feltsjiktet er frodig og stadvis dominert av ormetelg og stornesle i utformingar og reine bestand.

Kulturpåverknad: Almetrea er styva. Veg m.m. i nedkant. Det har vore hogge ved.

Artsfunn: Godt innslag av skogfaks, skogsvingel, lundgrønaks og myskegras. Andre interessante planteartar: lodneperikum, raudkjeks, trollbær, turt, piggstorr, kransmynte, myske, haremat, krossved, fingerstorr, prikkperikum, furuvintergrøn, filtkongslys, dvergmispel, vårskrinneblo, maurarve, vårerteknapp, storfrytle, firblad, vårmarihand, småborre og kvitsoleie. Soppfunn hovudsakeleg 2003: kjempeslørsopp *Cortinarius praestans*, raudlisteart i kategori E – direkte truga og det nest nordlegast kjende funnet i Noreg. Vidare raudskivesoppen *Entoloma pseudocoelestinum*, gullkremle *Russula aurea*, gulnande begersopp *Peziza succosa*, elegant småfingersopp *Ramariopsis subtilis* (alle DC på raudlista). Andre ikkje raudlista soppar: 6 vidt utbreidde fagervokssoppar (*Hygrocybe* sp., m.a. *Hygrocybe irrigata*), svovelmusserong, galleslørsopp *Cortinarius infractus*, maisslørsopp *Cortinarius olidus*, lundslørsopp *Cortinarius largus*, silkemusserong *Tricholoma columbetta* og dvergpiggopp *Sistotrema confluens*. Slørsoppar er bestemt av Tor Erik Brandrud. På daud ved av alm vart det funne skrukkeøyre *Auricularia mesenterica*. På ei nedramla kjempeselje vart det funne bispeluer *Gyromitra infula*. På daud ved av osp vart det funne svart vednavlesopp *Omphalina epichysium*. Kvitryggspett vart observert i april 1991 (MQ 574 303, Stenberg 2000a) og hausten 2001 (JBJ). Elles har spettmeis tilhald i hekketida. 21.07.1998 vart raudlistearten dvergflaggermus påvist fleire stader her (Sunde & Grønningsæter 1999).

Verdivurdering: Området vert verdisett til A (svært viktig) på grunn av at det er eit stort og velutvikla boreonemoralt skogområde med mange varmekrevande planteartar, styva almer (haustingsskog), fleire raudlista sopparter, bl. a. ein art i kategori E – direkte truga, potensiale for interessante insektartar, tette bestandar av flaggermus og potensielt tilhald av kritttryggspett.

Skjøtsel og omsyn

Ein bør unngå treslagskifte. Preget av edellauvskog bør bevarast. Det er ønskjeleg at delar av skogen vert skjøtta på tradisjonelt vis.

106 Eikesdalen: Tyvika-Litjvatnet (edellauvskog)

Lokalitetsnummer:	1543-106
Kartblad:	1319 I Romsdalen, 1419 IV Aursjøen
UTM (EUREF 89):	MQ 576-603, 255-285

Høgde over havet:	ca. 40-400 m
Hovudnaturtype:	Skog, kulturlandskap, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Rik edellauvskog, gammal edellauvskog, gråor-heggeskog, høgstaudebjørkeskog, skogsbeite, sørvendte berg og rasmark, kantkratt
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulege truslar:	Treslagskifte, opphøyr av tradisjonell bruk
Undersøkt:	Hånde (1969), 28.08.2003, JBJ (+ fleire kjelder)

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten strekkjer seg frå Eikesdalsvatnet og oppover Eikesdalen på solsida til Litjvatnet, vel 3 km i lengderetninga. I nord grensar lokaliteten til Tyvikgrova ved Katthammaren, vidare sørover forbi Almelibekken (aust for Reitan) og Rangåa under Rangåfjellet, forbi Skogset og sørover mot Litjvatnet under Kjøtfjellet. Det er muleg å dela opp lokaliteten i bestand, men dette krev mykje meir arbeid enn det som var mogleg denne gongen.

Vegetasjon: Stor hasselskog i SV-vendt li. Hånde (1969) har nærare 60 vegetasjonsanalyser i lokaliteten.

Nordlegaste delen, mellom Katthammaren og Almelibekken består av varmekjær "Asperulo Coryletum brometosum" (hassel-, myske- og skogfaks-vegetasjon), elles er det noko gråor-heggeskog i nedre delar, og ein god del "Asperulo Coryletum pteridietosum" (hassel-, myske- og einstape-vegetasjon) i lia sørover forbi Rangåa og Skogset under Rangåfjellet. Høgre opp midt under Rangåfjellet har han analysert ein del bjørkeskog, "Betulo-Luzuletum silvaticae" (bjørk- og storfrytle-vegetasjon).

Kulturpåverknad: Vedhogst, tidlegare også styving av alma og skjøtsel av hasselen. Det er planta litt gran.

Artsfunn: Rolf Nordhagen har etter besøk i 1929 belagt skogfaks, laukurt og lodneperikum, og elles notert frå gråorskog, hassel-almeskog og berg/rasmark m.a. bakkemynte, burot, fingerstorr, hengjeaks, kranskonvall, kransmynte, krattfiol, lintorskemunn, lodnebrøgne, maurarve, piggstorr, skogfaks, skogvikke, storklokke, svartkongslis, tårnurt (Nordhagen). G.Gaarder 1983 har notert bergmynte, dvergmispel, engtjæreblom og kvitbergknapp. Hånde (1969) nemner m.a. krattfiol, raudflangre (mange lok.), skogfaks, bergmynte og vaniljerot. Erik Hagen har krysslister frå 1973 med mykje av det same. Svært interessant sopplokaltet.

Raudlisteartar funne i 2003-2004 ved Rangåa og skytebanen: svartnande kantarell *Cantharellus melanoxeros* (V), safranslørsopp *Cortinarius fulmineus* (R), narrepiggssopp *Kavinia himantia* (DC, på einer), hasselskrubb *Leccinum pseudoscabrum* (R), prydhette *Mycena renati* (R), gulnande begersopp *Peziza succosa* (DC), falsk brunskrub *Porphyrellus porphyrosporus* (DC), gullkremle *Russula aurea* (DC), marsipankremle *Russula grata* (R). Andre interessante soppartar i området på begge sider av skiveområdet ved skytebanen: småsjampinjong *Agaricus semotus*, *Entoloma incarnatofuscescens*, skrukkeøyre *Auricularia mesenterica*, ruterørsopp *Boletus pascuus*, *Hymenochaete ulmi* (Corfixen ined., ubeskriven art på grov almebark), filtskjela parasollsopp *Lepiota clypeolaria*, røykriske *Lactarius fuliginosus*, galleslørsopp *Cortinarius infractus*, lillaflekka slørsopp *Cortinarius porphyropus*, *Lepiota cf. pseudohelvola*, hareøyre *Otidea leporina*, skjelkjuke *Polyporus squamosus* (på alm), *Elaphomyces muricatus* vorteløpekule og kremlearten *Russula pelargonica*. På styva alm er det gode bestandar av skorpeleven og raudlistekandidaten blådoggnål *Sclerophora farinacea*. Bøksongar er observert i hekketida (1 par + 1 hann 21.05.1983 ved Almelibekken), vidare i 1983: dvergspett (ei ho) og kvitryggspett 3 stader. I april 1991 vart det observert dvergspett (nær Tyvikgrova ved Katthammaren MQ 580 282, nær Litjvatnet MQ 600 260, ved Rangåa MQ 591 266 og ved Almelibekken MQ 583 274), kvitryggspett (MQ 595 264), gråspett (under Kjøtfjellet MQ 597 260) (Stenberg). Det har og hekka hegre i lokaliteten (Viltbasen). 21.07.1998 vart raudlistearten dvergflaggermus og dessutan vassflaggermus påvist ved Tyvika (Sunde & Grønningsæter).

Verdivurdering: Området vert verdisett til A (svært viktig) på grunn av at det er ei stor, godt utvikla og artsrik edellauvskogs- og haustingsli med mange varmekjære artar, innslag av rike rasmarker. I tillegg finst raudlista soppartar og viltartar.

Skjøtsel og omsyn

Ein bør unngå treslagskifte. Det bør vurderast å skjotta nedre delar av lia (hassel, alm) på tradisjonelt vis somme stader.

MR Sunndal (2003)

Feltarbeidet i 2003 er utført for NIJOS. Lokalitetsbeskrivelsene er tidlegare publisert i forbindelse med kommunens naturtyperegistrering (Jordal 2004a). Lokalitetsdata og avgrensing ligger på Internett i DN's Naturbase (<http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>). Lokalitetsbeskrivelsene nedenfor er tatt fra kommunerapporten, og er lett redigert, bl.a. er kildehenvisninger mindre detaljert.

I Sunndal ligger også et større område høgt prioritert i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap og utvalgt som nasjonalt verdifullt (DN 1994), nemlig Grøvuvasdraget (jf. også Aksdal 1994). Biologiske verdier som var utslagsgivende for valg av området var særlig kalkrikt og artsrikt kulturlandskap både på fjellgårdene og i seterdalene. På fjellgårdene finnes fortsatt større arealer tradisjonelle slåtteeenger. Særlig kjent er Grøvudalen for lang kulturhistorie og beitebruk, samtidig som beitebruken opprettholdes og en av setrene holdes i drift som tradisjonelt fullseterbruk. På oppdrag av NIJOS ble det i 2003 samlet utfyllende kunnskap om dette kalkrike og artsrike seterlandskapet både i Grøvudalen og Geitådalen. Særlig ble det samlet ny og verdifull kunnskap om plantelivet og soppfloraen. Det som nedenfor er beskrevet som "kalkrike enger" skal etter revidert håndbok nr. 13 (DN 2007) klassifiseres som enten slåttemark eller naturbeitemark, mens den kalkrike vegetasjonen gjenspeiles i klassifisering av *utforming* under naturtypenivået.

169 Fjellgardene: Hafsåsen: Åsattløgu (slåtteeenger)

Lokalitetsnummer:	1563-169
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9923-9930, 3201-3210
Høyde over havet:	790-810 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger oppå åsen før man kjører ned i Hafsåsen, like ved bygdeveien. For flere detaljer: se Jordal (2000a).

Vegetasjon: Tørrbakkeelementet med dunhavreenger (G7b) er godt utviklet i Hafsåsen, dette gjelder også denne lokaliteten. Ca. 30% G4, 70% G7b.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er tidligere slått (om ikke hvert år) og beitet. I 2003 var det dårlig beita, mye dødgras, og oppslag av osp.

Artsfunn: Stor bestand av marinøkkel (trolig >100), betydelig bestand av sandfiol og fjellmarinøkkel. Ellers kan det nevnes bergrubblom, fjellarve, fjellfrøstjerne, flekkmure, lodnerubblom, rødknapp, sauesvingel, setermjelt, seterrapp og sølvmure. Lokaliteten har et lignende tørrbakkepreg som Liin i Svisdalen, men ligger høyere (800 m) og har et litt annet artsutvalg. Det er funnet 25 sopparter. Sopparter som indikerer kalk: svartlodnetunge *Trichoglossum hirsutum* og gul småfingersopp *Clitopilus scyphoides*. Det ble også funnet liten vokssopp *Hygrocybe insipida* og dvergmelsopp *Clitopilus scyphoides*, den siste er sjelden og vokser på mosen putehårstjerne *Tortula ruralis*. Videre ble det funnet 4 rødskevessopp-arter, hvorav den mest uventede var rødlistearten glassblå rødskevessopp *Entoloma caeruleopolitum*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er en intakt slåtteeeng, og utvalget av plantearter og beitemarkssopp er særpreget og interessant. Godt utviklet dunhavreeng (G7b) er en sjelden vegetasjonstype, og forekomsten av sandfiol er også sjelden og verdifull, dessuten flere rødlistearter.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt slått og beiting. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

179 Fjellgardene: Hafsåsen-Geitådalen: skogliene (kalkskog, skogsbeite)

Lokalitetsnummer:	1563-179
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 958 -988, 295-319
Høyde over havet:	750-960 m
Hovednaturtype:	Skog, kulturlandskap
Naturtype:	Kalkskog, skogsbeite, bjørkeskog med høgstauder
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av slått/beiting, gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørvestover fra Østistu og Skålvollen mot gjerdet som avgrenser Geitådalen ligger både bjørkedominerte skoglier og noe flatere morenehauger med furuskog. Store deler av liene i dette området har en basekrevende vegetasjon. Den delen som er mest preget av gras-urterik vegetasjon og gammel kulturpåvirkning i form av slått og beite (ikke mager furuskog), er avgrenset fra Kvernabekken ved Østistu innover mot gjerdet mot Geitådalen (gjerdet krysser stien ved MQ 9586 2985). Avgrensinga er meget grov og skjønnsmessig, men inneholder trolig de viktigste områdene.

Vegetasjon: Høgstaudebjørkeskog og kalkbjørkeskog, dels med gras- og urterik, beitepåvirket undervegetasjon. Innslag av furuskog som dels er tørr og lyngrik, dels noe myrlendt med innslag av krevende skogmyrplanter. Store sørøstvendte, kalkrike tidligere slåttelie med en svært interessant vegetasjon og flora. Dominerende er gras- og urterik bjørkeskog (C2c) og kalklågurt-bjørkeskog (B2c), kalkrike berg (F2c), og kalkrike fuktenger og myrer (M2/M3). Mange steder (f. eks. innafør Myrabua) er preget ganske åpent, nærmest hagemarksskog med en mosaikk av sølvbunkeeng (G3), frisk fattigeng (G4), dunhavreeng (G7b) og finnskjeggeng (G5) i feltskiktet.

Kulturpåvirkning: Tidligere slått og beiting, nå svakt beitetrykk og gjengroing. Området var beitet av streifende sauer, det går også storfe i deler av området. Litt hogst, noen få stier og veier. Dette området var utmarksslått for hele Hafsåsen, og her vrimler det av gamle navn som ender på –slettet, og som viser at dette var slåttelie. Her er også mange tufter etter høyløer, og enkelte står enda. Det mest benyttete området lå fra Skålvollen og langt innover mot Geitådalen (Knut O. Hafsås pers. medd.). Det er ikke tilfeldig at dette området var mye nyttet, fordi den kalkrike vegetasjonen både er produktiv og frodig, og dessuten næringsrik og velsmakende for dyra.

Artsfunn: I furuskog er det funnet sjeldne arter som nubbestarr og tromsøyentrøst. Nubbestarr er funnet i området i nærheten av Hagaslettet, og har her og i Geitådalen sine eneste kjente voksesteder i fylket. Ellers er det i furuskogene kjent olavsstake, nikkevintergrønn, perlevintergrønn, legevintergrønn, norsk vintergrønn, furuvintergrønn og klokkevintergrønn. I de kalkrike, tidligere slåtteliene med bjørkeskog ble det funnet bl. a. bakkestjerne, bergveronika, brudespore, fjellbakkestjerne, fjellfiol, hårstarr, jåblom, krattfiol, legevintergrønn, liljekonvall, sennegrass, skogvikke, vårerteknapp, skogmarihand, snøsoete, sotstarr, stortveblad, svarttopp, tyrihjelms og tysbast (JBJ). Innafør Myrabua ble det funnet flere beitemarkssopp ved stien og i skogen, b. a. *Entoloma xanthochroum* (rødlisteart), *E. rhombisporum*, *E. sericeum* og *Hygrocybe conica*. Bakkesøte er ganske hyppig på lysåpne steder.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av dette er meget artsrikt og produktive skoglier med langvarig kulturpåvirkning og meget stor artsrikdom (for dårlig kartlagt).

Skjøtsel og hensyn

Evt. skogsdrift bør baseres på stedegne treslag. Man bør unngå større fysiske inngrep. Det er ønskelig både med sterkere beiting og rydding. De gamle slåtteliene er i gjengroing, men ser ut til å holde seg nokså lysåpne i lang tid i gjengroingsprosessen, med en gras- og urterik vegetasjon i bunnen. Gjengroinga kan bli sterkere hvis beitet opphører helt. De gamle slåtteliene er både et kulturminne og et interessant naturområde, og samspillet mellom berggrunn, jordsmonn, klima, vegetasjon og kulturhistorie i dette området burde ha vært bedre kjent. Området ligner slik sett på Grøvudalen, men har en annen brukshistorie. Man bør vurdere informasjonstiltak i forbindelse med dette.

37 Geitådalen: Falesetra/Løykjasetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-37
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9317-9342, 2957-2971
Høyde over havet:	940-970 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Det ligger flere setre nær 1000 m o.h. innerst i Geitådalen, og de åpne beitemarkene utgjør et ganske stort areal. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels flekkmure-sauesvingeleng (G8, 30%), finnskjeggeng (G5, 40%), sølvbunkeeng (G3, 10%), fattige vierkratt (S6, 20%). Området er omtrent treløst.

Kulturpåvirkning: Løykjasetra er den eldste setra i området, den ble bygd rundt 1700 og drevet til ca. 1945. Falesetra ble bygd rundt 1800 og drevet til 1944. Seterlykkja ble slått (intakt høyløe finnes), og høyet kjørt til bygds (Peder Fahle pers. medd.). Dalen blir beitet av sau og ungdyr. Ved besøket i 1994 var vollen nokså snaubeitet, trolig noe mindre beitetrykk i 2003.

Artsfunn: Det er funnet 61 plantearter. Verdt å nevne er aurikkelsveve, bakkesøte, dvergjamne, fjellarve, fjellfiol, fjellmarinøkkel, fjellsmelle, fjelløyentrøst, flekkmure, gulsildre, harerug, kjerteløyentrøst, marinøkkel, myrtevier, seterarve, setermjelt, trefingerurt og tuearve. Det er funnet 31 arter av grasmarkssopp. Av beitemarkssopp ble det funnet rødlisteartene *Entoloma caesiocinctum* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Dessuten rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor*, blåstilket rødskivesopp *Entoloma asprellum*, *E. melanochroum* (sjelden art), silkerødskivesopp *E. sericellum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*, tjærerødskivesopp *E. poliopus*, blekskivet rødskivesopp *E. infula*, lutrødskivesopp *Hygrocybe nitrata*, og forøvrig den tilsynelatende sjeldne pukkelkragesoppen *Stropharia umbonatescens* som vokser på møkk.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et område med artsrike, kalkrike enger, og lokaliteten er en del av et større, meget artsrikt kulturlandskap i Geitådalen og Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

213 Geitådalen: Hafsåsetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-213
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9484-9516, 3022-3029
Høyde over havet:	890-910 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Hafsåsetra ligger i dalbunnen i nedre del av Geitådalen, ved elva og med fjellbjørkeskog og rasmarker ovenfor. Området er kalkrikt og har en interessant flora. Kalkholdig jordsmønn legger forholdene til rette for en del spesielle arter. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels fjelltimotei-seterrapp-eng (G4c, 10%), sølvbunkeeng (G3, 50%, dels finnskjegg/sauesvingeleng (G5, 20%), og litt S7 høgstaudeeng og -kratt (5%), og C2c engbjørkeskog (5%). Det er noe einer ved husa.

Kulturpåvirkning: Hafsåsetra (Trøasetra) ble tatt opp rundt 1800 og drevet til ca. 1950. Seterlykkja ble slått helt til utpå 1950-tallet (Peder Fahle pers. medd.). Dalen blir beitet av sau og ungdyr, og beitetrykket var i 2003 middels.

Artsfunn: Det er funnet 55 plantearter. Verdt å nevne er bakkesøte, brearve, blåklokke, dvergjamne, enghumbleblom, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, fjellrapp, jåblom, karve, kattefot, marinøkkel, setermjelt, snøsøte og stor myrfiol (østlig art). Av beitemarkssopp kan nevnes *Entoloma rhombisporum*, en relativt sjelden og kalkkrevende art.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et område med artsrike, kalkrike enger, og lokaliteten er en del av et større, meget artsrikt kulturlandskap i Geitådalen og Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

214 Geitådalen: Sandsetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-214
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9439-9449, 3010-3013
Høyde over havet:	915 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sandsetra er en husløs setervoll mellom Hafsåsetra og Holbekksetra. Den ligger i dalbunnen i midtre del av Geitådalen, ved elva og med fjellbjørkeskog og rasmarker ovenfor. Området er kalkrikt og har en

interessant flora. Kalkholdig jordsmonn legger forholdene til rette for en del spesielle arter. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels finnskjeugg-eng (G5, 20%), dels flekkmure-sauesvingeleng (G8, 50%, truet vegetasjonstype), dessuten rundt 30% einer.

Kulturpåvirkning: På 1800-tallet sto en seter her som var bygslet av Sande. Drifta ble nedlagt rundt 1880 og husa flyttet til Hovensetra i Grødalen (Peder Fahle pers. medd.). Området blir beitet av sau og ungdyr (2003).

Artsfunn: Verdt å nevne av planter, er blåklokke, dvergjamne, kattedot, trefingerurt, flekkmure, kjerteløyentrøst, reinmjelt, bakkesøte, marinøkkel, fjellrapp, setermjelt, kvitmaure, bergveronika, fjellfrøstjerne og aurikkelsveve. Av beitemarkssopp ble det funnet mørktannet rødskivesopp *Entoloma serrulatum*, *E. atrocoeruleum* (rødlistet), vorterødskivesopp *E. papillatum*, blekskivet rødskivesopp *E. infula*, *Hygrocybe xanthochroa*, lutvokssopp *H. nitrata*, kantarellvokssopp *H. cantharellus* og rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et område med artsrike, kalkrike enger, og lokaliteten er en del av et større, meget artsrikt kulturlandskap i Geitådalen og Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

215 Geitådalen: Holbekksetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-215
Kartblad:	1420 II Romfo
UTM (EUREF 89):	MQ 9394-9406, 2993-3003
Høyde over havet:	920-930 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	21.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Holbekksetra ligger i dalbunnen i midtre del av Geitådalen, litt opp fra elva og med fjellbjørkeskog og rasmarker ovenfor. Området er kalkrikt og har en interessant flora. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen var dels finnskjeugg-eng (G5, 60%), dels alpin røsslynghei (S1, 10%), sølvbunkeeng rundt husa (G3, 10%), ellers 30% fattige vierkratt (S6).

Kulturpåvirkning: Det har vært drevet seter her fra sist på 1700-tallet til mellomkrigstida (Peder Fahle pers. medd.). Dalen blir beitet av sau og ungdyr, og beitetrykket var i 2003 noe for svakt.

Artsfunn: Verdt å nevne av planter er flekkmure, harerug, blåklokke, småengkall, bleikvier, bakkesøte, dvergjamne og kattedot. Av beitemarkssopp ble det funnet bl. a. *Entoloma poliopus* og *Bovista nigrescens*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) mest på grunn av at det er en del av et stort, sammenhengende artsrikt og kalkrikt kulturlandskap med verdi A. Isolert sett ville lokaliteten fått verdi B. Området har trolig potensiale for flere beitemarkssopp enn de som er funnet.

Skjøtsel og hensyn

Det er viktig at området blir beitet også i framtida. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

199 Grøvdalen: Bukta (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-199
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9634-9654, 2590-2670
Høyde over havet:	820-840 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Bukta er egentlig navnet på en stilleflytende elvesving med sandbotn i elva et stykke nord for Nysetra, i gangtid ca. midtvegs mellom parkeringsplassen og Gammelsetra. Det som her blir beskrevet er utmarksbeite

med kortbeitet gras/urterik vegetasjon på baserik grunn i et smalt belte mellom elva og skogen. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Dominerende arter var sauesvingel og rabbetust (G8/R5a), med betydelig innslag av følblom og reinmjelt. Sauesvingeleng med mye rabbetust er en sjelden og truet vegetasjonstype.

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er et åpent beitelandskap uten kjent bosetting, og beites fortsatt av sau, storfe og hest. Sti og traktorslepe går gjennom området langs elva.

Artsfunn: Det ble funnet 99 plantearter, av disse 14 naturengplanter og 22 seterplanter. Dette er høye tall. Interessante arter i det åpne landskapet var ellers agnorstarr, bergstarr, blåmjelt, finnmarkssiv (eneste kjente lokalitet i fylket), fjellkurle, norsk malurt, rabbetust, snøsøte og sotstarr. Stedet har en talrik og god bestand av småsøte. Av beitemarkssopp er det funnet seig vokssopp, gul form (*Hygrocybe laeta* var. *flava*) og russelærvokssopp *Hygrocybe russocoriacea*. Av andre funn kan nevnes fjellarten eggegul vokssopp *Hygrocybe citrinopallida* blant krekling.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Vegetasjonen er nokså kortbeitet med det beitetrykket man har nå, og vegetasjonen er tilpasset dette. Lokaliteten er artsrikt og verdifull. Det viktigste er at beitinga fortsetter. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

202 Grøvudalen: Flysetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-202
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9494-9560, 2289-2416
Høyde over havet:	840-900 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Flysetra ligger rett øst for Grøvudalshytta. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Setervollen er stor, omkranset av beite sauesvingelheier med rabbetust (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, ca. 5 dekar, truet vegetasjonstype), en god del rabbetusthei (R5a), fuktenger (G12), rike vierkratt (S7), engbjørkeskog (C2c), rasmærker (F1a) og litt riksig/ekstremrikmyr (N3/M3). Dominerende arter var sauesvingel, engkvein, stivstarr og reinmjelt (G8).

Kulturpåvirkning: Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. Det er kjent fastboende folk på Flysetra fra omkring 1820 til 1874. Etter den tid har stedet bare fungert som seter, og det har bl. a. vært drevet slått på vollen og hjemtransport av høy (Trond L. Gravem sen. pers. medd.). I 1944 var setra fremdeles i drift med 25 storfe (Mogstad 1964).

Artsfunn: Det ble funnet 105 plantearter i det åpne landskapet, av disse 16 naturengplanter og 26 seterplanter. Dette er høye tall. Av interessante arter kan nevnes bakkesøte, marinøkkel, sandfiol, fjelløkkelblom, småsøte, snøsøte og dvergsnelle. I riksiga fantes sotstarr, kastanjesiv, myrtust og myrtevier. Mikael Hagen (pers. medd.) har funnet setersoleie nedenfor seterfjøsset. Det er videre funnet bare 3 vanlige beitemarkssopp (dårlige data).

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. Det er trolig stort potensiale for flere beitemarkssopp. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Sammen med Nysetra og Gammelsetra er dette et av de mest artsrike og varierte seterlandskapene vi kjenner til i områdene rundt Dovre. Det er sterkt ønskelig at beitinga kan fortsette med minst samme styrke som nå, for mange av artene er avhengige av beitebruken. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

203 Grøvudalen: Gammelsetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-203
--------------------------	----------

Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9450-9505, 2349-2423
Høyde over havet:	840-890 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Setrene ligger i et morenelandskap der Inner Tverråa i tillegg har satt av store grusmasser. Dette kan være den delen av Grøvdalen der kulturpåvirkningen strekker seg lengst bakover i tid. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen på seterlykkjene har fremdeles ganske mye sølvbunkeeng (G3, ca. 30% av arealet) og frisk fattigeng G4 (ca. 40% av arealet). I utmarka rundt finnes sauesvingelenger (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, ca. 20%, truet vegetasjonstype), mjølbærhei (R1c), einerbakker (S2 ca. 10%, mest i øvre deler), engsnøleie, vierkratt, litt rikmyr, og litt beitet engbjørkeskog (C2c). Dominerende arter var sauesvingel, engkvein, følblom og kvitkløver (G8).

Kulturpåvirkning: Gammelseterplassen kan være fra tida før Svartedøden. Innmarka (bl. a. Slåvollen nord for setrene og Lykkja mellom setrene og turisthytta) har trolig blitt ryddet i første halvdel av 1700-talet (Sande 1972). Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. Det har bl. a. vært drevet utstrakt slått på vollene og hjemtransport av høy til et stykke ut på 1900-tallet (Trond L. Gravem sen. pers. medd.). Den ordinære seterdrifta pågikk til 1982 (Oppigard på Gravem). Etter den tid har seterdrifta fortsatt på tradisjonelt vis av frivillige som har leid seter, med seterkurs og salg til turister. På 1990-tallet har Sunndal Seterdriftslag blitt dannet, et nytt seteranlegg bygd opp og drifta sikret gjennom en langsiktig avtale. Kyrne og andre dyr på setra sørger for godt beitetrykk i området (2003).

Artsfunn: Det ble funnet 128 plantearter i grasmarkene, av disse 21 naturengplanter og 35 seterplanter. Dette er svært høye tall samanlignet med andre sammenlignbare områder. Gammelsetra er et svært artsrikt og variert område, og hvis man hadde tatt med flere andre vegetasjonstypar som også finnes her, ville talet på plantearter bli enda en god del høyere. Interessante arter var bl. a. bakkestjerne, bakkese, bergrubblom, dunhavre, dvergsnelle, fjellbakkestjerne, fjellmarinøkkel, fjellnøkleblom, fjellvalmue, flekkmure, jåblom, kattefot, lodnerubblom, marinøkkel, mogop, myrtevier, norsk malurt, rabbetust, reinmjelt, sandfiol, setermjelt, småvier, snømue, snøsøte, tuearve og rabbetust. Det er kjent 49 grasmarkssopp, av disse 23 beitemarkssopp (29 poeng). Mellom disse var rødlisteartene *Clavaria tenuipes* (en sjelden køllesopp), ravnerødskivesopp *Entoloma corvinum*, lillagrå rødskivesopp *E. griseocyanum*, skifervokssopp *Hygrocybe lacmus*, mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* og bitter vokssopp *Hygrocybe mucronella*. Det ble også funnet dvergmjøsopp *Clitopilus scyphoides*, hvit fjellmunkehatt *Melanoleuca subalpina* og den lite kjente arten fjellvokssopp *Hygrocybe salicisherbaceae*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Den mest gras- og urterike vegetasjonen har et tilfredsstillende beitetrykk, med kombinasjonsbeiting av sau og storfe. Det er sterkt ønskelig at seterdrifta fortsetter, biologisk sett fordi vegetasjonen opprinnelig er formet av slått og kombinasjonsbeiting. Ellers finnes selvsagt en rekke andre grunner. Det er også ønskelig at sauebeitinga fortsetter som før. Videre skjer en forbusking med einer ovenfor setrene, og småbjørk og vierkratt er på frammarsj enkelte steder. Det er derfor behov for rydding. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

192 Grøvdalen: Hallen (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-192
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9720-9726, 2817-2855
Høyde over havet:	770-790 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av beite, gjengroing

Undersøkt/kilder: 25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Hallen er en tidligere boplass som ligger fremst i Grøvdalen, ved det som nå er parkeringsplass og enden på bilveien. Til lokaliteten regnes det åpne området på og ved innmarka.

Vegetasjon: Vegetasjonen på innmarka varierer en god del, men har mange steder tegn på et baserikt jordsmonn. Vegetasjonen var en blanding mellom dunhavreeng (G7b) og flekkmure-sauesvingel-eng (G8). Også rike berg finnes (F2c). Dominerende arter var dunhavre, gulaks, kvitkløver, engkvein, sauesvingel, flekkmure, kvitmaure og ryllik. Det mest påfallende var at dekninga av strø var 50%, noe som tyder på gjengroing.

Kulturpåvirkning: Den kjente bosettingen i Hallen strekker seg fra 1838 til 1914, etter den tid har stedet vært seter og slåttemark for Utistu på Røymoen. Plassen kan likevel være svært gammel, her er både ly for vinden og frodig og produktiv mark. Noe er gjødslet, mens kanter, knausar og tørrbakker trolig har mottatt lite gjødsel. Såvidt litt pløying for noen år siden.

Artsfunn: Det ble funnet 50 plantearter i grasmarkene, av disse 12 naturengplanter og 10 seterplanter. Mellom disse var bakkeseite, fjellbakkestjerne, fjellfrøstjerne, fjellrapp, gjeldkarve, harerug, jåblom, marinøkkel, snømore og snøseite. Det ble ellers funnet blårapp, dvergmispel, enghumleblom, fjellstarr og markjordbær. Det er videre funnet 7 beitemarkssopp. En kan her nevne den rødlistete (hensynskrevende) arten spissvokssopp (*Hygrocybe persistens*) og et par uvanlige rødskivesopp-arter. Sannsynlig funn av den sjeldne *Entoloma melanochromum*. Rosafagerhatt (*Calocybe carnea*) og stilkrøysopp (*Calvatia excipuliformis*) regnes ikke som beitemarkssopp, men er mindre vanlige arter.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen dunhavreeng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med sterkere avbeiting for å hindre gjengroing i de artsrike samfunnene. Det samler seg et lag med dødgras som etter hvert kan få enkelte arter til å forsvinne. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

204 Grøvdalen: Haulykkja (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer: 1563-204
Kartblad: 1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89): MQ 9411-9466, 2244-2330
Høyde over havet: 845-860 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kalkrike enger
Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder: 25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Haulykkja ligger i et morenelandskap mellom Gammelsetra og Litj-Grøvu. Dette er en del av Grøvdalen der kulturpåvirkningen strekker seg langt bakover i tid. Mye av området er en stor flat, åpen terrasse mellom Gammelsetertjønna og skogen ved Litj-Grøvu. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Sletta har en del sauesvingeldominert vegetasjon (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, 10%), fattig sauesvingelhei med slirestarr (G5c, 40%), einer-dvergbjørkhei (S2, 30%) mens et lavere parti nordover mot skogen er mer fuktig, og i tillegg har noe snøleivevegetasjon av middels rik type (T4/T3b, ca. 10%).

Kulturpåvirkning: Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. På denne sletta er det merke etter tidlig bosetting. Historia vil ha det til at det var to gårder her, og at husene ble tatt av ras først på 1600-talet (Sande 1972). Fremdeles i dag kan en se en grønnere farge rundt disse tuftene hvis en står på fjellet og ser ned. Storfe beiter mye i området.

Artsfunn: Av planter kan nevnes dvergjamne, flekkmure, hårstarr, kattefot, myrtust, reinmjelt og setermjelt. Flora og vegetasjon er av lignende type som på Gammelsetra, men noe mindre variert. Det er kjent 34 grasmarkssopp, av disse 11 beitemarkssopper (litt dårlige data). En rødlisteart ble funnet: mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Ellers kan nevnes blåstilket rødskivesopp *Entoloma asprellum*, *E. cocles* (sjelden art), tjærerødskivesopp *E. poliopus*, silkerødskivesopp *E. sericellum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*, skjørvokssopp *Hygrocybe ceracea*, lutvokssopp *H. nitrata* og kritt vokssopp *H. virginea*. Uvanlige arter ellers var den sjeldne og lite kjente arten fjellvokssopp *Hygrocybe salicisherbaceae*, som her i fylket bare er kjent fra Grøvuassdraget, og gul spademorkel *Spathularia flavida*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Den mest gras- og urterike vegetasjonen har et tilfredsstillende beitetrykk, med kombinasjonsbeiting av sau og storfe. Det er som for Gammelsetra sterkt ønskelig at seterdrifta fortsetter, fordi vegetasjonen opprinnelig er forma av slått og kombinasjonsbeiting. Videre skjer en forbusking med einer, og småbjørk og vierkratt er trolig på frammarsj også her. Det kan derfor være behov for rydding. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

195 Grøvudalen: Myrasetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-195
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9667-9685, 2749-2770
Høyde over havet:	820-850 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Myrasetra ligger lengst nord i Grøvudalen, på vestsida av elva. Som navnet seier, er det her ganske myrlendt med fuktenger og våte sig. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Det finnes sølvbunkeeng (G3, 50%), finnskjøggeng (G5, 20%), frisk fattigeng (G4, 20-25%) og rundt 5% nitrofil vegetasjon med stornesle (I5c). Dominerende art var engkvein med et betydelig innslag av jåblom, krekling, røsslyng og sauesvingel (G4/G8).

Kulturpåvirkning: Myra er en gammel buplass, og Sande (1972) regner med at her bodde folk alt rundt 1750. Det var fastboende i Myra til 1904. Senere er den brukt som seter, og i dag beiter sauene fra Hjellmo her.

Utmarka i nærheten og nordover mot Nåsa er fin og slett, produktiv slåttemark der det er kjent minst 5 gamle høyløer. En kan ellers nevne et bygningshistorisk særtrekk, for litt heimafor Myra står en løe som er tømret av fjellbjørk. Denne er nå i god stand. Rundt 30% av setervollen virker litt gjødslet, resten har preg av å være ugjødslet. 10-20% er inngjerdet og blir ikke beitet. Ca. 60% har god hevd, resten svak hevd.

Artsfunn: På setervollen ble det funnet 76 plantearter, av disse 16 naturengplanter og 12 seterplanter. Dette er middels høyt. Interessante arter var bakkesøte, fjellfiol, fjellfrøstjerne, flekkmure, gulstarr, hårstarr, jåblom, kattedot, marinøkkel og snøsøte. Det ble i 2003 funnet en rekke beitemarkssopper, de fleste røds-kivesopper. Bl. a. ble det funnet rødlisteartene *Entoloma caesiocinctum*, lillagrå røds-kivesopp *E. griseocyaneum* og ravnerøds-kivesopp *E. corvinum*, ellers første funn i fylket av den meget sjeldne *Entoloma roseum*, videre blåstillet røds-kivesopp *E. asprellum*, *E. cocles* (få funn i fylket), blekskivet røds-kivesopp *E. infula*, semsket røds-kivesopp *E. jubatum*, *E. longistriatum*, tjererøds-kivesopp *E. poliopus*, *E. pseudoturci*, rombesporet røds-kivesopp *E. rhombisporum*, silkerøds-kivesopp *E. sericellum* og mørktannet røds-kivesopp *E. serrulatum*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen. Lokaliteten har et stort potensiale for flere interessante og sjeldne beitemarkssopper.

Skjøtsel og hensyn

Den beitinga som skjer synes å holde vegetasjonen i det åpne landskapet noenlunde ved like. Det kan likevel være nødvendig å rydde litt i kantene. Hvordan det går med de grasrike skogliene har vi ikke undersøkt. Lokaliteten bør ikke gjødsles.

196 Grøvudalen: Styggmarkja (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-196
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9656-9665, 2700-2716
Høyde over havet:	820-830 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger

Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder: 25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Styggmarkja ligger lunt til i bjørkeskogen, og er den eneste stedet i Grøvudalen (bortsett fra Hallen) der man vet at det har vært dyrket korn (1860-talet, Sande 1972). Det er trolig manglende samsvar mellom kartet og det området som faktisk er åpent, avgrensinga er derfor noe usikker. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er frodig gras/urterik eng. Dominerende arter var engkvein og kvitkløver, med et betydelig innslag av rødsvingel, sauesvingel og setermjelt (G4/G8).

Kulturpåvirkning: Styggmarkja kan være en av de eldste boplassene i Grøvudalen, men man kjenner bare til bosetting fra 1833 til ca. 1876 (Sande 1972). Fortsatt (2003) noe beiting av sau.

Artsfunn: Det ble funnet 67 plantearter, av disse 15 naturengplanter og 14 seterplanter. Interessante arter var bakkesøte, dunhavre, dvergjamne, fjellfrøstjerne, flekkmure, harerug, jåblom, karve, marinøkkel, reinmjelt, sandfiol, setermjelt og snøsøte. Av beitemarkssopp ble det funnet 15 arter. Av rødlistearter ble det funnet:

Entoloma atrocoeruleum, *E. caesiocinctum*, lillagrå rødskivesopp *E. griseocyaneum*, og spissvokssopp

Hygrocybe persistens. Videre ble det funnet rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor*, blåstillet rødskivesopp *Entoloma asprellum*, svartblå rødskivesopp *E. chalybaeum*, blekskivet rødskivesopp *E. infula*, *E. lividocyanulum*, silkerødskivesopp *E. sericellum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*, kjeglevokssopp *Hygrocybe conica*, lutvokssopp *H. nitrata* og kritt vokssopp *H. virginea*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, og det kan være nødvendig å rydde noe skog i kantene.

197 Grøvudalen: Kåsa (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer: 1563-197
Kartblad: 1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89): MQ 9656-9665, 2700-2716
Høyde over havet: 820-830 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kalkrike enger
Prioritet: A (svært viktig)
Mulige trusler: Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder: 25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Kåsa består av to plasser, Øver-Kåsa og Ner-Kåsa, som ligger lunt til i bjørkeskogen. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype, 10%), flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, 10%), frisk fattigeng (G4, 30%), sølvbunkeeng (G3, 10%) og rik bjørkeskog (C2c, ca. 40%). Mosene i bunnskiktet besto av granmose, putehårstjerne, etasjemose, palmemose, furumose og frynsemose.

Kulturpåvirkning: Kåsa har hatt bosetting i forrige århundre, bl.a. i forbindelse med gruvedrifta i Glupen, men er nå fritidsbolig. Fortsatt (2003) noe beiting av sau.

Artsfunn: Det ble funnet 48 plantearter, blant disse bakkesøte, dunhavre, dvergjamne, dvergmispel, fjellfrøstjerne, fjellrapp, flekkmure, harerug, reinmjelt, sandfiol og setermjelt. Av beitemarkssopp ble det funnet lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum* (rødlisteart), blåstillet rødskivesopp *E. asprellum*, semsket rødskivesopp *E. jubatum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum* og belterødskivesopp *E. undatum* (sjelden i fylket).

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvudalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting, og det kan være nødvendig å rydde noe skog i kantene.

198 Grøvdalen: Landlaupet (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-198
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9604-9644, 2638-2657
Høyde over havet:	830-900 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Dette er en lokalitet som er holdt skogløs av snøras og beiting langs Raudbekken sør for Kåsa i nordlige del av Grøvdalen. Området er trolig beitet i meget lang tid, men har vært sporadisk påvirket av grus- og steinras (landlaup) fra tid til annen. Dette er trolig en forstyrrelse som gjør slike lokaliteter noe mer artsfattige enn gamle, uforstyrrede beitemarker. Lokaliteten er avgrenset etter markslagsgrense på økonomisk kart, som ikke helt samsvarer med M711-kartet. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen er dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype, 10%), flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, 30%, overganger mot S4), rasmarksvegetasjon (F1, 40%), sølvbunkeeng (G3, 3-5 %) og lesidevegetasjon med blåbærvegetasjon (S3 ca. 20%).

Kulturpåvirkning: Fortsatt (2003) noe beiting av sau.

Artsfunn: Det ble funnet 48 plantearter, av disse kan nevnes aurskrinneblom (norsk ansvarsart), bakkestjerne, bergveronika, dunhavre, fjellsmelle, flekkmure, kattefot, marinøkkel, norsk malurt, reinmjelt, sandfiol og setermjelt. Av beitemarkssopp ble det funnet semsket rødsdivesopp *Entoloma jubatum*, silkerødsdivesopp *E. sericellum* og hvit fjellmunkehatt *Melanoleuca subalpina*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, de truede vegetasjonstypene dunhavreeng og fløekkmure-sauesvingel-eng og flere kravfulle arter, særlig sandfiol, marinøkkel og reinmjelt. Lokaliteten har trolig potensiale for flere beitemarkssopparter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Det er ønskelig med fortsatt beiting.

200 Grøvdalen: Nyseterhaugane (kalkrike enger, skogsbeite)

Lokalitetsnummer:	1563-200
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9545-9626, 2518-2622
Høyde over havet:	840-860 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger, skogsbeite
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Det som her blir beskrevet, er utmarksbeite som vekselvis er åpent og glissent skogkledd, med gras/urterik vegetasjon på baserik grunn i et langsmalt belte langs stien på vestsida av Grøvu forbi Nyseterhaugane (vest for Nysetra). Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Vegetasjonen i det åpne området er dunhavreeng (G7b, truet vegetasjonstype, 10%), flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, 70-80%, hvorav halvparten med konstant innslag av rabbetust dvs. G8/R5a), lysåpen, grasrik fjellbjørkeskog (C2c ca. 10-20%).

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er et dels åpent, dels tresatt beitelandskap uten kjent bosetting, og beites fortsatt av sau (2003). Sti går gjennom området.

Artsfunn: Interessante arter i det åpne landskapet var bakkesøte, dunhavre, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, flekkmure, harerug, kattefot, marinøkkel, rabbetust, reinmjelt, rynkevier, sandfiol og setermjelt. Av sopp kan nevnes blåstillet rødsdivesopp *Entoloma asprellum*, ravnerødsdivesopp *Entoloma corvinum* (rødlisterart), lillagrå

rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum* (rødlisteart), *E. longistriatum*, vorterødskivesopp *E. papillatum*, *E. pseudocoelestinum*, beiterødskivesopp *E. sericeum*, mørktannet rødskivesopp *E. serrulatum*, liten vokssopp *Hygrocybe insipida*, filtskjellet parasollsopp *Lepiota clypeolaria*, vårmunkehatt *Melanoleuca cognata*, stor eggrøyksopp *Bovista nigrescens* og stilkrøyksopp *Calvatia excipuliformis*. Av moser ble det notert granmose, furumose og putehårstjerne.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, de truede vegetasjonstypene flekkmure-sauesvingel-eng og dunhavreeng, og mange kravfulle, dels rødlistete arter. Særlig å bemerke er de gode bestandene av den sjeldne kulturmarksarten sandfiol. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Vegetasjonen er nokså kortbeitet med det beitetrykket man har nå, og vegetasjonen er tilpasset dette. Lokaliteten er artsrikt og verdifull. Det viktigste er at beitinga fortsetter.

201 Grøvdalen: Nysetra (kalkrike enger)

Lokalitetsnummer:	1563-201
Kartblad:	1419 I Storskrynten
UTM (EUREF 89):	MQ 9597-9626, 2498-2570
Høyde over havet:	830-860 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Området som her blir regnet med til Nysetra strekker seg fra litt nordafor bekken ca. 100 m nord for setra og sørover til Klebersteinsberget. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Ved Nysetertjønna og elvbredden ligger store sandhauger som dels ikke er vegetasjonskledde, og som vinden arbeider med. Her ligger også en grusrygg med fjellvalmue, norsk malurt og aurskrinneblom.

Nedenfor setertuften mot sandhaugene er en stor fukteng med smårørkvein og slåtestarr der jorda består av sand. Ellers er det her en god del kortbeita, kalkrike gras/urterike engsamfunn med dominans av flekkmure-sauesvingeleng (G8, truet vegetasjonstype, ca. 60%), og noe hagemarkspregede engbjørkeskog (C2c) og rike vierkratt (S7b). Dominerende arter var sauesvingel og fjellfrøstjerne (flekkmure-sauesvingel-eng, G8).

Kulturpåvirkning: Nysetra ble trolig ryddet i 1780-åra, og har fungert som seter fram til begynnelsen av 1920-talet. Da ble husene flyttet til Myra (Sande 1972). Et problem her skal ha vært fykende sand som la seg i mjølka, rømmen og smøret. I dag er det bare steinmurer igjen. Det er usikkert om noen har budd fast på Nysetra.

Artsfunn: Det ble funnet 102 plantearter i beitelandskapet, av disse 16 naturengplanter og 29 seterplanter. Alt dette er høye tall. Interessante arter i analyseruta var bakkestjerne, bakkesøte, dvergsnelle, marinøkkel, reinmjelt, sandfiol og snømare. I nærheten fantes også småsøte og snøsøte. Ellers er det funnet bergrubblom, bergstarr, blindurt, brudespore, fjellnøkleblom, fjellvalmue, hårstarr, lodnerubblom, marinøkkel, myrtust, polarvier, rabbetust, rynkevier og sotstarr. Det er videre funnet 15 beitemarkssopp. Mellom disse var gul småfingersopp *Clavulinopsis corniculata*, rødgul småkøllesopp *Clavulinopsis laeticolor* og rødlisteartene russelærvokssopp *Hygrocybe russocoriacea* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda*. Av andre arter kan nevnes at den lite kjente vokssopp-arten *Hygrocybe xanthochroa* ble funnet blant lyng på stedet. I 1998 ble det funnet blåstilket rødskivesopp *Entoloma asprellum* og i 2000 vanlig jordtunge *Geoglossum starbaeckii*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. Gode bestander av sandfiol. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Området blir beitet av både sau, storfe og år om annet hest. Beitetrykket har vært bra, og jeg har ingen forslag til endringer i bruken. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

206 Grøvdalen: Storvollen (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer:	1563-206
Kartblad:	1419 I Storskrynten

UTM (EUREF 89):	MQ 9452-9485, 2142-2259
Høyde over havet:	860-920 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Kalkrike enger
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Opphør av tradisjonell bruk, gjengroing
Undersøkt/kilder:	25.08.2003, JBJ (+ flere kilder)

Områdebeskrivelse

Generelt: Storvollen er en av de store setervollene i Grøvdalen, og ligger i sørlige del av dalen. I dag er her vidstrakte grasmarker beitet av sau, storfe og enkelte år hester. Lokaliteten ligger i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde.

Vegetasjon: Innmarka kan delvis beskrives som sølvbunkeeng (G3, 40%), dunhavreng (G7b, 10%, truet vegetasjonstype, mest i bakkene) og frisk fattigeng (G4c, 10%). I omkringliggende område er det en del beitet grashei med mye sauesvingel og rabbetust (flekkmure-sauesvingel-eng, G8, 10%, truet vegetasjonstype) overganger mot rabbetusthei (R5a, 2-5%), lyng- og lavhei stedvis med mye mjølbær (R1d, ca. 5%), einerbakker (S2, ca. 10%), engbjørkeskog (C2c, ca. 1-3%), lyngrike elveflater (Q3d, 5%) og åpen rasmarg (F1, 3-5%). Dominerende arter var sauesvingel, engkvein, følblom og fjellfrøstjerne (G8).

Kulturpåvirkning: Storvollen ble trolig ryddet på samme tid som Gammelsetra, av en Hans Gundersen i første halvdel av 1700-talet, men tradisjonen forteller at noe kan ha vært ryddet tidligere (Sande 1972). Seterdrift i gode områder har en 2000 år gammel historie i Norge, men bare pollenanalyse kan belyse dette, og slike analyser er ikke utført her. Fastboende folk er kjent fram til rundt 1780. Etter 1786 har Storvollen tilhørt en gard i Sunndalen og vært seter til drifta ble nedlagt i 1953.

Artsfunn: Det ble funnet 66 plantearter i grasmarkene, av disse 15 naturengplanter og 20 seterplanter. Av disse kan nevnes bakkesøte, dvergmispel, fjellfiol, fjellfrøstjerne, marinøkkel, fjellnøkleblom, flekkmure, jåblom, kattefot, myrtevier, rabbetust, reinmjelt, reinrose, lodnerublom, dunhavre, mogop, sandfiol, setermjelt, småsøte, tuearve og bergstarr. Det er videre funnet 29 arter av grasmarkssopp, av disse 13 beitemarkssopp. Verdt å nevne er blåstilket rødsdivesopp *Entoloma asprellum*, *E. cf. melanochromum* (sjelden art), blekskivet rødsdivesopp *E. infula*, semsket rødsdivesopp *E. jubatum*, vorterødsdivesopp *E. papillatum*, tjærerødsdivesopp *E. poliopus*, silkerødsdivesopp *E. sericellum*, mørktannet rødsdivesopp *E. serrulatum*, kjeglevokssopp *Hygrocybe conica*, engvokssopp *H. pratensis* og krittvekssopp *H. virginea*.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til A (svært viktig) på grunn av at det er et velutviklet kulturlandskap med kalkrike enger, den truede vegetasjonstypen flekkmure-sauesvingel-eng og mange kravfulle arter. I tillegg er lokaliteten en del av et stort, omtrent sammenhengende og meget artsrikt og verdifullt kulturlandskap i Grøvdalen.

Skjøtsel og hensyn

Som for beitelandskapet ellers i dalen er det også her sterkt ønskelig med beiting for å holde ved like artsrikdomen. Kombinasjonsbeiting av sau, storfe og hest slik som de senere åra synes å være positivt. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller pløyes.

MR Rauma (2005)

Feltarbeidet i 2005 er utført for NIJOS. Lokalitetsbeskrivelsene nedenfor er basert på befarings i Rauma kommune 5. juli 2005. Dataene er innlagt i DN's Naturbase.

I Rauma ligger også et større område høgt prioritert i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap og utvalgt som nasjonalt verdifullt (DN 1994), nemlig område 23 Romsdalen (jf. også Aksdal 1994). Området er valgt ut pga. storslått landskap med verdifullt biologisk mangfold, sistnevnte fragmentarisk kjent og dokumentert i 1994. Senere undersøkelser dokumenterer at Romsdalen er ett av de viktigste områdene for artsrike, tradisjonelle slåtteeenger i Møre og Romsdal (Jordal & Stueflotten 2004, Jordal 2007a). En rekke østlige arter og kontinentale tørrengarter er kjent her, som engnellik, smånøkkel, dvergforglemmegei, flekkgrisøre, skogkløver og dunkjempe. Den sjeldne og rødlistete sommerfuglarten stor bloddråpesvermer (*Zygaena lonicerae*) ble også påvist sommeren 2005. De mest interessante områdene ligger fra Gravdehaug og oppover, særlig på Verma og ved Kleiva, samt flere setervoller og tørrengområder i Brøstdalen m.m. 5. juli 2005 ble det utført et dagsverk (i

NIJOS-prosjektet) for å hjelpe kommunen å undersøke og prioritere en del ikke undersøkte slåtteenger i øvre del av Romsdalen. Da hadde kommunen allerede tidligere på sommeren arrangert et kurs i skjøtsel av slåtteenger for bønder og landbruksveiledere i samarbeid med Møre og Romsdal Fylke. Et resultat av befaringa 5. juli ble både et bedret kunnskapsgrunnlag for skjøtsel, og et nærmere samarbeid mellom kommunen og eiere/brukere av verdifulle slåtteenger med sikte på bevaring.

10301 Romsdalen, øvre: Sletta søndre (85/6) (slåtteeng)

Lokalitetsnummer: 1539-10301 (ny)
Kartblad: 1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89): MQ 5082-5086, 1234-1243
Høyde over havet: 270-300 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Slåtteeng
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulige trusler: opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Sørøstvendt tørrbakke i et område med noe mer intensivt drevet kulturreng ovafor jernbanen.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4a) med innslag av arter fra tørreng (G7b).

Kulturpåvirkning: Området blir slått årlig i første halvdel av juli (hesjing), senere høstbeite. Har vært litt gjødslet.

Artsfunn: Av planter kan nevnes bakkeveronika, småengkall, rødknapp, gjeldkarve og kvitmaure, dessuten en hittil ubestemt art av hårsveve-gruppa. Det ble også observert ildgullvinge (sommerfuglart).

Verdivurdering: Området blir verdisatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en liten og ikke spesielt artsrik, tørr slåtteeng med enkelte mindre vanlige arter.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites også i framtida. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

10302 Romsdalen, øvre: Slettahjellan (85/2) (slåtteeng)

Lokalitetsnummer: 1539-10302 (ny)
Kartblad: 1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89): MQ 509 122
Høyde over havet: 280-300 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Slåtteeng
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Østvendt gammel eng ovenfor husa og gardsveien på Slettahjellan.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4a) med innslag av arter fra tørreng (G7b).

Kulturpåvirkning: Området blir slått årlig i midten av juli og beites av sau høst og vår. Litt gjødslet i nedre del, lenger oppover såvidt gjødsle med kunstgjødsel for hand. Trolig pløyd før 1950.

Artsfunn: Av planter kan nevnes aurikkelsveve, blåklokke, dunhavre, gjeldkarve, harerug, hårsveve, karve, kjerteløyentrøst, kvitmaure, prestekrage, rødknapp og småengkall.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet slåtteeng med noen kravfulle arter. Det antas å være potensiale for beitemarkssopp.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites også i framtida. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

10303 Romsdalen, øvre: Kleiven (slåtteeng)

Lokalitetsnummer: 1539-10303 (ny)

Kartblad: 1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89): MQ 5453 0743 (midtpunkt)
Høyde over havet: ca. 430 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Slåtteeeng
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: opphør av slått, gjengroing
Undersøkt/kilder: 05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Vestvendt engbakke nedafor riksvegen mot elva, fulldyrka eng i nedre deler er ikke kartlagt.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4a).

Kulturpåvirkning: Området blir slått årlig, men ikke beita. Det finnes en rydningsrøys med litt selje og bjørk, dessuten et steingjerde i sør.

Artsfunn: Av planter kan nevnes blåklomme, harerug, hårsveve, jonsokkoll, kjerteløyentrøst, kvitmaure, liljekonvall, markjordbær og prestekrage. Dessuten vokste hundrevis av en art i hårsveve-gruppa som trolig er *Hieracium auriculinum*. Dette er en uvanlig stor bestand av denne arten, som i seg selv også er uvanlig.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet slåtteeeng med noen kravfulle arter. Det antas å være potensiale for beitemarkssopp.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås også i framtida. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig i de områdene der det tidligere er lite gjødslet.

10304 Romsdalen, øvre: Brudevoll (slåtteeeng)

Lokalitetsnummer: 1539-10304 (ny)
Kartblad: 1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89): MQ 543 084
Høyde over havet: ca. 500 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Slåtteeeng
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger nedafor husa ned mot jernbanen på bruket til Odd Brudevoll, og er ei bratt, sørvestvendt slåtteeeng.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4), litt G3 (sølvbunkeeng, ca. 10%). Litt oppslag av firkantperikum og bjørkebusker nederst.

Kulturpåvirkning: Området blir slått årlig og ikke beita. Lokaliteten er inngjerda. Driftsveg og rydningsrøys.

Artsfunn: Av planter kan nevnes aurikkelsveve, blåklomme, gjeldkarve, harerug, hårsveve, kvitmaure, prestekrage, rødknapp og småengkall. Videre ble det funnet en ubestemt art i hårsvevegruppa.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet slåtteeeng med noen kravfulle arter. Det antas å være potensiale for beitemarkssopp.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås også i framtida. Det kan også bli behov for rydding av busker. Man bør ikke pløye, og gjødsle minst mulig.

10305 Romsdalen, øvre: Kylling, søre, ovafor riksvegen (slåtteeeng)

Lokalitetsnummer: 1539-10305 (ny)
Kartblad: 1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89): MQ 517 120
Høyde over havet: ca. 310-320 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Slåtteeeng
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: opphør av slått og beite, gjengroing

Undersøkt/kilder: 05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger på Kylling søre ovenfor riksvegen, og nord for kirka på Verma. Lokalnavn er Øvre skulemeisterjordet og Øverjordet (Asmund Kylling pers. medd.).

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4a) med overganger til tørrenger (G7b).

Kulturpåvirkning: Området ble tidlire slått årlig + vår- og høstbeite. Det ble da brukt kunstgjødsel og husdyrgjødsel. Ved undersøkelsestidspunktet beites området bare sporadisk og slås ikke. Det har ikke vært gjødslet de siste år.

Artsfunn: Av planter kan nevnes blåklokke, engnellik, gjeldkarve, hårsveve, kvitmaure, rødknapp, skogkløver og stemorsblom. Ellers ble det funnet to mindre vanlige og hittil ubestemte arter av hårsveve-gruppa.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet tidligere slåtteeng med noen kravfulle arter, bl.a. gode bestander av den regionalt sjeldne engnellik.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites også i framtida. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

10306 Romsdalen, øvre: Kylling, søre, nedafor riksvegen (slåtteeng)

Lokalitetsnummer: 1539-10306 (ny)
Kartblad: 1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89): MQ 5168 1198 (midtpunkt)
Høyde over havet: ca. 290 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Slåtteeng
Prioritet: B (viktig)
Mulige trusler: opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger på Kylling søre nedenfor riksvegen og ovenfor den dyrka enga i skråningene mot veien. Lokalnavn er Nedre skulemeisterlykkja (Asmund Kylling pers. medd.). Det er sørvestvendte, godt utvikla tørrenger.

Vegetasjon: Tørrenger (G7b).

Kulturpåvirkning: Området ble tidlire slått årlig + vår- og høstbeite. Det er kanskje 20 år siden lokaliteten ble slått. Ved undersøkelsestidspunktet beites området bare sporadisk av hest og ku. Det har ikke vært gjødslet de siste år.

Artsfunn: Mest interessant er at lokaliteten har mye av tørrengartene engnellik og skogkløver. Av planter ellers kan nevnes aurikkelsveve, bitterbergknapp, engsmelle, fløyelsmarikåpe, gjeldkarve, kvitmaure, lintorskemunn, markjordbær, rødknapp, sølvzure og tysk mure.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet tidligere slåtteeng med noen kravfulle arter, bl.a. gode bestander av den regionalt sjeldne engnellik.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

10307 Romsdalen, øvre: Kylling, søre, Karahaugen (slåtteeng)

Lokalitetsnummer: 1539-10307 (ny)
Kartblad: 1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89): MQ 5157 1202
Høyde over havet: ca. 280 m
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Slåtteeng
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulige trusler: opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder: 05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten ligger på Kylling søre nedenfor riksvegen som en tørr knoll (ca. 20 x 35 meter) omgitt av dyrka eng. Lokalnavn er Karahaugen (Asmund Kylling pers. medd.). Lokaliteten er relativt flat, dels svakt nordvendt, med tørrenger.

Vegetasjon: Tørrenger (G7b) ca. 60%, ca. 40% frisk fattigeng (G4).

Kulturpåvirkning: Området har vært slått og beita tidligere, kan ha vært pløyd før ca. 1975. Det har også vært revegard i området. I senere år har lokaliteten vært litt beita, men ikke de siste 3-4 åra.

Artsfunn: Av planter kan nevnes bitterbergknapp, blåklokke, dunhavre, flekkmure, gulmaure, kvitmaure, skogkløver og stemorsblom.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en liten rest av tidligere slått tørreng med enkelte kravfulle arter.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

10308 Romsdalen, øvre: Lykkjeslett, Nyhagen (slåtteeng)

Lokalitetsnummer:	1539-10308 (ny)
Kartblad:	1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89):	MQ 5138 1296 (midtpunkt)
Høyde over havet:	ca. 300-320 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeng
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten består av bratte, vestvendte enger ovafor husa i Nyhagen på Lykkjeslett.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4).

Kulturpåvirkning: Området blir slått årlig og beites av sau vår og høst av brukerne på nabobruket. Det er tidligere brukt relativt mye møkk og kunstgjødsel på lokaliteten, og arts mangfoldet bærer preg av dette. Det finnes både rydningsrøyser og steingjerde.

Artsfunn: Av planter kan nevnes aurikkelsveve, blåklokke, gjeldkarve, kjerteløyentrøst, kvitmaure, prestekrage og rødknapp. Disse artene vokste mest i kantområdene i øvre del.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til C (lokalt viktig) på grunn av at det er en noe gjødsla og kultivert eng med et begrensa arts mangfold på store deler av lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites også i framtida. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

10309 Romsdalen, øvre: Løkra (slåtteeng)

Lokalitetsnummer:	1539-10309 (ny)
Kartblad:	1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89):	MQ 507 142
Høyde over havet:	ca. 220-230 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeng
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten består av øvre deler av den vestvendte innmarka mot skogen på bruket Løkra nord for Verma. Det meste av innmarka nedenfor lokaliteten mot riksvegen er sterkere påvirket av pløying og gjødsling, men har også mindre partier med tørrengpreg.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4), men ca. 5% dunhavre-dunkjempe-tørrenger ovafor husa (G7b).

Kulturpåvirkning: Området blir slått årlig (hesjing, flattørking) og beita vår og høst av sau fra brukerne på Lykkjeslett som kjøpte det i 1982 (Astrid Lykkjeslett pers. medd.).

Artsfunn: Av planter kan nevnes blåklokke, dunhavre, dunkjempe, gjeldkarve, harerug, hårsveve, kattedot, kjerteløyentrøst, kvitmaure, prestekrage, rødknapp, skogkløver, smalkjempe, småbergknapp og stemorsblom. Ellers ble det funnet en ubestemt, mindre vanlig art av hårsveve-gruppa.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet slåtteeeng med noen kravfulle arter.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites også i framtida. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

10310 Romsdalen, øvre: Løkra, Lykkja (slåtteeeng)

Lokalitetsnummer:	1539-10310 (ny)
Kartblad:	1319 I Romsdalen
UTM (EUREF 89):	MQ 5070 1423
Høyde over havet:	ca. 260 m
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeeng
Prioritet:	B (viktig)
Mulige trusler:	opphør av slått og beite, gjengroing
Undersøkt/kilder:	05.07.2005, Solveig Brøste Sletta og JBJ

Områdebeskrivelse

Generelt: Lokaliteten er ei mindre, vestvendt slåtteeeng i skogen ovafor (øst for) Løkra, lokaliteten kalles Lykkja (Astrid Lykkjeslett pers. medd.).

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4a). Lokaliteten har et fint naturengpreg med mye småengkall, prestekrage og blåklokke.

Kulturpåvirkning: Området blir slått årlig. Det er nå også inngjerdet og vil bli beitet vår og høst med sau fra 2005. Det var et slåtteeopphold før lokaliteten ble kjøpt i 1982. Det finnes rydningsrøyser. Et mindre stykke er pløyd for noen år siden.

Artsfunn: Av planter kan nevnes blåklokke, gjeldkarve, jonsokkoll, kjerteløyentrøst, kvitmaure, prestekrage, rødknapp, småengkall og stemorsblom.

Verdivurdering: Området blir verdisatt til B (viktig) på grunn av at det er en middels velutviklet slåtteeeng med noen kravfulle arter, og betydelig dominans av indikatorarter som småengkall og blåklokke.

Skjøtsel og hensyn

Området bør slås og beites. Man bør ikke pløye, og helst gjødsle minst mulig.

Reinventering av tidligere undersøkte lok. i Rauma

10171 Romsdalen, øvre: Brue: nedenfor jernbanen (slåtteeeng), ble oppsøkt på nytt 05.07.2005, og vegetasjonstyper og artsliste tatt opp. Den ubestemte svevearten som ble funnet tidligere er gaffelsveve *Hieracium peteranum* som står som sårbar (V) på rødlista. Dette er trolig den største bestanden i fylket. Når dette senere evt. blir bekreftet av ekspert, må verdien av lokaliteten i så fall justeres opp til A (svært viktig) på grunn av bestand av rødlisteart i høyere rødlistekategori.

10173 Romsdalen, øvre: Brustua, nedenfor vegen (småbiotop), ble oppsøkt på nytt 05.07.2005. Flekkgrisøre og engnellik er der fortsatt, dessuten ble det notert fjellrapp, sølvmore, rødknapp, liljekonvall, kattedot, hengeaks og kvitmaure. Det kan være aktuelt med slått av lokaliteten.

10122 Romsdalen, midtre: Ytste Monge (slåtteeeng), ble oppsøkt på nytt 05.07.2005. Den rødlista sommerfuglarten stor bloddråpesvermer (*Zygaena lonicerae*) ble innsamlet (2 eks. sett, det ene innsamlet), og er innsendt til Zoologisk museum i Oslo hvor den er kontrollbestemt av Leif Aarvik. Denne arten er utdødd på Østlandet og finnes nå bare i indre strøk av Møre og Romsdal, mest i snørasenger, men også et par steder i slåtteeenger, og dessuten ett sted på Stadlandet. Det kan være aktuelt med slått av lokaliteten, noe som vil være helt nødvendig for bevaring av denne sjeldne sommerfuglarten. Artens larver lever på erteplanter som tiriltunge m. fl. Stor bloddråpesvermer synes å være varmekrevende.

MR Volda (2005)

Feltarbeidet i 2005 er utført for NTNU. Lokalitetsbeskrivelsene nedenfor er basert på befaringer 06.07., 21.07. og 23.07.2005 og er innlagt i DN's naturbase.

Volda er en av de kommunene som har vært mangelfullt undersøkt tidligere med tanke på kulturlandskap (Jordal & Gaarder 1999, Engen & Grimstad i manus). Spesielt for indre Sunnmøre er en del buskaper av geit som setter preg på landskapet flere steder. Ellers finnes fortsatt både storfe og sau, men god tilgang på fulldyrka arealer gjør at en del av de tradisjonelle naturbeitemarkene gror igjen. Både Volda og Ørsta har hatt en del bestander av solblom, men disse bestandene er mange steder forsvunnet eller på vei ut (Jordal, Holtan, Gaarder & Grimstad 2006).

301 Skjeret (småbiotop)

Lokalitetsnummer: 151900301
Kartblad: 1219 III Hjørundfjord
UTM: LP 5546 8699
Naturtype: Småbiotop
Verdi: B (viktig)
Undersøkt: 06.07.2005, JBJ og Per Gunnar Bø

Hovedtype: Naturbeitemark i gjengroing, tidligere slått og beita. Småbiotop (bergknaus).

Lokalitetskarakteristikk: Skjeret er et enslig, fraflyttet småbruk ca. 20-30 m over havet i Austefjorden. Det ligger solvendt og varmt, og terrenget er gjennomgående bratt. Vegetasjonen er dels frisk fattigeng, men særlig interessant er tørrberg-vegetasjonen nedenfor husa. Lodnefaks har her en av sine siste forekomster i Møre og Romsdal. Av andre arter kan nevnes bakkeveronika, bitterbergknapp, jordnøtt, kystbergknapp, skogbjønnbær, svartburkne og sølvmyre.

Kulturspor: Småbruk med intakte hus. Innmarka er delvis dyrka, delvis overflatedyrka, og delvis udyrka. Fruktrær og rydningsrøysar finnes.

Verdivurdering: Mest interessant her er bestanden av lodnefaks, som trolig er den eneste intakte gjenværende forekomsten i Møre og Romsdal. Også andre artsforekomster er interessante.

302 Humberset (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 151900302
Kartblad: 1119 II Volda
UTM: LP 5083 8881
Naturtype: Naturbeitemark, hagemark.
Verdi: B (viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ og Oddvar Olsen

Hovedtype: Naturbeitemark med innslag av hagemark.

Lokalitetskarakteristikk: Lokaliteten ligger i tilnærmet flatt terreng ca. 70 m o.h. på Humberset og er en delvis skogkledd, delvis åpen haug med bergknauser. Vegetasjonen er dominert av G4 frisk fattigeng, men har overganger mot blåbær- og småbregneskog. Viktigst er en mindre bestand av solblom. Av andre planter kan nevnes grov nattfiol, hårsveve, jordnøtt, jonsokkoll og knegras.

Kulturspor: Her har vært beitemark i lang tid. De siste 30 år har det vært beita med geit, mest om høsten, men før det var det en kombinasjon av sauer, geit og storfe (Olav Humberset pers. medd.). Ellers brukes området i dag til trialkjøring i relativt beskjeden grad. En fast sti benyttes til dette og solblom står flere steder inntil denne stien. Denne bruken fører til noe erosjon.

Verdivurdering: Lokaliteten er en naturbeitemark med en mindre solblom-bestand.

303 Osdalssetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 151900303
Kartblad: 1318 IV Hornindal
UTM: LP 5954 7505

Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ

Hovedtype: Naturbeitemark, gammel setervoll.

Lokalitetskarakteristikk: Osdalssetra ligger ikke langt fra grensa mot Sogn og Fjordane. Det er en åpen setervoll 380 m o.h. med 3-4 grantre, ikke inngjerdet. Vegetasjonen er ca. 70% G4 frisk fattigeng, ca. 30% G3 sølvbunkeeng, og ca. 5% blåbærdominert, tydelig preget av kystnært, fuktig klima. Av plantearter kan nevnes blåklukke, fjelløyentrøst, fjellveronika, kildeurt, kjerteløyentrøst, kystmaure, mannasøtgras, skoggråurt, smørteig og muligens stor myrmaure. Karl Johan Grimstad (pers. medd.) har funnet kvitkurle her 30.06.2002, i utkanten av setervollen.

Kulturspor: Flere seterhus. Lett overflatedyrket med noe stein.

Verdivurdering: Det er en intakt naturbeitemark med en typisk flora/vegetasjon for distriktet, og dessuten med rødlistearten kvitkurle.

304 Grøndalsstøylene (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 151900304
Kartblad: 1318 IV Hornindal
UTM: LP 5786 7558
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: C (lokalt viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ

Hovedtype: Naturbeitemark, gammel setervoll.

Lokalitetskarakteristikk: Åpen setervoll i et fuktig nokså kystpreget/nedbørrikt klima (seksjon O2). Rundt halvparten er fuktig fattigeng/fattigmyr, og resten er frisk fattigeng i mosaikk med blåbær/småbregnevegetasjon (ingen relevant kode). Av planter ingen spesielle, men bl.a. fjelløyentrøst, fjelltimotei, heisiv, kildeurt, kystmaure, mannasøtgras, myrmaure, smørteig og stjernesildre. Artsutvalget understreker et kystpreg med innslag av nordboreale fattigarter. Av fugl ble det observert vipe og heipiplerke.

Kulturspor: Setervollen er bebygd med noen seterhus (bare gamle) i øvre deler, vollen er overflatedyrka.

Verdivurdering: Den er en naturbeitemark med ordinært artsutvalg og vegetasjon.

305 Osdal SØ (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 151900305
Kartblad: 1318 IV Hornindal
UTM: LP 6149 7588
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ

Hovedtype: Naturbeitemark, geitebeite, innslag av bjørkehage i øvre deler (ca. 30% av arealet).

Lokalitetskarakteristikk: Stort geitebeite sørøst for Osdalsgårdene, på østsida av elva. Dette er sørlige del av et stort sammenhengende geitebeite som omfatter en god del skog som ikke er undersøkt. Området var tidligere mer skogkledd, men geita har de siste 45 åra åpnet opp landskapet, noe som vises i form av bl.a. læger og stubber av løvtrær. 2 mindre erosjonsras som trolig skyldes mindre skog. Av planter kan nevnes enghumleblom, hare rug, kjerteløyentrøst, kvitmaure og kystmaure.

Kulturspor: Diverse gjerder, kjehus, steingjerde.

Verdivurdering: Det er et stort område med naturbeitemark, som også i tidligere tider har vært beitet, men da med noe mer skogspreg enn under de siste 45 års geitebeite.

306 Osdal NØ (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 151900306
Kartblad: 1318 IV Hornindal
UTM: LP 621 770
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: C (lokalt viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ

Hovedtype: Naturbeitemark, geitebeite, innslag av bjørkehage i øvre deler (ca. 20% av arealet).

Lokalitetskarakteristikk: Åpent geitebeite nordøst for Osdalsgårdene, på østsida av elva, beites også av sau. Dette er nordlige del av et stort sammenhengende geitebeite som omfatter en god del skog som ikke er undersøkt. Åpne enger, dels med god sigevannstilgang og noe høgstaudepreg. Geita har de siste 45 åra åpnet opp landskapet noe. Vegetasjonen er dominert av frisk fattigeng med innslag av sølvbunkeeng og høgstaudesamfunn. Av planter kan nevnes grov nattfiol, harerug, hårsveve, knegras, kvitmaure, sumphaukeskjegg og svarttopp.

Kulturspor:

Verdivurdering: Det er et middels stort område med naturbeitemark med noe gjengroingspreg og et i hovedsak ordinært artsutvalg.

307 Tømmerbakk (småbiotop)

Lokalitetsnummer: 151900307
Kartblad: 1119 II Volda
UTM: LP 5164 9409
Naturtype: Småbiotop
Verdi: C (lokalt viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ

Hovedtype: Småbiotop, liten restbiotop av naturbeitemark, i gjenvoksing med skog, men med restbestand av solblom.

Lokalitetskarakteristikk: Lokaliteten ligger ved et veikryss ved Tømmerbakk oppe i Volda-bygda. Den er ca. 20x30 m og ligger 250 m o.h. i kanten av gjenvoksende ungskog av rogn m.m. ut mot veiskjæring. Vegetasjonen er G4 - frisk fattigeng. Av arter ble det funnet noen rosetter og 2 blomsterstengler av solblom. I ettertid har det vist seg at den samme lokaliteten var oppdaget av Karl Johan Grimstad 17.07.2002. Av planter forøvrig kan nevnes grov nattfiol.

Kulturspor: Området har vært tidligere slåtteeenger og beitemark, og har bl.a. steingjerder.

Verdivurdering: Lokaliteten har en liten restforekomst av solblom som er i ferd med å gå dukken som følge av gjengroing. Hvis området ryddes og skjøtsel tas opp igjen kan verdien bli høyere enn C.

308 Tømmerbakk (slåtteeeng)

Lokalitetsnummer: 151900308
Kartblad: 1119 II Volda
UTM: LP 5158 9405
Naturtype: Slåtteeenger
Verdi: B (viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ

Hovedtype: Gammel slåtteeeng, ikke slått siste år, men intakt mangfold.

Lokalitetskarakteristikk: Lokaliteten ligger på Tømmerbakk i øvre del av Volda, like i nedkant av bygdevegen. Vegetasjonen er frisk fattigeng. Av planter kan nevnes grov nattfiol (> 50 individer), hårsveve, jordnøtt, kystgrisor, smalkjempe og prestekrage.

Kulturspor: I vest grenser lokaliteten til et steingjerde, i øverkant mot bygdevegen.

Verdivurdering: Det er en tilnærmet intakt slåtteeeng med et intakt artsmangfold, bl.a. en god bestand av grov nattfiol, og trolig godt potensiale for beitemarkssopp.

309 Nedrelid (artsrik veikant)

Lokalitetsnummer: 151900309
Kartblad: 1119 II Volda
UTM: LP 5114 9393
Naturtype: Artsrik veikant
Verdi: A (svært viktig)
Undersøkt: 21.07.2005, JBJ

Hovedtype: Artsrik veikant med flere interessante sveve-arter av *Pilosella*-gruppa.

Lokalitetskarakteristikk: Lokaliteten ligger ved Nedelid i øvre del av Volda, og består av artsrike veikanter langs fylkesvegen og gårdsvegen opp til Dalen. Vegetasjonen er i hovedsak frisk fattigeng, men med litt forbusking i øvre del av veiskråningene. Særlig viktig er en god bestand av gaffelsveve *Hieracium peteranum*

(rødlisteart, V=sårbar) som bare har to andre intakte lokaliteter som er kjent i Møre og Romsdal (Rauma). Lokaliteten har også en god bestand av børstesveve *Hieracium macranthelum* (mange hundre rosetter), som heller ikke er vanlig. Av planter ellers kan nevnes heisiv, hårsveve, jonsokkoll, kystgrisøre og prestekrage. Lokaliteten strekker seg fra LP 5114 9393 til LP 5098 9386, og utgjør dermed nærmere 200 m vegkant.

Kulturspor: Oppmuring og steingjerde inntil vejen.

Verdivurdering: Fordi lokaliteten er en av tre kjente lokaliteter av rødlistearten gaffelsveve i fylket, anses den som meget viktig. Flere hundre rosetter av børstesveve er også sjelden.

310 Homborset (hagemark)

Lokalitetsnummer: 151900310
Kartblad: 1119 II Volda
UTM: LP 5094 8924
Naturtype: Naturbeitemark, hagemark
Verdi: B (viktig)
Undersøkt: 23.07.2005, JBJ

Hovedtype: Naturbeitemark, vakker hagemark med svartor og hengebjørk, skogsbeite og beita rasmark (geitebeite).

Lokalitetskarakteristikk: Lokaliteten er tidligere omtalt av Jordal & Gaarder (1993) etter besøk 12.10.1993 (J.B. Jordal), men her avgrenses et større område som er mer detaljert undersøkt i 2005. Lokaliteten er variert med åpen naturbeitemark, hagemark med svartor, alm og hengebjørk, skogsbeite, og beita rasmark (geitebeite). Vegetasjonen er karakterisert av lite kalkkrevende engplanter, men med innslag av enkelte varmekrevende arter. Av planter kan nevnes berberiss, blåklukke, blårapp, hengeaks, hårsveve, kattedot, kjerteløyentrøst, knegras, kransmynte, kystgrisøre, lundgrønnaks, lundrapp, markjordbær, mjølbær, myske, sanikel, smalkjempe, skoggråurt, småsmelle og vivendel. Av beitemarkssopp ble det i 1993 funnet 4-5 arter, mest interessant var rødlistearten *Entoloma atrocoeruleum*.

Kulturspor: Hagemarkspregene er nok mest skapt av geitene, men trolig har det også vært tatt noe lauv i tidligere tider.

Verdivurdering: Lokaliteten er et større, velutviklet og representativt geitebeite i suboseaniske fjordstrøk på Sunnmøre, men uten et stort eller uvanlig arts mangfold.

311 Ullalandssetra (naturbeitemark)

Lokalitetsnummer: 151900311
Kartblad: 1219 III Hjørundfjord
UTM: LP 558 896
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: C (lokalt viktig)
Undersøkt: 23.07.2005, JBJ

Hovedtype: Naturbeitemark, gammel setervoll.

Lokalitetskarakteristikk: Ullalandssetra er en setervoll som ligger på nordøstsida av Ullalandsvatnet i Volda, nær grensa til Ørsta. Det finnes olivinfuruskog i nærheten. Ovenfor setervollen finnes rasmarker under Snøhornet, som er dels gjengrodd med einer i dag. Det finnes noe sølvbunkeeng, et mindre syrkingsfelt, mye frisk fattigeng og noe fattigmyr. Rundt fjøsmurene er det litt nitrofil vegetasjon. Av planter kan nevnes bekkeblom, heistarr, kystmaure, lyssiv, stjernesildre, svartopp og trefingerurt.

Kulturspor: Flere nedgrodde steingjerder, et mindre steinråk, 5 seterhus, fjøsmurer, ei løe og naust.

Verdivurdering: Lokaliteten er i gjengroing og har ikke særlig interessant vegetasjon eller flora.

MR Ørsta (2005)

Feltarbeidet i 2005 er utført for NTNU. Lokalitetsbeskrivelsene er også bli publisert i naturtyperapport for Ørsta (Jordal et al. 2007). Denne rapporten skrives på nynorsk, og lokalitetsbeskrivelsene er derfor også på nynorsk. Datene finnes i DN's naturbase.

Ørsta er også en av de kommunene som har vært dårlig undersøkt tidligere med tanke på kulturlandskap (jf. Jordal & Gaarder 1999). I 2005 ble det både lagt vekt på å finne flest mulig restbestander av solblom, og dessuten ble det undersøkt en del seterområder. Det lyktes å finne flere bestander av solblom. Et senter med en håndfull intakte lokaliteter ble funnet i Follestaddalen i området Barstad-Rebbestad. Et annet område var Bondalseidet med to mindre bestander. Ørsta og Volda's solblom-bestander er gjennomgående små sammenlignet med Nordre Sunnmøre (Jordal, Holtan, Gaarder & Grimstad 2006). Ørsta ligger i et meget nedbørsrikt område, og naturbeitemarker har ofte et markert oseanisk preg, med bl.a. jordnøtt og kystmaure.

Follestaddalen: Barstad, nedanfor vegen (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LP 5543 9809
Høgde over havet:	90 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	20.07.2005, Per Gunnar Bø & JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg ved Barstad nedanfor vegen og er ei gammal slåtteeeng/naturbeitemark i tidleg attgroing.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) med jordnøtt og kystmaure, rekna som ein svært truga naturtype (Fremstad & Moen 2001). Denne utgjer ca. 80%, medan sølvbunkeeng (G3) utgjer ca. 20%.

Kulturpåverknad: Lokaliteten har tidlegare vore slåtteeeng og naturbeitemark, men synest å ha vore ute av bruk i det siste, litt oppslag av busker, m.a. osp og bjørk 0,5-2 m høge og daudgras i botnen.

Artsfunn: Mest interessant var førekomsten av nattfiol. Elles vart det notert beitesvæve, harerug, hårsvæve, jordnøtt, kystmaure, liljekonvall, nyseryllik, prestekrage, smalkjempe, småengkall.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei naturbeitemark med nokre andre interessante plantearter og den truga vegetasjonstypen frisk fattigeng med kystmaure og jordnøtt, men diverre i attgroing.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør slåast eller beitast på nytt, elles vil det gro att og verdiane vil gå tapt.

Follestaddalen: Barstad, nedafor vegen (slåtteeeng)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LP 5566 9831
Høgde over havet:	90 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteeenger
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	20.07.2005, Per Gunnar Bø & JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg ved Barstad nedanfor vegen i gammal slåtteeeng, og er avgrensa på grunn av ein førekomst av raudlistearten solblom på ca. 20x30 meter.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) med kystmaure.

Kulturpåverknad: Slått tidlegare, men no truleg i tidleg attgroing. Ei rydningsrøys.

Artsfunn: Mest interessant var førekomsten av solblom, som er ein raudlistearter. Det vart funne 19 blomsterstenglar og nokre fleire rosettar. Elles vart det notert både nattfiol og grov nattfiol, og dessutan kystmaure.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei lita slåtteeeng med ein mindre bestand av raudlistearten solblom og med nokre andre interessante plantearter.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør slåast eller beitast, elles vil det gro att og solblomen forsvinna.

Follestaddalen: Barstad, ovafor vegen (naturbeitemark)

Kartblad:	1119 II Volda
UTM (EUREF 89):	LP 5568 9847
Høgde over havet:	110-130 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	A (svært viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	20.07.2005, Per Gunnar Bø & JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg ved Barstad ovanfor vegen, og er avgrensa på grunn av ein større førekomst av raudlistearten solblom.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) med kystmaure.

Kulturpåverknad: Ovafor gjerdet beita sauer, nedafor var det truleg slått i 2004, bålplass.

Artsfunn: Mest interessant var førekomsten av solblom, som er ein raudlistearart. Det vart funne ca. 160 blomsterstenglar og nokre fleire rosettar. Mesteparten av solblomen var nedanfor gjerdet i truleg ubeita område. Oppe i beitemarka var det mest rosettar spreidd over eit større område. Elles vart det notert beitesvæve, hårsvæve, kystgrisøyre, kystmaure og smalkjempe.

Verdivurdering: Området er gitt verdi A (svært viktig) på grunn av at det er ei naturbeitemark som framleis vert beita, med ein større, intakt bestand av raudlistearten solblom og med nokre andre interessante planteartar.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør slåast eller beitast også i framtida, elles vil det gro att og solblomen forsvinna. Dette er den største solblombestanden i Ørsta, og viktig å prioritera når det gjeld skjøtsel.

Kvistaddalen: Kvistadsetra (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LP 6673-6683 9486-9504
Høgde over havet:	460-480 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	22.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg i Kvistaddalen ved Bondalseidet. Området med naturbeitemark ved husa er registrert. Eit større dyrkingsfelt inngjerda til storfebeite er ikkje registrert.

Vegetasjon: Blåbærvegetasjon med einer utgjorde ca. 50%, sølvbunkeeng 10%, frisk fattigeng (G4) med kystmaure ca. 30% og fattigmyr ca. 10%.

Kulturpåverknad: Området er godt beita av sau, men er i attgroing med einer og blåbærlyng.

Artsfunn: Av planter vart det funne m.a. blåklokke, harerug, kystmaure.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei mindre, intakt naturbeitemark med trivielt artsutval, men med ein uvanleg vegetasjonstype (frisk fattigeng med kystmaure).

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør slåast eller beitast, elles vil det gro att.

Kvistaddalen: Årsetsetra (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LP 670 945-946
Høgde over havet:	480 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark

Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulege truslar: Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt: 22.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Årsetsetra ligg i Kvistaddalen ved Bondalseidet. Området med naturbeitemark ved husa er registrert.
Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) utgjorde 40%, sølvbunkeeng (G3) 50%, det var 10% einerbuskmark med vier og bjørkekratt og ca. 5% fattigmyr og fattigkjelde.
Kulturpåverknad: Såg ut til å vere lite beita i 2005, men har vore beita av storfe i seinare tid (gammal skit). Litt torv er tatt frå grasmarka til fornying av tak på husa.
Artsfunn: Av planter vart det funne m.a. aksfrytle, fjelltimotei, harerug, heisiv, musøyre, småengkall. Truleg er det eit svakt potensiale for beitemarkssopp.
Verdivurdering: Området er gitt verdi C (lokalt viktig) på grunn av at det er ei mindre og relativt triviell naturbeitemark i moderat hevd, og utan særleg interessant vegetasjon/flora.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør slåast eller beitast, elles vil det gro att.

Bondalseidet: Tverrgrova: Hjellbakkane (naturbeitemark)

Kartblad: 1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89): LP 6016-6031, 9432-9448
Høgde over havet: 240-270 m
Hovudnaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark, hagemark
Prioritet: B (viktig)
Mulege truslar: Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt: 22.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg sørvest for Tverrgrova på Bondalseidet, og er avgrensa på grunn av førekomst av raudlistearten solblom.
Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) med kystmaure utgjør rundt 20%, 30% finnskjeeggeng, 10% fattigmyr, rundt 50% blåbærvegetasjon, ca. 20% tresjikt-dekning, med halvparten bjørk og halvparten gråor eller furu.
Kulturpåverknad: Lokaliteten er tidlegare slåttemark, no storfebeite (kjelde: Ola Tvergrov).
Artsfunn: Mest interessant var førekomsten av solblom, som er ein raudlistearart. Det vart funne 22 blomsterstenglar og nokre fleire rosettar. Elles vart det notert aurikkelsvæve, beitesvæve, blåklukke, heiblåfjør, hårsvæve, klokkelyng, kystgrisyre og kystmaure.
Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei naturbeitemark med ein mindre bestand av raudlistearten solblom og med nokre andre interessante planteartar.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att og solblomen forsvinna.

Bondalseidet: Valset (naturbeitemark)

Kartblad: 1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89): LP 6138 9547
Høgde over havet: 220-260 m
Hovudnaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark
Prioritet: B (viktig)
Mulege truslar: Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt: 22.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg ved Barstad dels i vegkant og dels i gammal slåtteeng, og er avgrensa på grunn av førekomst av raudlistearten solblom.
Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) med jordnøtt og kystmaure (truga vegetasjonstype) utgjorde rundt 10%. Fattigmyr utgjorde ca. 20%, øyrevierkratt 5%, finnskjeeggeng 10%, blåbærdominert vegetasjon ca. 40% og sølvbunkeeng (G3) ca. 10%.

Kulturpåverknad: Beita av sau og storfe. Litt gjødsla preg nedst. Austafor var det eit gjerde mot hestebeite.
Artsfunn: Mest interessant var førekomsten av solblom (lokalt kalla tobakksplante av grunneigar, Jan Rune Frøland), som er ein raudlistearart. Det vart funne berre 2 blomsterstenglar og nokre fleire rosettar. Elles vart det notert m.a. aurikkelsvæve, blåklokke, harerug, heisiv, hårsvæve, jordnøtt, kystmaure og kystmyrklegg.
Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei naturbeitemark med raudlisteararten solblom og med nokre andre interessante planteartar, og innslag av ein truga vegetasjonstype.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att og det vesle som er av solblom forsvinna.

Vartdalsstranda: Festøyflesa (kystlynghei)

Kartblad: 1219 IV Sykkylven
UTM (EUREF 89): LQ 611 187-188
Høgde over havet: 0-20 m
Hovudnaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kystlynghei
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulege truslar: Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt: 20.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg litt sørvest for ferjeleiet ved Festøya, på nersida av riksvegen. Det er ei kystlynghei i attgroing og med spreidd bjørk.

Vegetasjon: Fukthei ca. 50%, tørrhei ca. 50%. Ned mot stranda er det rullesteinsfjøre med litt driftvollar og strandengfragment.

Kulturpåverknad: Området vert ikkje lenger skjøtta, og er i attgroing. Riksvegen deler lyngheiane, men dei som er ovafor vegen er ikkje avgrensa, dei er i sterk attgroing med skog. Langs vegen ligg også ei lite steinbrot som har teke litt av heia.

Artsfunn: Av planter vart det funne m.a. heistorr, klokkelyng, smørtelg.

Verdivurdering: Området er gitt verdi C (lokalt viktig) på grunn av at det er ei kystlynghei i attgroing, med eit trivielt artsutval.

Skjøtsel og omsyn

Ideelt sett burde hevden ha vore teke opp att.

Storfjorden: Flåvikneset (kystlynghei)

Kartblad: 1119 I Ålesund
UTM (EUREF 89): LQ 431-437, 072-078
Høgde over havet: 0-100 m
Hovudnaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kystlynghei
Prioritet: C (lokalt viktig)
Mulege truslar: Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt: 20.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg ved Flåvikneset og består av nokså open kystlynghei både ovafor og nedafor vegen langs ei strekning på fleire hundre meter.

Vegetasjon: Fukthei ca. 50%, tørrhei ca. 50%.

Kulturpåverknad: Lokaliteten er delt av riksvegen, elles finst to kraftliner ovafor vegen. Det vart observert steingjerde og truleg ei gravrøys. Framleis eit ganske ope preg, men er gått ut av bruk og det kjem opp bjørk.

Artsfunn: Av planter vart det funne m.a. heisiv, heistorr, klokkelyng, lyngaugnetrøst, storblåfjør og storfrytle.

Verdivurdering: Området er gitt verdi C (lokalt viktig) på grunn av at det er ei kystlynghei i attgroing, med eit trivielt artsutval.

Skjøtsel og omsyn

Ideelt sett burde hevden ha vore teke opp att.

Follestaddalen: Rebbestad, nedanfor vegen (slåtteeng)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LQ 5676 0077
Høgde over havet:	ca. 80-90 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Slåtteenger
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	20.07.2005, Per Gunnar Bø & JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg ved Rebbestad i nedkant av vegen, er ei gammal slåtteeng, og er avgrensa på grunn av førekomst av raudlistearten solblom.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) med jordnøtt (80%), sølvbunkeeng (G3) (20%).

Kulturpåverknad: Lokaliteten har truleg vore slått til for ikkje lenge sidan, men er no i attgroing.

Artsfunn: Mest interessant var førekomsten av solblom, som er ein raudlisteart. Det vart funne 48 blomsterstenglar og nokre fleire rosettar. Elles vart det notert beitesvæve, heistorr, jordnøtt, kvitbladtistel, kystmaure.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei mindre slåtteng med raudlistearten solblom og med nokre andre interessante planteartar, men diverre i attgroing.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør slåast eller beitast, elles vil det gro att og solblomen forsvinna.

Follestaddalen: Rebbestad, ved vegkryss (slåtteeng)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LQ 5680 0090
Høgde over havet:	ca. 90 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Småbiotop
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	20.07.2005, Per Gunnar Bø & JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg ved eit vegkryss ved Rebbestad dels i vegkant og dels i gammal slåtteeng, og er avgrensa på grunn av førekomst av raudlistearten solblom. Lokaliteten med solblom er berre rundt 10x10 meter.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) ca. 30%, finnskjeggeng ca. 10% og smyle/blåtoppeng med blåbær ca. 50%.

Kulturpåverknad: Lokaliteten grensar til veg, og er i attgroing med høgt gras og busker.

Artsfunn: Mest interessant var førekomsten av solblom, som er ein raudlisteart. Det vart funne 3 blomsterstenglar og nokre fleire rosettar. Elles vart det notert beitesvæve, grov nattfiol, hårsvæve, kystmaure og småengcall.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ein småbiotop/gammal slåtteeng med raudlistearten solblom og med nokre andre interessante planteartar.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør slåast eller beitast, elles vil det gro att og solblomen forsvinna.

Standalseidet: Myklebustsetra (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LQ 616 038
Høgde over havet:	340-360 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	23.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten er ein setervoll som ligg på Standalseidet mellom Follestaddalen og Standal, og er omgjeven av dramatisk fjellnatur.

Vegetasjon: Fuktig fattigeng med heisiv (G1) ca. 20%, sølvbunkeeng (G3) ca. 20%, frisk fattigeng (G4) med kystmaure ca. 50% og einer/blåbær/røsslyng ca. 10%.

Kulturpåverknad: Godt beitetrykk av sau og storfe, men litt oppslag av småbjørk på nedre del av vollen. Nokre planta graner. Eit 10-tals opprinnelege hus, dels med torvtak, som utgjør ei fin setergrend av kulturhistorisk verdi. Eit par av seterhusa er verna mot ras med ein rasvoll av stein på sida mot fjellet.

Artsfunn: Av planter kan nemnast m.a. aurikkelsvæve, blåklokke, fjellaugnetrøst, harerug, heiblåfjør, heisiv, heistorr og kystmaure.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei større, intakt naturbeitemark som og har eit oseanisk særpreg med ein del kystmaure, heisiv og heistorr.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att.

Standalseidet: Standalssetra (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 IV Sykkylven
UTM (EUREF 89):	LQ 6324 0487
Høgde over havet:	360-380 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	23.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Standalssetra er ein setervoll som ligg på Standalseidet mellom Follestaddalen og Standal, og er omgjeven av dramatisk fjellnatur. Landskapet er ope med små einer og bjørkebusker, noko meir heipreg enn den nærliggjande Myklebustsetra.

Vegetasjon: Ca. 40% lyngmark med røsslyng og blåbær, bjønnekam og smørtelg, 20% fuktig fattigeng (G1), frisk fattigeng (G4) med kystmaure ca. 10%, sølvbunkeeng (G3) ca. 10%, fattigmyr ca. 5%.

Kulturpåverknad: Beita av storfe. Husa dels vedlikehaldne, dels forfalne, nokre med hyttepreg.

Artsfunn: Av planter kan nemnast m.a. blåkoll, fjellaugnetrøst, harerug, heiblåfjør, heisiv, heistorr, kystmaure, revebjelle og skoggråurt.

Verdivurdering: Området er gitt verdi C (lokalt viktig) på grunn av at det er ei mindre, nokså heiprega naturbeitemark.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att.

Urke: Haukåsetra (Ytre Urkesetra) (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LQ 7448 0243
Høgde over havet:	220-250 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Fysiske inngrep, opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	22.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg i Langesæterdalen nord for Urke i Norangsfjorden.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) med jordnøtt rundt 40%, sølvbunkeeng ca. 40%, blåbær/smyle-vegetasjon 20%.

Kulturpåverknad: Verka gjødsla (sølvbunke og kvitkløver) på deler av vollen. Beita. Hus i ei klynge, fint restaurerte. Steingjerde og fine søyle-einerar lenger opp. Bilveg går forbi like ovafor husa.

Artsfunn: Av planter kan nemnast m.a. blåklokke, blåkoll, hestespreng, jordnøtt, revebjelle og skoggråurt.

Beitemarkssoppen *Hygrocybe helobia* vart funnen, og det er potensiale for fleire slike artar.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei naturbeitemark med innslag av ein truga vegetasjonstype og nokre interessante artar.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att.

Urke: Myrsetra (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LQ 7568 0201
Høgde over havet:	400 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulege truslar:	Opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	22.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg i Langesæterdalen nord for Urke i Norangsfjorden.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4) rundt 30%, alpin røsslynghei 30%, finnskjeggeng 20%, blåbær/smylevegetasjon 20%.

Kulturpåverknad: Beita av storfe (18 kviger ved besøket).

Artsfunn: Av planter kan nemnast m.a. beitesvæve, blåklokke, brudespore, dvergjamne, fjellaugnetrøst, fjelltimotei, heiblåfjør, jonsokkoll og stjernesildre.

Verdivurdering: Området er gitt verdi C (lokalt viktig) på grunn av at det er ei naturbeitemark med eit relativt trivielt artsutval.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att.

Urke: Årskreda (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LQ 7366 0166
Høgde over havet:	100-300 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap, rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	Naturbeitemark, sørvendt berg og rasmark
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Opphøyr av slått/beite
Undersøkt:	22.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg like nord for Urke i Norangsfjorden, i ei austvendt dalside, og er ein kombinasjon av rasmark og naturbeitemark.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4, dels med jordnøtt) og blåbærdominert vegetasjon i omtrent 50-50-blanding. Stort sett open, beita snørasmark med litt gråor og bjørk, innslag av alm i nærområdet nordafor.

Kulturpåverknad: Beita av geit og storfe, mest i nedre deler. I øvre deler har dette truleg vore sauebeite, men sau vart ikkje observert under besøket.

Artsfunn: Av planter kan nemnast m.a. beitesvæve, skogkarse, blåklokke, blåknapp, brunrot, engsmelle, gjeldkarve, heiblåfjør, hengjeaks, hestespreng, hårsvæve, jordnøtt, kjertelaugnetrøst, knegras, kratthumleblom, markjordbær, revebjelle, skoggråurt, smalkjempe, småengkall og småsmelle.

Verdivurdering: Området er gitt verdi B (viktig) på grunn av at det er ei stor naturbeitemark med eit godt artsutval.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att.

Viddal: sør for Hole (naturbeitemark)

Kartblad:	1219 III Hjørundfjord
UTM (EUREF 89):	LP 7551 9156
Høgde over havet:	ca. 10-100 m
Hovudnaturtype:	Kulturlandskap

Naturtype:	Naturbeitemark
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulege truslar:	Opphøy av slått/beite
Undersøkt:	21.07.2005, JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten ligg like sør for Hole i Viddal i indre del av Hjørundfjorden, og er eit geitebeite med 90% naturbeitemark og 10% hagemark.

Vegetasjon: Sølvbunkeeng (G3) med krattlodnegras og smørtelg utgjorde rundt 70%, frisk fattigeng (G4) ca. 20% og gråorkratt ca. 10%. Det kan tenkjast at lokaliteten er rydda frå gråorskog/bjørkeskog for ikkje så lenge sidan.

Kulturpåverknad: Geitebeite. Det er stadvis litt nitrofilt og verkar artsfattig.

Artsfunn: Av planter vart det funne m.a. blåklokke, revebjelle og smørtelg, men ingen særleg interessante artar.

Verdivurdering: Området er gitt verdi C (lokalt viktig) på grunn av at det er ei naturbeitemark med eit trivielt mangfald.

Skjøtsel og omsyn

Lokaliteten bør beitast, elles vil det gro att.

ST Oppdal (2005)

Feltarbeidet i 2005 er utført dels for NTNU og dels for NIJOS. Lokalitetsbeskrivelsene er publisert i en kommunal naturtyperapport (Jordal & Gaarder 2005). Lokalitetsdata og avgrensing er tilgjengelig i DN's Naturbase.

Oppdal er en kommune som er særlig interessant på flere måter. Noe av dette har vært kjent før, men mye nytt er avdekt gjennom feltarbeidet i 2005. Flere prosjekter hvor undertegnede var engasjert ble kombinert for å få kartlagt mest mulig av Oppdal i 2005, bl.a. naturtypekartlegging for kommunen, NIJOS- og NTNU-prosjektene innenfor Nasjonalt program for kartlegging og overvåking, og i tillegg også NINA's del av kartleggings- og overvåkingsprosjektet for rødlistearter. Det viste seg i 2005 at Oppdal har betydelige arealer tørrenger av lignende typer som i Gudbrandsdalen. Disse ligger særlig i lavereliggende område i 4-500 meters høyde i vestlige deler av kommunen, men også i høyereliggende områder. Dessuten er store deler av Oppdal kalkrikt og har store mengder sau og også noe storfe, slik at velhevdete, kalkrike engsamfunn er meget utbredt til langt opp i snaufjellet. Disse er artsrike og huser en rekke interessante og dels sjeldne arter av både planter og sopp, et område av svært viktig for biologisk mangfold. Av særlig interesse er flere intakte bestander av rødlistearten svartkurler *Nigritella nigra*, som generelt er meget truet. Ellers forekommer en rekke mindre vanlige kalkkrevende planter og beitemarkssopp.

20109 Vognill: øst for Løkkålia (naturbeitemark)

UTM (WGS84):	NQ 2907 4232
Naturtype:	Naturbeitemark
Verdi:	A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler:	Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk:	29.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 29.06.2005. Dette er del av et større tørrengområde nedenfor Vognill (236/1). Det er inngjerdet og beita av sau særlig vår og høst, var jevnt nedbeita ved besøket og virker svakt gjødsla. Vegetasjonen er stort sett dunhavreng (G7b) i hele bakken, men med et konstant innslag av rødkløver og kvitkløver. Det finnes små nitrofile partier med stornesle rundt steiner etc. Rydningsrøyser, steingjerde, bergknauser som stikker opp. Plantearter bl.a. aurikkelsveve, bakkemynte, bittersøte, dunhavre, dunkjempe, fagerknoppurt, marinøkkel, rødknapp, sandarve, sandfiol, skogkløver, småengkall, stormaure, sølvmore, tirlunge. Lokaliteten tilhører et av de mest velutviklede og store tørrengområdene i regionen, er rik på dels kravfulle tørrengarter, og får verdi A (svært viktig).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20116 Hol, lok. 1 (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 1990 3943
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 29.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 29.06.2005. Lokaliteten ligger øst for Holsbekken opp mot skogen, 550-575 m o.h. Lokaliteten har tidligere hatt en del trær som er felt. Lokaliteten grenser i øverkant til granfelt, til lauvskog i øst og i nedkant til dyrka mark. Trær utgjorde ved besøket 5%, einer 2%, dunhavreeng (G7b) ca. 5% og frisk fattigeng (G4) ca. 90%. Lokaliteten var beita av sau til 2004, beites nå av ammekyr, og er mer eller mindre ugjødsla (kilde: Odd Arne Hoel). Av arter kan nevnes brudespore, dunhavre, gjeldkarve, harerug, jonsokkoll, kvitmaure, rødknapp og sumpmaure. Lokalitetens verdi settes til B (viktig).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20117 Hol, lok. 2 (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 1973 3940
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 29.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 29.06.2005. Lokaliteten ligger vest for Holsbekken opp mot skogen, 550-650 m o.h. Lokaliteten har tidligere hatt en del trær som er felt. Lokaliteten dels omgitt av lauvskog og grenser i nedkant til dyrka mark. Vegetasjonstyper finnskjegeng (G5) ca. 5%, frisk fattigeng (G4) ca. 45 og glissen hagemark med bjørk (C2c, undervegetasjon som ligner G4) ca. 50%. Det var stedvis noe tyrihjelms. Lokaliteten var beita av sau til 2004, beites nå av ammekyr, og er mer eller mindre ugjødsla (kilde: Odd Arne Hoel). Det ble sett 3 rydningsrøyser og et par steingjerder. Av arter kan nevnes aurikkelsveve, blålokke, fjellrapp, gjeldkarve, hårsveve, jonsokkoll, kattedot, kjerteløyentrøst, prestekrage, rødknapp, skogmarihand, småengkall og sumpmaure. Lokalitetens verdi settes til B (viktig).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20118 Hol: Ratgjerdet (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 1908 3890
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 29.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 29.06.2005. Lokaliteten ligger på den fraflyttete plassen Ratgjerdet vest for Hol, vest for husa opp mot skogkanten. Lokaliteten beites svakt av sau, men er i gjengroing med høyt gras og begynnende innvandring av skog, særlig bjørk i tørrbakkene. Den avgrensede lokaliteten er et mindre parti med relativt lite gjengrodd dunhavreeng (G7b). Av arter kan nevnes aurikkelsveve, dunhavre, gjeldkarve, hårsveve, lintorskemunn, marinøkkel, mørkkongsslys, prestekrage og rødknapp, dessuten en ubestemt art i hårsvevegruppa som kan være den rødlistete *Hieracium scandinavicum*. Johannes Haugen fant hjertegras her i 1949. Lokalitetens verdi settes til B (viktig) pga. gjengroingspreg, men ved bedre hevd kan lokalitetens verdi bli høyere.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20119 Hoel, lok. 3 (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 1988 3918
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 29.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av GGa den 20.04.2005, basert på undersøkelser av ulike fagfolk, bl.a. J. Haugen (1934-1945) og Jarle I. Holten (23.09.1978, 19.09.1979): De fant da bl.a. bakkemynte, smånøkkel, sandarve, bakkestarr, piggstarr, fuglestarr, fagerknoppurt, dvergmispel, engnellik, dunkjempe, kanelrose og sandfiol. Det er usikkert hvor på Hol disse funnene er gjort, men det er lokalitet 20119 som har den største forekomsten av tørrengarter i 2005. Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 29.06.2005. Lokaliteten er dels tørreng (dunhavreeng G7b, ca. 15-20%) i mosaikk med frisk fattigeng (ca. 40%), mer nitrofile enger (20%) og hagemark (C2c, ca. 20%), og ligger sør og vest for Holsgarden, ned mot riksvegen, 480-525 m o.h. Lokaliteten var beita av sau og 1 hest. Av arter kan nevnes aurikkelsveve, bitterbergknapp, blåklokke, dunhavre, dunkjempe, fjellrapp, karve, kvitmaure, prestekrage, sandarve, smånøkkel, stemorsblom, sølvmore, vårskrinneblom og åkerstemorsblom. Særlig smånøkkel er i ferd med å bli sjelden, og lokaliteten har betydelige kvaliteter som tørreng. Kombinasjonen av tilstand, vegetasjon (innslag av den truede typen G7b) og arts mangfold tilsier verdi A (svært viktig).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20120 Bøakalvhåggån: Lia (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2040 3997

Naturtype: Naturbeitemark

Verdi: C (lokalt viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 29.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid. Lokaliteten ligger i lia ovenfor Bøakalvhåggån, 625-720 m o.h. Lokaliteten har tidligere delvis skogkledd og ble ryddet til åpent beite på 1950-tallet av bestefar til nåværende bruker (Ivar Bø Morken). Lokaliteten er gjødsla med litt kunstgjødsl strødd fra bømte til 1980-tallet. Frisk fattigeng (G4) utgjorde ca. 55%, sølvbunkeeng (G3) ca. 20% og finnskjeggeng (G5) ca. 20%, ca. 5% var hagemark med bjørk (C2c). Av arter kan nevnes aurikkelsveve, hårsveve og jonsokkoll. Verdien settes til C (lokalt viktig).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20121 Vognill: 244/1 (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2944 4233

Naturtype: Naturbeitemark

Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten er et beiteområde med steingjerder, ospenholt m.m. som tilhører br.nr. 244/1 (Storstugu) på Ust-Vognill. Tørreng (G7b) finnes, men overganger mot beslekta, mer gjødsla utforminger av tørreng er utbredt. De mer gjødsla partiene har karve, stormaure, hundekjeks og krypsleie m.m. Av plantearter kan nevnes dunhavre, dunkjempe, gjeldkarve, kanelrose og smalfrøstjerne. De fleste av disse ble funnet ved NQ 2944 4233. Lokaliteten får verdi B (viktig) pga. tilstand, særlig gjødslingspreget. Forekomst av den trua vegetasjonstypen G7b og tilhørende arts mangfold trekker likevel noe i retning A.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20122 Bøaleitet (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2190 4097

Naturtype: Naturbeitemark

Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 29.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid. Lokaliteten er tidligere overflatedyrka og ligger ned mot riksvegen vest for Bøaleitet, den er ikke lenger i bruk. Lokaliteten har trolig vært slåtteeng og beite til relativt nylig. Frisk fattigeng (G4) utgjorde nær 100% av lokaliteten. Av arter kan nevnes aurikkelsveve, blåklokke, harerug, hårsveve + en ubestemt art av hårsveve-

gruppa, jonsokkoll, prestekrage og skogmarihand. Verdien settes til B (viktig) pga. vegetasjon, flora og begynnende gjengroing.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20123 Hoksengbakkan, vestre del (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 282 422
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten er en tørreng som ligger rett nedafor Hokseng. Lokaliteten er beita av storfe og har vært noe gjødsla for hand, den var tidligere slått og hesja (Ola By pers. medd.). Den er nå godt beita, og har tydelige stier og kvileplasser. Godt utvikla tørreng (G7b) utgjør ca. 5%, mens resten er dominert av en beslekta, mer gjødsla utforming av tørreng av uviss klassifisering. Av arter kan nevnes bitterbergknapp, blåklokke, dunkjempe, gjeldkarve, karve, stormaure, sølvmore og sumpmaure. Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (innslag av den trua typen G7b, men et tydelig nitrofilt preg), middelmådig flora, og driftshistorie med en del gjødsling.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20124 Hoksengbakkan, østre del (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2847 4210
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten er en tørreng som ligger nedafor Hokseng. Lokaliteten er beita av storfe og har vært noe gjødsla for hand, den var tidligere slått og hesja (Ola By pers. medd.). Den er nå godt beita, og har tydelige stier og kvileplasser. Dunhavreng (G7b) med overganger mot beslekta, mer gjødsla utforming av tørreng dominerer lokaliteten. De mer gjødsla partiene har engreverumpe, løvetann, kvitkløver, karve og stormaure m.m. Av arter kan nevnes aurikkelsveve, bakkestjerne, dunhavre, dunkjempe, fjellrapp, flekkmore, gjeldkarve, en ubestemt art av hårsveve-gruppa, marinøkkel, prestekrage, rødknapp, sandfiol, sølvmore og tysk more. De fleste mer kravfulle artene finnes i østre del mot steingjerdet til Bryabrennan. Andres funn fra "Hokseng" omfatter bl.a. bakkemynte, bakkestarr, fagerknoppurt, dunkjempe, blåvier og smalfrøstjerne (særlig Jarle I. Holten, samt Håkon Vognild), men stedfestinga er dårlig. Lokaliteten får under tvil verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (forekomst av den trua typen G7b, men i stor grad med nitrofilt preg), og middels artsrik tørrengflora. De artsrike partiene utgjorde små arealer og det virker noe søkt å gi høyere verdi til hele lokaliteten.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20125 Hokseng: Bryabrennan (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2847 4210
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 09.09.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06. og 09.09.2005. Lokaliteten er en tørreng som ligger nedafor garden Brya på Hokseng. Lokaliteten er værbeite hele sommeren og har vært noe gjødsla for hand, den var tidligere slått og hesja (Ola By pers. medd.). Den er godt beita. Dunhavreng (G7b) med overganger mot beslekta, mer gjødsla utforming av tørreng dominerer lokaliteten. De mer gjødsla partiene har engreverumpe, løvetann, kvitkløver, karve, stornesle og stormaure m.m. Av arter kan nevnes aurikkelsveve, bakkestjerne, bitterbergknapp, dunhavre, dunkjempe, fjellrapp, flekkmore, gjeldkarve, prestekrage, rødknapp, sandfiol, mulig sandløvetann, sølvmore og tysk more. Ellers var det flere, dels store hekseringer av nelliksopp. Det ble om høsten funnet flere vanlige vokssopp- og rødskivesopp-arter.

Lokaliteten får under tvil verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (forekomst av den trua typen G7b, men i betydelig grad med nitrofilt preg), og middels artsrik tørrengflora. Det kan også argumenteres for høyere verdi, for typen er truet og utgjør små arealer i dagens kulturlandskap.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20126 Vognill 237/1 (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2911 4232
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten er en tørreng som tilhører br.nr. 237/1 på Vognill. Den ligger på vestsida av en liten bekkedal. Lokaliteten er kubeite og virket noe gjødsla. Tørrenger (G7b), men overganger mot beslekta, mer gjødsla utforminger av tørreng dominerer lokaliteten. De mer gjødsla partiene har løvetann, kvitkløver, karve, stornesle, stormaure, engsvingel, grasstjerneblom, hundekjeks og krypsoleie m.m. Av plantearter ellers kan nevnes dunkjempe, fagerknoppurt, prestekrage, storarve og tysk mure. Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (forekomst av den trua typen G7b, men i stor grad med nitrofilt preg), og middels artsrik tørrengflora.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20127 Vognill: Innistubakken (241/1) (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2939 4234
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten er en tørreng som tilhører br.nr. 241/1 Innistu på Ust-Vognill. Lokaliteten ligger på begge sider av Vognillsbekken. Vestre del kalles Innistubakken. Lokaliteten er sauebeite og virket noe gjødsla. Tørrenger (G7b) finnes, men overganger mot beslekta, mer gjødsla utforminger av tørreng dominerer lokaliteten. De mer gjødsla partiene har løvetann, kvitkløver, karve, stornesle, stormaure, grasstjerneblom, hundekjeks og krypsoleie m.m. Av plantearter kan nevnes bakkeveronika, bitterbergknapp, dunkjempe, gjeldkarve, sandfiol, småbergknapp, sølvzure, takhaukeskjegg og åkerstemorsblom. De fleste av disse ble funnet i et lite område i sørøstre del av lokaliteten (NQ 2939 4234), som virket minst gjødslet. Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (forekomst av den trua typen G7b, men i stor grad med nitrofilt preg), og middels artsrik tørrengflora. De artsrikeste partiene utgjorde bare små arealer.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20128 Vognill: Moan (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2948 4232
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten er et større, svært kupert og knauset beiteområde med tørrenger som tilhører br.nr. 244/2 (Ustigard) på Ust-Vognill. Beitet kalles Moan. Mye berg i dagen og varierende jordsmonndybde. Lokaliteten er sauebeite og virket stedvis noe gjødsla, mest artsrikt i utkantene. Tørrenger (G7b) (30-40%), ellers frisk fattigeng (G4) ca. 50% og bjørkehage (C2c) 5%. Det er flere rydningsrøysen og steingjerde. Av plantearter kan nevnes aurikkelsveve, blåklokke, dunhavre, dunkjempe, flekkzure, gjeldkarve, kjerteløyentrøst, kvitmaure, marinøkkel, prestekrage, rødknapp og smalfrøstjerne. Botanisering var vanskelig fordi lokaliteten var kortbeita. Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (forekomst av den trua typen G7b, men i betydelig grad med nitrofilt preg), og middels artsrik tørrengflora. De artsrike partiene utgjorde mindre arealer.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20129 Vognill 238/1 (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 292 423
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten er et storfebeite med tørrenger som tilhører br.nr. 238/1 på Ust-Vognill og ligger mellom lokalitetene tilhørende 237/1 og 241/1 på østsida av en liten bekk. Lokaliteten virket noe gjødsla, og har en del rydningsrøyser, steingjerder og litt bergknauser. Dunhavreng (G7b) med overganger mot beslekta, mer gjødsla utforming av tørreng dominerer lokaliteten. De mer gjødsla partiene har engsvingel, grasstjerneblom, hundekjeks, høymol, karve, krypsoleie, kvitkløver, løvetann, stormaure og stornesle m.m. Av plantearter kan nevnes bitterbergknapp, dunhavre, dunkjempe, gjeldkarve, rødknapp, småbergknapp, sølvmore og tysk more. Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (forekomst av den trua typen G7b, men i stor grad med nitrofil preg), og middels artsrik tørrengflora. De artsrike partiene utgjorde små arealer.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20130 Bjørndalen (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3482 4189
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.06.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 01.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.06.2005. Lokaliteten ligger ved Bjørndalen under Skjørstadvodden rett nord for Oppdal sentrum. Det er en stor og velutviklet beitemarkslokalitet. Tørrenger (G7b) dominerer (>40%), ellers frisk fattigeng (G4, inkl. overganger mot G7b) 40%, finnskjeggeng (G5) 10%, og bjørkehager (C2c) ca. 5%. Det er flere rydningsrøyser. Lokaliteten beites vår og høst av sau. Interessante plantearter: aurikkelsveve, dunhavre, dunkjempe, flekkgrisøre, flekkmore, fuglestarr, gjeldkarve, kattedot, marinøkkel, prestekrage, rødknapp, setermjelt, skogkløver og sumpmaure. Det er trolig stort potensiale for beitemarkssopp (ikke undersøkt). Lokaliteten får verdi A (svært viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (betydelig forekomst av den trua typen G7b), at lokaliteten er stor og velutviklet, virket velhevdet og relativt lite gjødslet, og hadde en artsrik tørrengflora.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20140 Grytdalen: Vekvesætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 4081 5366
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 10.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 10.08.2005. Lokaliteten er et udyrka beiteområde som delvis har vært ryddet noe for trær i nyere tid (stubber av furu og bjørk). Området inneholder noe middelsrik fastmattemyr (M2, 10%), frisk fattigeng (G4, 30%), sølvbunkeeng (G3, 10%), finnskjeggeng (G5, 5%), vierkratt ca. 25% og lyngmark ca. 20%. Det ble observert ei nedramla høyløe (NQ 4081 5366) og seterhus. Ved husa er det også steingjerde og et mindre overflatedyrka parti med små rynningsrøyser. Omgivelsene har skogsbeite (ikke avgrensa). Av planter kan nevnes dunkjempe, dvergjamne, enghumbleblom, fjellfrøstjerne, flekkmore og prestekrage, dessuten i tilknytning til rikmyr gulstarr, gullmyrklegg, hårstarr, jåblom, myrsnelle, sveltull og særbustarr. Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (frisk fattigeng, rikmyr), og middels flora.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20141 Grytdalen: Brattseteggsætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 4031 5312
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: C (lokalt viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 10.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 10.08.2005. Brattseteggsætra er for det meste tidligere dyrka og gjødsla slåttemark som nå er sølvbunkeeng og beites av hest (ikke avgrenset). Derimot ble et mindre område ved husa avgrenset som naturbeitemark. Lokaliteten har mest frisk fattigeng (G4, 90%), dessuten litt nitrofil vegetasjon (ca. 10%) med engsyre, hundekjeks, stornesle og tyrihjelms. Av planter kan nevnes harerug, nyresoleie og prestekrage. Omgivelsene har skogsbeite (ikke avgrensa). Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) da det er usikkert om den tilfredsstillende kriteriene til B.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20142 Grytdalen: Sætersætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 4300 5007
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 10.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 10.08.2005. Lokaliteten er et udyrka beiteområde med noe myr, det har delvis har vært ryddet noe for trær i nyere tid (delvis skogsbeite en periode). Området inneholder noe middelsrik fastmattemyr (M2, 10%), frisk fattigeng (G4, 50%), sølvbunkeeng (G3, 30%), og bjørkehage (C2c, 10%). Omgivelsene har skogsbeite (ikke avgrensa) og er beita av sau. Av planter kan nevnes aurikkelsveve, enghumleblom, grønnkurle, kvitmaure, nyresoleie, prestekrage og sumpmaure, i rikmyr dessuten dvergjamne, gullmyrklegg, gulstarr, jåblom, kornstarr, myrfryste, strengstarr, sumphaukeskjegg og svarttopp. Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (frisk fattigeng, rikmyr, hagemark), og middels artsrik flora.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20138 Engan, nord for Søstu (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3046 2998
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 08.07.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 07.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 08.07.2005 sammen med Harald Taagvold, deretter 22.08. og 09.09.2005. Lokaliteten er et åpent og dels tresatt beite på østsida av E6 nord for Søstu ved Engan. Det ble i juli 2005 funnet 1 eks. av svartkurle (V=sårbar på rødlista, ny lokalitet). Det går vei opp til ei hytte like ved. Engene beites av sau og storfe. Vegetasjonen var for det meste G7b (dunhavreeng). Av planter kan foruten svartkurle nevnes aurikkelsveve, bakkesøte, dunhavre, dunkjempe, fuglestarr, jåblom, karve, prestekrage, setermjelt, småengkall, sumpmaure. En rekke beitemarkssopp ble funnet, bl.a. rødlistearten *Entoloma exile* (DC), lillagrå rødskivesopp *Entoloma griseocyaneum* (DC), fiolett rødskivesopp *Entoloma mougeotii* (R), melrødskivesopp *Entoloma prunuloides* (DC), *Entoloma velenovskyi* (DC), dessuten rombesporet rødskivesopp *Entoloma rhombisporum* og mange vokssopparter. Lokaliteten får verdi A (viktig) på grunn av en kombinasjon av vegetasjon (forekomst av den trua typen G7b), og artsrik tørrengflora med rødlistearten svartkurle og fem rødlista beitemarkssopp.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20152 Skorem: Nesto (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3032 3325
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 22.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 22.08.2005. Skorem har større områder med åpne, kalkrike naturbeitemarker som beites av storfe og sau, men bare Nesto-beitet ble undersøkt. Vegetasjonen var dels dunhavreeng (G7b ca. 40%) og dels en mosaikk av sølvbunkeeng og frisk fattigeng (G3/G4, ca. 60%), dessuten ca. 5% nitrofil vegetasjon med stornesle og bringebær. Det er også mindre tråkkpregete flekker. Det er litt tendenser til gjengroing med bl.a. rosebusker, einer og småbjørk. Av planter kan nevnes aurikkelsveve, bakkestjerne, dunhavre, dunkjempe, enghumbleblom, gjeldkarve, kjerteløyentrøst, kvitmaure, lintorskemunn, prestekrage, rødknapp, sandfiol, sibirbjønnkjeks, småfrøstjerne, sumpmaure og sølvmaure. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyaneum* (DC) og *Entoloma prunuloides* (DC). Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en stor og velutviklet beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G7b).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20153 Vang: gravfeltet (hagemark)

UTM (WGS84): NQ 3305 4131

Naturtype: Hagemark

Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 25.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 22.08.2005. Gravfeltet på Vang har større områder med halvåpne, kalkrike hagemarker som beites av sau. Treslag er bjørk, furu, osp og rogn. Vegetasjonen var dels gras/urterik skog (C2c), men med innslag av dunhavreeng (G7b). Av planter kan nevnes aurikkelsveve, bakkesøte, dunhavre, dunkjempe, gjeldkarve, kjerteløyentrøst, kvitmaure, prestekrage, rødknapp, småengkall og sumpmaure. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyaneum* (DC), *Entoloma exile* (DC), *E. prunuloides* (DC), men særlig interessant og overraskende var funn av grå narremusserong *Porpoloma metapodium* (V). Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en stor og velutviklet hagemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster (bl.a. en art i kategori V=sårbar) og vegetasjon. Tilleggsopplysninger innlagt av GGa den 11.11.2005, basert på eget feltarbeid 25.08.2005. Også under dette besøket ble det påvist en del beitemarkssopp her, inkludert to nye arter - *Entoloma caesiocinctum* (DC) og gulbrun narrevokssopp *Camarophyllopsis schulzeri* (DC). Funnene er med på å styrke verdien av lokaliteten som svært viktig.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten.

20154 Nerlosætra og Nordigardssætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3402 3122

Naturtype: Naturbeitemark

Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Lossætrene har en del fulldyrka arealer, men også betydelige områder med udyrka, kalkrike beitemarker som beites av sau og storfe. Vegetasjonen var dominert av flekkmaure-sauesvingeleng (G8, ca. 80%), og i tillegg noe sølvbunkeeng (G3, ca. 30%). Av planter kan nevnes aurikkelsveve, bakkesøte, dvergjamne, fjellfiol, flekkmaure, harerug, kattedot, kjerteløyentrøst, marinøkkel, småengkall. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlistearten *Entoloma atrocoeruleum* (DC), det var totalt 9 *Entoloma*-arter og 6 *Hygrocybe*-arter. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G8).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20155 Lossætrene NØ (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3397 3166

Naturtype: Naturbeitemark

Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Lokaliteten ligger NØ for Lossætrene og består av utmarksflekker av udyrka, kalkrike beitemarker som beites av sau og litt storfe, omgitt av alpin lesidevegetasjon med lyng. Vegetasjonen i beitemarkene var dominert av flekkmure-sauesvingeleng (G8). Av planter kan nevnes bakkesøte, bittersøte, bleikvier, blåklokke, blåkoll, dunkjempe, dverggråurt, dvergjamne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellsmelle, fjelltimotei, fjelltistel, fjelløyentrøst, flekkmure, fuglevikke, gulsildre, harerug, hårstarr, jåblom, kattefot, kjerteløyentrøst, prestekrage, rynkevier, setermjelt, snøull, sumpmaure, sølvbunke, trefingerurt. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlistearten *Entoloma turci* (R), det var totalt 5 *Entoloma*-arter og 2 *Hygrocybe*-arter. Særlig interessant var funn av stankridderhatt *Lepista densifolia*. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er et velutviklet, kalkrikt beitemarksområde med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G8).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20156 Vest for Kløftsætra (Losfjellet) (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3443 3175
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Lokaliteten ligger øst for Lossætrene og vest for Kløftsætra og består av udyrka, kalkrike beitemarker som beites av sau, omgitt av alpin lesidevegetasjon med lyng. Vegetasjonen i beitemarkene var dominert av flekkmure-sauesvingeleng (G8, ca. 80%), men med innslag av kalkkrevende sigvegetasjon (N3, ca. 5%), og videre noe sølvbunkeeng (G3, ca. 5%). Av planter kan nevnes agnorstarr, aurikkelsveve, bakkestjerne, bakkesøte, bittersøte, blankstarr, bleikvier, blåkoll, dvergjamne, finnmarkssiv, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellrapp, fjellsmelle, gulsildre, gulstarr, harerug, hårstarr, jåblom, myrtevier, reinmjelt, setermjelt, småsivaks, sotstarr, sumpmaure, særbustarr, tiriltunge, trefingerurt. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma corvinum* (DC) og *E. griseocyaneum* (DC), det var totalt 7 *Entoloma*-arter og 1 *Hygrocybe*-art. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G8).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20157 Medlisætrene (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3439 3069
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Medlisætrene ligger et stykke sørøst for Lossætrene ved Vinstradalen og består dels av udyrka, dels tidligere dyrka kalkrike beitemarker som i dag beites av sau, omgitt av alpin lesidevegetasjon dominert av lyng. Vegetasjonen i beitemarkene var dominert av sølvbunkeeng (G3) på enkelte dyrka partier, men generelt er det mest av flekkmure-sauesvingeleng (G8). Av planter kan nevnes bakkesøte, blåkoll, brearve, dvergjamne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, fjelltimotei, fjelltistel, flekkmure, kattefot, myrtevier, reinmjelt, seterarve, setermjelt, småengkall, sumpmaure, trefingerurt. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma caesiocinctum* (DC) og *Hygrocybe persistens* (DC), det var totalt 11 *Entoloma*-arter og 6 *Hygrocybe*-arter. Særlig overraskende var funn av *Entoloma olidum*, som lukter og smaker råttent kål og har bare ett funn tidligere i Norge. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G8).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20158 Fløttesætra (Losfjellet) (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3365 3380
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Lokaliteten ligger et stykke nord for Lossætrene på kanten mot Lo og består av udyrka kalkrike beitemarker som i dag beites av sau og storfe, omgitt av alpin lesidevegetasjon med lyng. Vegetasjonen i beitemarkene var dominert av flekkmure-sauesvingeleng (G8) med overganger mot frisk fattigeng (G4). Av planter kan nevnes bakkesøte, bittersøte, dvergjamne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, fjellrapp, fjellsmelle, flekkmure, gulsildre, harerug, kattedot, seterarve, setermjelt, småengkall, sumpmaure. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyaneum* (DC) og *E. pratulense* (R), det var totalt 8 *Entoloma*-arter og 3 *Hygrocybe*-arter, blant disse *Entoloma rhombisporum* og *Hygrocybe citrinopallida*. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G8).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20159 NV for Loslisætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3331 3178

Naturtype: Naturbeitemark

Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Lokaliteten ligger nord og vest for det største dyrkingsfeltet ved Lossætrene og består av udyrka, kalkrike beitemarker som i dag beites av sau og storfe, omgitt av alpin lesidevegetasjon med lyng. Vegetasjonen i beitemarkene var dominert av flekkmure-sauesvingeleng (G8) med overganger mot frisk fattigeng (G4). Av planter kan nevnes aksfrytle, aurikkelsveve, bakkesøte, bekkeblom, bittersøte, bjønnbrodd, bleikvier, blåkoll, dunhavre, dunkjempe, dvergjamne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellnøkleblom, flekkmure, gulsildre, harerug, hårstarr, jåblom, marinøkkel, rabbetust, rynkevier, setermjelt, snøull, sumpmaure. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyaneum* (DC), *E. turci* (R) og *Hygrocybe persistens* (DC), det var totalt 11 *Entoloma*-arter og 4 *Hygrocybe*-arter, blant disse *Entoloma rhombisporum* og den sjeldne *Entoloma catalaunicum*. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G8).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20160 SV for Lossætrin (skogsbeite)

UTM (WGS84): NQ 3311 3135

Naturtype: Skogsbeiter

Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Lokaliteten ligger sør for Lossætrin og består av skogsbeite som i dag beites av sau og storfe, bare sporadisk undersøkt. Hele skoglia er trolig samme type, så avgrensinga er svært usikker. Vegetasjonen var dominert av gras-urterik bjørkeskog (C2c). Av sopp kan særlig nevnes rødlistearten *Hygrocybe quieta* (DC). Lokaliteten er dårlig undersøkt og avgrenset, og kan ha store verdier knyttet til bl.a. artsmangfold av sopp (kalkrikt). Siden den er stor, kalkrik og velutviklet får lokaliteten A (svært viktig) som skogsbeite.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten.

20161 Lo: Gammelsætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 3303 3126

Naturtype: Naturbeitemark

Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)

Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift

Dato siste feltsjekk: 24.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 24.08.2005. Lokaliteten ligger sør for Lossætrene og er en langstrakt, åpen beitemark som i dag beites av sau. Vegetasjonen var dominert av flekkmure-sauesvingeleng (G8) med overganger mot frisk fattigeng (G4) og

dunhavreenger (G7b). Av planter kan nevnes aurikkelsveve, dunhavre, dunkjempe, fjellfrøstjerne, flekkmure, harerug, hårstarr, kattefot, rødknapp, setermjelt, småengkall. Av sopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyaneum* (DC), *E. prunuloides* (DC), *E. turci* (R) og *Hygrocybe quieta* (DC), det var totalt 12 *Entoloma*-arter og 5 *Hygrocybe*-arter, blant disse *Entoloma rhombisporum* og *Entoloma lividocyanulum*. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon (bl.a. mye G8).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20162 Skardalen: Kalvhågsætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2884 5167
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Lokaliteten ligger på østsida av Skardvatnet og er en inngjerda, åpen beitemark som ved besøket var svakt beitet av sau. Vegetasjonen var dominert av sølvbunkeeng (G3, 80%), flekkmure-sauesvingeleng i kantene (G8, 15%) med enkelte rike sig (N3). Av planter kan nevnes bakkesøte, bleikvier, blåkoll, dvergjamne, enghumbleblom, fjellbakkestjerne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellrapp, flekkmure, gullmyrklegg, gulsildre, harerug, hårstarr, jåblom, kastanjesiv, kattefot, kjerteløyentrøst, kvitmaure, myrfrytle, myrklegg, setermjelt, skavgras, småengkall, sotstarr, sumpmaure, tvillingsiv, ullvier. Av beitemarkssopp ble det funnet 5 relativt vanlige og vidt utbredte arter. Lokaliteten får verdi B (viktig) fordi det er en kalkrik beitemarkslokalitet med noe svak hevd, godt utvalg kalkkrevende plantearter og litt rester av flekkmure-sauesvingeleng.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20164 Skardalen: Remma (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2903 5327
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Vekvesætra ligger på nordøstsida av Skardvatnet og er en åpen beitemark som ved besøket var beitet av sau. Vegetasjonen har endel sølvbunkeeng (G3, ca. 40%), flekkmure-sauesvingeleng i mosaikk med frisk fattigeng og dunhavreeng (G8/G4/G7b, 60%). Av planter kan nevnes aurikkelsveve, bakkesøte, blåkoll, dunhavre, dvergjamne, enghumbleblom, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellrapp, fjellstarr, flekkmure, harerug, hårstarr, jåblom, kildeurt, kjerteløyentrøst, seterarve, setermjelt, trefingerurt, ullvier. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyaneum* (DC), *E. velenovskyi* (DC), *E. pratulense* (R), *Hygrocybe turunda* (DC) og *Stropharia albonitens* (DC), det var totalt 9 *Entoloma*-arter og 1 *Hygrocybe*-art, blant disse *Entoloma jubatum*. Det finnes videre herbariefunn fra "Vekvesætra" av fjellmarinøkkel, handmarinøkkel (DC), fuglestarr, bittersøte, marinøkkel, strengstarr og gullmyrklegg, men problemet er at det finnes flere setre i Oppdal med samme navn. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster og vegetasjon.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20165 Skardalen: Stensemssætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2870 5409
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Stensemssætra ligger på nordsida av Skardvatnet og er en åpen beitemark som ved besøket var beitet av storfe. Vegetasjonen har endel sølvbunkeeng i mosaikk med dunhavreeng (G3/G7b, 80%) og dessuten noe mer kortvokst flekkmure-sauesvingeleng i mosaikk med frisk fattigeng (G8/G4, ca. 20%). Av planter kan nevnes

bakkesøte, blåkoll, dunhavre, dvergjamne, enghumleblom, fjellbakkestjerne, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellrapp, fjelltistel, flekkmure, harerug, jåblom, kattefot, norsk vintergrønn, seterarve, småengkall, vårpengaurt. Av beitemarkssopp ble det funnet 1 *Entoloma*-art og 2 *Hygrocybe*-arter. Lokaliteten får verdi B (viktig) etter en helhetsvurdering som inkluderer hevd, vegetasjon og flora.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20166 Nerskogen: Bekkenet (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2893 5598
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Bekkenet er en gård (tidligere seter) som er fraflyttet i vinterhalvåret, og hvor naboens sauer beiter. Den ligger på sørsida av Stormyra på Nerskogen og er en åpen, kalkrik beitemark. Vegetasjonen er dominert av flekkmure-sauesvingeleng i mosaikk med frisk fattigeng (G8/G4, 40%), videre er det en del dunhavreeng (G7b, 20%) og finnskjegeng (G5, 20%). Av planter kan nevnes aurikkelsveve, bakkesøte, dunhavre, dvergjamne, dvergsnelle, fjellfiol, fjellfrøstjerne, fjellmarinøkkel, fjellrapp, harerug, kattefot, kjerteløyentrøst, seterarve, sumpmaure, trefingerurt. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyanum* (DC), *Hygrocybe quieta* (DC) og *Hygrocybe aurantiosplendens* (V), det var totalt 7 *Entoloma*-arter og 6 *Hygrocybe*-arter. Forekomst av rødlistearter og vegetasjonstyper i høyere kategori tilsier verdi svært viktig (A).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20167 Nerskogen: Skugglisætra, nordre (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2973 5696
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Skugglisætrane ligger på østsida av Stormyra på Nerskogen og er en åpen, kalkrik beitemark. Vegetasjonen er dominert av flekkmure-sauesvingeleng i mosaikk med sølvbunkeeng (G8/G3). Området er tuet, trolig etter langvarig storfebeiting. Av planter kan nevnes bakkesøte, dunhavre, enghumleblom, fjellfiol, gulsildre, harerug, jåblom, småengkall. Av beitemarkssopp ble det bare funnet 3 vidt utbredte *Entoloma*-arter. Lokaliteten får under tvil verdi B (viktig) etter en helhetsvurdering som inkluderer hevd, vegetasjon og flora.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20168 Nerskogen: Håkårsætra (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2944 5669
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetsbetrivelse innlagt av GGa den 20.04.2005, basert på opplysninger fra LEP-ARB: Det er samlet inn et stort antall sommerfugler her, inkludert et par rødlistearter (*Metaxmeste phrygialis* og grått fjellbakkefly *Xestia lorezi*- begge R-arter). Hvor og hvilke miljøer artene er knyttet til er ukjent. Dette bør undersøkes nærmere. Undersøkelsene er gjort i perioden 1998 til 2001 av Sigurd A. Bakke. Den må undersøkes nærmere. Også avgrensning og naturtyper må avklares. Supplerende lokalitetsbetrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Håkårsætra ligger på østsida av Stormyra på Nerskogen og er en åpen, kalkrik beitemark. Vegetasjonen er dominert av flekkmure-sauesvingeleng (G8, ca. 30%) i mosaikk med sølvbunkeeng og frisk fattigeng (G3/G4, ca. 70%). Av planter kan nevnes bakkesøte, blåkoll, dunhavre, dvergjamne, fjellfiol, fjellrapp, flekkmure, harerug, jåblom, prestekrage, småengkall. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyanum* (DC) og *E. velenovskyi* (DC), det var totalt 8 *Entoloma*-arter og 4 *Hygrocybe*-arter. Lokaliteten får verdi svært viktig (A), siden bl.a. arter med status sjelden er påvist, og truede vegetasjonstyper forekommer.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20169 Nerskogen: Bakkenget (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2947 5718
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: B (viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Bakkenget ligger på østsida av Stormyra på Nerskogen og er en åpen, inngjerda beitemark som i 2005 ble beitet av storfe. Lokaliteten er tidligere overflatedyrka. Vegetasjonen er dominert av frisk fattigeng (G4). Av planter kan nevnes dvergjamne, fjellfiol, harerug, kjerteløyentrøst, prestekrage, setergråurt, småengkall. Av beitemarkssopp ble det funnet 3 *Entoloma*-arter og 2 *Hygrocybe*-arter. Lokaliteten får verdi B (viktig) etter en helhetsvurdering som inkluderer hevd, vegetasjon og flora.

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

20171 Skardalen: Rånåenget (naturbeitemark)

UTM (WGS84): NQ 2820 5364
Naturtype: Naturbeitemark
Verdi: A (svært viktig) (ingen vernestatus)
Mulige trusler: Opphør av landbruksdrift
Dato siste feltsjekk: 30.08.2005

Beskrivelse: Lokalitetskrivelse innlagt av JBJ den 08.11.2005: Beskrivelsen er basert på eget feltarbeid 30.08.2005. Rånåenget ligger på nordsida av Skardvatnet og er en åpen beitemark som tidligere nok har vært slått. Vegetasjonen har stort sett dunhavreng i mosaikk med sølvbunkeeng og frisk fattigeng (G7b/G3, ca. 50%, G7b/G4 ca. 50%). Av planter kan nevnes aurikkelsveve, bakkesøte, blåkoll, dunhavre, dvergjamne, fjellfiol, fjellrapp, flekkmure, grønnekurle, hårstarr, kjerteløyentrøst, marinøkkel, prestekrage, setergråurt, setermjelt, småengkall, stormaure, sumpmaure. Av beitemarkssopp kan særlig nevnes rødlisteartene *Entoloma griseocyaneum* (DC), *E. prunuloides* (DC), *E. turci* (R) og dessuten *Hygrocybe aurantiosplendens* (V) flere steder, det var totalt 9 *Entoloma*-arter og 4 *Hygrocybe*-arter, blant disse *Entoloma melanochroum*. Lokaliteten får verdi A (svært viktig) fordi det er en velutviklet, kalkrik beitemarkslokalitet med mange ulike kvaliteter knyttet til god hevd, artsforekomster (bl.a. V- og R-arter) og vegetasjon (bl.a. mye G7b).

Forslag til skjøtsel og hensyn: Beite er nødvendig for å bevare lokaliteten. Lokaliteten bør ikke gjødsles eller utsettes for jordarbeiding.

DISKUSJON

Målsettinger - hva bør registreres, hva bør tas vare på?

Forvaltning av kulturlandskap er krevende av mange grunner. En av utfordringene er å få etablert en gjennomtenkt og omforent strategi for prioritering av hva som bør bevares. Etter min oppfatning er følgende kriterier for prioritering fornuftige å arbeide mot, samt å konkretisere:

- Variasjon (jo mer variert jo bedre)
- Størrelse (jo større jo bedre)
- Kontinuitet i tradisjonelle driftsmåter (jo lengre kontinuitet i tradisjonelle driftsmåter i kulturlandskapet, desto bedre)

Når det gjelder biologisk verdifulle kulturlandskap, bør etter min mening følgende hovedkriterier for utvelgelse være sentrale:

1. Nasjonale og regionale "*ansvarstyper*" (hovedtyper av landskap der Norge eller norske regioner har mye av typer det er lite av andre steder). For slike bør størrelse prioriteres spesielt høyt. Relevante typer for Møre og Romsdal er bl.a.:
 - seterlandskapet
 - kystbeitene med lynghei og naturbeitemarkar
 - styvingsliene
 - snørasenger prega av beiting
2. Lokalteter som tilsammen sikrer *variasjonen* i kulturlandskapet, med spesiell vekt på å sikre et representativt utvalg av både *naturtyper*, *vegetasjonstyper* og *arter*, og *da særlig dem som er mest truet*. Dette vil i mye større grad være små objekter, slik at størrelse blir mindre vesentlig, mens biologisk kvalitet veier tyngre. Eksempler på *naturtyper* som dekker små arealer kan være bl.a. slåtteenger (av alle typer), naturbeitemarkar i varme fjordstrøk (boreonemoralt/suboseanisk) og i Oppdal særlig kalktørrenger. Eksempler på viktige *vegetasjonstyper* vil særlig være de *truede typene* (tabell 5). Eksempler på *arter* vil være særlig *røddlistearter*, *ansvarsarter* (foreløpig mangelfullt utredet) og noen typer *indikatorarter*.

Ved utvelgelse av de nasjonale områdene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal når det gjelder de biologiske verdiene er punkt 1 fulgt i betydelig grad, men i mindre grad punkt 2. Under punkt 2 vil *røddlisteartene* komme sterkt in og mange av disse har sine viktigste forekomster i små "frimerkelokaliteter" i landskapet, og er meget sårbare for at den tradisjonelle driften på disse "frimerkene" forandres eller opphører. Lokalteter med mange eller høyt rangerte røddlistearter bør prioriteres høyt.

For å nå målet om stans i tapet av biologisk mangfold innen 2010, må man sikre den totale variasjonen gjennom å identifisere truede naturtyper, vegetasjonstyper og arter uansett størrelse på lokalitetene og prioritere målrettet skjøtsel av disse. Her vil DN's Naturbase etter hvert være et redskap.

Forslag: De biologiske verdiene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap bør gjennomgå og oppdateres. Både disse og naturtypedatene i DN's Naturbase bør være forvaltningsredskap når det gjelder biologiske kvaliteter i kulturlandskapet. Her bør inngå

mest mulig oppdaterte oversikter over både prioriterte naturtyper, truede vegetasjonstyper og rødlistearter.

Utvikling av en nasjonal registreringsmetodikk

Metodikken i de kommunale naturtype-prosjektene (DN 1999a) bygger på den Nasjonale registreringen av verdifulle kulturlandskap i 1992-94, og er en videreutvikling av den biologiske delen. Skjøtselsboka (Norderhaug et al. 1999) som bygger på erfaringene fra Nasjonal registrering har også vært et viktig kunnskapsunderlag. Senere er metoden utviklet videre i det Nasjonale programmet for kartlegging og overvåking og samordnet med 2. utgave av DN-håndboka. Den foreløpige versjonen fra juni 2005 (Bratli & Norderhaug 2005) med et tilhørende registreringsskjema har ligget til grunn for feltarbeidet i det nasjonale prosjektet. Denne metoden er av undertegnede opplevd som stort sett bra og formålstjenlig. Nedenfor følger noen kommentarer.

Hvis man sammenligner tabell 2 i Bratli & Norderhaug (2005) ("vegetasjonstyper som ofte er kulturpåvirket") med DN (1999a, 2007), framkommer kulturpåvirkede typer som i DN-håndboka ikke er ført under hovednaturtypen kulturlandskap. Et søk i, eller en utskrift fra Naturbase på hovednaturtype kulturlandskap vil ikke få med typer som er klassifisert som skog, rasmark/berg, myr og havstrand selv om disse er kulturpåvirket (jf. tabell 3-4 tidligere i rapporten). En lokalitet kan i prosjektet bli registrert som kulturlandskap, mens den i Naturbase blir klassifisert i hovednaturtype skog osv. Et godt eksempel er liene med styva alm i Eikesdalen i MR Nesset (se tidligere i rapporten). Disse er i Naturbase klassifisert som gammel edellauvskog, og framkommer ikke som kulturlandskap på figur 3. Etter revisjon av DN-håndbok nr. 13 (2. utgave på Internett 2007) er typen D18 høstingsskog blitt en mulighet i dette tilfellet. Regionalt i Møre og Romsdal forekommer en rekke snørasenger som også er beitet og har et preg av naturbeitemark (se bilde på forsida). Disse er skapt i et samspill mellom topografi, snøras og beiting, men vil gjerne bli registrert som B01 sørvendt berg og rasmark. De vil derfor heller ikke framkomme som kulturlandskap ved søk i Naturbase. Lignende forhold gjelder for beitede strandenger, beitet kalkskog (alternativt skogsbeite), beitet gråor-heggeskog (alternativt skogsbeite) og enkelte andre typer, jf. tabell 4.

Forslag: DN's Naturbase bør få en standardisert mulighet for å merke og senere søke ut igjen lokaliteter hvor kulturpåvirkninga utgjør en del av grunnlaget for verdien, selv om de ikke regnes under hovednaturtypen "kulturlandskap". Generelt bør Naturbase utvides med muligheter for å bevare mest mulig av informasjonen som finnes på registreringsskjemaet i Bratli & Norderhaug (2005). Noe av dette er allerede oppfylt.

Når det gjelder vegetasjonstyper, er det fortsatt mulig å utvikle dette videre. Bl.a. er samlesekken G4 frisk fattigeng meget variabel, og en kilde til usikkerhet. Går vegetasjonstypen f.eks. fra å være *ikke truet* til å være *sterkt truet* når enkeltarter som jordnøtt og kystmaure dukker opp? Finnes det typer som står i en mellomstilling når det gjelder truethet? Kan det tenkes andre artsforekomster og dominansforhold som kan ha lignende betydning og burde vektlegges annerledes i verdissettinga? Ulike parametre som pH, gjødsling og markfuktighet kan gi mange utslag som er vanskelige å klassifisere i dagens system. Bl.a. har undertegnede i 2005 sett mange ulike tørrenger i Oppdal langs gradienten fra ugjødslet til sterkt gjødslet, og det er de svakt til moderat gjødslete som har vært vanskeligst å plassere.

Forslag: Klassifiseringa av engvegetasjon bør videreutvikles, og truethet bør vurderes på nytt med jevne mellomrom og sees i sammenheng med et større spekter av arter og dominansforhold langs ulike gradienter (særlig baserikhet, fuktighet og hevd).

Beitemarkssopp er bedre indikatorer enn karplanter når det gjelder alder/kontinuitet i ulike engtyper (Jordal 1997), et aspekt som også bør påvirke verdisettinga. De er også viktige i den generelle vurderinga av artsmangfoldet, og omfatter mange spesialiserte og truede arter. Dagens norske rødliste inneholder 80 beitemarkssopp-arter. Internasjonalt brukes nå antall vokssopparter som verdiklassifiserings-kriterium i mange land i Europa, bl.a. siden artsmangfoldet er veldig likt over hele verdensdelen. Bl.a. gis lokaliteter med ≥ 22 arter internasjonal verdi, og tilsvarende ≥ 17 arter nasjonal verdi (Rald 1985, Boertmann 1995, Vesterholt et al. 1999).

Forslag: Verdisetting basert på beitemarkssopp bør tas inn i verdissettingsmetodikken som et viktig kriterium når det finnes data for dette.

Når det gjelder verdisetting, savnes også en mulighet for å markere særlig stor verdi, en "A med stjerne", eller kanskje "internasjonal verdi", jf. ovenfor og tabell 15-17 nedenfor.

Forslag: Registreringsmetoden bør gi rom for å markere særlig stor verdi. Mer detaljerte kriterier for A, B og C kan også være ønskelig.

Under "6.6. Elementer" brukes kode B03 for bergknaus. Dette er uheldig siden B03 av DN allerede er tatt i bruk for "ultrabasisk og tungmetallrik mark i lavlandet". Steinrøys og steingjerde har begge fått kode D1103, noe som bør endres.

Under "6.7 Tilstand" er begrepsbruken mulig å misforstå ved at "svak hevd" betyr dårlig beitetrykk, mens "dårlig hevd" betyr overbeite. Når man står med feltskjema ute i terrenget er det lett å krysse av feil her. Grenseoppgangen mellom "ingen hevd" og "gjengrodd" kan også være litt vanskelig. Dette er egentlig et spørsmål også om nivå, idet "ingen hevd" kan ha flere graderinger under seg, som "tidlig gjengroingsfase", "middels gjengrodd" og "sterkt gjengrodd".

Forslag: Jeg tror det kan være nødvendig med en videre drøfting av inndeling/kriterier/begreper når det gjelder tilstand.

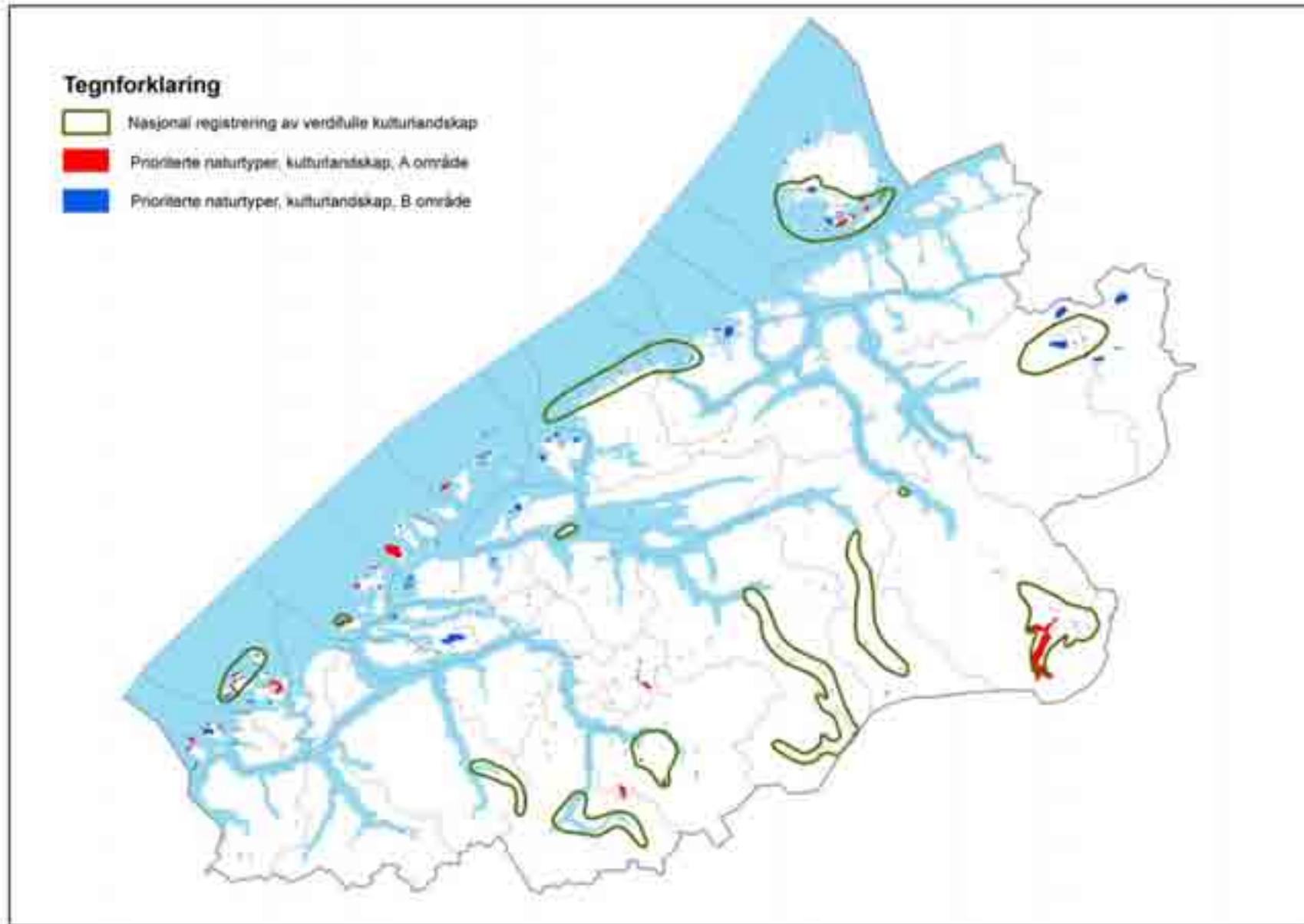
Under "6.11. Artsregistreringer" har undertegnede valgt å lage så fullstendige artslistersom mulig med en begrenset arbeidsinnsats, mens metoden legger opp til at et utvalg indikatorarter og signalarter registreres (+ rødlistearter). Ettersom oppfatninga av hvilke arter som indikerer hva kan endres over tid (det samme gjelder hvilke arter som står på rødlista), vil etter undertegnedes mening fullstendige artslistersom ha en større og mer langsiktig verdi enn et subjektivt utvalg. Registrator må enten huske hvilke indikatorarter som skal noteres, eller hun/han må ha en liste med i felt. I Midt-Norge har vi laget utkast til liste over indikatorarter, men denne blir såpass omfattende at jeg har konkludert med at fullstendige artslistersom er bedre. Moderne databaser er et mye bedre redskap til å trekke ut de til enhver tid mest interessante artsfunn fra hver lokalitet hvis det finnes tentativt "fullstendige" listersom. Hvilke arter som står på rødlista, vil også endres over tid.

Forslag: Det bør tas så fullstendige artslistersom som det er praktisk mulig fra hver lokalitet.

Vurdering av kunnskapsstatus i Møre og Romsdal

Siden feltregistreringene av biologisk mangfold i forbindelse med Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (DN 1994) er det samlet mye ny kunnskap om biologiske verdier i jordbrukets kulturlandskap (jf. figur 3), både gjennom DN's prosjekt med naturtypekartlegging og gjennom Nasjonalt program for kartlegging og overvåking. I Naturbase finnes nå mye informasjon om områder med stor biologisk verdi som ikke var kjent i 1994. I figur 3 vises de nasjonalt verdifulle områdene i Møre og Romsdal fra Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (DN 1994), og i tillegg det som finnes i DN's Naturbase av registrerte naturtyperlokalteter våren 2007. Områdene i DN's naturtype-registrering er oftest så små at de kommer dårlig fram på et kart i denne målestokken.

I tabell 12 er det gjort en skjønnsmessig vurdering av kunnskapsstatus for kommunene i Møre og Romsdal når det gjelder verdifulle områder for biologisk mangfold i kulturlandskapet.

Figur 3. Kart over Møre og Romsdal som viser nasjonalt verdifulle kulturlandskap fra Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (DN 1994) og alle naturtypelokaliteter i hovednaturtype kulturlandskap som fantes i DN's Naturbase pr. 09.03.2007. A-områder vises med rødt, B-områder med blått. Figuren er utarbeidet av Asbjørn Børset, Møre og Romsdal fylke.

Tabell 12. Regional oversikt over alt som lå i Naturbase pr. 12.03.2007 etter kommune, med antall lokaliteter og areal av prioriterte naturtyper i hovednaturtypen kulturlandskap (D01-D16) med verdi A eller B, og en skjønnsmessig vurdering av kunnskapsstatus for kommunene i Møre og Romsdal når det gjelder biologisk mangfold/naturtyper i kulturlandskapet.

N=antall naturtypelokaliteter i hovednaturtype kulturlandskap (Tustna er slått saman med Aure fra 01.01.2006.)

Kunnskapsstatus: * - dårlig, ** - mindre bra, *** - middels, **** - god

¹I disse kommunene finnes flere data enn de som var kommet inn i Naturbase, i vurdering av kunnskapsstatus er denne informasjonen likevel tatt hensyn til.

Kommune	N	Sum areal (da)	Slåttemark	Slåtte- og beitemyr	Vei-kanter	Natur-beitemark	Hagemark	Beite-skog	Kyst-lynghei	Kunnskaps-status
Aukra	10	3512			18	627			2866	**
Aure (inkl. Tustna) ¹	4	33				23				****
Averøy	13	4077	10		21	821		23	3183	****
Eide	3	53			9	44				**
Frei	0	0								**
Fræna	20	496	53		98	19	1	45	219	****
Giske	9	2782				863			1891	****
Gjemnes	14	530				398				**
Halsa	2	26				21				**
Haram	25	9996	3			734	87		9032	****
Hareid	5	225	1			224				**
Herøy	29	8348				2336			5978	****
Kristiansund	1	7								**
Midsund	14	1761	5			48			1692	****
Molde	7	158	13			145				**
Neset	12	520	2		8	493	16			**
Norddal ¹	11	3852				3852				****
Rauma	50	1144	165		42	704	198			****
Rindal	8	8845	75	8540		229				**
Sande	16	5670	6			2066			3598	****
Sandøy	14	2209	1			464			1740	****
Skodje	4	156	1			155				**
Smøla	32	9082	19		44	2259			6634	****
Stordal	42	2830	200	1		303	33	2291		****
Stranda ¹	9	484	90			393				****
Sula	2	105	105							**
Sunndal	70	27387	54			554		25512		****
Surnadal	10	4808		4179		117				**
Sykkylven	7	329	11			318				**
Tingvoll	12	138	56			82				****
Ulstein ¹	0	0								*
Vanylven ¹	9	272	25			247				**

Kommune	N	Sum areal (da)	Slåttemark	Slåtte- og beitemyr	Veikanter	Naturbeitemark	Hagemark	Beiteskog	Kystlynghei	Kunnskapsstatus
Vestnes	21	556	26		6	524				**
Volda ¹	12	305	82			222				**
Ørskog	8	43	38			6				**
Ørsta	39	5422	6	384		3294	89		1644	***
Ålesund	12	6722	86			7			6629	***
SUM	556	112883	1133	13104	246	22592	424	27871	45106	** - ***

Som det går fram av figur 3 og tabell 12 er flere kommuner dårlig undersøkt (bl.a. Vanylven, Ulstein, Ørsta, Volda, Aure/Tustna). Ørsta og Volda blir noe supplert gjennom denne rapporten. Aure og Tustna (sammenslått fra 01.01.2006) suppleres forhåpentligvis i 2006-2007 gjennom en naturtypekartlegging som ikke er fullført. I Vanylven og Ulstein ligger bl.a. noen kystlyngheimråder som delvis ble registrert av Vitenskapsmuseet i 2005, og som derfor ikke vises på kartet i figur 1. Disse to kommunene er blant dem vi vet minst om i Møre og Romsdal. Kunnskapsgrunnlaget for Stranda og Norrdal kan bedres ved å overføre materialet fra Norderhaug et al. (2004) til Naturbase, noe som krever feltarbeid for nye avgrensinger av viktige naturtyper og bearbeidelse av beskrivelser, samt verdivurdering etter DN-systemet.

I tabell 14 er det gjort en skjønnsmessig vurdering av kunnskapsstatus for naturtypene i kulturlandskapet i Møre og Romsdal. Visse naturtyper er dårligere undersøkt enn andre. Dette gjelder bl.a. D03 artsrike veikanter, D05 hagemark, D06 skogsbeite, D09 fuktenger (ofte kartlagt under D04), D13 parklandskap og D16 grotter/gruver. Noen av disse typene er det imidlertid også lite av. Naturbeitemark og slåtteenger er best undersøkt. Dette er ikke en svakhet, men riktig og viktig fordi naturbeitemark og slåtteenger inneholder store biologiske verdier som det er viktig å få oversikt over, og som skal prioriteres høyt.

Tabell 13. Antall lokaliteter og areal av prioriterte naturtyper i hovednaturtypen kulturlandskap (D01-D16) i Naturbase pr. 09.03.2007 etter naturtype, og en skjønnsmessig vurdering av kunnskapsstatus for naturtypene når det gjelder hovednaturtype kulturlandskap innenfor Møre og Romsdal fylke. N=antall lokaliteter. Kunnskapsstatus: * -dårlig, ** - mindre bra, *** - middels, **** - god.

Kode	Naturtype	N	Areal, dekar	Gjennomsnitt, dekar	Kunnskapsstatus
D01	Slåttemark	103	5398	52	***
D02	Slåttemyr	8	8959	1119	**
D03	Artsrike veikanter	18	246	13	*
D04	Naturbeitemark	242	19312	79	***
D05	Hagemark	10	337	33	**
D06	Skogsbeiter	14	27873	1990	**
D07	Kystlynghei	59	43466	736	**
D08	Kalkrike enger	43	1624	37	**
D09	Fuktenger	1	28	28	*
D11	Småbiotoper	2	3	1	*
D12	Store gamle trær	7	163	23	*
D13	Parklandskap	3	29	9	*
D15	Skrotemark	2	13	6	*
D16	Grotter/gruver	3	17	5	*

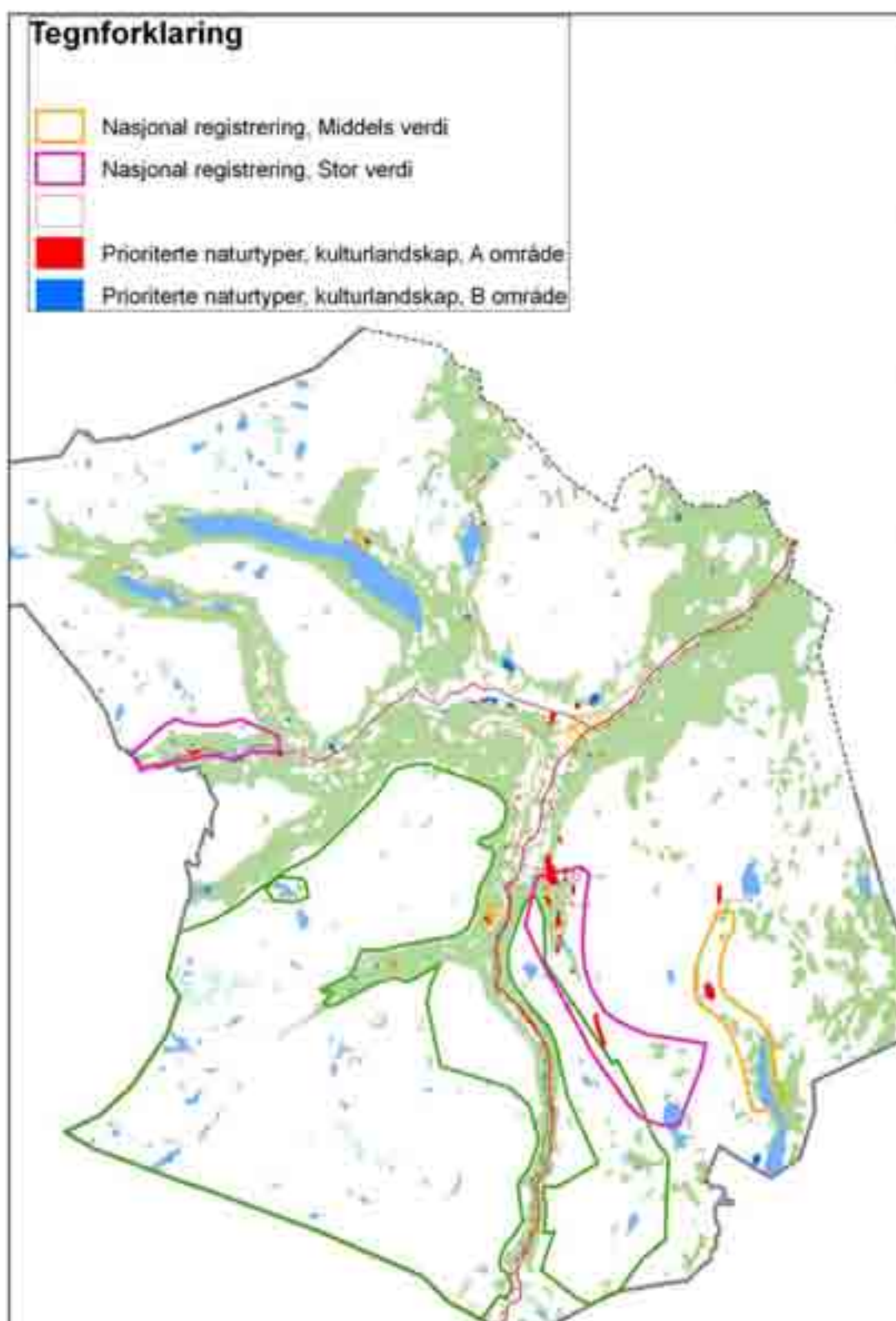
Vurdering av kunnskapsstatus i Oppdal

Nasjonalt registrering av verdifulle kulturlandskap (DN 1994) ble i etterkant fulgt opp av tilleggsregistreringer i Sør-Trøndelag av den biologiske delen og det er også i etterkant av det samlet mye ny kunnskap (jf. figur 4, Liavik 1996, Jordal & Gaarder 2005, Jordal 2007b, in prep.). I Naturbase finnes mye informasjon om områder med stor biologisk verdi som ikke var kjent i 1994. I figur 4 vises de nasjonalt verdifulle områdene i Sør-Trøndelag fra Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (fra DN's Naturbase på Internett), og i tillegg det som finnes i DN's Naturbase av registrerte naturtypelokaliteter i hovednaturtype kulturlandskap pr. november 2007. Områdene i DN's naturtype-registrering er oftest så små at de kommer dårlig fram på et kart i denne målestokken.

I tabell 14 er det gjort en skjønnsmessig vurdering av kunnskapsstatus for Oppdal kommune når det gjelder verdifulle områder for biologisk mangfold i kulturlandskapet.

Tabell 14. Antall lokaliteter og areal i Oppdal av prioriterte naturtyper i hovednaturtypen kulturlandskap (D01-D16) som er innlagt i Naturbase pr. november 2007 etter naturtype, og en skjønnsmessig vurdering av kunnskapsstatus for naturtypene. N=antall lokaliteter. Kunnskapsstatus: * -dårlig, ** - mindre bra, *** - middels, **** - god.

Kode	Naturtype	N	Areal, dekar	Gjennomsnitt, dekar	Kunnskapsstatus
D01	Slåttemark	2	44	22	***
D02	Slåttemyr	-			*
D03	Artsrike veikanter	2	65	32	*
D04	Naturbeitemark	107	4560	42	***
D05	Hagemark	1	159	159	*
D06	Skogsbeiter	3	1382	460	*
D07	Kystlynghei	-			-
D08	Kalkrike enger	-			jf. D01/D04
D09	Fuktenger	-			jf. D01/D04
D11	Småbiotoper	1	3,5	3,5	*
D12	Store gamle trær	-			*
D13	Parklandskap	-			?
D15	Skrotemark	-			?
D16	Grotter/gruver	-			?

Figur 4. Kart over ST Oppdal som viser nasjonalt verdifulle kulturlandskap fra Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (DN. 1994, Liavik 1996) og alle naturtypelokaliteter i hovednaturtype kulturlandskap som finnes i DN's Naturbase pr. november 2007. A-områder vises med rødt, B-områder med blått. Figuren er utarbeidet av Bjørn Rangbru, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

KONKLUSJON OG VIDERE ARBEID

Ny kunnskap om biologiske verdier

Nasjonalt verdifulle kulturlandskapsområder i Møre og Romsdal og Oppdal, slik de er listet opp av Det sentrale utvalget, DN (1994) og Liavik (1996) (jf. Naturbase på Internett), er vist i tabell 1 i innledningen. Biologiske undersøkelser i 1995-98, fra 1999 etter DN-håndbok nr. 13 og i regi av det Nasjonale programmet for kartlegging og overvåking i Møre og Romsdal og Oppdal, har medført betydelige tilleggskunnskap om hvilke områder som har de største biologiske verdiene. Den nasjonale registreringen omfattet både biologiske og kulturhistoriske verdier, videre hadde den som formål å peke ut de ca 10 mest verdifulle større kulturlandskap basert på disse verdiene i fylkene. Feltregistreringer av biologiske verdier var stort sett et pionerarbeid, da svært lite var registrert fra før.

Seinere års registreringer har hatt som formål å få mer kunnskap om biologiske verdier i områder som har vært lite kjent, dvs. utenfor de Nasjonalt verdifulle kulturlandskapene. Mange lokaliteter i Møre og Romsdal og Oppdal klassifisert som "A-svært viktig" etter DN-metoden er nå kommet til. Kunnskapen om biologiske kvaliteter er også økt og dokumentert innenfor de nasjonalt verdifulle kulturlandskapsområdene i ettertid, selv om disse områdene ikke har vært hovedfokus for seinere års registreringer (tiltenkt i en fase 2). Flere av disse områdene er ennå berettiget til å være Nasjonalt verdifulle kulturlandskap ut i fra biologisk mangfold-verdi. For eksempel er de store biologiske kvalitetene tilknyttet høstingsskogene med alm og hassel i Eikesdalen (MR Nettet) dokumentert de siste årene. På grunn av oppbygging av kunnskap i senere år er det grunn til vurdere/oppdatere lista over de nasjonalt verdifulle kulturlandskapene.

Utvalgskriterier for kulturlandskap viktige for biologisk mangfold

I tillegg til prioriterte naturtyper etter DN-håndbok nr. 13 ønskes det å ha en oversikt over de aller viktigste og verdifulle større kulturlandskapsområder for biologisk mangfold (såkalte "stjerneområder") i ulike geografiske regioner i fylkene. Jeg velger å bruke utvalgskriterier som foreslått i diskusjonskapitlet:

- områder med ansvarstyper av kulturlandskap
- større områder med mange A-lokaliteter
- områder/lokaliteter med stor variasjon og stort/truet mangfold inkludert forekomst av rødlistearter, uansett områdenes størrelse

Det tas utgangspunkt i prioriterte naturtyper i Naturbase, og det legges vekt på å få med både større og mindre områder som tilfredsstillende kriteriene ovenfor, særlig områder som inneholder mange eller særlig viktige A-lokaliteter.

Tabellene 15-17 nedenfor viser et utvalg av de mest verdifulle større kulturlandskapsområdene i Møre og Romsdal og Oppdal ut fra kriteriene ovenfor og dagens biologiske kunnskap, inndelt i kystområdet, fjord- og dalstrøk, og høyereliggende områder. Oppdal regnes i sin helhet som høyereliggende område. Tabellene 15-17 gir ikke en fullstendig oversikt, men må betraktes som en foreløpig samling eksempler på meget verdifulle kulturlandskapsområder for biologisk mangfold. Det knytter seg også andre kvaliteter til områdene av kulturhistorisk verdi.

NB! Siden regionen som behandles (Møre og Romsdal og Oppdal) har hele 271 registrerte lokaliteter med verdi A, er det mange A-lokaliteter som faller utenfor de som er valgt ut som de aller viktigste og særlig verdifulle (såkalte "stjerneområder").

Kulturlandskapsområder av stor verdi i kystområdet

Kystlandskapet bl.a. i Møre og Romsdal inneholder store verdier, både i et mindre antall intakte lyngheier, i et større antall lyngheier som det fortsatt er mulig å restaurere, og i et fortsatt betydelig antall lokaliteter med intakt naturbeitemark (se bl.a. Iversen et al. 1994, Jordal & Gaarder 1999). Disse kystnære naturbeitemarkene har ofte et meget stort mangfold av kravfulle og rødlistete beitemarkssopper, selv om de kan ha en relativt triviell vegetasjon og karplanteflora. Av denne grunn er verdien ofte undervurdert av karplantebotanikere.

Tabell 15. Områder som bør regnes som særlig viktige og verdifulle kulturlandskap i kystområdene i Møre og Romsdal ut fra dagens biologiske kunnskap. Det finnes publiserte biologiske beskrivelser av alle lokalitetene/områdene, og de ligger i Naturbase eller vil bli innlagt i løpet av kort tid. Hvert område inneholder én-flere lokaliteter med A-verdi (eller lyngheier med stor verdi i Fremstad et al. 1991). Nasj. Reg.=høgt prioritert område i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (1994). RMP=regionalt miljøprogram. *stjerneområder; særlig verdifulle områder.

Aukra	Småge-Smågeholmene	I dette området finnes bl.a. større og viktige lyngheiområder (Fremstad et al. 1991, Jordal 2002) som enten har vært skjøtta i lang tid eller der skjøtselen i senere tid er tatt opp igjen med utegangersau, og der det også av den grunn kan være grunnlag for å vurdere naturverdien på nytt (egne observasjoner 2006-2007).
Aukra	Røyrvika-Rishaug	Mindre område med kystlynghei og naturbeitemark (Jordal 2002, Moen et al. 2006).
Aure	Jøssøya og Bærøya	Viktig intakt kystlynghei og naturbeitemark, stort påvist soppmangfold og mange rødlistearter (Oldervik under arbeid).
Averøy	Litj-Lauvøya	Del av et større Nasj. Reg. fra 1994 (Hustadvika-Atlanterhavsveien). Tidligere beitet, funn av en sterkt truet art (Jordal & Gaarder 1999). Prosjektet "Fiskarbondens arv" (MR fylke) har jobbet med å få dit beitedyr igjen.
Fræna	Vikan: Skutholmen*	Del av et større Nasj. Reg. fra 1994 (Hustadvika-Atlanterhavsveien). Skutholmen er høyst sannsynlig den siste intakte slåttemarka på ytterkysten av Nordvestlandet. Holmen har bosetting og slås fortsatt med ljå, men det forventes problemer med kapasitet til å slå hele området. Meget store biologiske verdier, flere sterkt truede arter (Jordal 2005b).
Fræna	Hustadvika ved Farstad	Del av i et større Nasj. Reg. fra 1994 (Hustadvika-Atlanterhavsveien). Farstadorrådet har flere meget verdifulle skjellsandenger som Farstadberget, Farstadsanden naturreservat og Skotten, foruten kystlynghei/naturbeitemark ved Storholmen og kalkrike veikanter (Jordal 2005b).
Giske	Godøya: Alnes	Nasj. Reg. fra 1994. Store biologiske verdier og mange rødlistearter, men gjengroingsproblemer (Jordal & Gaarder 1999, Holtan i trykk). Prosjektet "Fiskarbondens arv" (MR fylke) har jobbet med å få dit flere beitedyr.
Giske	Vigra: Molnes*	Kalkrike skjellsandenger som tidligere var slåtte- og beitemark, senere storfebeite, svært stort plante- og soppmangfold (248 plantearter, 72 sopparter, 58 mosearter og 42 lavarter), 26 rødlistearter, bl.a. gode bestander av purpurmarihand (VU=sårbar), verna som havstrandreservat fra 2002, forvaltningsplan 2005 (Jordal 2005c). Prosjektet "Fiskarbondens arv" (MR fylke) har jobbet med å få til skjøtsel.
Haram	Nordøyane	Nasj. Reg. fra 1994. Store biologiske verdier, men gjengroingsproblemer. Øyene Løvsøya, Haramsøya og Skuløya/Flemsøya har mange verdifulle kystlyngheier (bl.a. nordgrense for purpurlyng), noen intakte naturbeitemarker som dels er kalkrike, med stort plante- og soppmangfold og mange rødlistearter, og dessuten kystmyrer som har vært beita (Fremstad et al. 1991, Jordal & Holtan 2005a, Beyer & Jordal 1995, Moen et al. 2006).
Haram	Synnaland	Dette er det eneste området med kystblåstjerne (VU=sårbar) i Møre og Romsdal og har dessuten andre rødlistearter. Av opprinnelig ca. 16 lokaliteter er bare fem-seks intakte, men i faresonen pga. gjengroing og utbygging (Jordal & Holtan 2005a). Skjøtselsplan er utarbeidet (Jordal 2007f). Prosjektet "Fiskarbondens arv" (MR fylke) har jobbet med å få til skjøtsel i samarbeid med Haram kommune.
Herøy	Flusundet	Større kystbeite med stort plante- og soppmangfold og mange rødlistearter (Jordal & Grimstad 2001). Trolig gjengroingsproblemer.

Herøy	Leinøya/ Remøya	Større kystlyngheiområde med stort plante- og soppmangfold, bl.a. purpurlynghei nær nordgrensa (Jordal & Grimstad 2001). Leinøya er gitt stor verdi på landsplan av Fremstad et al. (1991), jf. prioritering hos Moen et al. (2006).
Herøy	Runde- Nerlandsøy- Skorpa*	Nasj. Reg. fra 1994. Større områder med kystlynghei og naturbeitemark med dels meget stort plante- og soppmangfold og mange rødlistearter, også purpurlynghei nær nordgrensa. Villgeit-bestand på Skorpa. Fortsatt meget store biologiske verdier (bl.a. Mulevika), men gjengroingsproblemer (Jordal & Grimstad 2001).
Herøy	Tarberg m.m.	Større kystbeite ut mot Hidsneset med stort plante- og soppmangfold og mange rødlistearter (Jordal & Grimstad 2001).
Sande	Riste*	Nasj. Reg. fra 1994. Svært gammel, stor beiteøy (>1000 dekar) som blir beitet av utegangarsau, grasdominert, stort plante- og soppmangfold og mange rødlistearter (Aksdal 1994, Jordal & Gaarder 1999, Vidnes & Grimstad 2006).
Sande	Sandsøya- Voksa*	Nasj. Reg. fra 1994. Øyer med kystlynghei med viktige purpurlyngheier nær nordgrensa, og naturbeitemarker som dels er kalkrike, med stort plante- og soppmangfold og mange rødlistearter. Liten stamme av utegangargeit (jf. Herøy: Skorpa) (Aksdal 1994, Jordal & Gaarder 1999, Moen et al. 2006). Voksa har en del kalkrike enger (Vidnes & Grimstad 2006). Fortsatt meget store biologiske verdier, men gjengroingsproblemer.
Sandøy	Orten, Finnøya, Sandøya, Ona, Seterøya m.m.	Gammelt beitelandskap med en del kystlynghei og naturbeitemark som delvis er i bruk (bl.a. utegangarsau), og som mange steder er ganske artsrikt og intakt (Jordal 2005d).
Sandøy	Uksnøya	Svært gammel beiteøy som blir beitet av utegangarsau, lyngdominert med grasinnslag, stort plante- og soppmangfold, forekomst av en sterkt truet art (Jordal & Gaarder 1999, Jordal 2005d).
Smøla	Sør-Smøla*	Nasj. Reg. fra 1994, det finnes forvaltningsplan (Melby 1997), men gjengroingsproblemer. Mange biologisk viktige lokaliteter og mange rødlistearter (se bl.a. Jordal 2004b).
Smøla	Vestre og nordlige del	Smøla utenom Sør-Smøla inneholder også en del lokaliteter som har tilsvarende verdier som Sør-Smøla, og en del rødlistearter (Jordal 2004b).
Ulstein	Aursnes	Del av Nasj. Reg. fra 1994. Viktig kystlynghei-område (Moen et al. 2006).
Ålesund	Emblem	Område som inneholder gamle slåtteenger med stort arts mangfold og mange rødlistearter (Jordal & Holtan 1999).
Ålesund	Litlekalvøya	Øy i Ellingsøyfjorden med gamle slåtteenger med stort arts mangfold og mange rødlistearter, bl.a. funn av rosa vokssopp (kritisk truet art) (Jordal & Holtan 1999).

Kulturlandskapsområder av stor verdi i fjord- og dalstrøk

Fjord- og dalstrøkene inneholder et meget lite areal av intakte slåtteenger, men noe mer naturbeitemarker, hagemarker, skogsbeite, høstingsskoger og snørasenger.

*Tabell 16. Områder som bør regnes som særlig viktige og verdifulle kulturlandskap i fjord- og dalstrøkene i Møre og Romsdal ut fra dagens biologiske kunnskap. Det finnes publiserte biologiske beskrivelser av alle lokalitetene/områdene, og de ligger i Naturbase eller vil bli innlagt i løpet av kort tid. Hvert område inneholder 1-flere lokaliteter med A-verdi. Nasj. Reg= høgt prioritert område i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (1994). RMP=regionalt miljøprogram. *stjerneområde; særlig verdifulle områder.*

Aure	Bjøringdalen	Området inneholder bl.a. de svært artsrike Bjøringsetrene, med innslag av kalkrike enger/myrer og en rekke rødlistearter av sopp (Oldervik under arbeid).
Aure	Ertvågdaalen	Området er et beita utmarksområde som også er kalkrikt, med stort plante- og soppmangfold (Oldervik under arbeid).
Fræna	Syltesetra	Området har den viktigste solblombestanden nord for Romsdalsfjorden, flere hundre blomsterstengler, dels slåtteenger/naturbeitemark, dels skogsbeite og rikmyr/tidligere slåttevær (Jordal 2005b).
Nesset	Eikesdal- Øverås*	Nasj. Reg. fra 1994. Et av de viktigste områdene med høstingsskog i landet, trolig flere tusen styva almer, store arealer med hasselrike skoger, et stort antall rødlistearter knyttet til edellauvskog, en del av disse er også knyttet til styvingstrær (Jordal 2005a, denne rapporten, Norsk soppdatabase på Internett). Stort behov for styving.

Skodje	Storsætra	Setervoller med naturbeitemark og skogsbeite/rikmyrer med en av de største solblombestandene i landet, med mange tusen blomsterstengler (Jordal & Holtan 2005b).
Stordal	Nørdredalen	Naturbeitemarker, slåtteenger, skogsbeite, hagemark og kanter av beitemyr over et større område med store bestander av solblom og kvitkurle (Norderhaug et al. 2004, Jordal et al. 2005). Området er kanskje det viktigste kvitkurleområdet i landet. Er egen RMP-sone.
Stordal/ Stranda/ Ørskog	ytre Storfjorden*	Hyllegårder på SV-sida av Storfjorden, som Skotsgårdene, Vidhammer, Skjortneset, Espehjelle m.m. (er ikke med i Nasj. Reg. –områdene, ikke med i RMP-sonene eller verdensarvområdet). Gårdene på NØ-sida av Storfjorden mellom Dyrkorn og Ansok (bl.a. Djupdalen, Klevberg, Ansok m. fl.) er heller ikke med i Nasj.reg. eller verdensarvområdet, men er med i RMP-sonene (beskrivelser i Norderhaug et al. 2004, Jordal et al. 2005). Skjøtselsplan er utarbeidet for Ytste-Skotet (Bruaas & Hatløy 1991) og Ansok (Norderhaug et al. 2004). Dyrkorn er Nasj.Reg. område, her er betydelige biologiske verdier avdekket også delvis nær dette, bl.a. med mye solblom og kvitkurle (Norderhaug et al. 2004, Jordal et al. 2005). Ellers meget viktige solblomlokaliteter i Liabygda og Fausa, samt deler av Ørskog, bl.a. Vaksvik, Viset og Sjøholt (Holtan & Grimstad 2004a, Jordal et al. 2006, Jordal & Holtan 2005c).
Stranda/ Norddal	indre Storfjorden m.m. (verdensarvområdet)*	Delvis Nasj. Reg. område. Mange artsrike kulturmarker/naturtyper med mange rødlistearter, men mye er gjengrodd eller i gjengroing (Gaarder et al. 2001, Holtan & Grimstad 2004a, Norderhaug et al. 2004). Det kreves tunge tiltak for å berge restene. Dette arbeidet pågår, bl.a. er en skjøtsels/tiltaksplan utarbeidet (Verdsarvrådet for Vestnorsk Fjordlandskap og Vega kommune 2007).
Sunndal	Flåøya	Mindre område, slåtteenger i fortsatt hevd av Flåøyas venner og med flere viktige rødlistearter (Jordal 2004a, 2007a).
Sunndal	Jordalsgrenda	Inngår i Nasj.Reg. (spesialområde). To slåtteenger i fortsatt hevd og med mange rødlistearter (Jordal 2004a, 2007a, denne rapporten).
Sunndal	Gjøra-området (Hagen, Gravem)	Einerbakker, tørrenger. Større naturbeitemarker, storfe, stor artsrikdom (Jordal 2004).
Surnadal/ Rindal	Almberg/ Dalsegg	Høstingsskog (tidligere hagemark) med styva alm (Bugge 1993, Moen et al. 2006). Delvis naturreservat.
Sykkylven	Velledalen	Utslått/utmarksområde med skogsbeite/beitemyr/rikmyr med en av de største solblombestandene i fylket. Her ligger også en verdifull slåtteeng på Reiten på Drotninghaug (Holtan 2004).
Tingvoll	Aksneset/ Holmeide/ Vågbø	Viktig område med mange slåtteenger, mosaikkprega landskap med høy tetthet av kravfulle og dels svært sjeldne rødlistearter (Gaarder 2007).
Tingvoll	Tingvollvågen, nordsida	Området rundt museet i Tingvoll-lia er særlig interessant, dessuten finnes et par viktige lokaliteter på Tingvoll gard (Gaarder 2007).
Tingvoll	Venås/ Solvang	To gardsbruk med svært artsrike naturbeitemarker, blant de rikeste i fylkes-sammenheng (Gaarder 2007).
Ørsta	Raudøya	Del av Nasj. Reg. Største kristtornbestanden på Nordvestlandet, vernet som reservat, skjøtselsplan er utarbeidet, innslag av kystlynghei (Aksdal 1994, Jordal et al. 2007, Folkestad 2006).

Kulturlandskapsområder av stor verdi i høyereliggende områder

I fjellbygdene og seterdalene er det store verdier. Fjellbygdene i øvre del av Sunndal og Rauma har tilsammen de største arealene med intakte slåtteenger i Møre og Romsdal, noe som trolig også har nasjonal betydning. I Sunndal, Rauma, og særlig Oppdal forekommer også tørrenger beslektet med tørrengene i Gudbrandsdalen. Disse har meget stor verdi. I Oppdal og i Grøvuvasdraget i Sunndal forekommer kalkrike seterområder med en meget rik karplanteflora og funga av dels kravfulle arter, hvorav mange er rødlistet. Oppdal har også stort ansvar for viktige deler av den nasjonale svartkurlebestanden.

Tabell 17. Områder som bør regnes som særlig viktige og verdifulle kulturlandskap i høyereliggende områder i Møre og Romsdal og Oppdal (Sør-Trøndelag) ut fra dagens biologiske kunnskap. Det finnes publiserte biologiske beskrivelser av alle lokalitetene/områdene, og de ligger i Naturbase eller vil bli innlagt i løpet av kort tid. Hvert område inneholder 1-flere lokaliteter med A-verdi. Nasj. Reg= høgt prioriterte områder i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap(1994). RMP=regionalt miljøprogram. *stjerneområder; særlig verdifulle områder.

Rauma	Øvre Romsdalen*	Del av Nasj.Reg. Rike kulturlandskapsområder med naturbeitemarker i seterdalene og stor konsentrasjon av tradisjonelle slåtteenger nede i bygda (Jordal & Stueflotten 2004, denne rapporten, Jordal 2007a).
Sunnadal	Setre i Gjøre-området (Gravem-setrene-Morka, Vollan/Vollasetra)	Gamle setervoller. Større naturbeitemarker, beita av storfe eller sau, stor artsrikdom (Jordal 2004). Gravemsetrene-Morka kan også inkluderes i "Grøvuvassdraget".
Sunnadal	Grøvuvassdraget*	Nasj.Reg-område. Seterdalene og fjellgardene i Grøvuvassdraget er det viktigste høyereliggende kulturlandskapsområdet i Møre og Romsdal (Jordal 2000, 2004). Kalkrike og meget artsrike seterdaler med naturbeitemarker og skogsbeite, særlig Grøvdalen. Skjøtselsplan for Grøvdalen er under arbeid (Jordal in prep.). Fjellgardene er et meget viktig område med store arealer tradisjonell slåtteeng og naturbeitemark (Jordal 2007a). Gjengroingsproblemer. Grøvdalen helt vest til Dalasetra har viktige kvaliteter, bl.a. mange rødlistearter, som tilsier at området bør ses som en del av Grøvuvassdraget (Jordal 2004).
Surnadal/Rindal	Nordmarka*	Nasj.Reg -område. Det største området med rikmyrer i fylket som samtidig har vært gamle slåttemyrer. Slåtten er opphørt unntatt på et par små områder (Tågdalen, Vaulen) (Moen 1970, Jordal & Gaarder 1999, Aune 2005a, 2005b). Det finnes skjøtselsplan for Vaulen (Jordal 1996).
Oppdal	Kleivgardene-Sliper-Detli*	Nasj. Reg.-område, viktig og meget artsrikt, mange rødlistearter, inneholder naturbeitemarker og tradisjonelle slåtteenger som fortsatt slås (Liavik 1996, Jordal & Gaarder 2005). Kan også inkluderes i "Oppdalsbygda".
Oppdal	Oppdalsbygda: Lønset-Kongsvoll*	Meget artsrikt og verdifullt område med veldig mange dellokaliteter, spesielt område i nasjonal sammenheng. Biologiske data innsamlet særlig 2005-2007. Inneholder kalkrike naturbeitemarker/tørrenger og skogsbeiter, mange rødlistearter, mange fellestrekk med Gudbrandsdalen (Jordal & Gaarder 2005, 2007, Jordal 2007b, Jordal in prep.). Skjøtselsplan for Kongsvoll: Fremstad (2000).
Oppdal	Vinstradalen, Loslia*	Delvis Nasj. Reg.-område. Meget artsrikt og viktig område som inneholder kalkrike skogsbeiter og naturbeitemarker dels langt opp i lågalpin sone, mange rødlistearter (Liavik 1996, Jordal & Gaarder 1996, 2005, 2007, Jordal 2007b).
Oppdal	Skardalen	Fjelldal med kalkrike, artsrike, beita setervoller/naturbeitemarker med mange rødlistearter, trues av hyttebygging og gjengroing (Jordal 2007b).
Oppdal	Unndalen	Nasj. Reg.-område med beita setervoller/naturbeitemarker (Liavik 1996, Jordal & Gaarder 1996, 2005).
Oppdal	Åmotsdalen	Fjelldal med artsrike, beita setervoller/naturbeitemarker med en del rødlistearter (Jordal & Gaarder 1996, 2005, Jordal 2007b).

Behov for skjøtselsplaner, skjøtsel og overvåking

En del naturtyper har sin største verdi i urørt tilstand. Disse er meget enkle å forvalte hvis man f.eks. kan verne dem eller unnta dem for inngrep/utnytting, og siden bare la dem ligge i fred. Sånn er det ikke med verdifulle kulturlandskap. For å bevare disse kreves en *kontinuitet i tradisjonelle driftsmåter*. Å bevare beiting er en utfordring som ofte kan løses hvis det finnes dyr og dyreeiere som har kapasitet til og interesse for å utføre nødvendig skjøtsel. Etter hvert som både buskapene og bøndene blir færre, blir imidlertid dette også et problem mange steder. Størst utfordring er det å ta vare på lokaliteter som krever arbeidsoperasjoner som i stor grad er gått ut av bruk, slik som ljaslått, småslått med motorslåmaskin på kupert mark, styving av lauvtrær, sviing av kystlynghei m.m.

For å sikre skjøtsel er det flere behov som må dekkes. *For det første må det gjenværende landbruket sikres slik at man har både dyr, kompetanse og en kulturell og økonomisk sammenheng å utføre skjøtselen i. Dernest må de mest verdifulle lokalitetene prioriteres.* Myndighetene må ta grep for å sikre en fornuftig prioritering. I dag styres innsatsen i for stor grad av hvilke søknader som tilfeldigvis kommer fra grunneiere/husdyrbrukere. Så kreves en god del innsats både for å komme i gang med skjøtselen og for å kvalitetssikre den slik at den produserer det ønskede resultatet. *Derfor tilrås sterkt en økt innsats når det gjelder kontakt med eiere/forvaltere av verdifulle lokaliteter, utarbeidelse av skjøtelsplaner, rådgiving og kvalitetssikring/oppfølging.* Dagens system preges fortsatt av for mye tilfeldigheter, for lite målrettet innsats og for dårlig kvalitetssikring, i tillegg til at den totale innsatsen rettet mot bevaring av biologiske verdier er alt for svak (Svalheim 2006).

Ressursene til *overvåking av rødlistearter i kulturlandskapet* monner ikke stort i forhold til behovet. Ett eksempel på en av de mest truede plantene i kulturlandskapet i Midt-Norge er svartkurle (finnes i Oppdal). Tilfeldigheter bestemmer om de få gjenværende lokalitetene skjøttes på en formålstjenlig måte eller ikke. Tilfeldigheter bestemmer også om personer som skjøtter slike viktige områder får rådgivning og tilskudd eller ikke. Jeg kjenner ikke til at offentlige myndigheter overvåker en eneste rødlisteart i kulturlandskapet i Midt-Norge. *Med en så tilfeldig forvaltning blir det helt umulig å nå målet om stans i tapet av biologisk mangfold innen 2010, og man kan heller ikke vite noe om graden av måloppnåelse.*

Videre arbeid

I Møre og Romsdal og Oppdal bør følgende typer prioriteres for videre undersøkelser

- 1. D01 slåttemark/D04 naturbeitemark i mangelfullt undersøkte områder*
- 2. D05 hagemark/D06 skogsbeite/D18 høstingsskog (i Møre og Romsdal bør det lages en fylkesoversikt over viktige områder med høstingsskog, bl.a. styvingstrær og kulturpåvirket hasselskog, i Oppdal bør skogsbeiter og hagemark kartlegges)*
- 3. D07 kystlynghei*
- 4. D03 artsrike veikanter*

Innsatsen i forhold til å bevare truede naturtyper, vegetasjonstyper og rødlistearter i kulturlandskapet bør økes kraftig, både når det gjelder kartlegging, utarbeiding av skjøtelsplaner, oppfølging/kvalitetssikring av skjøtelsplaner og overvåking. Bruken av tilskuddsordningene bør effektiviseres ved at de i sterkere grad innrettes mot å bevare prioriterte biologiske verdier som truede naturtyper, truede vegetasjonstyper og rødlistearter.

KILDER

Litteratur

- Aksdal, S. 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125 s.
- Aune, E. I. 2005a. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtyper) i Rindal kommune. NTNU rapport botanisk serie 2005-4. 39 s.
- Aune, E. I. 2005b. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtyper) i Surnadal kommune. NTNU rapport botanisk serie 2005-1. 52 s.
- Aune, E. I. 2005c. Kartlegging av biologisk mangfold (naturtyper) i Halså kommune. NTNU rapport botanisk serie 2005-3. 31 s.
- Bendiksen, E., Høiland, K., Brandrud, T. E. & Jordal, J. B. 1998. Truete og sårbare sopparter i Norge - en kommentert rødliste. *Fungiflora*. 221 s.
- Bevanger, K. & Jordal, J. B. 1981. Fuglefaunaen i Drivas nedbørfelt, Oppland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker. DKNVS Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-7. 145 s.
- Beyer, I. & Jordal, J. B. 1995. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadv. rapport nr. 15-1995. 45 s.
- Boertmann, D. 1995. Vokshatte. Nordeuropas svampe - bind 1. Foreningen til Svampekundskabens Fremme. 184 s.
- Bratli, H. & Norderhaug, A. 2005. Felthåndbok for kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap. Versjon 06.06.05. 26 s.
- Bruaas, T. & Hatløy, K. H. 1991. Ytste-Skotet i Stordal kommune. Metodeopplegg for istandsetjing og skjøtsel av kulturlandskapet. Kandidatoppgåve for linja landskapsforvaltning og planlegging. Sogn og Fjordane distriktshøgskule. 107 s. + kart.
- Bugge, O.-A. 1993. Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 10-1992: 117 s.
- Connor, A. 2004. Kartlegging og verdisetting av viktige naturtyper for biologisk mangfold i Molde kommune. Institutt for naturforvaltning, Norges Landbrukshøgskole. Mastergradsoppgåve, 206 s. + vedlegg
- Direktoratet for naturforvaltning 1994. Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget for registrering av verdifulle kulturlandskap. 117 s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1999a. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.
- Direktoratet for naturforvaltning 1999b. Nasjonal rødliste for truete arter i Norge 1998. DN-rapport 1999-3. 161 s.
- Elgersma, A. & Asheim, V. 1998. Landskapsregioner i Norge - landskapsbeskrivelser. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS), rapport.
- Engen, T. & Grimstad, K. J. i manus. Biologisk mangfold i Volda. Rapport.
- Engen, T., Grimstad, K. J. & Soot, K.M. i manus. Biologiske undersøkingar i Hareid kommune. Rapport.
- Folkestad, A. O. 2006. Raudøya landskapsvernområde og naturreservat i Ørsta, Møre og Romsdal. Skjøtselsplan. Albicilla Natur og miljø. Rapport 93 s. + kart.
- Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.
- Fremstad, E. 2000. Skjøtselsplan for innmarka til Kongsvold Fjeldstue. NTNU Vitenskapsmuseet rapport botanisk serie 2000-6.
- Fremstad, E. & Kvenild, L. 1993. Fattig heivevegetasjon i Norge; utbredelseskart. NINA Oppdragsmelding 188: 1-17.
- Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet rapport botanisk serie 2001-4, 231 s.
- Fremstad, E., Aarrestad, P. A. & Skogen, A. 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. NINA utredning 029. 172 s.
- Gulden, G., Bendiksen, E., Brandrud, T. E., Ryvarden, L., Sivertsen, S. & Smith, O. 1996. Norske soppsnavn. *Fungiflora*. 137 s.
- Gaarder, G. 2003a. Kartlegging av biologisk mangfold i Frei kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2003:17, 29 s.
- Gaarder, G. 2003b. Biologisk mangfold i Kristiansund kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2003:18, 33 s.
- Gaarder, G. 2007. Verdifulle kulturlandskap i Tingvoll kommune. Miljøfaglig Utredning. Rapport 2007:8. 80 s.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B. 2003. Regionalt sjeldne og truete plantearter i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport 2003:01. 70 s.

- Gaarder, G. & Oldervik, F. 2003. Biologisk mangfold i Averøy kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2003:19, 37 s.
- Gaarder, G., Holtan, D. & Jordal, J. B. 2001. Biologisk mangfold innafor Geiranger-Herdal landskapsvernområde. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2001:03. 76 s. + kart.
- Hagen, G. 2000. Kartlegging og verdisetting av naturtypar i Tingvoll kommune etter DN-handbok 13-1999. Hovudfagsoppgåve i naturvern ved Institutt for biologi og naturforvaltning, Norges Landbrukshøgskole. 216 s. + vedlegg.
- Hansen, L. & Knudsen, H. (ed.) 1992. Nordic Macromycetes Vol. 2. Polyporales, Boletales, Agaricales, Russulales. Nordsvamp, København, 474 pp.
- Hassel, K. 2004. Moser i kulturlandskapet og registreringer i åkerkanter og beitemark i Trondheimsfjordområdet. Direktoratet for naturforvaltning Utredning 2004-5. 31 s.
- Holtan, D. (red.) 2001. Biologisk mangfold i Ålesund. Sluttrapport 2001. Ålesund kommune, rapport. 123 s. + kart.
- Holtan, D. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i Sykkylven kommune. Sykkylven kommune, rapport. 61 s.
- Holtan, D. i trykk. Biologisk mangfold i Giske kommune. Rapport.
- Holtan, D. & Grimstad, K. J., 2000. Kartlegging av biologisk mangfold i Norddal - biologiske undersøkingar i 1999. Norddal kommune, rapport. 96 s.
- Holtan, D. & Grimstad, K. J. 2004a. Biologisk mangfold i Stranda kommune. Kartleggingsrapport 2000. Stranda kommune, rapport. 127 s. + kart.
- Holtan, D. & Grimstad, K. J. 2004b. Biologiske undersøkingar i Sula kommune 2000-2001. Sula kommune, rapport. 47 s.
- Hånde, P. S. 1969. En plantesosiologisk undersøkelse av lauvskogssamfunn i Eikesdalsområdet med spesiell vekt på hasselskogen. Upubl. hovedfagsoppg., Univ. i Oslo.
- Jordal, J. B. 1996. Eigedomen Vaulen på Nordmarka. Biologiske registreringar og forslag til skjøtsel av kulturlandskapet. Surnadal kommune. 28 s.
- Jordal, J. B. 1997. Sopp i naturbeitemarker i Norge. En kunnskapsstatus over utbredelse, økologi, indikatorverdi og trusler i et europeisk perspektiv. Direktoratet for Naturforvaltning, Utredning for DN nr. 6- 1997. 112 s.
- Jordal, J. B. 2000a. Biologiske undersøkingar i fjellgardane og seterdalane i Grøvvassdraget, Sunndal kommune. Statusrapport for kulturlandskapet. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga, rapport nr. 3-2000. 84 s.
- Jordal, J. B. 2000b. Kartlegging av biologisk mangfold i Gjemnes kommune 1999-2000. Gjemnes kommune. 110 s.
- Jordal, J. B. 2002. Kartlegging av biologisk mangfold i Aukra kommune. Ressurssenteret i Tingvoll, rapport nr. 2-2000. 104 s.
- Jordal, J. B. 2003. Kartlegging av biologisk mangfold i Vestnes kommune, Møre og Romsdal. Vestnes kommune, rapport. 114 s.
- Jordal, J. B. 2004a. Et gløtt inn i Sunndalsnaturen – en kartlegging av viktige naturtyper. Sunndal kommune, rapport, 262 s.
- Jordal, J. B. 2004b. Kartlegging av naturtypar i Smøla kommune. Smøla kommune, rapport. 106 s. + kart.
- Jordal, J. B. 2005a. Kartlegging av naturtypar i Nesset kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 6-2005. 162 s.
- Jordal, J. B. 2005b. Kartlegging av naturtypar i Fræna kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 5-2005. 140 s. + kart.
- Jordal, J. B. 2005c. Forvaltningsplan for Molnes naturreservat i Giske kommune i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal Fylke. 30 s.
- Jordal, J. B. 2005d. Kartlegging av naturtypar i Sandøy kommune. Ressurssenteret i Tingvoll, rapport nr. 1-2005. 73 s.
- Jordal, J. B. 2005e. Kartlegging av naturtypar i Midsund kommune. Ressurssenteret i Tingvoll, rapport nr. 2-2005. 80 s. + kart.
- Jordal, J. B. 2005f. Foreløpige sjekklister for sopp, lav og moser i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal Fylke, rapport 2-2005. 80 s.
- Jordal, J. B. 2006. Nasjonal registrering av kulturlandskap. Kartlegging av biologisk mangfold i Midt-Norge, med en kunnskapsstatus for Møre og Romsdal. Rapport J. B. Jordal nr. 2-2006, 94 s.
- Jordal, J. B. 2007a. Slåtteeenger i Møre og Romsdal. Samanstilling av kunnskapen om biologisk verdifulle lokalitetar. Møre og Romsdal Fylke, Landbruksavd. rapport nr. 1-2007, 112 s.
- Jordal, J. B. 2007b. Kartlegging av naturtyper i Oppdal kommune 2006. J. B. Jordal Rapport nr. 2-2007. 64 s.
- Jordal, J. B. 2007c. Revisjon av regionalt miljøprogram i Møre og Romsdal og omsynet til biologiske verdiar i kulturlandskapet. MR Fylke, Landbruksavd. rapport nr. 2-2007. 45 s.
- Jordal, J. B. 2007d. Oversikt over raudlisteartar i Møre og Romsdal. Rallus 36:103-117.
- Jordal, J. B. 2007e. Supplering av Naturbase i Møre og Romsdal 2007, basert på eksisterende informasjon. Møre og Romsdal fylke, Areal- og miljøvernavdelinga rapport 2007:2. 110 s.

- Jordal, J. B. 2007f. Skjøtselsplan for kystblåstjerne *Tractema verna* i Haram kommune, Møre og Romsdal. Rapport J. B. Jordal nr. 4 - 2007. 37 s.
- Jordal, J. B. 2007g. Kartlegging av naturtyper i Eide kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 4-2005. 67 s.
- Jordal, J. B. in prep. Skjøtselsplan for Grøvdalen, Sunndal kommune.
- Jordal, J. B. in prep. Kartlegging av naturtyper i Oppdal kommune 2007.
- Jordal, J. B. & Grimstad, K. J. 2001. Kartlegging av biologisk mangfold i Herøy kommune, Møre og Romsdal. Herøy kommune, rapport, 123 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1993. Soppfloraen i en del naturbeitemarker og naturenger i Møre og Romsdal og Trøndelag. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 9-1993. 76 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1995a. Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1994. Beitemarkssopp og planter i naturenger og naturbeitemarker. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport 2-1995. 95 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1995b. Biologisk mangfold på økologisk drevne bruk. Beitemarkssopp og planter. Rapport Norsk senter for økologisk landbruk, Tingvoll. 44 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1996. Undersøkelser av beitemarkssopp, flora og vegetasjon i seterlandskapet i Dindalen, Unndalen, Vinstradalen og Åmotsdalen i Oppdal, Sør-Trøndelag i 1996. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen rapport nr. 6/96, 51 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1997. Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-1996. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 97. 178 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1998. Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1997-98. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 2 - 98. 117 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1999. Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 2005. Kartlegging av naturtyper i Oppdal kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2005:66, 125 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 2007. Rødlistearter i Oppdal etter rødlista av 2006. J. B. Jordal Rapport nr. 3-2007. 155 s.
- Jordal, J. B. & Holtan, D. 1999. Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Ålesund. Ålesund kommune, rapport. 30 s. + kart.
- Jordal, J. B. & Holtan, D. 2005a. Kartlegging av naturtyper i Haram kommune. Haram kommune, rapport. 117 s. + bilete og kart.
- Jordal, J. B. & Holtan, D. 2005b. Kartlegging av naturtyper i Skodje kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 3-2005. 87 s. + kart.
- Jordal, J. B. & Holtan, D. 2005c. Kartlegging av naturtyper i Ørskog kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 2-2005. 78 s. + kart.
- Jordal, J. B. & Sivertsen, S. 1992. Soppfloraen i noen ugjødsle beitemarker i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 11 1992. 65 s.
- Jordal, J. B. & Stueflotten, S. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i Rauma kommune, Møre og Romsdal. Rauma kommune, rapport. 192 s. + kart.
- Jordal, J. B., Busengdal, S.E. & Holtan, D. 2005. Kartlegging av naturtyper i Stordal kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 1-2005. 110 s. + kart.
- Jordal, J. B., Brandrud, T. E. & Larsen, B. H. 2006. Kartlegging av rødlistearter av sopp i kalkrike kulturlandskap i Gudbrandsdalen, Oppdal og på Hadeland. Rapport J. B. Jordal nr. 9-2005, 43 s.
- Jordal, J. B., Holtan, D., Gaarder, G. & Grimstad, K. J. 2006. Status for solblom *Arnica montana* L. i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. *Blyttia* 64:213-230.
- Jordal, J. B., Holtan, D. & Bøe, P. G. 2007. Kartlegging av naturtyper i Ørsta kommune. Rapport J. B. Jordal nr. 1-2007. 126 s.
- Kristiansen, M.E.V. 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap - Sør-Trøndelag fylke. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen Rapport 1994-6, 81 s. + vedlegg.
- Kålås, J.A., Viken, Å. & Bakken, T. (red.) 2006. Norsk Rødliste 2006. Artsdatabanken, Trondheim. 415 s.
- Liavik, K. 1996. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag: sluttrapport for Sør-Trøndelag. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen, Rapport 1996: 5, 112 s.
- Lid, J. & Lid, D. T. 1994. Norsk flora. 6. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1014 s.
- Lid, J. & Lid, D. T. 2005. Norsk flora. 7. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.
- Melby, M. W. 1996. Kulturlandskap. Forvaltningsplan for sørlige deler av Smøla. Statusrapport. Miljøfaglig Utredning rapport 1996:22.
- Mjøs, A. T. & Håland, A. 2002. Kartlegging av naturtyper i Ørsta kommune, Møre og Romsdal. NNI-rapport nr. 83.
- Mogstad, L. 1964. Oversyn over fjellbeite i Møre og Romsdal. Norske fjellbeite bind X. Det kgl. selskap for Norges vel. 202 s.

- Moen, A. 1970. Myr- og kildevegetasjon på Nordmarka, Nordmøre. Hovedfagsoppgave i botanikk. Univ. of Trondheim. 245 s. 35 pl. Upubl.
- Moen, A. 1998. Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
- Moen, A., Norderhaug, A. & Skogen, A. 1993. Håndbok for feltregistrering - viktige vegetasjonstyper i kulturlandskapet, Midt-Norge. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Direktoratet for naturforvaltning. 48 s.
- Moen, A., Lyngstad, A., Nilsen, L.S. & Øien, D.-I. 2006. Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. NTNU Vitenskapsmuseet, rapport botanisk serie 2006-3. 99 s.
- Måren, I. E. & Håland, A. 1999. Biologisk mangfold i Ulstein kommune - en statusrapport. Norsk Natur Informasjon. NNI-rapport nr. 44. 75 s.
- Noordeloos, M. E. 1992. Entoloma s.l. Fungi Europaei 5. Saronno, Italia, 760 pp.
- Noordeloos, M. E. 1994. Bestimmungsschlüssel zu den Arten der Gattung Entoloma (Rötlinge) in Europa. IHW-Verlag. 85 pp.
- Noordeloos, M. E. 2004. Entoloma s.l. supplemento. Fungi Europei vol. 5a. Edizioni Candusso, Italia. 761-1378.
- Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M. 1999. Skjøtselboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget. 252 s.
- Norderhaug, A., Hansen, S. & Jordal, J. B. 2004. Storfjordprosjektet. Fagrapport om kulturlandskapet i indre Storfjorden og om utfordringer for forvaltninga. Møre og Romsdal fylke, landbruksavdelinga, Molde. Rapport nr. 1-2004. 240 s.
- Oldervik, F. under arbeid. Registrering av naturtyper i Aure. Rapport.
- Rald, E., 1985. Vokshatte som indikatorarter for mykologisk verdifulde overdrevslokalteter. Svampe 11:1-9.
- Sande, J. 1972. Grøvudalen - natur og folk. Særøppgave i historie ved Strinda gymnas. (upubl.).
- Stueflotten, S. 2002. Planter i Rauma. Rauma kommune, rapport. 155 s.
- Svalheim, E. 2006. Fra kartlegging til oppfølging. Verdifulle biomangfoldlokalteter i kulturlandskapet i Aust-Agder, Sogn og Fjordane og Oppland og oppfølgingen av dem. Rapport nr. 1/66 2006 Genressursutvalget for planter, Bioforsk Landvik. 64 s.
- Verdsarvrådet for Vestnorsk Fjordlandskap og Vega kommune 2007. Tiltaksplan for kulturlandskapet i verdsarvområda. Vestnorsk fjordlandskap og Vegaøyane. Del 1. Vestnorsk fjordlandskap. Del 2. Vegaøyane verdensarv. Rapport 100 s.
- Vesterholt, J., Boertmann, D. & Tranberg, H. 1999. 1998 - et usædvanlig godt år for overdrevssvampe. Svampe 40:36-44.
- Vidnes, M. 2003. Biologisk mangfold i Vanylven kommune, Møre og Romsdal. Kartlegging av viktige naturtyper. 78 s. + kart.
- Vidnes, M. & Grimstad, K.J. 2006. Biologisk mangfold i Sande kommune, Møre og Romsdal. kartlegging av viktige naturtyper og viktige viltområde. Offentleg del. Sande kommune, rapport. 90 s.
- Ødegaard, F., Blom, H.H., Brandrud, T.E., Jordal, J.B., Nilsen, J.E., Stokland, J., Sverdrup-Thygeson, A. & Aarrestad, P.A., 2005. Kartlegging og overvåking av rødlistearter. Delprosjekt II: Kartlegging og overvåking av prioriterte lokaliteter for rødlistearter. Framdriftsrapport 2003-2004. 50 s. + 10 vedlegg.

Internett

- Artsdatabanken: www.artsdatabanken.no
- DN's Naturbase: <http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/>
- DN-håndbok nr. 13, 2. utgave: <http://www.naturforvaltning.no/archive/attachments/02/123/Hndbo001.pdf>
- Landskapsregioner Møre og Romsdal: http://kart2.skogoglandskap.no/landskap/Fylkeskart/lreg_F15_150dpi.pdf
- Landskapsregioner Sør-Trøndelag: http://kart2.skogoglandskap.no/landskap/Fylkeskart/lreg_F16_150dpi.pdf
- Møre og Romsdal fylke, kommunale naturtyperapporter:
<http://fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=1555&amid=1384961>
- Norsk institutt for skog og landskap (tidl. NIJOS): <http://www.skogoglandskap.no>
- Norsk karplantedatabase: http://www.nhm.uio.no/botanisk/nxd/kar/nkd_b.htm
- Norsk lavdatabas: <http://www.toyen.uio.no/botanisk/lavherb.htm>
- Norsk mosedatabas: http://www.nhm.uio.no/botanisk/nxd/mose/nmd_b.htm
- Norsk soppdatabas: http://www.nhm.uio.no/botanisk/nxd/sopp/nsd_b.htm
- UNESCO's verdensarvområde: www.verdensarv.com

VEDLEGG

Prioriterte naturtypelokaliteter av verdi A

Nedenfor listes kjente prioriterte naturtypelokaliteter med verdi A (svært viktig) innenfor hovednaturtype kulturlandskap i Naturbase innenfor regionen som behandles i denne rapporten (Møre og Romsdal og Oppdal). Her listes altså alt som er kjent, ikke bare de som er undersøkt i prosjektet. Manglene ved lista er bl.a. knyttet til følgende:

- mangelfulle undersøkelser i en del områder
- en del lokaliteter er registrert, men fortsatt ikke lagt inn i Naturbase. For noen viktige områder mangler konvertering til DN-metoden (bl.a. Stranda og Norddal, Norderhaug et al. 2004)
- naturtype og verdisetting for de fleste kommuner er ikke oppdatert i forhold til DN-håndbok nr. 13, 2. utgave (DN 2007), bl.a. ligger mange styvingslier som gammel edellauvskog (ikke hovednaturtype kulturlandskap).

Lista viser at det finnes mye verdifullt kulturlandskap utenfor de utvalgte områdene i tabell 15-17. ID er naturtypekode, disse framgår av tabell 3.

Kommune	Lokalitet	ID
Aukra	Løvika: Vedaholmen	D04
Aukra	Rød: Naustholmen	D04
Aukra	Røyrvika-Rishaug	D04
Aure	Bakksetra	D04
Averøy	Kvernes museum	D01
Averøy	Litllauvøya	D04
Averøy	Sør-Ramsøya	D04
Fræna	Farstad: Farstadberget	D08
Fræna	Farstad: Storholmen-Taksneset	D07
Fræna	Farstad-Skotten	D03
Fræna	Vikan: Sandstølen	D08
Fræna	Vikan: Skutholmen	D01
Giske	Godøya: Alnes	D04
Giske	Vigra: Blimshaugen	D04
Giske	Vigra: Langhaugen	D04
Giske	Vigra: Molnes naturreservat	D04
Giske	Vigra: Synnesfjellet	D07
Gjemnes	Gagnat	D04
Gjemnes	Jutulen & Øverjutulen	D04
Gjemnes	Stokkåsen	D04
Gjemnes	Torkilsbu	D04
Gjemnes	Åndalslia	D12
Halsa	Innergarden, Hamna	D04
Haram	Flemsøya/Skuløya: Halseberga	D04
Haram	Flemsøya/Skuløya: Sandvika	D04
Haram	Haramsøya: Ulla: Hornhammaren	D08
Haram	Løvsøya: Rønstadheia-Graslia-Storhaugmyrane	D07
Haram	Løvsøya: strandflata på vestsida	D07
Haram	Synnaland: Berget	D04

Kommune	Lokalitet	ID
Haram	Synnaland: Djuvika	D05
Haram	Synnaland: Nausthaugen	D04
Haram	Synnaland: Vika	D08
Hareid	Kvitneset	D04
Herøy	Bergsøya: Hornsetstranda	D04
Herøy	Gurskøya: Moldtustranda: Tarberg	D04
Herøy	Gurskøya: Moldtustranda: vest for Løset	D04
Herøy	Gurskøya: Stokksund	D04
Herøy	Leinøya: Leinehornet	D07
Herøy	Leinøya: Volsund	D04
Herøy	Nerlandsøya: Koparstad-Skorpesund	D07
Herøy	Nerlandsøya: Kvalsvik: Myraneset	D04
Herøy	Nerlandsøya: Mulevika	D04
Herøy	Remøya: Terneset/Aresfjellet	D07
Herøy	Runde: Goksøyrebeita	D04
Herøy	Skorpa: ved gardane	D07
Midsund	Otrøya: Lille Klauset, vestre del	D04
Molde	Holbakken	D04
Neset	Eikesdalen: Finnset: Gjerdalia	D04
Norddal	Botnen	D04
Norddal	Herdalssetrene	D04
Norddal	Indreidsdalen	D04
Norddal	Øyna	D04
Rauma	Berillstølen	D04
Rauma	Dalehaug	D01
Rauma	Flatmark: SØ for Fækjavatnet	D12
Rauma	Gjerde	D12
Rauma	Gjerdshaug	D01

Kommune	Lokalitet	ID
Rauma	Gravdehaug	D01
Rauma	Horgheimsetra	D04
Rauma	Kabben	D04
Rauma	Lykkjeslett	D01
Rauma	Midtre Grøvdal	D05
Rauma	Rødstølsetrene	D04
Rauma	Sjugurgarden	D04
Sande	Barseneset / Dollsteinen	D07
Sande	Gjønes	D04
Sande	Hornet kystlynghei	D07
Sande	Kvamsøya vest (Basseneset / Djupvika / Kletten)	D07
Sande	Nord for Sandshamn	D04
Sande	Riste	D04
Sande	Ulandsvika	D04
Sandøy	Finnøy: Landholman	D04
Sandøy	Seterøya	D07
Sandøy	Uksnøya	D07
Skodje	Engeset: Storsætra	D04
Skodje	Fylling: Nedreli	D04
Skodje	Fylling: Solli	D04
Skodje	Opskar	D01
Smøla	Brattvær, beitemarker v/kyrkja	D04
Smøla	Elvegarden	D08
Smøla	Glasøya	D04
Smøla	Haverøya	D07
Smøla	Hestøya v/Leirvik	D07
Smøla	Jøa: beite nordvest for gardane	D08
Smøla	Jøstølen, beitemark	D08
Smøla	Kuli, nordaustre del	D04
Smøla	Kuli, sørvestre del	D07
Smøla	Rosvoll: Furøya	D07
Smøla	Sør-Smøla: Arnøya	D07
Smøla	Sør-Smøla: Store Svelunn	D07
Smøla	Sør-Smøla: Svinøya (Storsvinøya)	D04
Smøla	Vegkantare ved Aunvågen	D03
Smøla	Vikjelsøya (Fugløya)	D07
Stordal	Dyrkorn: Indreseter	D01
Stordal	Dyrkorn: Lia	D01
Stordal	Nørdredalen: Jasnollsetra	D01
Stordal	Nørdredalen: Jasnollsetra	D06
Stordal	Nørdredalen: nord for Storgrova	D06
Stordal	Nørdredalen: Seljebotn, beite ovafor Oppigard	D04
Stordal	Nørdredalen: Seljebotndalen	D06
Stordal	Røysetdalen: Røysetsetra v. gardane	D01
Stordal	Stordalen: Mogjæra	D04
Stordal	Storfjorden: Djupdalen	D01

Kommune	Lokalitet	ID
Stordal	Storfjorden: Skotet: Ytste-Skotet	D01
Stranda	Ansok	D01
Stranda	Espehjellev (Skotungane)	D01
Stranda	Kleberget	D01
Stranda	Ringstadsætra	D04
Sunnadal	Fjellgardene: Hafsåsen: Hagaslettet	D08
Sunnadal	Fjellgardene: Hafsåsen: Leirgrova	D08
Sunnadal	Fjellgardene: Hafsåsen: Sivertslettet	D08
Sunnadal	Fjellgardene: Hafsåsen: Trøa og Bortategjerdet	D08
Sunnadal	Fjellgardene: Hafsåsen: Åsattløgu	D08
Sunnadal	Fjellgardene: Hafsåsen-Geitådalen: skogliene	D06
Sunnadal	Fjellgardene: Røymoen: Utistu	D01
Sunnadal	Fjellgardene: Svisdal: Liin	D08
Sunnadal	Fjellgardene: Svisdal: Svisdalshaugene	D08
Sunnadal	Fjellgardene: Svøu	D08
Sunnadal	Geitådalen: Falesetra/Løykjasetra	D08
Sunnadal	Geitådalen: Hafsåssetra	D08
Sunnadal	Geitådalen: Holbakksetra	D04
Sunnadal	Geitådalen: resterende arealer	D06
Sunnadal	Geitådalen: Sandsetra	D08
Sunnadal	Gjøra: Langbakksetra	D04
Sunnadal	Gjøra: Vollansetra	D04
Sunnadal	Grødalen: Dalasetra	D04
Sunnadal	Grødalen: Vangan	D04
Sunnadal	Grøvudalen: Bukta	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Flysetra	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Fægran	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Gammelsetra	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Hallen	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Haualykkja	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Kåsa	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Landlaupet	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Myrasetra	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Nosa	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Nyseterhaugane	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Nysetra	D08
Sunnadal	Grøvudalen: resterende arealer	D06
Sunnadal	Grøvudalen: slett overfor Hallen	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Storvollen	D08
Sunnadal	Grøvudalen: Styggmarkja	D08
Sunnadal	Jordalsgrenda: Jordalsvøttu	D01
Sunnadal	Jordalsgrenda: Jordalsøra	D01
Sunnadal	Sunnaldalen: Hagen	D04
Sunnadal	Sunnaldalsfjorden nordside: Flåøya	D01

Kommune	Lokalitet	ID
Sunnadal	Øksendalen: Grytneset	D01
Sunnadal	Ålvundfjorden: Fuglvågen, Vågaøra	D08
Surnadal	Austergardssetra	D04
Surnadal	Vaulen, setervollen	D04
Sykkylven	Hundeidvik: Gjevenes	D04
Sykkylven	Nysætervatnet: Nysætra	D04
Sykkylven	Velledalen: Drotninghaug: Reiten	D01
Tingvoll	Liasletta ved Tingvoll museum	D01
Tingvoll	Nålsund, lokalitet B	D04
Tingvoll	Saltkjelen	D04
Tingvoll	Tingvoll-lia	D01
Vanylven	Hellebust	D01
Vanylven	Åhaugen	D04
Vestnes	Daugstad: Sakselia	D04
Vestnes	Rekdal: Rekdalssetra	D04
Vestnes	Skorgedalen: Kjelbotn	D01
Vestnes	Tomrefjordfjellet: Jostølen	D04
Vestnes	Tresfjorden: Løvika: Kriken	D04
Vestnes	Vestnes: Feøya	D04
Volda	Bøen	D01
Volda	Fremmerlida	D04
Volda	Grøtholen	D01
Volda	Norddalen	D04
Volda	Støylen	D04
Ørskog	Sjøholt: Bårdsgjerde, Martinusgarden	D01
Ørskog	Vagsvika: Sollia, austre del	D01
Ørskog	Vagsvika: Øvre Sollia	D01
Ørskog	Vagsvikfjellet: Sollisetra	D04
Ørskog	Viset: Øggarden	D01
Ørsta	Barstaddalen: Bakketun på Volle	D01
Ørsta	Bondalseidet: Tverrgrova: Hjellbakkane	D04
Ørsta	Bondalseidet: Valset	D04
Ørsta	Follestaddalen: Barstad	D11
Ørsta	Follestaddalen: Barstad, nedafor vegen	D01
Ørsta	Follestaddalen: Barstad, ovafor vegen	D04
Ørsta	Follestaddalen: nord for Litlesæter	D01
Ørsta	Follestaddalen: vest for Skulebrua	D11
Ørsta	Standalseidet: Myklebustsetra	D04
Ørsta	Viddal: Bardsje	D04
Ørsta	Ørstafjorden: Raudøya naturreservat	D05
Ørsta	Ørstafjorden: Raudøyholmen	D07
Ålesund	Litlekalvøya	D01
Ålesund	Ratvikvatnet (ved Lerstadvegen)	D01
Ålesund	Raudhaugen/Raudberget, Tørsla	D04

Kommune	Lokalitet	ID
Ålesund	Ystebøen, Emblem	D01
Oppdal	Bjørndalen	D04
Oppdal	Båggåstranda: Bjørga (Løkkja)	D04
Oppdal	Båggåstranda: Bjørkåsen	D04
Oppdal	Båggåstranda: Nervika	D04
Oppdal	Båggåstranda: Nordvika	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: "bakken øst for E6"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: "enga med skrentene"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: "enga sør for garasjen"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: "knausen ved stasjonsbrua"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: "Persstugu"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: "ryggen som deler Hunderstykket"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: "Skrenten under telefonlinja"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: Nordre Løkke, "øvre"	D04
Oppdal	Dovre: Kongsvoll: Søndre Løkke	D04
Oppdal	Drivdalen: Drivstua	D04
Oppdal	Drivdalen: N for Tøftan	D04
Oppdal	Drivdalen: Nedstavoll	D04
Oppdal	Drivstua, mellom E6 og Drivstua stasjon	D04
Oppdal	Drivstua, ovenfor E6 ved Drivstua stasjon	D04
Oppdal	Drivstua, V-sida av elva	D04
Oppdal	Engan, nord for Søstu	D04
Oppdal	Engan: Midtstu	D04
Oppdal	Engan: Vammervollen: Klevhaugen	D04
Oppdal	Fløttesætra (Losfjellet)	D04
Oppdal	Forbregd nedafor vegen	D04
Oppdal	Gisinger (beitemark)	D04
Oppdal	Gorset, Øvre	D04
Oppdal	Grøset	D04
Oppdal	Grøte 258/1	D04
Oppdal	Gulaker øvre, nedafor vegen	D04
Oppdal	Halsen, østre del	D01
Oppdal	Hevle: Hevleshåggån, øvre (hagemark)	D05
Oppdal	Hevle: Øverlykkja	D04
Oppdal	Hoel, lok. 3	D04
Oppdal	Håker 266/1 beite nedafor vegen	D04
Oppdal	Håker 269/1 beite nedafor vegen	D04
Oppdal	Håker ovafor garden	D04
Oppdal	Kleivgardene: Emangen	D04

Kommune	Lokalitet	ID
Oppdal	Kleivgardene: Kletthammer	D01
Oppdal	Kleivgardene: Sæter	D01
Oppdal	Kleivgardene: Sæter: Haugan ved riksvegen	D04
Oppdal	Lo: Gammelsætra	D04
Oppdal	Lossætrene NØ	D04
Oppdal	Medlisætrene	D04
Oppdal	Nerlosetra og Nordigardssætra	D04
Oppdal	Nerskogen: Bekkenget	D04
Oppdal	NV for Loslisætra	D04
Oppdal	Olmsætra	D04
Oppdal	Skardalen: Remma	D04
Oppdal	Skardalen: Rånåenget	D04
Oppdal	Skarsen 259/1	D04
Oppdal	Skorem: Nesto	D04
Oppdal	Slettvoll (vest for alpinbakken)	D04
Oppdal	Steker: Kalhåggåbakken	D04
Oppdal	SV for Lossætrin, skogsbeite	D06
Oppdal	Tollia 255/1	D04
Oppdal	Unndalen: Grønøya	D04
Oppdal	Unndalen: Unndalssætrin	D04
Oppdal	Vang: gravfeltet	D05

Kommune	Lokalitet	ID
Oppdal	Vest for Kløftsætra (Losfjellet)	D04
Oppdal	Vinstradalen: Berteplassen	D04
Oppdal	Vinstradalen: Bjørkåssætra og Nordistusætra	D04
Oppdal	Vinstradalen: Brustølen	D04
Oppdal	Vinstradalen: Ekkersætra	D04
Oppdal	Vinstradalen: Moasætrin	D04
Oppdal	Vinstradalen: Ryphusan	D04
Oppdal	Vinstradalen: Storløkkja	D04
Oppdal	Vinstradalen: Trengssætra	D04
Oppdal	Vinstradalen: Trøasætra	D04
Oppdal	Vognill: Lokkålia	D04
Oppdal	Vognill: øst for Lokkålia	D04
Oppdal	Ørstad, ovafor Egga	D04
Oppdal	Ørstad-Egga	D04
Oppdal	Ålbu: Løkkja	D04
Oppdal	Åmotsdalen gård, Gjeilan	D04
Oppdal	Åmotsdalen gård, nordvestre del	D01
Oppdal	Åmotsdalen gård, øvre deler	D01
Oppdal	Åmotsdalen, artsrik vegkant	D03
Oppdal	Åmotsdalen: Slettet	D04

Plantelister

Nedenfor er det presentert plantelister for undersøkte lokaliteter. Listene er sortert alfabetisk, først etter kommune, deretter etter norske navn (delvis bokmål, delvis nynorsk, avhengig av i hvilke andre sammenhenger listene skulle brukes).

MØRE OG ROMSDAL

Neset: Eikesdalsvatnet: Mjølvika

dunhavre
engfrytle
engrapp
engsyre
firkantperikum
fugletelg
fuglevikke
gråor
gulaks
gullris
hassel
hundegras
ormetelg
raudkløver
raudsvingel
skogburkne
skogstjerne
skogstorkenebb
smyle
småengcall
stormarimjelle
tviskjeggveronika

Rauma: Sletta, søndre, ovafor jernbanen

bakkeveronika
engkvein
engrapp
engreverumpe
engsmelle
engsyre
fuglevikke
gjeldkarve
gulaks
gulskolm
hundegras
hundekjeks
hårsveve-gr.
kvitkløver
kvitmaure
legeveronika
løvetann
marikåpe
rødkløver
rødknapp
skogstorkenebb
småengcall
småsyre
stemorsblom

stormaure
sølvbunke
tiriltunge
tveskjeggveronika
vanlig arve
vårpengeurt

Rauma: Slettahjellan

aurikkelsveve
bjørk
blåbær
blåklukke
blåkoll
dunhavre
engfiol
engfrytle
enghumleblom
engkvein
engreverumpe
engsoleie
engsvingel
engsyre
furu
gjeldkarve
gjerdevikke
grasstjerneblom
gulaks

gulskolm
harerug
hundegras
hårsveve
karve
kjerteløyentrøst
kvitbladtistel
kvitkløver
kvitmaure
legeveronika
marikåpe
prestekrage
rogn
ryllik
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
skogstorkenebb
småengcall
småmarimjelle
småsyre
stormarimjelle
stormaure
sølvbunke
tepperot
timotei
tveskjeggveronika

Rauma: Kleiven, ned mot elva

bjørk
blåbær
blåklukke
blåkoll
bringebær
bråtestarr
engfiol
engfrytle
engkvein
engsoleie
engsyre
finnskjegg
firkantperikum
fuglevikke
gulaks
gullris
gulskolm
harerug
hegg
Hieracium cf. auriculinum
hårsveve
jonsokkoll
kjerteløyentrøst
kvitbladtistel

kvitmaure
legeveronika
liljekonvall
marikåpe
markjordbær
myrfiol
nyseryllik
prestekrage
rogn
ryllik
rødkløver
selje
skogmarihand
skogstorkenebb
småengcall
småmarimjelle
småsyre
snauveronika
sveve
sølvbunke
tepperot
tveskjeggveronika
tyrihjelm
tågebær
vanlig arve
Rauma: Brudevoll
aurikkelsveve

bleikstarr	ryllik	kvitkløver	dunkjempe	Rauma: Brue	bleikstorr
blåbær	rødknapp	kvitmaure	engfiol	nedafor	blåbær
blåklukke	rødsvingel	legeveronika	engkvein	jernbanen	blåklukke
blåkoll	skogkløver	løvetann	engsoleie	beitesvæve	blåkoll
bringebær	småsyre	marikåpe	gjeldkarve	bleikstorr	bringebær
einer	stemorsblom	ryllik	grasstjerneblom	engfiol	bråtestorr
engfiol	stormaure	rødkløver	gulaks	engfrytle	dunhavre
engfrytle	tiriltunge	skogkløver	harerug	engkvein	dvergjamne
engkvein	vårpengeurt	skogstorkenebb	hundegras	engsmelle	dvergmispel
engrapp	Rauma: Kylling,	småsyre	hårsveve	firkantperikum	einer
engsoleie	søre, Nedre	stemorsblom	hårsveve-gr.	fuglevikke	engfiol
engsyre	Skulemeister-	sveve	kattefot	gaffelsvæve	enghumleblom
finnskjegg	lykkja	timotei	kjerteløyentrøst	gjeldkarve	engkvein
firkantperikum	aurikkelsveve	tiriltunge	kvitkløver	gulaks	engsoleie
fuglevikke	bitterbergknapp	vårpengeurt	kvitmaure	gullris	engsyre
gjeldkarve	engkvein	Rauma:	legeveronika	gulskolm	finnskjegg
gjerdevikke	engnellik	Lykkjeslett:	marikåpe	hundekjeks	fjellaugnetrøst
gulaks	engreverumpe	Nyhagen	osp	hårsvæve	fjellfrøstjerne
gulskolm	engsmelle	aurikkelsveve	prestekrage	jonsokkoll	fjelltimotei
harerug	engsyre	blåbær	ryllik	kvitkløver	fjelltistel
hegg	firkantperikum	blåklukke	rødkløver	kvitmaure	flekkmure
hengeving	fløyelsmarikåpe	blåkoll	rødknapp	liljekonvall	følblom
hårsveve	fuglevikke	engfrytle	rødsvingel	lintorskemunn	grønvier
hårsveve-gr.	gjeldkarve	enghumleblom	sauesvingel	lækjeveronika	gråor
kvitkløver	gulaks	engkvein	skjermesveve	osp	gulstorr
kvitmaure	gulskolm	engrapp	skogkløver	raudjonsokkoll	harerug
legeveronika	hegg	engsoleie	skogstorkenebb	raudkløver	hengejaks
marikåpe	hundegras	engsyre	smalkjempe	raudknapp	hestehov
prestekrage	hundekjeks	firkantperikum	smyle	ryllik	jåblom
ryllik	kvitkløver	fuglevikke	småbergknapp	skjermesvæve	karve
rød jonsokblom	kvitmaure	gjeldkarve	småengkall	skogstorkenebb	krypsolieie
rødkløver	lintorskemunn	gjerdevikke	stemorsblom	småengkall	kvitblattistel
rødknapp	løvetann	grasstjerneblom	tepperot	småmarimjelle	kvitkløver
rødsvingel	marikåpe	gulaks	tiriltunge	småsyre	lækjeveronika
røsslyng	markjordbær	hundekjeks	tseskjeggveronika	stemorsblom	marikåpe
skogstorkenebb	platanlønn	karve	tågebær	sølvbunke	markjordbær
småengkall	ryllik	kjerteløyentrøst	Rauma: Løkra:	tepperot	mjødurt
småsyre	rødkløver	kvitkløver	Lykkja	timotei	myrfiol
stemorsblom	rødknapp	kvitmaure	blåklukke	tiriltunge	osp
stormaure	rødsvingel	legeveronika	engkvein	tseskjeggveronika	raudkløver
stornesle	skjermesveve	løvetann	engreverumpe	Rauma:	raudknapp
tepperot	skogkløver	marikåpe	engsoleie	Romsdalen,	ryllik
timotei	stormaure	markjordbær	engsvingel	øvre: Brustua,	røsslyng
tiriltunge	sølvbunke	prestekrage	firkantperikum	nedenfor vegen	skogfiol
tseskjeggveronika	tepperot	ryllik	fuglevikke	engnellik	skogstorkenebb
tyrihjel	timotei	rødkløver	gjeldkarve	fjellrapp	småengkall
tågebær	tseskjeggveronika	rødknapp	gulaks	flekkgrisøre	stjernestorr
vårpengeurt	tysk mure	rødsvingel	hundegras	furu	svarttopp
åkerminneblom	vårpengeurt	skogstorkenebb	hundekjeks	hengejaks	sølvbunke
Rauma: Kylling,	Rauma: Kylling,	småengkall	jonsokkoll	hundegras	tyrihjel
søre, ovafor	søre,	stemorsblom	kjerteløyentrøst	hundekjeks	tytebær
riksvegen	Karahaugen	stormaure	kvitkløver	hundekjeks	tågebær
blåklukke	bitterbergknapp	stornesle	kvitmaure	kattefot	vanleg arve
engkvein	blåklukke	sølvbunke	legeveronika	kvitmaure	Sunnadal:
engnellik	dunhavre	tiriltunge	marikåpe	liljekonvall	Geitådalen:
engreverumpe	engkvein	tseskjeggveronika	prestekrage	osp	Sandsetra
engsoleie	engreverumpe	tågebær	ryllik	rødknapp	aurikkelsvæve
fuglevikke	engsoleie	vanlig arve	rødkløver	selje	bakkesøte
gjeldkarve	engsyre	vårpengeurt	rødknapp	skogstorkenebb	bergveronika
gulaks	fjellmarikåpe	Rauma: Løkra,	skogstorkenebb	småbergknapp	bjørk
gulskolm	flekkmure	øvre del av	småengkall	stormaure	blokkbær
hårsveve	fuglevikke	innmarka	stemorsblom	sølvbunke	blåbær
hårsveve-gr.	følblom	blåbær	stormaure	tiriltunge	blåklukke
kvitmaure	gjerdevikke	blåklukke	tiriltunge	tseskjeggveronika	duskull
løvetann	gulaks	blåkoll	tseskjeggveronika	åkerminneblom	dvergbjørk
marikåpe	gulmaure	dunhavre	åkerminneblom		dvergjamne
osp					einer

engfiol
engfrytle
engkvein
engrapp
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjellaugnetrøst
fjellfiol
fjellfrøstjerne
fjellmarikåpe
fjellrapp
fjellsmelle
fjelltimotei
flekkmure
fugletelg
følblom
groblad
grønvier
harerug
kattefot
kjertelaugnetrøst
krekling
kvitkløver
kvitmaure
løvetann
marinøkkel
myrfiol
myrhatt
myrmjølke
perlevintergrøn
reinmjelt
ryllik
røsslyng
sauesvingel
setermjelt
skogstorkenebb
slåtestorr
småsyre
stivstorr
sølvvier
trefingerurt
tytebær

Sunnadal:
Geitådalen:
Holbekksetra
bakkesøte
bjørk
bleikvier
blokkebær
blåklukke
dvergbjørk
dvergjamne
einer
engfrytle
enghumleblom
engkvein
engsoleie
finnskjegg
fjellmarikåpe
fjelltimotei
flekkmure
følblom
grønvier
harerug
kattefot
kvitkløver

lappvier
løvetann
marikåpe
molte
musøyre
myrhatt
perlevintergrøn
røsslyng
sauesvingel
småengkall
sølvbunke
tettegras
tunrapp
tytebær
ullvier
vassarve

Sunnadal:
Geitådalen:
Falesetra
aurikkelsvæve
bakkesøte
blokkebær
blåbær
blålyng
dvergbjørk
dverggråurt
engrapp
fjellarve
fjellmarinøkkel
fjellsyre
fjelltimotei
fjellveronika
fugletelg
gulsildre
kattefot
krekling
lappvier
myrfiol
myrtevier
perlevintergrøn
seterarbe
slirestorr
slåtestorr
stivstorr
tytebær
vassarve
åkersnelle

Sunnadal:
Grøvdalen:
Kåsa
bakkesøte
bjørk
bleikvier
blåklukke
dunhavre
dvergjamne
dvergmispel
einer
engfrytle
engkvein
engsoleie
engsyre
fjellaugnetrøst
fjellmarikåpe
fjellsmelle
flekkmure
følblom
gulaks
harerug
hårfrytle
kattefot
krekling
kvitmaure
marinøkkel
mjølbær
norsk malurt
osp
perlevintergrøn

flekkmure
fuglevikke
følblom
grasstjerneblom
gulaks
harerug
kvitkløver
kvitmaure
lappvier
løvetann
marikåpe
osp
perlevintergrøn
raudsvingel
reinmjelt
ryllik
røsslyng
sandfiol
sauesvingel
setermjelt
skogfiol
skogstjerne
skogstorkenebb
slirestorr
smyle
småengkall
sølvbunke
tyrihjel
tytebær
tågebær
vanleg arve

Sunnadal:
Grøvdalen:
Raudbekken
(Landlaupet)
aurskrinneblom
bakkestjerne
bergveronika
bjørk
bleikvier
blåbær
blåklukke
dunhavre
dvergjamne
dvergmispel
einer
engfiol
engsmelle
engsoleie
engsyre
engfrytle
fjellaugnetrøst
fjellmarikåpe
fjellsmelle
flekkmure
følblom
gulaks
harerug
hårfrytle
kattefot
krekling
kvitmaure
marinøkkel
mjølbær
norsk malurt
osp
perlevintergrøn

rabbesiv
reinmjelt
sandfiol
sauesvingel
setermjelt
skogstorkenebb
slirestorr
smyle
stivstorr
svæve
sølvbunke
tiriltunge
tyrihjel
tytebær
tågebær
åkersnelle

Sunnadal:
Grøvdalen:
Nyseterhaugane
mm.
bakkesøte
bleikvier
blokkebær
blåklukke
dunhavre
dvergbjørk
engfrytle
engkvein
engrapp
engsoleie
fjellaugnetrøst
fjellfrøstjerne
fjellmarikåpe
fjellnøkleblom
fjellrapp
flekkmure
følblom
harerug
kattefot
krekling
marinøkkel
mjølbær
perlevintergrøn
rabbesiv
rabbetust
reinmjelt
rukkevier
ryllik
røsslyng
sandfiol
sauesvingel
setermjelt
smyle
stivstorr
svæve
sølvbunke
tytebær

Sunnadal:
Grøvdalen:
Haualykkja
bakkesøte
bjønnbrodd
bjønnskjegg
bjørk
bleikvier
blokkebær

blåklukke
blålyng
duskull
dvergbjørk
dverggråurt
dvergjamne
einer
engkvein
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjellaugnetrøst
fjellfiol
fjelljamne
fjellmarikåpe
fjellrapp
fjellsmelle
fjelltimotei
flekkmure
følblom
geitsvingel
gulaks
gullmyrklekk
gullris
harerug
hårstorr
kattefot
krekling
kvitmaure
lappvier
løvetann
mjølbær
musøyre
myrfiol
myrfrytle
myrtust
perlevintergrøn
rabbesiv
raudsvingel
reinmjelt
ryllik
røsslyng
sauesvingel
setermjelt
seterstorr
skogsiv
slirestorr
smyle
småengkall
småsyre
særbustorr
sølvbunke
tettegras
trefingerurt
tyrihjel
tytebær

Sunnadal:
Fjellgardane-
Geitådalen:
Hafsåsen:
slåttelie
aurikkelsvæve
bakkestjerne
bakkesøte
bergveronika
bjønnbrodd
bjørk

bleikstorr
bleikvier
blåklukke
blåkoll
blåtopp
brudespore
dunhavre
dvergjamne
einer
engfiol
engfrytle
engkvein
engsnelle
engsoleie
engsyre
finnskjegg
firkantperikum
fjellarve
fjellbakkestjerne
fjellfiol
fjellfrøstjerne
fjellrapp
fjelltimotei
fjelltistel
flekkmariland
flekkmure
fuglevikke
furu
følblom
gulaks
gullmyrklekk
gulsildre
gulstorr
harerug
hengjeaks
hårfrytle
hårstorr
hårsvæve
hårsvæve-gr.
jåblom
karve
kattefot
krekling
kvitkløver
kvitmaure
liljekonvall
lækjeveronika
løvetann
maiblom
marikåpe
markjordbær
mjødurt
mjølbær
myrfrytle
nikkevintergrøn
norsk vintergrøn
perlevintergrøn
prestekrage
rabbesiv
raudkløver
raudsvingel
sauesvingel
skogmariland
skogsiv
skogstorkenebb
skogvikke
sløkje

slåttestorr	harerug	skoggråurt	slåttestorr	skogfiol	tviskjeggveronika
smyle	hassel	skogsiv	smørtelg	skoggråurt	tågebær
småbergknapp	hårsvæve	skogstorkenebb	småsyre	skogsnelle	Volda:
småengkall	jonsokkoll	slåttestorr	snauveronika	skogstorkenebb	Tømmerbakk,
småmarimjelle	jordnøtt	smyle	stjernesildre	skrubber	småbiotop m.
snauveronika	knegras	smørtelg	stjernestorr	slirestorr	solblom
snøsøte	krattlodnegras	småsyre	tunarve	slåttestorr	beitesvæve
sotstorr	osp	snauveronika	tunrapp	smyle	bjørk
stemorsblom	raudkløver	stjernesstorr	tytebær	smørtelg	blåklukke
stormarimjelle	raudsvingel	stornesle	Volda: Osdal SØ	småengkall	blåknapp
stortviblad	rogn	sølvbunke	geitebeite	stjernesildre	blåtopp
sumpmaure	røsslyng	tepperot	beitesvæve	stjernesstorr	bringebær
svarttopp	skogstorkenebb	tunarve	bjønnekam	særbustorr	engfrytle
sølvbunke	skrubber	tunrapp	bjørk	sølvbunke	geitsvingel
sølvvier	smalkjempe	vanleg arve	bleikstorr	tepperot	grov nattfiol
tepperot	smyle	Volda:	blåbær	tettegras	gulaks
tettegras	solblom	Grøndalsstøylen	blåklukke	tviskjeggveronika	gullris
tiriltunge	stormarimjelle	bekkestjerneblom	blåknapp	vanleg arve	kvitsymre
trådsiv	tepperot	bjønnekam	blåkoll	vrangdå	osp
tyrihjelml	tiriltunge	bjørk	blåtopp	Volda: Osdal NØ	platanlønn
tytebær	tviskjeggveronika	blokkebær	bringebær	beitesvæve	raudsvingel
tågebær	vanleg arve	blåbær	bråtestorr	bleikstorr	rogn
våreerteknapp	Volda:	blåkoll	bustnype	blåbær	røsslyng
Volda: Skjeret	Osdalssetra	blåtopp	duskull	blåklukke	selje
bakkeveronika	bjørk	bråtestorr	engfiol	blåknapp	skogfiol
bitterbergknapp	bleikstorr	duskull	engfrytle	blåtopp	skogstorkenebb
engkvein	blokkebær	einer	enghumleblom	bråtestorr	smyle
engrapp	blåbær	engfrytle	engkvein	engfrytle	solblom
gulaks	blåklukke	engkvein	engsoleie	engkvein	tepperot
hundekjeks	blåkoll	engrapp	engsyre	engsoleie	tviskjeggveronika
jordnøtt	bråtestorr	engsoleie	finnskjegg	engsyre	tytebær
kjøtnype	duskull	einer	firkantperikum	firkantperikum	Volda:
kystbergknapp	duskull	engfiol	fjellmarikåpe	fugleteleg	Tømmerbakk
lodnefaks	engfrytle	engfrytle	fjellaugnetrøst	geitsvingel	slåtteeng
raudsvingel	engkvein	engkvein	fjellmarikåpe	grasstjerneblom	blåklukke
reverbjelle	engrapp	engsoleie	fjelltimotei	grov nattfiol	blåknapp
ryllik	engsoleie	finnskjegg	flekkmarihand	gråor	engfrytle
skogbjønnebær	engsoleie	fjellaugnetrøst	frynsestorr	gulaks	engkvein
smalkjempe	finnskjegg	fjellveronika	følblom	gullris	engsoleie
småbergknapp	fjellaugnetrøst	følblom	gaukesyre	harerug	engsyre
småsyre	fjellveronika	gråstorr	gråstorr	hengjebjørk	firkantperikum
stankstorkenebb	følblom	gulaks	gulaks	hengjeveng	følblom
stemorsblom	geitsvingel	harestorr	gullris	hårsvæve	grov nattfiol
svartburkne	grasstjerneblom	heisiv	harerug	knegras	gulaks
sølvmore	groblad	hengjeveng	hengjeveng	kornstorr	gullris
vanleg arve	gulaks	kjeldeurt	hårfrytle	kvitbladtistel	hengjeveng
åkerminneblom	harerug	knereverumpe	kjertelaugnetrøst	kvitmaure	hårsvæve
Volda: Humberset	harestorr	kreklung	heisiv	kvitmaure	jordnøtt
solblomlok.	kjeldeurt	krypssoleie	hengjeveng	kvitsymre	kjøtnype
beitesvæve	kjertelaugnetrøst	kvitkløver	kjeldeurt	kystmaure	krattlodnegras
blokkebær	knereverumpe	kvitlyng	knereverumpe	lækjeveronika	krattlodnegras
blåbær	kornstorr	kystmaure	knereverumpe	mannasøtgras	kvitbladtistel
blåknapp	kreklung	lækjeveronika	kvitmaure	marikåpe	kvitkløver
blåtopp	krypssoleie	mannasøtgras	kvitsymre	marikåpe	kvitsymre
bringebær	kvitkløver	marikåpe	linnea	markjordbær	kystgrisøyre
bråtestorr	kystmaure	myrifiol	lækjeveronika	mjødurt	lækjeveronika
einstape	lækjeveronika	myrmaure	løvetann	myrifiol	marikåpe
engkvein	mannasøtgras	myrmjølke	maiblom	myrmaure	prestekrage
engsoleie	marikåpe	myrtistel	marikåpe	myrtistel	raudkløver
engsyre	myrifiol	raudsvingel	markjordbær	rogn	raudsvingel
firkantperikum	myrmaure	rogn	mjødurt	røsslyng	ryllik
flekkmarihand	myrmjølke	røsslyng	myrifiol	skogburkne	røsslyng
geitsvingel	myrtistel	skogburkne	myrmaure	skogstorkenebb	skogstorkenebb
grov nattfiol	raudsvingel	skogsiv	myrtistel	sløkje	smalkjempe
gulaks	ryllik	skogstjerne	rogn	smyle	sølvbunke
gullris	røsslyng	skrubber	ryllisv	småmarimjelle	sølvbunke
	skogburkne		selje	storfrytle	tepperot
			setermjølke	stormarimjelle	
			skogburkne	sumphaukeskjegg	
				svarttopp	
				sølvbunke	
				tepperot	
				tiriltunge	

tirltunge	gaukesyre	blåkoll	flekkmarihand	finnskjegg	jordnøtt
tviskjeggveronika	groblad	bringebær	heistorr	følblom	krattmjølke
vanleg arve	gråor	einer	klokkelyng	gulaks	kvitsymre
Volda: Nedreliid,	gulaks	elvesnelle	krekling	gullris	kystmaure
vegkant	hassel	engfrytle	rogn	heistorr	lijekonvall
bjønnekam	hengjeaks	engkvein	rome	jordnøtt	lækjeveronika
blåbær	hengjebjørk	engsoleie	røsslyng	kvitbladtistel	marikåpe
blåklukke	hundekjeks	engsyre	skrubbær	kvitkløver	myrfiol
børstevæve	hårsvæve	finnskjegg	slåtestorr	kvitsymre	nattfiol
einer	jonsokkoll	firkantperikum	smyle	kystmaure	nyseryllik
engfrytle	kattefot	fjellmarikåpe	smørtelg	raudsvingel	osp
engkvein	kjertelaugnetrøst	flekkmarihand	stjernestorr	ryllik	prestekrage
gaffelsvæve	knegras	furu	storbjønnkjegg	smyle	raudkløver
gran	kransmynte	følblom	storfrytle	solblom	raudsvingel
grasstjerneblom	krattlodnegras	geitsvingel	tepperot	sølvbunke	ryllik
gulaks	krekling	gran	torvull	tepperot	selje
heisiv	krypsoleie	grasstjerneblom	Ørsta: Flåvikneset	Ørsta: Rebbestad	sløkje
hårsvæve	kvitkløver	gulaks	bjønnekam	beitesvæve	smalkjempe
jonsokkoll	kystgrisøyre	harestorr	bjørk	blokkebær	småengkall
krattlodnegras	lundgrønaks	heistorr	blokkebær	blåbær	stormarimjelle
kvitbladtistel	lundrapp	hengjeveng	blåbær	blåknapp	sølvbunke
kvitsymre	lækjeveronika	hundekjeks	blåknapp	blåtopp	tepperot
kystgrisøyre	løvetann	høymole	blåtopp	einer	tirltunge
mjøldurt	markjordbær	krattlodnegras	duskull	engfrytle	tviskjeggveronika
nyresoleie	mjølbær	krypsoleie	einer	engkvein	
platanlønn	myske	kvassdå	engkvein	engsoleie	Ørsta: Barstad,
prestekrage	osp	kvitkløver	engsyre	engsyre	solblomlokalitet
raudkløver	raudsvingel	kvitsymre	flekkmarihand	finnskjegg	nedanfor vegen
raudsvingel	revebjelle	kystmaure	geitsvingel	flekkmarihand	beitesvæve
ryllik	rogn	linnae	gulaks	grov nattfiol	bjørk
røsslyng	ryllik	lyssiv	heisiv	gråor	bleikstorr
skjermesvæve	røsslyng	lækjeveronika	heistorr	gulaks	blokkebær
skogburkne	sanikel	marikåpe	klokkelyng	hårsvæve	blåklukke
skogstorkenebb	selje	myrfiol	knappsiv	kystmaure	blåknapp
smalkjempe	sisselrot	myrtistel	krekling	raudkløver	blåtopp
stormaure	skogfiol	raudsvingel	lyngaugnetrøst	ryllik	bringebær
tepperot	skoggråurt	revebjelle	rogn	røsslyng	bråtestorr
tirltunge	skogsalat	rogn	rome	smyle	engfrytle
tviskjeggveronika	skogstorkenebb	ryllik	rundsoldogg	smyle	engkvein
Volda:	smalkjempe	selje	røsslyng	småengkall	engsoleie
Homborset,	smyle	skogburkne	sisselrot	solblom	engsyre
geitebeite	smørtelg	skogsnelle	skogstjerne	tepperot	finnskjegg
alm	småsmelle	skogstjerne	slåtestorr	tytebær	firkantperikum
beitesvæve	snauveronika	slåtestorr	småsyre	vanleg arve	geitsvingel
berberis	stankstorkenebb	småsyre	snauveronika		grasstjerneblom
bergmjølke	storfrytle	snauveronika	stjernesildre	Ørsta: Barstad	grov nattfiol
bjønnekam	svartburkne	stjernesildre	stjernestorr	slåtteeng	gulaks
bjørk	svartor	stjernestorr	storblåfjor	beitesvæve	gullris
bleikstorr	sølvbunke	storfrytle	storfrytle	bjørk	harerug
blåbær	tepperot	stornesle	tepperot	blåklukke	kvitsymre
blåklukke	tirltunge	svartopp	tirltunge	blåknapp	kystmaure
blåknapp	tviskjeggveronika	sølvbunke	torvull	blåkoll	marikåpe
blåkoll	tytebær	tepperot	tytebær	engfrytle	myrfiol
blårapp	vanleg arve	tettegras	øyrevier	engkvein	nattfiol
blåtopp	vassarve	torvull	Ørsta: Rebbestad	engrapp	raudsvingel
bråtestorr	vegtistel	trefingerurt	beitesvæve	engsoleie	ryllik
einer	vendelrot	trådsiv	bleikstorr	engsyre	skrubbær
einstape	vivendel	tviskjeggveronika	blokkebær	firkantperikum	smyle
engfrytle	vrangdå	tytebær	blåklukke	flekkmarihand	solblom
engkvein	Volda:	vassarve	blåknapp	grasstjerneblom	sølvbunke
englodnegras	Ullalandssetra		blåtopp	gulaks	tepperot
finnskjegg	beitesvæve	Ørsta: Festøyflesa	bråtestorr	gullris	tytebær
firkantperikum	bekkeblom	bjønnekam	engkvein	harerug	vanleg arve
fjellmarikåpe	bjønnekam	bjørk	engrapp	harestorr	
furu	bjørk	blokkebær	engsoleie	hundegras	Ørsta: Barstad,
følblom	blåbær	blåtopp	engsyre	hundekjeks	solblomlokalitet
	blåklukke	einer		hårsvæve	ovafor vegen
					beitesvæve

bjønnskjegg	bjønnekam	engfrytle	engsoleie	grøftesoleie	kratthumleblom
bjørk	bjørk	engkvein	engsyre	gråor	krattmjølke
blokkebær	blokkebær	engsoleie	finnskjegg	gulaks	krypssoleie
blåbær	blåbær	engsyre	fjellaugnetrøst	harestorr	kvitkløver
blåklukke	blåklukke	finnskjegg	fjellmarikåpe	hengjeveng	lækjeveronika
blåknapp	blåknapp	firkantperikum	fjelltimotei	hestespreng	marikåpe
blåtopp	blåtopp	flekkmarihand	flekkmarihand	jordnøtt	markjordbær
einer	einer	fugletelg	fugletelg	krattlodnegras	mjødurt
einer	engfrytle	følblom	følblom	kvitkløver	myrtistel
engkvein	engkvein	geitsvingel	grasstjerneblom	lækjeveronika	ormetelg
engsyre	engsoleie	gran	grønvier	myrfiol	raudkløver
geitsvingel	finnskjegg	grasstjerneblom	gulaks	myrtistel	revebjelle
gran	flekkmarihand	grønstorr	harerug	raudsvingel	rogn
gulaks	furu	gulaks	harestorr	revebjelle	røsslyng
gullris	følblom	harerug	heiblåfjør	rogn	selje
hårsvæve	gran	harestorr	hengjeveng	ryllick	skogfiol
krattlodnegras	grøftesoleie	heisiv	hestespreng	skogburkne	skoggråurt
krattmjølke	grønstorr	hengjeveng	hårfrytle	skoggråurt	skogkarse
kvitbladtistel	gråor	hårsvæve	jonsokkoll	slåtestorr	skogstorkenebb
kvitsymre	gulaks	jordnøtt	kjeldemjølke	smørtelg	smalkjempe
kystgrisøyre	gullris	kornstorr	krekling	småsyre	småengkall
kystmaure	heiblåfjør	krattlodnegras	kvitkløver	snauveronika	småsmelle
maiblom	hengjeveng	krypssoleie	kvitsymre	stivstorr	småsyre
myrfiol	hårsvæve	kvitkløver	lækjeveronika	sølvbunke	sølvbunke
osp	klokkelyng	kvitsymre	maiblom	tepperot	tepperot
rogn	knappsiv	kystmaure	marikåpe	tviskjeggveronika	tiriltinge
røsslyng	kornstorr	kystmyrklegg	mjuk kråkefot	Ørsta: Urke:	tviskjeggveronika
skogstjerne	kvitkløver	lækjeveronika	myrfiol	Årskreda	tytebær
smalkjempe	kvitlyng	marikåpe	raudsvingel	beitesvæve	tågebær
smyle	kvitsymre	mjødurt	rogn	bjørk	vanleg arve
solblom	kystgrisøyre	myrfiol	ryllick	blåbær	vrangdå
sølvbunke	kystmaure	myrmjølke	røsslyng	blåklukke	Ørsta:
tepperot	myrfiol	myrtistel	seterarve	blåknapp	Kvistaddalen:
tiriltinge	myrtistel	raudsvingel	skogburkne	blåkoll	Kvistadsetra
tviskjeggveronika	pors	ryllick	skogsnelle	bringebær	bjønnekam
Ørsta: Viddal S	raudsvingel	røsslyng	skrubber	brunrot	bjørk
bjørk	rogn	sauetelg	smyle	bustnype	blokkebær
blåbær	rome	skogburkne	smørtelg	einer	blåbær
blåklukke	rundsoldogg	skogstorkenebb	småsyre	engfiol	blåklukke
engkvein	ryllick	skrubber	stivstorr	engfrytle	bringebær
engsyre	røsslyng	slåtestorr	stjernesildre	engkvein	bråtestorr
gaukesyre	skrubber	smyle	stjernestorr	engrapp	duskull
geitsvingel	slåtestorr	solblom	stormarimjelle	engsmelle	einer
grasstjerneblom	smyle	stjernestorr	sølvbunke	engsoleie	engfrytle
gråor	solblom	stormarimjelle	tepperot	engsyre	engkvein
gulaks	stjernestorr	sølvbunke	tiriltinge	finnskjegg	engsoleie
hengjeveng	sølvvier	tepperot	tunrapp	firkantperikum	engsyre
krattlodnegras	tepperot	tviskjeggveronika	tviskjeggveronika	fjellmarikåpe	finnskjegg
linnaea	torvull	øyrevier	vanleg arve	fugletelg	fjellmarikåpe
lækjeveronika	trådsiv	Ørsta: Urke:	Ørsta: Urke:	fuglevikke	fugletelg
raud jonsokblom	vanleg arve	Myrsetra	Haukåsetra	furu	følblom
revebjelle	Ørsta:	beitesvæve	(Ytre Urkesetra)	følblom	geitsvingel
rogn	Bondalseidet:	bjønnekam	bjønnekam	geldkarve	grasstjerneblom
sauetelg	Valset	bjørk	bjørk	grasstjerneblom	gråor
skogburkne	aurikkelsvæve	bleikstorr	blåbær	gulaks	hegg
smyle	bjønnekam	blokkebær	blåklukke	heiblåfjør	hengjeaks
smørtelg	bjønnskjegg	blåbær	blåkoll	hengjeveng	hestespreng
storfrytle	bjørk	blåklukke	bråtestorr	hårfrytle	hårsvæve
sølvbunke	blokkebær	blåkoll	einer	jordnøtt	kjertelaugnetrøst
tepperot	blåbær	blålyng	engfrytle	knegras	
vanleg arve	blåklukke	blåtopp	engkvein		
Ørsta:	blåknapp	brudespore	engrapp		
Tverrgrova:	blåtopp	bråtestorr	engsoleie		
Hjellbakkane	bringebær	dvergjamne	engsyre		
aurikkelsvæve	bustnype	engfrytle	fjellmarikåpe		
beitesvæve	duskull	engkvein	gran		
	einer	engrapp	grasstjerneblom		

snauveronika
stjernesildre
stjernestorr
stornesle
sølvbunke
tepperot
trådsiv
tunrapp
tytebær
vanleg arve

Ørsta:

**Kvistaddalen:
Årsetsetra**

aksfrytle
bjørk
blokkebær
blåbær
blåklukke
bråtestorr
duskull
dysiv
dystorr
einer
engfrytle
engkvein
engrapp
engsoleie
engsyre
finnskjegg
firkantperikum
fjellmarikåpe
fjelltimotei
flekkmarihand
følblom
geitsvingel
grønvier
gråstorr
gulaks
harerug
heisiv
krekling
kvitlyng
lækjeveronika
løvetann
marikåpe
molte
musøyre
myrfiol
rome
rundsoldogg
ryllik
sauetelg
selje
skogburkne
skogstjerne
skogstorkenebb
skrubbær
slåtestorr
smyle
småengkall
snauveronika
stivstorr
stjernesildre
stjernestorr
storfrytle
stornesle
sveltstorr

sølvbunke
sølvvier
tepperot
tettegras
torvull
trådsiv
vanleg arve

**Ørsta:
Standalseidet:
Myklebustsetra**

aurikkelsvæve
bjønnekam
bjønnskjegg
bjørk
blokkebær
blåbær
blåklukke
bråtestorr
duskull
dysiv
einer
engfrytle
engkvein
engrapp
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjellaugnetrøst
fjellmarikåpe
følblom
geitsvingel
gran
grønstorr
gråor
gulaks
harerug
harestorr
heiblåfjør
heisiv
heistorr
kornstorr
krekling
kvitkløver
kvitsymre
kystmaure
lækjeveronika
mjuk kråkefot
myrfiol
raudsvingel
ryllik
røsslyng
skogburkne
skrubbær
slåtestorr
smyle
smørtelg
stjernesildre
stjernestorr
storumarimjelle
sølvbunke
tepperot
tettegras
torvull
tunrapp

**Ørsta:
Standalseidet:
Myklebustsetra**

bjønnekam
bjønnskjegg
bjørk
blokkebær
blåbær
blåkoll
bringebær
duskull
einer
engfrytle
engkvein
engrapp
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjellaugnetrøst
fjellmarikåpe
følblom
grønvier
gulaks
harerug
harestorr
heiblåfjør
heisiv
heistorr
kornstorr
krypssoleie
kvitkløver
kvitlyng
kvitsymre
kystmaure
lækjeveronika
myrfiol
myrtistel
raudsvingel
revebjelle
rome
røsslyng
sauetelg
skogburkne
skoggråurt
skrubbær
slåtestorr
smyle
smørtelg
småsyre
stivstorr
stjernestorr
sølvbunke
tepperot
tunarve
tytebær

**SØR-
TRØNDELAG**

Oppdal: Hoel lok.

1
bjørk
bleikstarr
blåklukke
brudespore
dunhavre
engfrytle
engkvein

engsoleie
engsyre
firkantperikum
fuglevikke
gjeldkarve
gjerdevikke
gråor
gulaks
gulskolm
harerug
hundegras
hundekjeks
hårfrytle
jonsokkoll
kvitmaure
kvitveis
legeveronika
osp
rogn
ryllik
rød jonsokblom
rødkløver
rødknapp
sauesvingel
selje
skjermesveve
skogmarihand
skogminneblom
skogsnelle
skogstjerne
skogstorkenebb
smyle
småmarimjelle
snauveronika
sumpmaure
sveve
sølvbunke
tiriltunge
tveskjeggveronika
tyrihjem
tågebær

Oppdal: Hoel lok.

2
aurikkelsveve
bleikstarr
blåbær
blåklukke
bråtestarr
einer
engfiol
engfrytle
engkvein
engsnelle
engsoleie
engsyre
finnskjegg
firkantperikum
fjellmarikåpe
fjellrapp
fjelltimotei
flekkmarihand
fuglevikke
gjeldkarve
gulaks
harerug
hårsveve
jonsokkoll

kattefot
kjerteløyentrøst
kvitmaure
kvitveis
legeveronika
løvetann
markjordbær
prestekrage
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
sauesvingel
skogmarihand
skogstorkenebb
smyle
småengkall
snauveronika
sumpmaure
sveve
sølvbunke
tepperot
tiriltunge
tveskjeggveronika
tyrihjem
tyttebær
tågebær
vanlig arve

Oppdal: Hoel lok.

3
aurikkelsveve
bitterbergknapp
bjørk
blåklukke
blåkoll
bråtestarr
dunhavre
dunkjempe
då
engkvein
engrapp
engreverumpe
engsoleie
finnskjegg
firkantperikum
fjellrapp
gjeldkarve
gjetertaske
grasstjerneblom
gråor
harerug
hundegras
karve
kvitkløver
kvitmaure
legeveronika
marikåpe
prestekrage
rogn
ryllik
rødsvingel
sandarve
sauesvingel
skjørlok
smånøkkel
småsyre
stemorsblom
stornesle

sølvzure
tepperot
tveskjeggveronika
tyrihjem
vanlig arve
vårskrinneblom
åkerminneblom
åkersnelle
åkerstemorsblom

**Oppdal:
Ratgjerdet**

aurikkelsveve
bjørk
dunhavre
einstape
engkvein
firkantperikum
furu
gjeldkarve
gulskolm
*Hieracium cf.
scandinavicum*
hårsveve
kvitmaure
legeveronika
lintorskemunn
marinøkkel
mørkkongsllys
osp
prestekrage
rødknapp
stormaure
sølvzure
tiriltunge
åkerminneblom

**Oppdal:
Bøakalvhåggån:**

Lia
aurikkelsveve
bjørk
einer
engfiol
engfrytle
engkvein
engrapp
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjelltimotei
fjellveronika
følblom
groblad
gråor
gulaks
harerug
hengeving
hårfrytle
hårsveve
jonsokkoll
kvitbladtistel
kvitveis
legeveronika
løvetann
rogn
skogburkne
skogstjerne

skogstorkenebb
småsyre
snauveronika
sølvbunke
tepperot
tveskjeggveronika

Oppdal: Bøaleitet

aurikkelsveve
bjørk
blåbær
blåklokke
engfrytle
engreverumpe
engsoleie
engsyre
firkantperikum
fuglevikke
gjerdevikke
grasstjerneblom
gulaks
gullris
harerug
hegg
hårsveve
hårsveve-gr.
jonsokkoll
kvitbladtistel
kvitveis
legeveronika
marikåpe
markjordbær
prestekrage
rogn
ryllik
rød jonsokblom
rødkløver
rødsvingel
selje
skogmarihand
skogstorkenebb
smyle
småsyre
snauveronika
stemorsblom
tepperot
tiriltunge
tveskjeggveronika
tågebær
vanlig arve
vårpengeurt

**Oppdal: Vognill:
Lokkålia 233/1**

aurikkelsveve
bakkemynte
bitterbergknapp
bittersøte
dunhavre
dunkjempe
då
engkvein
engrapp
engreverumpe
engsmelle
engsoleie
engsyre
fagerknoppurt

fjellrapp
flekkmure
fuglevikke
gjeldkarve
gjetertaske
grasstjerneblom
gulaks
gulskolm
hundegras
kanelrose
karve
kvitkløver
kvitmaure
lintorskemunn
løvetann
marinøkkel
nyresoleie
pengeurt
ryllik
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
sandarve
sandfiol
sauesvingel
sibirbjønnekjeks
smalfrøstjerne
småengkall
smånøkkel
småsyre
storarve
stormaure
stornesle
sølvbunke
timotei
tiriltunge
tveskjeggveronika
vanlig arve
vårpengeurt

**Oppdal: Vognill:
aust for
Lokkålia 236/1**

aurikkelsveve
bakkemynte
bittersøte
dunhavre
dunkjempe
engkvein
fagerknoppurt
fuglevikke
gjeldkarve
gjetertaske
grasstjerneblom
gulskolm
karve
kvitkløver
løvetann
marinøkkel
ryllik
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
sandarve
sandfiol
sauesvingel
skogkløver
småengkall

stormaure
sølvbunke
timotei
tiriltunge

**Oppdal:
Hoksengbakken**

V
bitterbergknapp
blåklokke
dunkjempe
engkvein
engrapp
engreverumpe
engsoleie
engsyre
gjeldkarve
gulskolm
karve
løvetann
marikåpe
ryllik
rødkløver
stemorsblom
stormaure
stornesle
sumpmaure
sølvbunke
sølvbunke
tunarve
vanlig arve

**Oppdal:
Hoksengbakken**

Ø
aurikkelsveve
bakkestjerne
dunhavre
dunkjempe
engkvein
engreverumpe
engsoleie
fjellrapp
flekkmure
fuglevikke
følblom
gjeldkarve
grasstjerneblom
gulskolm
hundegras
hårsveve-gr.
karve
kvitkløver
løvetann
marikåpe
marinøkkel
prestekrage
ryllik
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
sandfiol
stemorsblom
stormaure
sølvbunke
sølvbunke
timotei
tiriltunge

tysk mure
vanlig arve
vårpengeurt

**Oppdal:
Bryabrennan v.
Hokseng**

aurikkelsveve
bakkestjerne
bitterbergknapp
dunhavre
dunkjempe
engkvein
engrapp
engreverumpe
engsoleie
engsvingel
fjellrapp
gjeldkarve
grasstjerneblom
gulskolm
karve
kvitkløver
legeveronika
løvetann
marikåpe
prestekrage
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
sandfiol
sandløvetann cf.
sauesvingel
småsyre
stemorsblom
stormaure
stornesle
sølvbunke
timotei
tiriltunge
tveskjeggveronika
tysk mure
vanlig arve
vårpengeurt
åkersnelle

**Oppdal: Ust-
Vognill 244/2**

aurikkelsveve
bjørk
bleikstarr
blåklokke
blåkoll
dunhavre
dunkjempe
engkvein
engsoleie
flekkmure
fuglevikke
furu
følblom
gjeldkarve
grasstjerneblom
gulaks
harerug
kjerteløyentrøst
kvitmaure
legeveronika

løvetann
marikåpe
marinøkkel
markjordbær
prestekrage
rogn
ryllik
rødknapp
rødsvingel
sauesvingel
smalfrøstjerne
sumpmaure
tepperot
tiriltunge
tunarve
tveskjeggveronika
tyrihjelm
vanlig arve

**Oppdal: Ust-
Vognill 238/1**

bitterbergknapp
dunhavre
dunkjempe
då
engkvein
engsvingel
fjellrapp
fuglevikke
følblom
gjeldkarve
gjetertaske
grasstjerneblom
gulskolm
hegg
hundekjeks
høymol
karve
krypsoleie
kvitkløver
løvetann
marikåpe
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
sandarve
selje
småbergknapp
stormaure
stornesle
sølvbunke
sølvbunke
tiriltunge
tungras
tysk mure
vassarve
vegtistel

**Oppdal: Ust-
Vognill 237/1**

dunkjempe
einer
engkvein
engrapp
engsvingel
fagerknoppurt
fuglevikke
grasstjerneblom

gulskolm
hundekjeks
karve
krypsoleie
kvitkløver
løvetann
marikåpe
prestekrage
ryllik
rød jonsokblom
rødkløver
rødsvingel
småsyre
storarve
stormaure
stornesle
tysk mure

**Oppdal: Ust-
Vognill 241/1**

bakkeveronika
bitterbergknapp
dunkjempe
då
engkvein
gjeldkarve
gjetertaske
grasstjerneblom
hundegras
hundekjeks
karve
krypsoleie
kvitkløver
løvetann
marikåpe
ryllik
sandfiol
sauesvingel
småbergknapp
stormaure
stornesle
sølvbunke
sølvbunke
takhaueskjegg
vanlig arve
vegtistel
åkerminneblom
åkerstemorsblom

**Oppdal: Ust-
Vognill 244/1**

bjørk
dunhavre
dunkjempe
engkvein
engsmelle
engsoleie
engsyre
gjeldkarve
grasstjerneblom
gulskolm
hundekjeks
kanelrose
karve
kjerteløyentrøst
krypsoleie
kvitmaure
mjødurt

osp
ryllik
rødkløver
sibirbjønnekjeks
skogstorkenebb
smalfrøstjerne
stormaure
stornesle
tiriltunge
tyrihjel
tågebær
vassarve

Oppdal:
Grytdalen:
Vekvesetra

bjønnbrodd
bjørk
blokkebær
blåbær
blåkløkke
blåtopp
dunkjempe
dvergbjørk
dvergjamne
einer
engfiol
engfrytle
enghumleblom
engkvein
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjellfiol
fjellfrøstjerne
fjellmarikåpe
fjelltimotei
fjelløyentrøst
flekkmure
følblom
grasstjerneblom
gulaks
gråor
gulaks
gullmyrklegg
gulstarr
harerug
hundekvein
hårfrytle
hårstarr
jåblom
karve
kattefot
kornstarr
krekling
kvitbladtistel
kvitkløver
kvitlyng
kvitmaure
lappvier
legeveronika
marikåpe
mjødurt
myrfiol
myrsnelle
myrøyentrøst
prestekrage
ryllik
rødsvingel

sauesvingel
skogsnelle
skogstjerne
skogstorkenebb
slirestarr
slåtestarr
smyle
småengcall
stjernestarr
stortranebær
sveltstarr
sveltull
særbustarr
sølvbunke
sølvvier
tepperot
tettegras
trådsiv
tyrihjel
tyttebær
vanlig arve
åkersnelle

Oppdal:
Grytdalen:
Bratseteggsetra,
ved husa

bjørk
blåkløkke
einer
engfrytle
engkvein
engsoleie
engsyre
fjellfiol
fjellmarikåpe
fjelltimotei
følblom
grasstjerneblom
gulaks
harerug
hundekjeks
krekling
kvitmaure
legeveronika
marikåpe
nyresoleie
prestekrage
ryllik
rødsvingel
røsslyng
skogstjerne
slåtestarr
stivstarr
stornesle
sølvbunke
sølvvier
tyrihjel
tyttebær
vanlig arve

Oppdal:
Grytdalen:
Setersetra
aurikkelsveve
beitesveve
bjønnskjegg
bjørk

bleikstarr
blokkebær
blåbær
blåkløkke
blåtopp
duskull
dvergjamne
dystarr
einer
engfiol
engfrytle
enghumleblom
engrapp
engsoleie
finnskjegg
fjellfiol
fjellmarikåpe
fjelltimotei
fjelløyentrøst
flaskestarr
følblom
grønnekurle
gulaks
gullmyrklegg
gullris
gulstarr
harerug
hårstarr
jåblom
kattefot
kornstarr
krekling
kvitbladtistel
kvitkløver
kvitlyng
kvitmaure
kvitsymre
legeveronika
molte
myrfrytle
myrklegg
nyresoleie
prestekrage
rundsoldogg
ryllik
rødkløver
rødsvingel
røsslyng
sauesvingel
setergråurt
skogsiv
skogsnelle
skogstorkenebb
slåtestarr
smyle
småengcall
småmarimjelle
stjernestarr
strengstarr
sumphaukeskjegg
sumpmaure
svartopp
sveltstarr
sølvbunke
sølvvier
tepperot
tettegras

tyrihjel
vanlig arve

Oppdal: Engan, N
for Søstu

aurikkelsveve
bakkesøte
bjørk
bleikstarr
blåkløkke
blåkoll
dunhavre
dunkjempe
engfiol
engfrytle
engkvein
engsoleie
fjellfiol
fuglestarr
fuglevikke
gulaks
harerug
jåblom
karve
kvitkløver
marikåpe
markjordbær
osp
prestekrage
ryllik
rødkløver
rødsvingel
setermjelt
småengcall
sumpmaure
svartkurle
sølvbunke
vanlig arve

Oppdal: Skorem:
Nesto

aurikkelsveve
bakkestjerne
bjørk
bleikstarr
blåbær
blåkløkke
blåkoll
bråtestarr
bustnype
dunhavre
dunkjempe
einer
engfiol
enghumleblom
engkvein
engrapp
engsmelle
engsoleie
engsyre
fjelltimotei
fjelløyentrøst
fuglevikke
furu
følblom
gjeldkarve
grasstjerneblom
gulaks
harerug

grasstjerneblom
gulaks
gulskolm
harerug
karve
kattefot
kjerteløyentrøst
kvitbladtistel
kvitkløver
kvitmaure
legeveronika
lintorskemunn
løvetann
marikåpe
markjordbær
mjødurt
nyseryllik
prestekrage
ryllik
rødkløver
rødknapp
rødsvingel
sandfiol
sauesvingel
sibirbjønnekjeks
skjermesveve
skogstorkenebb
smalfrøstjerne
småbergknapp
småengcall
småsyre
stornesle
sumpmaure
sølvbunke
sølvmure
tepperot
tiriltunge
tveskjeggveronika
tyrihjel
tågebær
vanlig arve
vendelrot
åkersnelle

Oppdal: Vang,
gravfeltet

aurikkelsveve
bakkesøte
bjørk
blåkløkke
blåkoll
dunhavre
dunkjempe
engfrytle
engkvein
engrapp
engsmelle
engsoleie
engsyre
fjelltimotei
fjelløyentrøst
fuglevikke
furu
følblom
gjeldkarve
grasstjerneblom
gulaks
harerug

hundegras
kjerteløyentrøst
kvitbladtistel
kvitmaure
markjordbær
osp
prestekrage
rogn
ryllik
rødknapp
rødsvingel
sauesvingel
småengcall
stornesle
sumpmaure
tepperot
timotei
tiriltunge
tveskjeggveronika
tyrihjel
tyttebær
vanlig arve

Oppdal:
Vinstradalen:
Lossetrene SØ

aurikkelsveve
bakkesøte
bjørk
blokkebær
blåkløkke
dvergjamne
einer
engfrytle
engkvein
engsoleie
fjellfiol
fjellmarikåpe
fjelløyentrøst
flekkmure
følblom
grasstjerneblom
gulaks
harerug
kattefot
kjerteløyentrøst
krekling
kvitkløver
marinøkkel
mjølbær
musøre
røsslyng
sauesvingel
småengcall
stivstarr
sølvbunke
trefingerurt
tyrihjel
tyttebær
vanlig arve

Oppdal:
Vinstradalen:
Lossetrene NØ

bakkesøte
bittersøte
bjørk
bleikvier

blokkebær	blokkebær	felløyentrøst	mjølbær	tettegras	fjelltistel
blåklukke	blåklukke	flekkmure	musøre	tunrapp	felløyentrøst
blåkoll	blåkoll	følblom	ryllik	tyttebær	flekkmure
dunkjempe	dvergbjørk	grasstjerneblom	rødkløver	vanlig arve	fuglevikke
dvergbjørk	dvergjamne	gulaks	sauesvingel		følblom
dvergråurt	einer	harerug	seterarve	Oppdal:	grasstjerneblom
dvergjamne	engkvein	kattefot	setermjelt	Vinstradalen:	gulaks
einer	finnmarkssiv	krekling	småengkall	SV for	gullmyrklegg
engfrytle	finnskjegg	kvitkløver	stornesle	Lossetrene	gulsildre
engkvein	fjellfiol	løvetann	sumpmaure	aurikkelsveve	harerug
enrapp	fjellfrøstjerne	marikåpe	sølvbunke	bjørk	hårstarr
finnskjegg	fjellrapp	musøre	sølvvier	blåklukke	jåblom
fjellfiol	fjellsmelle	myrtevier	tettegras	dunhavre	kastanjesiv
fjellfrøstjerne	fjelløyentrøst	reinmjelt	tyrihjel	dunkjempe	kattefot
fjellmarikåpe	følblom	ryllik	tyttebær	einer	kjerteløyentrøst
fjellsmelle	gulaks	rødkløver	vanlig arve	engkvein	krekling
fjelltimotei	gulsildre	rødsvingel	Oppdal:	engsoleie	kvitkløver
fjelltistel	gulstarr	røsslyng	Vinstradalen:	fjellfrøstjerne	kvitmaure
fjelløyentrøst	harerug	sauesvingel	Lossetrene NV	fjelløyentrøst	marikåpe
flekkmure	hårstarr	seterarve	aksfrytle	flekkmure	mjødurt
fuglevikke	jåblom	setermjelt	aurikkelsveve	følblom	myrfrytle
følblom	kvitkløver	smyle	bakkesøte	grasstjerneblom	myrklegg
grasstjerneblom	legeberonika	småengkall	bekkeblom	gulaks	ryllik
gulaks	løvetann	snauveronika	bittersøte	harerug	rødsvingel
gulsildre	marikåpe	sumpmaure	bjønnbrodd	hårstarr	røsslyng
harerug	myrtevier	sølvbunke	bjørk	kattefot	sauesvingel
hårstarr	reinmjelt	sølvvier	bleikvier	marikåpe	setermjelt
jåblom	ryllik	trefingerurt	blokkebær	ryllik	skavgras
kattefot	rødkløver	tunrapp	blåklukke	rødkløver	skogsiv
kjerteløyentrøst	rødsvingel	tyttebær	blåkoll	rødknapp	skogstorkenebb
krekling	røsslyng	vanlig arve	dunhavre	rødsvingel	slåtestarr
kvitkløver	sauesvingel	Oppdal: Loslia:	dunkjempe	sauesvingel	småengkall
marikåpe	setermjelt	Fløttesetra	dvergbjørk	setermjelt	stotstarr
musøre	småsvaks	bakkesøte	dvergjamne	småengkall	stjernesildre
prestekrage	sotstarr	bittersøte	einer	stornesle	stornesle
ryllik	sumpmaure	blokkebær	engfrytle	sølvbunke	sumpmaure
rynkevier	særbustarr	blåbær	engkvein	tyrihjel	sølvbunke
rødkløver	sølvbunke	blåklukke	engsoleie	vanlig arve	sølvvier
rødsvingel	tettegras	blåkoll	fjellfiol	Oppdal:	tettegras
røsslyng	tiriltunge	dvergbjørk	fjellfrøstjerne	Skardalen:	tetlingsiv
sauesvingel	trefingerurt	dvergjamne	fjellnøkleblom	Kalvhågsætra	tyrihjel
setermjelt	tyrihjel	einer	fjelløyentrøst	bakkesøte	tytbær
skogsnelle	vanlig arve	engkvein	flekkmure	bjønnbrodd	ullvier
slåtestarr	Oppdal:	enrapp	følblom	bjørk	vanlig arve
smyle	Vinstradalen:	engsoleie	gulaks	bleikvier	åkersnelle
snøull	Melisetrene	engsyre	gulsildre	blokkebær	Oppdal:
stivstarr	bakkesøte	finnskjegg	harerug	blåbær	Skardalen: sør
sumpmaure	bjørk	fjellfiol	hårstarr	blåklukke	for Velvetetra
sølvbunke	blokkebær	fjellfrøstjerne	jåblom	blåkoll	bjønnbrodd
sølvvier	blåbær	fjellmarikåpe	kattefot	blålyng	bjønnskjegg
tettegras	blåklukke	fjellnøkleblom	kornstarr	duskull	blåtopp
trefingerurt	blåkoll	fjellrapp	krekling	dvergbjørk	breiull
trådsiv	blålyng	fjellsmelle	kvitkløver	dvergjamne	dvergjamne
tyrihjel	brearve	fjellsveve	marikåpe	einer	enghumleblom
vanlig arve	dvergbjørk	fjellsyre	marinøkkel	engfrytle	fjellfiol
Oppdal:	dvergjamne	fjelltimotei	mjølbær	enghumleblom	fjellfrøstjerne
Vinstradalen:	einer	flekkmure	musøre	engkvein	fjelltistel
Lossetrene V for	engkvein	følblom	rabbetust	enrapp	flaskestarr
Kløftsetra	engsoleie	grasstjerneblom	rynkevier	engsoleie	fuglevikke
agnorstarr	finnskjegg	gulaks	rødsvingel	engsyre	følblom
aurikkelsveve	fjellfiol	gulsildre	røsslyng	finnskjegg	gulsildre
bakkestjerne	fjellfrøstjerne	harerug	setermjelt	fjellbakkestjerne	gulstarr
bakkesøte	fjellmarikåpe	kattefot	slåtestarr	fjellfiol	harerug
bittersøte	fjellnøkleblom	krekling	snøull	fjellfrøstjerne	hårstarr
bjørk	fjelltimotei	kvitkløver	stivstarr	fjellmarikåpe	jåblom
blankstarr	fjelltistel	maiblom	sumpmaure	fjellrapp	kastanjesiv
bleikvier	fjellveronika	marikåpe	sølvbunke	fjelltimotei	kornstarr

kreking
kvitkløver
kvitlyng
kvitmaure
mjødurt
myrfrytle
myrlegg
myrsnelle
rynkevier
rødsvingel
skogsiv
skogstorkenebb
slirestarr
slåtestarr
smårørkvein
småvier
sotstarr
sveltull
særbustarr
sølvbunke
sølvvier
tettegras
tyrihjel

Oppdal:

**Skardalen:
Vekvesetra**

aurikkelsveve
bakkesøte
blokkebær
blåbær
blåklukke
blåkoll
dunhavre
dverggråurt
dvergamne
einer
engfrytle
enghumleblom
engkvein
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjellfiol
fjellfrøstjerne
fjellrapp
fjellstarr
fjelltimotei
fjellveronika
fjelløyentrøst
flekkmure
fuglevikke
følblom
gulaks
harerug
hårstarr
jåblom
kildeurt
kjerteløyentrøst
kreking
krypssoleie
løvetann
perlevintergrønn
ryllik
rødkløver
rødsvingel
sauesvingel
seterarve

setermjelt
skogstorkenebb
slåtestarr
smyle
sølvbunke
sølvvier
trefingerurt
tunrapp
ullvier
vanlig arve
vassarve

Oppdal:

**Skardalen:
Stensemssetra**

bakkesøte
beitesveve
bjørk
blokkebær
blåbær
blåklukke
blåkoll
dunhavre
dvergamne
einer
enghumleblom
engrapp
engsoleie
engsyre
fjellbakkestjerne
fjellfiol
fjellfrøstjerne
fjellmarikåpe
fjellrapp
fjelltimotei
fjellstiel
flekkmure
følblom
groblad
gulskolm
harerug
jåblom
kattefot
kreking
kvitkløver
leverageonika
løvetann
maiblom
marikåpe
mjødurt
norsk vintergrønn
ryllik
rødkløver
rødsvingel
sauesvingel
seterarve
skoggråurt
skogstjerneblom
skogstorkenebb
slirestarr
smyle
småengcall
snauveronika
sølvbunke
sølvvier
tunrapp
tyrihjel
tyttebær

tågebær
vanlig arve
vassarve
vårpengeurt
åkersnelle

Oppdal:

**Nerskogen:
Bekkenget**

aurikkelsveve
bakkesøte
blåklukke
dunhavre
dvergamne
dvergsnelle
einer
engkvein
finnskjegg
fjellfiol
fjellfrøstjerne
fjellmarikåpe
fjellmarinøkkel
fjellrapp
fjelltimotei
fjelløyentrøst
følblom
gulaks
gulskolm
harerug
kattefot
kjerteløyentrøst
kreking
kvitkløver
maiblom
myrfiol
ryllik
rødsvingel
røsslyng
sauesvingel
seterarve
sumpmaure
sølvbunke
trefingerurt
tyttebær
vanlig arve

Oppdal:

**Nerskogen:
Skugglisetra,
nordre**

bakkesøte
bjørk
blåbær
dunhavre
einer
engfrytle
enghumleblom
engkvein
engsyre
fjellfiol
fjellmarikåpe
fjelltimotei
fjelløyentrøst
følblom
grasstjerneblom
gulaks
gulsildre
harerug

jåblom
kreking
kvitkløver
marikåpe
ryllik
rødkløver
rødsvingel
sauesvingel
småengcall
stornesle
sølvbunke
sølvvier
tettegras
tyrihjel
tyttebær
vanlig arve

Oppdal:

**Nerskogen:
Håkarsetra**

bakkesøte
bjørk
blåbær
blåklukke
blåkoll
dunhavre
dvergamne
einer
engfrytle
engkvein
engsyre
fjellfiol
fjellmarikåpe
fjellrapp
fjelltimotei
fjelløyentrøst
flekkmure
grasstjerneblom
gulaks
harerug
jåblom
kreking
kvitkløver
maiblom
marikåpe
nyseryllik
prestekrage
ryllik
sauesvingel
smyle
småengcall
stornesle
sølvbunke
sølvvier
tyrihjel
vanlig arve

Oppdal:

**Nerskogen:
Bakkenget**

bjørk
blokkebær
blåbær
blåklukke
dvergamne
engkvein
engsoleie
fjellfiol

fjellmarikåpe
fjelltimotei
følblom
grasstjerneblom
gulaks
harerug
kjerteløyentrøst
kreking
kvitkløver
maiblom
nyseryllik
prestekrage
ryllik
rødkløver
setergråurt
skogstjerne
skogstorkenebb
smyle
småengcall
sølvbunke
sølvvier

Oppdal:

**Nerskogen: ved
Bakkenget**

bekkeblom
bjønnbrodd
bjønnskjegg
blokkebær
blåtopp
breiull
bukkeblad
dvergbjørk
dvergamne
dystarr
elvesnelle
enghumleblom
fjellfrøstjerne
fjellstiel
flaskestarr
gulsildre
gulstarr
harerug
jåblom
kildemjølke
kornstarr
kvitmaure
mjødurt
molte
myrlegg
myrsauløk
myrsnelle
myrtevier
rundsoldogg
rypebær
småsvaks
sotstarr
strengstarr
svartopp
sveltull
sølvbunke
tettegras
trillingsiv
trådstarr

Oppdal:

**Skarvatnet:
Rånåenget**

aurikkelsveve
bakkesøte
bleikstarr
blåbær
blåklukke
blåkoll
dunhavre
dvergamne
engkvein
engrapp
engsoleie
engsyre
finnskjegg
fjellfiol
fjellrapp
fjelltimotei
flekkmure
følblom
grønnkurle
gulaks
gulskolm
harerug
hårstarr
kjerteløyentrøst
kvitkløver
marikåpe
marinøkkel
prestekrage
ryllik
rødkløver
setergråurt
setermjelt
smyle
småengcall
snauveronika
stormaure
sumpmaure
sølvbunke
tyttebær
vanlig arve

Oppdal:

**Skarvatnet: sør
for Remma**

bjønnbrodd
bjønnskjegg
bleikvier
blokkebær
blåtopp
breiull
bukkeblad
dvergbjørk
fjellfrøstjerne
fjellstiel
flaskestarr
gulstarr
harerug
hårstarr
jåblom
kreking
kvitmaure
mjødurt
myrfrytle
myrlegg
myrsauløk

myrsnelle
myrøyentrøst

skogstorkenebb
sløke

slåttestarr
sotstarr

sumphaukeskjegg
svarttopp

sveltull

Utredninger oversikt

2004

- 2004-1: Store og Lille Hovvatn i Aust-Agder - en samler rapport
- 2004-1: Store og Lille Hovvatn i Aust-Agder - en samler rapport etter 25 år med forsøringsundersøkelser og kalking. 50,-
- 2004-2: Sportsfiske etter sjørret i Trondheimsfjorden Deltakelse i fisket og estimering av fangst 50,-
- 2004-3: Satellittdata til kartlegging av arealdekke. Utprøving av beslutningstremetodikk i Østfold fylke 50,-
- 2004-4: Vannkjemisk og biologisk utvikling i innsjøen Vegår i Aust-Agder etter 17 år med kalking 50,-
- 2004-5: Moser i kulturlandskapet og registreringer i åkerkanter og beitemark i Trondheimsfjordområdet. 50,-
- 2004-6: Bestandsstatus for laks i Norge 2003 Rapport fra arbeidsgruppe 50,-
- 2004-7: Vossolaksen - bestandsutvikling, trusselfaktorer og tiltak 50,-

2005

- 2005-1: Report of the workshop on introduced marine organisms: Risks and management measures 50,-
- 2005-2: Nasjonal overvåking av marint biologisk mangfold i kystsonen 50,-
- 2005-3: Bleka i Byglandsfjorden - bestandsstatus og tiltak for økt naturlig rekruttering 50,-
- 2005-4: Bestandsstatus for laks i Norge 2004. Rapport fra arbeidsgruppe 50,-
- 2005-5: Effekter av kalking på biologisk mangfold. Undersøkelser i Tovdalsvassdraget 1999-2001 nettversjon
- 2005-6: Endringer i norsk flora (trukket tilbake)
- 2005-7: Utvärdering av Norges nationella övervaknings-program för stora rovdjur nettversjon
- 2005-8: Satellittbilder til kartlegging av arealdekke endringer - en utprøving av metodikk for utvalgte inngrepstyper 50,-
- 2005-9: Reetablering av laks på Sørlandet. Årsrapport fra reetableringsprosjektet 2001-2003 50,-
- 2005-10: Reetablering av laks på Sørlandet. Årsrapport fra reetableringsprosjektet 2004 50,-

2006

- 2006-1: Effects on the marine environment of ocean acidification resulting from elevated levels of CO₂ in the atmosphere 50,-
- 2006-2: Effekter av klimaendringer på økosystemer og biologisk mangfold 50,-
- 2006-3: Bestandsstatus for laks 50,-
- 2006-4: Reetablering av laks på Sørlandet. Årsrapport fra reetableringsprosjektet 2005 50,-
- 2006-5: Satellittdata til kartlegging av arealdekke. Utprøving av tilgjengelige kartdata for klassifisering av Sør-Trøndelag 50,-

2007

- 2005-1: Report of the workshop on introduced marine organisms:
- 2007-1: Den norske våtmarksarven. Styrket forvaltning og utvidelse av nettverket av Ramsarområder og andre vernede våtmarker i Norge. Tiltaksplan 2007-2010 50,-
- 2007-2: Bestandsstatus for laks 2007. Rapport fra arbeidsgruppe 50,-
- 2007-3: Reetablering av laks på Sørlandet. Årsrapport fra reetableringsprosjektet 2006 50,-
- 2007-4: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Rogaland, med en vurdering av kunnskapsstatus. Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. 50,-

2008

- 2008-1: Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark, i Midt-Norge; Møre og Romsdal og Oppdal, med en vurdering av kunnskapsstatus. Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. 50,-

Utredning er utarbeidet av andre på oppdrag av DN eller i et samarbeid med DN. Innholdet har karakter av råd til DN.

Rapport er utarbeidet av DN, og gir uttrykk for direktoratets forslag eller standpunkter.

Notat er enklere oversikter, sammenstillinger, referater og lignende.

Håndbok gir veiledning og konkrete råd om forvaltning av naturen, som regel til bruk for lokale forvaltningsorganer

Temahefte gir en popularisert framstilling av et tema.

Mer info:
www.dirnat.no/publikasjoner

Direktoratet for naturforvaltning (DN) er det sentrale, utøvende og rådgivende forvaltningsorganet innenfor bevaring av biologisk mangfold, friluftsliv og bruk av naturressurser. DN's visjon, **For liv i naturen og natur i livet**, er et uttrykk for dette. DN er administrativt underlagt Miljøverndepartementet.

Myndigheten til å forvalte naturressurser er gitt gjennom ulike lover og forskrifter. Ut over lovbestemte oppgaver har direktoratet også ansvar for å identifisere, forebygge og løse miljøproblemer ved samarbeid, rådgivning og informasjon overfor andre myndigheter og grupper i befolkningen.

Direktoratet for
naturforvaltning